

VIÊN GIÁC

SỐ NR
257

TẠP CHÍ CỦA NGƯỜI VIỆT VÀ PHẬT TỬ VIỆT NAM TẠI CỘNG HÒA LIÊN BANG ĐỨC

Zeitschrift der Vietnamesen und Buddhistischen Vietnamesen in der Bundesrepublik Deutschland
PL. 2.567 NĂM THỨ 44 - THÁNG 10 NĂM 2023 - JAHRGANG 44. OKTOBER 2023 - AUSGABE IN VIETNAMEISCH

Tiền liệt Chủ Bút
PHÙ VÂN

VIÊN GIÁC

TAP CHÍ CỦA NGƯỜI VIỆT VÀ PHẬT TỬ
VIỆT NAM TẠI CỘNG HÒA LIÊN BANG ĐỨC

Zeitschrift der Vietnamesen und buddhistischen
Vietnamesen in der Bundesrepublik Deutschland

CHỦ TRƯỞNG (HERAUSGEBER)

Congregation d. Vereinigten Vietn. Buddh. Kirche (gem.) e. V.
Karlsruher Str. 6 - 30519 Hannover - Deutschland

CHỦ NHIỆM SÁNG LẬP

Hòa Thượng Thích Như Điển

CHỦ NHIỆM

Phù Vân Nguyễn Hòa

CHỦ BÚT

Nguyễn Đạo

QUẢN LÝ TÒA SOẠN

Thị Tâm Ngô Văn Phát

BAN BIÊN TẬP & CỘNG TÁC VIÊN

* **Đức:** HT. Thích Như Điển - Phù Vân - Thích Cốc Ngô Văn Phát - Nguyễn Đạo - Từ Hùng Trần Phong Lưu - Tùy Anh - Dr. Trương Ngọc Thanh - Trần Đan Hà - Đỗ Trường - Lương Nguyễn Hiền - Nguyễn Quý Đại - Nguyễn Hạnh HTD - Trần Thị Hương Cau - Hoa Lan Thiện Giới - Thị Thị Hồng Ngọc - Phương Quỳnh - Dr. Văn Công Trâm - Quỳnh Hoa - Trần Thế Thi - Hoàng Quân - Đại Nguyên Nguyễn Quý Đại.

* **Pháp:** Dr. Hoang Phong Nguyễn Đức Tiến.

* **Thụy Sĩ:** Trần Thị Nhật Hưng - Song Thư LTH - Lưu An Vũ Ngọc Ruẩn.

* **Bi:** Nguyễn Trí Hồ Thanh Trước.

* **Y:** Huỳnh Ngọc Nga - TS. Elena Pucillo Trương & Trương Văn Dân.

* **Hoa Kỳ:** Tuệ Nga - Họa Sĩ Viví Võ Hùng Kiệt & Cát Đơn Sa - Diễm Châu - Lâm Minh Anh - thylanthao - Nguyễn Minh Nguyễn Minh Tiến.

* **Canada:** Dr. Thái Công Tụng - GS. Trần Gia Phụng - DVM Nguyễn Thượng Chánh.

* **Úc Châu:** TT. Thích Nguyễn Tạng - Dr. Lâm Như Tạng - Quảng Trúc Trần Việt Dung.

* **Và chư Tôn đức Tăng Ni, Cư sĩ Phật tử cũng như văn, thi, họa sĩ... tán đồng chủ trương của Viên Giác.**

CÙNG SỰ CỘNG TÁC CỬA (Mitwirkung von)

Hội Phật Tử VNTN tại Cộng Hòa Liên Bang Đức
Vereinigung der Buddhistische-Vietnamflüchtlinge i. d. BRD

TÒA SOẠN

Chùa/Pagode Viên Giác

Karlsruher Str. 6 - 30519 Hannover

Tel. 0511 - 87 96 30 . Fax : 0511 - 87 941 200

Website: <https://www.viengiac.info>

Email Chùa: todinh@viengiac.info

Email văn phòng: pagodevg2020@gmail.com

Email kỹ thuật: baoviengiac@yahoo.de

Email bài vở: chubut.viengiac@gmail.com

- Báo Viên Giác phát hành mỗi hai tháng vào những tháng chẵn.
- Báo Viên Giác nhằm bảo tồn và phát huy truyền thống Văn Hóa Phật Giáo và Dân Tộc Việt Nam ở hải ngoại, không có tính thương mại. Mọi hỷ cúng và ủng hộ để phụ giúp trang trải các chi phí ấn loát, điều hành, bưu phí... chúng tôi xin đón nhận và chân thành cảm tạ.
- Ủng hộ hiện kim cho báo Viên Giác, khi có yêu cầu chúng tôi sẽ gửi đến quý vị biên nhận để làm đơn xin quân bình thuế lương bổng, lợi tức hằng năm ở sở thuế.
- Nội dung bài viết hay quảng cáo thuê đăng trên báo Viên Giác không nhất thiết là quan điểm hay chủ trương của Ban Biên Tập. Các tác giả hay những cơ sở thuê đăng quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung hay bản quyền trích dẫn theo quy định tác quyền (copyright).

Trương mục ngân hàng:

Congr. d. Verein Vietn. Buddh. Kirche
Abteilung i.d. Sparkasse Hannover
Konto Nr. 910 4030 66
BIC: SPKHDE2HXXX.
IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

MỤC LỤC Số 257

• Tôn Giáo

- 3 Thư Tòa Soạn
- 4 Lời trình thưa (Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn)
- 6 Những Điều Không Thể Quên... (Thích Như Điển)
- 9 Bản Đức Kết Ba Bài Thuyết Trình... (Thích Nguyên Siêu)
- 12 Lý tưởng của người Bồ Tát – Lời nguyện của người Bồ Tát (Hoang Phong dịch)
- 16 Giữ Giới Cẩn Trọng Sẽ Giải Thoát (Nguyễn Giác)
- 18 Truyện Cổ Phật Giáo: Con Chó Trắng (Tịnh Ý kể)
- 20 Viết Cho Nhau Lần Cuối (Hạnh Đoàn)
- 22 Lửa Là Một Yếu Tố Của Tứ Đại (Thái Công Tụng)

• Văn Học Nghệ Thuật

- 27 Cái Tôi Của Người Việt (Từ Thức)
- 30 Ôn Cha Mẹ (Trần Trọng Khoái)
- 33 Nét Cười Đen Nhánh Sau Tay Áo (Chúc Thanh)
- 36 Chúng Ta Có Lỗi Trước Những Việc Tốt (Nguyễn Đạo VCT)
- 39 Tường Niệm Tiến Sĩ Neudeck (Nguyễn Hạnh HTD)
- 41 Cuộc Đời Vẫn Đẹp (Elena Pucillo Trương)
- 45 Để Thấy Vợ Mình Dễ Thương Hơn (Tràm Cà Mau)
- 48 Hương Cỏm Mùa Thu (Diễm Châu)

• Tiễn biệt Cựu Chủ Bút, Chủ Nhiệm Phù Vân

- 52 Trang Đặc Biệt Về Cựu Chủ Bút Phù Vân Nguyễn Hòa
- 54 Kính Tiễn Lão Cư Sĩ (Trần Trung Đạo)
- 55 Thi Họa Kính Tiễn Thi Sĩ Tùy Anh (nhiều tác giả)
- 57 Thi Ca Kính Tiễn Thi Sĩ Phù Vân (nhiều tác giả)
- 59 Còn Lưu Lại Nghìn Sau (Hoàng Quân)
- 60 Khóc Anh (Song Thư) Như Ánh Phù Vân (Nhật Hưng)
- 62 Như Ánh Phù Vân (Trần Thị Nhật Hưng)
- 64 Điều Văn Tạng Lễ Nguyễn Hòa (Nguyễn Hữu Huấn)
- 66 Trang Thơ Tùy Anh
- 68 Một Nén nhang ... (BS Trương Ngọc Thanh, DS T.T.Mỹ Hà)
- 69 Cáo Phó, Thư Cảm Tạ, Phân Ưu

• Tin Tức

- 73 Chương Trình Phật Sự Năm 2024 (Chùa Viên Giác)
- 75 Đại Lễ Lạc Thành Tu Viện Lộc Uyển (Hoa Lan)
- 78 Giới thiệu sách mới của Viên Giác Tùng Thư (Nguyễn Đạo)
- 79 Tin Phật Sự (Mỹ Đình phụ trách)
- 82 Tin Việt Nam (Quảng Trực phụ trách)
- 85 Tin Thế Giới (Quảng Trực phụ trách)
- 90 Hộp Thư Viên Giác – Phương Danh Cúng Dường
- 95 Danh sách đợt 3 Ủng hộ Tu sửa Nghĩa Trang QĐ Biên Hòa.

• Thơ

- 5 Trăng Thiền (Diệu Minh Tuệ Nga)
- 8 Thơ Đường Luật Trần Nhân Tông (Thích Như Điển dịch)
- 11 Chiếc Áo Len (Thu Hoài)
- 29 Ngồi Nhìn Mẹ Ngủ (Nguyễn Chí Trung)
- 32 Một Lời Thôi Em (Nguyễn Minh Hoàng)
- 55 Thi Họa Kính Tiễn Thi Sĩ Tùy Anh - Phù Vân (nhiều tác giả)
- 66 Trang Thơ Tùy Anh (Tùy Anh)

• Phân Ưu, Cáo Phó, Cảm Tạ: Trang . 47, 84.

Hình bìa: Con Đường – Ảnh chụp của Lương Nguyễn Hiền

- Số tới VG258 sẽ là số Chủ đề **Xuân Giáp Thìn 2024** . Bài đăng báo xin gửi đến trễ nhất là 15.11.2023.
- Vì số trang báo có giới hạn nên một số bài viết cũng như Phương danh Cúng dường... không thể đăng hết trong một kỳ. Chúng tôi sẽ lần lượt đăng trong các số báo tới. Xin quý vị thông cảm. **Viên Giác**

Thư òà soạn

Ngày xưa khi Đức Phật còn tại thế, mỗi năm Ngài cùng chúng Tăng đều An cư Kiết hạ trong vòng ba tháng khi mùa mưa của xứ Ấn Độ trở về. Ngài đã làm vậy trong suốt 45 năm liên tục như vậy kể từ sau khi Ngài thành đạo. Đây là cơ hội để chư Tăng Ni thúc liễm thân tâm tu hành giới hạnh. Kể từ đó cho đến nay đã trên 2.500 năm lịch sử truyền thừa của Phật Giáo, đầu là Nam hay Bắc Tông, chư Tăng Ni vẫn giữ gìn truyền thống tốt đẹp giới hạnh này.

Thuở sinh tiền Cổ Hòa Thượng Thích Minh Tâm cũng hằng mong ước làm sao Giáo Hội Âu Châu có nơi chốn để vân tập đông đủ chư Tăng Ni từ nhiều châu lục về một trụ xứ và An cư Kiết đông hay Kiết hạ. Mặc dù trước đó đã có một vài Đạo Tràng riêng lẻ tại Âu Châu cũng tổ chức nhưng chỉ hạn chế trong một số chùa chứ chưa phải là của Giáo Hội. Kể từ năm 2015 đến nay, sau lễ khánh thành chùa Khánh Anh tại Evry, Giáo Hội đã tiếp nối tâm nguyện của Hòa Thượng Thích Minh Tâm, mỗi năm tổ chức một lần An cư Kiết đông tại Khánh Anh trong 10 ngày và An cư Kiết hạ cũng trong 10 ngày thì lồng vào khung Khóa Tu Học Phật Pháp Âu Châu ở nhiều địa phương khác nhau. Điều này Giáo Hội đã thực hiện được trong nhiều năm nay như di nguyện của Cổ Hòa Thượng, ngoại trừ 2 năm đại dịch Covid.

Năm 2023 Giáo Hội PGVNTNAC đã tổ chức nhiều sự kiện nổi bật như An cư Kiết đông từ ngày 2 đến ngày 11.1.2023 tại chùa Khánh Anh. Khóa Tu Học Phật Pháp Âu Châu kỳ thứ 34 và An cư Kiết hạ từ ngày 24.7 đến ngày 2.8.2023 cũng tại Khánh Anh đại tự. Kế tiếp từ ngày 17 đến ngày 20.8.2023 có 4 lễ nhập chung vào với việc tưởng niệm 10 năm cổ Hòa Thượng Thích Minh Tâm viên tịch. Do vậy trong phiên họp sơ bộ của Giáo Hội vào tối ngày 16.8.2023, mọi thành viên đã đề nghị là Tổ Đình Viên Giác Hannover, Đức Quốc nên đảm trách tổ chức An cư Kiết đông trong năm nay, thay vì đầu năm dương lịch như những năm trước. Vậy ngày An cư năm nay bắt đầu vào ngày 11.12 và chấm dứt vào ngày 20.12.2023. Thầy Trụ Trì chùa Viên Giác Thích Hạnh Định đã hoan hỷ nhận lời đề nghị của Giáo Hội. Tuy nhiên vì phòng ốc ở Viên Giác giới hạn nên chỉ xin cung thỉnh 100 vị Tăng Ni về tham dự An cư trong 10 ngày ấy; còn chúng Phật Tử tại gia xin Quý Vị về chùa Viên Giác từ ngày 25.12. đến ngày 31.12.2023 để tham dự lễ Kỳ Tổ Sư Minh Hải và Khóa Tu như thường lệ mà Viên Giác đã tổ chức cho Quý vị. Mong rằng chư Tăng Ni cũng như Quý Phật Tử hoan hỷ cho việc này.

Năm nay cũng là năm thời tiết thay đổi bất thường, sắp sang thu mà nhiệt độ hằng ngày có nơi tại nước Đức này lên đến 30 độ C. Theo tin khí tượng cho hay thì đây là mùa nóng thứ 2 sau năm 1940 mới có tại xứ Đức. Trong khi đó các xứ Đông Âu, Nam Mỹ thì bị

cháy rừng và lụt lội xảy ra khắp nơi. Con số tử vong không phải là ít. Tai trời ách nước này do chính con người đã tạo ra và đã phải gánh chịu hậu quả. Vì con người đã tàn phá thiên nhiên không nương tay; nên thiên nhiên mới đáp trả lại con người như vậy. Hậu quả dẫn tới động đất, chiến tranh, nghèo đói... tất cả đều do chúng ta là nguyên nhân chính. Thánh Ghandi có lần đã tuyên bố rằng: "Thực phẩm trên quả địa cầu này không bao giờ thiếu, chỉ có lòng tham của con người không biết đủ mà thôi". Đó là lời cảnh tỉnh sáng suốt. Nếu chúng ta biết đủ, biết giới hạn ở mọi phạm trù, thì thế giới ngày nay không lâm vào những việc bế tắc như vậy.

Kinh tế thế giới và kinh tế Âu Châu cũng như xứ Đức nói chung đều bị trì trệ, không phát triển nổi ở độ tăng trưởng dương, mà đôi khi có những nước sự phát triển chậm lại và đang ở độ âm, thâm thụt ngân quỹ quốc gia. Tin này chẳng vui chút nào đối với viễn ảnh kinh tế toàn cầu của năm 2023 và năm 2024 sắp đến.

Đạo Hữu Chủ Nhiệm, Cựu Chủ Bút báo Viên Giác Nguyên Trí Nguyễn Hòa đã thuận thể vô thường ra đi khỏi cõi Ta Bà này vào ngày 18.8.2023 vừa qua và lễ hỏa thiêu đã được Gia đình tổ chức tại Hamburg vào ngày 29.8.2023, rất đông chư tôn đức Tăng Ni và Quý đồng hương, đồng bào Phật Tử cũng như các Tổ chức, Hội Đoàn của người Việt tại Cộng Hòa Liên Bang Đức về tham dự. Điều này đã nói lên được tấm thanh tình của Đạo Hữu đối với cộng đồng người Việt tỵ nạn và Phật Tử khắp đó đây nên mới có được kết quả như vậy.

Kể từ số 256 báo Viên Giác ra vào tháng 8 của năm này, Tân Chủ Bút báo Viên Giác là Đạo Hữu Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn sẽ kế tục con đường của Giáo Hội đã chủ trương trong gần 45 năm qua và dĩ nhiên là sẽ có một số thay đổi mới về hình thức cũng như nội dung của tờ báo trong thời gian sắp tới. Với tư cách là sáng lập Chủ Nhiệm báo Viên Giác, chúng tôi chỉ mong rằng Quý độc giả vẫn luôn tin tưởng, quý mến với lập trường của tờ báo lâu nay thì chỉ xin đóng góp phần mình vào sự tồn vong của tờ báo bằng cách đóng góp bài vở, đọc báo, khuyến khích người thân đặt báo để đọc cũng như trợ duyên bằng nhiều hình thức khác nhau thì tờ báo mới có thể mang đến những món ăn tinh thần, làm lợi lạc cho Ban Biên Tập cũng như độc giả khắp nơi. Đây mới chính là việc đáng làm để nhớ ơn người đi trước và vạch ra một con đường mới cho tương lai vậy.

Lời cuối xin niệm ân tất cả chư Tôn Đức Tăng Ni cũng như Quý Đạo Hữu Phật Tử lâu nay đã đóng góp bài vở đăng trên Viên Giác mà đã chẳng có một điều kiện nào cả. Đồng thời chúng tôi cũng xin cảm ân tất cả những Phật Tử và đồng hương xa gần đã hỗ trợ cho Viên Giác tồn tại và phát triển cho đến ngày hôm nay và mong rằng Quý Vị sẽ tiếp tục ủng hộ Viên Giác như thế trong mai hậu nữa.

Kính nguyện Tam Bảo gia hộ cho chư Tôn Đức Tăng Ni và Quý độc giả xa gần tâm luôn được an và thân luôn được lạc.

• Ban Biên Tập Báo Viên Giác

Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn

LỜI TRÌNH THƯA

- Kính bạch chư Tôn Đức,

- Kính thưa chư thiện hữu cộng tác viên và quý độc giả báo Viên Giác.

Con/Tôi còn nhớ rất rõ, có một cơ duyên tự nhiên đưa đến trong khi tôi tham dự một khóa Tu Phật Thất tại chùa Bảo Quang Hamburg khoảng 3, 4 năm trước đây. Khóa tu trong 8 ngày rất thanh tịnh và an lạc, gần cuối khóa tôi thấy cư sĩ Phù Vân đến viếng Hòa Thượng Như Điển. Do phải tập trung cho thời khóa nên hai anh em chúng tôi chỉ chào nhau và thăm hỏi qua loa. Sau bữa cơm tối, Hòa Thượng cho người gọi tôi lên Tầng phòng và cả ba chúng tôi đã cùng trò chuyện. Hòa Thượng chỉ nói ngắn là anh Chủ bút Phù Vân của Báo Viên Giác đã lớn tuổi và đang yếu dần nên đề nghị tôi sẽ là người thừa kế anh chăm sóc tờ báo Viên Giác trong tương lai.

Lần đó tôi đã từ chối. Thời gian ấy tôi còn đang làm việc ở Đại học Kiel, và tôi cũng đang đảm nhận vài công tác Phật sự khác. Tôi nhớ Hòa Thượng còn nói rằng, nếu anh Phù Vân vì bệnh duyên không tiếp tục được thì chắc tờ báo Viên Giác sẽ phải đình chỉ phát hành. Mấy chữ đình chỉ phát hành làm tôi rất dẫn đo. Một tờ báo ở hải ngoại, đã 40 năm tuổi mà bị đình chỉ thì thật đáng buồn! Nghĩ vậy nên tôi đã thưa, xin để thời gian suy nghĩ lại. Nói vậy cũng là kể hoãn binh, vì tôi biết anh Phù Vân lúc ấy trông còn rất khỏe. Bàn tính, sắp xếp chu đáo công việc, là một đức tính quý của anh - cũng chỉ là để vạch kế hoạch và định hướng cho tương lai thôi. Sau đó cũng có vài lần Hòa Thượng lặp lại câu hỏi này, tôi cũng chỉ trả lời là để tính sau.

Mãi đến tháng 6 năm nay (2023). Nhân dịp Hòa thượng đến Hamburg để trao tặng bộ Thanh Văn Tạng Đại Tạng Kinh cho Đại học Hamburg, chúng tôi mới có dịp cùng mấy vị khác đi ăn tối, Hòa Thượng mới nói là anh Phù Vân đang bị bạo bệnh hơn một tháng nay rồi. Đã đến lúc tôi phải kề vai cùng gánh trách nhiệm cho tờ báo Viên Giác để anh an tâm chữa bệnh. Trong tình cảnh ấy tôi chỉ còn có thể thưa với Hòa Thượng rằng: *ý giáo phụng hành*.

Lúc đó số báo VG 255 (6/2023) đã hoàn tất. Anh Phù Vân cũng đang bắt tay chuẩn bị một phần bài vở cho số VG 256 (8/2023) nhưng vẫn còn nhiều việc, lý do là anh phải liên tục đi khám tại các bệnh viện và các phòng mạch bác sĩ. Hòa Thượng cũng đã đưa tôi tháp tùng quý Hòa Thượng lớn trong Giáo Hội Âu Châu đến nhà thăm anh. Nhân

đó Hòa Thượng mời anh chị ra phòng khách, trước mặt chư Tôn Đức và nói anh cứ an tâm lo chữa bệnh, việc báo Viên Giác sẽ có tôi phụ lo.

Bắt đầu từ ngày đó tôi nghiêm nhiên trở thành diễn viên chính trong vai chú cóc nhảy trong đĩa.

Nặng từ nóc chùa Viên Giác tuy ấm áp nhưng cũng có khi chói chan. Làm sao tôi tránh được, nhất là lúc này tôi đã hưu trí. Nói là bận việc sở thì không xong. Chỉ còn chút việc đạo thì Hòa Thượng đã biết rõ ngọn ngành, khó lòng thôi thác. Tránh trời không khỏi nắng!

Nói dài dòng để quý độc giả và cộng tác viên hiểu là tại sao bỗng nhiên tôi lại xuất hiện trên diễn đàn này. Bước lên sân khấu vung tay múa chân mà chỉ lo „múa võ để hờ sườn“.

Nhưng đã nói qua thì cũng phải nói lại. Tôi cũng rất hân hạnh khi nghĩ mình được sự tín nhiệm, trước của Hòa Thượng và Chủ bút Phù Vân (sau này là Chủ nhiệm), sau là của bao nhiêu cộng tác viên khác qua bao nhiêu lời động viên, sách tấn. Chỉ tự thân xét không biết mình có xứng đáng, có đủ sức để gánh vác công việc này không?

Bây giờ (8/2023) thì anh Phù Vân đã ra đi, tôi tự thấy mình có trách nhiệm phải đi tiếp đoạn đường hơn 30 năm là chủ bút, gần 40 năm là cộng tác viên, mà anh ấy đã khổ công xây dựng và bây giờ tin tưởng giao phó lại.

Tuy nhiên tôi cũng thừa biết rằng, một công trình như vậy không ai có thể đơn phương một cá nhân gánh vác nổi. Sự thành công trên 30 năm qua của anh Phù Vân, một phần là nhờ cái tâm và cái tài của anh ấy, nhưng phần khác cũng là nhờ những mối quan hệ thân tình của anh với mọi cộng tác viên, các độc giả khắp nơi, và qua đó ai nấy đều thấy có bốn phận đồng hành cùng anh trong công cuộc hoằng dương Phật Pháp, duy trì Văn hóa Việt ở hải ngoại này. Trong số đó cũng phải kể đến sự góp sức đặc lực của các anh ở văn phòng chùa Viên Giác: anh Sanh, anh Nhuận, anh Trung... trong các khâu kỹ thuật, phân phối, kế toán... mà trước đó tôi không biết đến.

Do vậy, tôi tâm nguyện cũng sẽ cố gắng đến mức tối đa cho nhiệm vụ mới này của mình.

Tuy nhiên tôi cũng xin thưa trước rằng: Do quá bất ngờ nên tôi chưa thể hệ thống được hết các dự định cụ thể cho việc cầm cây cờ trên tay chạy tiếp đoạn đường marathon khổ nhọc sắp tới. Nhưng có điều chắc chắn, tôi xin phép sẽ không muốn xuất hiện trên sân chơi như một bản sao của người trước. Tôi sẽ xin phép không mang đôi giày quá khổ để lại của người tiền nhiệm, vì không ai có thể xỏ chân vào giày người khác mà đi vững vàng được. Phàm, văn chương luôn đòi hỏi một sự sáng

tạo. Như anh Phù Vân cũng đã có những sáng tạo độc đáo trong suốt hơn 30 năm qua nên tờ báo Viên Giác mới sống, và sống mạnh đến hôm nay. Hiện nay, mọi tờ báo giấy khắp mọi nơi đều đang như ngọn đèn leo lắt trước ngọn gió báo điện tử. Thêm vào đó, số lượng độc giả lớn tuổi đọc báo tiếng Việt ngày càng thưa dần. Do vậy, tôi xin thưa trước, nếu có sự thay đổi nào về nội dung và hình thức cho „tờ báo Viên Giác của chúng ta“ trong thời gian sắp tới, thì đó chỉ là việc thích ứng với khả năng của người Chủ bút mới trong một giai đoạn mới thôi. Đó cũng là việc ứng dụng bài học „khế lý“ và „khế cơ“ của nhà Phật vào cuộc sống.

Tôi hiểu rằng, làm chủ bút cho một tờ báo không chỉ đơn thuần là việc soạn thảo và biên tập bài viết, mà còn đòi hỏi sự nhạy bén trong việc nhận biết nhu cầu của độc giả, sự sáng tạo và học hỏi không ngừng cũng như khả năng tiếp xúc, giao tiếp với đông đảo cộng tác viên và người viết. Tôi cũng hiểu rằng, khi đảm nhận vai trò này, tôi không chỉ tiếp tục một truyền thống, mà còn phải đổi mới với những thách thức của thời đại mới, trong bối cảnh mà công nghệ số và thông tin đang thay đổi chóng mặt.

*

Còn một **Lời thưa cuối** như một lời tâm sự tôi xin được thưa nốt.

Tôi đã có lần rất tâm đắc khi đọc được lời hay và đầy ý nghĩa của một nhà văn trưởng thượng, thuộc hàng lão thành của Làng Văn Việt Nam là cụ Võ Phiến. Cụ đã viết:

*Trẻ sinh ra đây năm vẫn có lệ cúng thôi nôi. Hôm cúng thôi nôi trẻ nào quơ tay tóm phải cây bút, lớn lên sẽ loay hoay trong những hoạt động chữ nghĩa, viết lách. Trẻ ấy tha hồ thắm thía cái **vạ cô liêu**. Cầm bút là cái cầm bất hạnh?*¹ (tôi xin tô đậm 3 chữ).

Tôi sinh ra và lớn lên trong một vùng quê chiến tranh dai dẳng, nên Lễ Thôi Nôi của tôi cũng không có cơ hội tổ chức. Lúc ấy, giữa lẫn mức sống chết của đạn bom, việc quơ tay nắm vật gì để biết sau này làm nghề gì, nghiệp gì và việc hoàn toàn thứ yếu. Sống chết còn chưa biết nói chi đến nghề nghiệp. Nhờ đó tôi đã không bị nạn quơ tay tóm cây bút, hay các thứ khác như gương, lược, nắm xôi, tiền, kéo, đất... Do vậy tôi tha thiết mong quý thân hữu bốn phương giúp tôi thoát được cái „vạ cô liêu“ ấy, và cùng cộng tác làm việc chung để *tờ báo Viên Giác của chúng ta* ngày một phát triển, đáp ứng đúng nhu cầu là món ăn tinh thần của

THƠ - Tuệ Nga TRĂNG THIÊN

*Trầm dâng khói quỳên về tôn nghiêm
Tâm ảnh như quang chẳng bợn phiền
Nắng sớm thêm tươi màu Áo Đạo
Xuân chiều mãi thắm cánh Hoa Duyên
Lời vàng mở pháp khai tâm Tuệ
Bút ngọc gieo văn sáng cảnh tiên
Ngát một phương mây bờ tịnh thủy
Vườn thơ thanh thảo ánh Trăng Thiên.*

(Về Bên Suối Tịnh)

người Việt ở hải ngoại. Trước tiên là làm sao cho Báo Viên Giác ngay bây giờ không lâm vào tình thế phải đình chỉ phát hành.

Tôi không chắc chắn rằng tôi có thể thực hiện công việc này một cách hoàn hảo như anh Phù Vân từng làm suốt 30 năm qua hay không. Nhưng tôi tin rằng, với sự ủng hộ và động viên từ quý độc giả và cộng tác viên, tôi sẽ không cô đơn khi nhận trách nhiệm này. Và từ đó tôi cũng tin rằng, sẽ vượt qua những chướng ngại trên đường đi, nếu có. *Một con én không làm nên mùa xuân*, từ 1.700 năm trước, nhà thông thái của Hy Lạp Aristote đã từng nói như vậy.

Xin chấp tay kính cầu chúc chư Tôn Đức và quý độc giả, quý cộng tác viên khắp nơi: *ngày an lành, đêm an lành, đêm ngày sáu thời thường an lành.*

Kính bái bạch và tri ân.

Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn

¹ Võ Phiến: *Cuối Cùng*. Thế Kỷ 21, 2009.

NHỮNG ĐIỀU KHÔNG THỂ QUÊN TRONG NĂM 2023

• Thích Như Điển

Thông thường cứ mỗi cuối năm Dương Lịch, nhân khóa An Cư Kiết Đông của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Âu Châu tại chùa Khánh Anh Evry, Pháp Quốc, Giáo Hội đều có bàn thảo về chương trình cho năm tới. Đặc biệt năm 2023 có những sự kiện như sau:

1) Khóa Tu Học Phật Pháp Âu Châu kỳ thứ 34 tổ chức tại chùa Khánh Anh từ ngày 24.7 đến ngày 2.8.2023.

2) Đại lễ Khánh Thành Tu Viện Lộc Uyển, Rostock, Đức Quốc từ ngày 11 đến ngày 13.8.2023.

3) Về Nguồn lần thứ 13, Hiệp Kỳ Lịch Đại Chư Vị Tổ Sư, Kỷ niệm 10 năm Hòa Thượng Thích Minh Tâm viên tịch, Đại Giới Đàn Minh Tâm, Vu Lan Thăng Hội, dâng đàn chẩn tế v.v...

4) Lễ Hoàn Nguyên Thư Viện chùa Thiện Minh, Lyon, Pháp Quốc.

5) Những lễ Vu Lan truyền thống đây đó trên lục địa Âu Châu...

Ngần ấy sự kiện chỉ dồn vào một bài viết ngắn như thế này thì không thể tường trình lại hết được. Quý Vị nào muốn rõ biết chi tiết của từng lễ một, xin Quý Vị vào trang nhà quangduc.com sẽ đọc được bài của Thượng Tọa Thích Nguyên Tạng tường thuật chi tiết hơn.

Phần tôi, hầu như lễ nào cũng phải tham gia và dĩ nhiên là có nhiều nơi trùng lặp ngày tổ chức; nên phải thối thác là điều ngoài ý muốn vậy.

Nói về khoảng thứ nhất thì năm nay chư Tôn Đức Tăng Ni về tham dự An Cư Kiết Hạ tại Khánh

Anh chừng 100 vị tất cả. Suốt trong 10 ngày này, mỗi ngày có hai thời kinh trì tụng Kinh Đại Bảo Tích và sáng sớm có tọa thiền, trì tụng Thần Chú Thủ Lăng Nghiêm. Buổi chiều có 4 lần Hội Thảo trong 4 ngày về nhiều đề tài khác nhau và ở giữa khóa có họp Giáo Hội thường niên cũng như bầu lại Hội Đồng Điều Hành của Giáo Hội nhiệm kỳ 2023-2027. Ngoài ra một số vị được tấn phong lên ngôi vị Hòa Thượng như: Thượng Tọa Thích Thông Trí, Thượng Tọa Thích Giác Thanh, Thượng Tọa Thích Hạnh Thông.

Bên Phật Tử tại gia năm nay tham dự hơi ít, độ chừng trên dưới 100 vị. Bởi lẽ đa phần đều để dành thời gian về Khánh Anh tham dự chương trình của phần thứ 3) bên trên. Tuy nhiên Thượng Tọa Thích Hạnh Tấn Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Văn Hóa Giáo Dục cũng soạn một chương trình tu học rất đầy đủ cho các lớp học từ Oanh Vũ cho đến lớp chuyên khoa và cuối cùng, Khóa Tu Học kỳ thứ 34 năm nay học viên chỉ học hai buổi sáng chiều. Riêng buổi tối, quý vị lớn tuổi lên Chánh Điện tụng kinh Đại Bảo Tích chung với chư Tăng Ni. Gia Đình Phật Tử Việt Nam tại Âu Châu cũng đã cử các Anh Chị Trưởng về lo cho Đại Học Oanh Vũ.

Khi họp, phân tích ra nhiều điểm khác nhau là tại sao học viên càng ngày càng ít đi. Trong đó có lý do nêu ra tiêu biểu là các học viên mong muốn mỗi năm đi đến một quốc gia khác nhau để tham dự khóa tu học và sau đó là tham quan; nên kể từ sang năm 2024 Giáo Hội dự trù sẽ chọn một trong ba nơi sau để tổ chức Khóa Tu Học Phật Pháp kỳ thứ 35. Đó là Na Uy, Thụy Điển và Anh Quốc. Độ chừng cuối năm 2023 Quý Phật Tử sẽ biết là Giáo Hội sẽ tìm ra nơi nào thích hợp và sẽ tổ chức tại đó. (Xin xem thêm bài tường thuật của TT Thích Hạnh Tấn).

Kể đến phần thứ hai là lễ lạc thành Tu Viện Lộc Uyển tại Rostock, Đức Quốc; nơi Ni Trưởng Thích Nữ Diệu Phước sáng lập Trụ Trì. Trải qua nhiều tháng ngày thử thách, một Đại lễ khánh thành đã được diễn ra trong ba ngày từ ngày 11 đến ngày 13.8.2023 với trên 130 Tăng Ni và hàng ngàn Phật Tử về tham dự.

Nội dung của Đại lễ Khánh Thành tập trung vào các mục chính như: Tưởng niệm Di mẫu Kiều Đàm Di, Dâng Đàn Chẩn Tế bạt độ chư hương linh quá vãng. Đại lễ Lạc Thành v.v... Nhìn chung thì các buổi lễ đều đã được diễn ra một cách thông suốt do sự khéo léo sắp xếp của Ban Tổ Chức. Ngoài ra vào sáng chủ nhật ngày 13.8.2023 nhân buổi lễ Lạc thành Tu Viện, Đại

Diện chính quyền địa phương đã đến tham dự, phát biểu và có những nhận xét đáng quan tâm về sự hiện hữu của ngôi chùa tại đây. Đài truyền hình ARD cũng đã phỏng vấn Hòa Thượng Thích Như Điển, Ni Trưởng Diệu Phước, Đại Diện chính quyền cũng như một vài Phật Tử Việt cũng như Đức tham gia Đại lễ. Nhìn chung thấy rất phấn khởi; nhưng tương lai thì người Đức hy vọng nơi chúng ta nhiều hơn về việc tu học Phật Pháp cũng như làm thế nào để được đến với Đạo Phật... là những điều cần thiết mà chúng ta phải suy nghĩ đến, không phải ngôi chùa chỉ phục vụ cho người Việt Nam Phật Tử, mà còn cho tất cả những cư dân địa phương quanh vùng nữa.

Phần thứ 3) là những lễ lớn tại chùa Khánh Anh từ ngày 17 đến ngày 20.8.2023. Đây chính là tâm nguyện của Hòa Thượng Thích Tánh Thiệt, Đệ nhất Chủ Tịch GHPGVNTNAC mong mọi Giáo Hội nên thực hiện. Bởi lễ năm này là năm kỷ niệm 10 năm Hòa Thượng Thích Minh Tâm viên tịch.

Đại Giới Đàn Minh Tâm được diễn ra vào ngày 17 và 18.8.2023 để truyền giới Sa Di, Sa Di Ni, Thức Xoa, Tỳ Kheo và Tỳ Kheo Ni cho hơn 50 giới tử. Đặc biệt kỳ này có 8 giới tử người ngoại quốc tu theo truyền thống Phật Giáo Tây Tạng muốn cầu thọ giới Tỳ Kheo Ni theo Tứ Phần Luật của Phật Giáo Việt Nam. Họ đến từ Úc Châu, nam Mỹ, Pháp, Đức, Hòa Lan, Tiệp Khắc. Thật là những kỷ niệm khó quên. Do vậy giới đàn Ni nhiều chỗ phải nói hai ngôn ngữ là Việt và Anh. Phần Anh Văn do Sư Cô Chân Đàn đảm trách. Tờ báo Grand Parisien cũng đã phỏng vấn Đạo Hữu Ngôn và Hòa Thượng Thích Như Điển về những sự kiện quan trọng này.

Đến lễ thọ Bồ Tát Giới tại gia và Bồ Tát Giới xuất gia có đến trên 100 giới tử khắp nơi các châu lục về đây cầu thọ giới.

Chiều ngày 18 và 19.8.2023 có 3 buổi Hội thảo về Hành Trạng và công hạnh của cố Hòa Thượng Thích Minh Châu, Cố Hòa Thượng Thích Đức Niệm và cố Ni Trưởng Thích Nữ Trí Hải (phần đúc kết 3 buổi Hội Thảo này xin tham khảo nơi bài của Hòa Thượng Thích Nguyên Siêu viết). Nói chung ở phần thảo luận rất là sôi nổi và kết quả ngoài sự mong đợi. Năm 2025 GHPGVNTN Hoa Kỳ đăng cai tổ chức tại nam California và do Hòa Thượng Thích Thông Hải làm Trưởng Ban Tổ Chức.

Tối ngày 19.8.2023 (thứ bảy) một đêm đốt nến tưởng niệm 10 năm viên tịch của cố Hòa Thượng Thích Minh Tâm rất cảm động với môn

đồ pháp quyền và 303 Tăng Ni khắp nơi trên thế giới tham dự. Phật Tử khoảng ngoài 300 vị phải ngồi dưới Hội Trường theo dõi màn hình.

Sáng ngày 20.8.2023 lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại chư vị Tổ Sư, Lễ Vu Lan báo ân phụ mẫu, lễ trao bình bát luân phiên của Giáo Hội Liên Châu và diễn văn bế mạc những ngày lễ trọng đại bên trên. Buổi chiều là Đàn tràng chẩn tế cô hồn do Hòa Thượng Thích Tâm Minh làm Sám Chủ Gia Trì và ban kinh sư điều luyện đã làm cho kẻ âm cũng được siêu thoát mà người còn nơi dương thế cũng muôn phần lợi lạc.

Vào tối ngày 20.8.2023 tại Hội trường bên dưới Chánh Điện, sau buổi cơm chiều, một buổi lễ sinh nhật của Thượng Tọa Thích Quảng Đạo, Trụ trì chùa Khánh Anh xảy ra một cách tự nhiên do sự bộc phát của Quý Thầy, Cô và Phật Tử tại chùa đón mừng 62 năm nơi trần thế của Thầy Trụ Trì. Hôm đó tại Hội Trường còn lại chừng 200 chư Tăng Ni và Phật Tử tham dự. Hòa Thượng Thích Tín Nghĩa, Chủ Tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Hoa Kỳ, Hòa Thượng Thích Thông Hải, Hòa Thượng Thích Nguyên Siêu và Hòa Thượng Thích Bốn Đạt, Chủ Tịch HĐĐHGHPGVNTN Hải Ngoại Canada đều đồng thanh tuyên dương những công hạnh của Thượng Tọa Thích Quảng Đạo và đề nghị là Giáo Hội Âu Châu nên tấn phong lên hàng Giáo Phẩm Hòa Thượng. Những tràng pháo tay nhiệt liệt đón chào. Tất cả Quý Ngài đều phát biểu rằng: Công hạnh hy hiến của Thầy Quảng Đạo không khác gì Thượng Tọa Thích Minh Phát của Tổ Đình Ấn Quang thuở nào. Thế là những tràng pháo tay cứ vang dội mãi trong Hội Trường không ngớt. Thượng Tọa Quảng Đạo rất cảm động đến rơi nước mắt. Hòa Thượng Thích Như Điển, Đệ nhị Chủ Tịch GHPGVNTNAC đứng lên trình bày rằng: Xin niệm ân tất cả tấm thanh tình của chư Tôn Đức các châu đã đề nghị Thầy Quảng Đạo lên hàng Giáo Phẩm Hòa Thượng; nhưng bây giờ ở đây Hòa Thượng Thích Tánh Thiệt, Đệ nhất Chủ Tịch, Hòa Thượng Tăng Sự Thích Minh Giác không có mặt và Giáo Hội Âu Châu chưa họp lại để tấn phong cho Thầy Quảng Đạo. Vả lại Thầy ấy mới xuất gia năm 1984 và thọ giới Tỳ Kheo tại chùa Thiện Minh Lyon, Pháp Quốc vào năm 1990. Tính đến nay mặc dầu 62 tuổi đời; nhưng tuổi đạo kể từ khi thọ giới Tỳ Kheo mới hơn 33 năm. Nên việc tấn phong theo thể thức hành chánh thì phải chờ Giáo Hội Âu Châu quyết định trong những năm tới. Riêng trong nội tự và những ai quen biết cứ gọi là Hòa Thượng như các Ngài các châu đã đề nghị và phần tôi gọi là

Chuẩn Hòa Thượng chắc cũng đã đầy đủ với ý nghĩa của buổi lễ hôm nay và trên tất cả các văn thư giấy tờ ký gửi đi vẫn gọi là Thượng Tọa. Tôi cũng đã kể câu chuyện của Ông Tô Đà Di mới 8 tuổi đã được thọ giới Tỳ Kheo. Trong khi giới luật bắt buộc phải đúng 20 tuổi mới được thọ giới.

Ông Tô Đà Di đến nơi Đức Phật. Đức Phật hỏi Ông rằng: Ông từ đâu đến? Tô Đà Di trả lời rằng: bạch Thế Tôn: ba cõi không có nơi nào là nhà của con cả. Chỉ một câu trả lời ngắn gọn như thế, Đức Phật đã đặc cách cho việc này, mới 8 tuổi đã được thọ giới Tỳ Kheo. Thượng Tọa Minh Phát mới trên 20 tuổi cũng đã được Quý Hòa Thượng tại Tổ Đình Ấn Quang tấn phong lên hàng Giáo Phẩm Thượng Tọa. Đây là trường hợp đối với những vị có công hạnh đặc biệt với Giáo Hội. Còn hầu hết phải đủ năm tháng mới được tấn phong lên hàng Giáo Phẩm Thượng Tọa, Hoà Thượng hay Ni Sư, Ni Trưởng v.v...

Phần thứ 4) bên trên là lễ Hoàn Nguyện Thư Viện chùa Thiện Minh; nơi Hòa Thượng Đệ Nhất Chủ Tịch Thích Tánh Thiệt sáng lập. Lễ được cử hành vào ngày 25 đến 27.8.2023 với sự chứng minh của chư Tôn Đức Tăng Ni từ Hoa Kỳ và Âu Châu cùng với việc Đăng Đàn Chấn Tế cầu nguyện cho những người bị chết vì COVID trong những năm qua. Lễ ra lễ này là lễ Khánh Thành chính thức; nhưng vì Thư viện vẫn chưa hoàn thành; nên Hòa Thượng đã chuẩn bị cho Đại lễ này vào ngày 2.6.2024 (chủ nhật).

Sau những ngày lễ của Giáo Hội bên trên, chư Tăng Ni và Phật Tử khắp nơi đều trở về lại trụ xứ của mình để cử hành lễ Vu Lan truyền thống vào những cuối tuần sau đó.

Năm nay phải nói là năm đáng nhớ nhất về những Phật sự mà Giáo Hội PGVNTNAC đã tổ chức. Hy vọng đây là năm có đỉnh điểm cao nhất của Giáo Hội kể từ khi thành lập đến nay trong vòng hơn 30 năm trở lại đây. Còn từ đây về sau, chưa biết như thế nào nữa; nhưng hãy vui với niềm an vui trong hiện tại là hoan hỷ với những công việc Phật sự trong thời gian qua.

Xin cầu chúc cho Giáo Hội luôn vững tay chèo, để lèo lái con thuyền của Giáo Hội luôn đi đúng hướng, nhằm đóng góp phần mình vào ngôi nhà chung của Phật Giáo ở ngoại quốc cũng như trong nước cho bây giờ và mai hậu.

Viết xong vào lúc 11 giờ trưa ngày 4 tháng 9 năm 2023 tại chùa Linh Thụ Berlin, Đức Quốc.

●Thích Như Điển

THƠ ĐƯỜNG LUẬT

HT. THÍCH NHƯ ĐIỂN DỊCH

Động Thiên hồ thượng

Nguyên tác:

洞天湖上
洞天湖上景,
花草減春容。
上帝憐岑寂,
太清時一鐘。

Động Thiên hồ thượng

Động thiên hồ thượng cảnh,
Hoa thảo giảm xuân dung.
Thượng đế liên sầm tịch,
Thái thanh thì nhất chung.

Dịch nghĩa

Trên hồ Động Thiên

Quang cảnh hồ Động Thiên,
Hoa cỏ (có vẻ) giảm sút nét xuân tươi.
Trời thương xót nỗi hiu quạnh (nơi này),
Thỉnh thoảng điểm một hồi chuông giữa tầng biếc.

Trên hồ Động Thiên

Động Thiên hồ ấy bây giờ,
Tuy là xuân đến nhưng xơ xác sầu.
Vì đâu cỏ úa hoa rầu,
Xuân kia hết dáng kiêu cầu nay mai.
Niềm riêng ai tỏ cùng ai,
Trời kia có mắt đoái hoài đấy chằng.
Chuông đâu buông tiếng dài ngân,
Phải chằng chùa Thái cũng gần đâu đây.

(Thích Như Điển dịch theo lối thơ lục bát)

BẢN ĐÚC KẾT
Ba Bài Thuyết Trình
Ngày Về Nguồn Hiệp Kỳ Lịch
Đại Tổ Sư
Lần thứ 13 -Tại Chùa Khánh Anh
Paris- Pháp Quốc
ngày 19 tháng 08 năm 2023

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật
Kính bạch chư tôn thiên đức Tăng, Ni,
Kính thưa chư Thiện Nam, Tín Nữ Phật tử,

Hành trạng chống tích vân du hóa độ của chư vị Tổ đức Thiên gia trên dòng lịch sử Phật giáo Việt Nam làm hiển hách, xán lạn con đường Hoằng Pháp từ thời sơ kỳ cho đến hôm nay- 2023. Trên mọi quốc độ, nẻo đường đâu đâu cũng in đậm gót hài vô trung, và bản nguyện của quý Ngài gieo rắc nẩy mầm hạt giống Phật khắp muôn nơi. Quý Ngài là các bậc Thượng Sĩ, hiện thân vào đời để hộ quốc, hộ dân, hộ Đạo mà một khi công viên quả mãn thì thân thần thị tịch, để lại cho đời một nền văn hóa giác ngộ, kỳ vĩ trên dòng chảy của lịch Đại Tổ Sư.

Mỗi khi lên chánh điện tụng kinh, Chư Tăng, Ni đến Hậu Tổ lạy Tổ, nhìn lên khám thờ mà thấy lòng mình trầm xuống, bởi vì trên đó phụng thờ di ảnh quý Ngài mà một thời đã từng sống, từng sinh hoạt với chư Tăng Ni từ thuở sinh tiền. Từng ánh mắt, lời Thầy, bước đi, dung nghi còn hiện rõ mồn một, nào có phôi pha, như bài kệ đạt đạo của Thiền Sư Hương Hải:

*Nhạn quá trường không
Ảnh trầm hàn thủy
Nhạn vô di tích chi ý
Thủy vô lưu ảnh chi tâm.*

Giờ đây, ngày Về Nguồn, hiệp kỳ lịch Đại Tổ Sư lần thứ 13 được diễn ra 3 bài thuyết trình:

Thứ nhất: Hành Trạng và Sự Nghiệp của Hòa Thượng Thích Minh Châu.

Nói đến hành trạng và sự nghiệp của một bậc kỳ túc là điều khó nói. Nói sao cho đúng, và nói như thế nào gọi là sai; bởi vì ngôn ngữ là một tín hiệu hàm hồ, hơn nữa nhà Thiền còn nhấn nhủ:

*Ngôn ngữ đạo đoạn
Tâm hành xứ diệt
Trực chỉ như tâm
Kiến tánh thành Phật.*

Tuy nhiên, thuyết trình viên đã khéo léo phương tiện trình bày bằng văn chương chữ nghĩa của con người mà hiểu qua Hành Trạng và Sự Nghiệp mà

quý Ngài đã thị hiện. Sự trình bày này được đúc kết lại nhiều điểm sau đây:

- Thời kỳ ở cố đô Huế- đất ngàn năm văn vật thần kinh, đã nuôi lớn thời son trẻ.
- Thời tha phương học đạo, du học Ấn Độ nghiên tầm kinh điển để tác thành một sự nghiệp văn hóa kỳ vĩ.
- Phiên dịch kinh tạng Pāli, làm kho tàng nghiên cứu cho giới học Phật, giảng giải, giáo dục... càng thêm đa dạng...
- Thân thể, phát tâm xuất gia, túc duyên tu học cũng như mang hành trang hóa độ vào đời, hoằng dương Phật sự, mà tiêu biểu hai sự kiện trọng đại là du học Ấn Độ và phiên dịch kinh tạng Pāli nói trên.
- Thân tướng và đời sống của Hòa Thượng được biểu hiện như là "*Nội bí Thanh Văn, ngoại hiện Bồ Tát*". Vì thân quán y Nam Truyền mà lòng thì phụng sự Phật pháp nuôi lớn tuổi trẻ, giáo dục người để gìn vàng giữ ngọc như là gia tài của cha ông để lại mà hộ pháp an tâm, đối với thế hệ người lúc bấy giờ - sinh viên Đại Học Vạn Hạnh.
- Viện Trưởng Viện Đại Học Vạn Hạnh, Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Giáo Dục GHPGVNTN.
- Là bậc Kỳ túc của Phật Giáo Việt Nam, Hòa Thượng là một nhà văn hóa, nhà giáo dục, nhà dịch thuật, nhà truyền bá Phật Pháp hôm nay và mãi cho đến ngàn sau: gia tài phiên dịch kinh Tạng Pāli.
- Là một nhà Mô phạm, làm việc đúng giờ giấc. Tôn trọng thời lượng của người, đồng thời không lãng phí giờ giấc của mình, mà Hòa Thượng cảm nhận rằng: thời gian là vàng, lãng phí một giờ là mất đi một sự kiện, có ai sống gần với Hòa Thượng thì mới thấy điều này.
- Người đồng sáng lập, là cha đẻ GDPT Việt Nam.
- Sự lợi ích mà Hòa Thượng đã trao cho một kho tàng quý báu đến các vị giảng sư, nhà nghiên cứu, giới học Phật qua thành quả công trình dịch thuật kinh tạng Pāli mà ngày hôm nay trong các Tự Viện, trong tay nải, nơi bàn viết... quý Thầy Cô hầu như đều có 5 bộ Nikāya: Trường Bộ Kinh, Trung Bộ Kinh, Tương Ưng Bộ Kinh, Tăng Chi Bộ Kinh và Tiểu Bộ Kinh. Từ đây, công đức của Hòa Thượng đã nuôi lớn nhiều thế hệ người trong niềm tin yêu Phật, Pháp, Tăng Tam Bảo.
- Nhà Văn Hóa của nhiều Tác dịch phẩm:
  - Nhà Chiêm Bái Học Giả
  - Chữ Hiếu Trong Đạo Phật...

- Người sáng lập Tạp Chí Tư Tưởng Vạn Hạnh "Đây là Tạp Chí tư tưởng chủ đạo về nhiều lĩnh vực: Tư tưởng, triết lý Đông Tây, Văn học triết thuyết. Nghệ thuật, âm nhạc, Thiền học, sử học, cấu trúc Tự Viện, v.v... mang tính thời đại cũng như cổ xưa dưới mọi lĩnh vực đều nội hàm trong "Tư Tưởng Vạn Hạnh". Những cây bút gạo cội triết gia Phạm Công Thiện, Giáo Sư Tiến Sĩ sử học Trí Siêu Lê Mạnh Thát. Phương Trời Viễn Mộng đọa đày, Trường Sơn cao ngất Ôn Tuệ Sỹ. Giáo Sư Nghiêm Xuân Hồng, Ni Trưởng Trí Hải, Giáo Sư Ngô Trọng Anh, Hòa Thượng Mãn Giác, nhà văn tiểu thuyết Doãn Quốc Sỹ... xin chỉ tiêu biểu.

Tóm lại, qua những đặc tính, đức tính phổ quát mà thuyết trình viên đã thuyết trình cho thính giả một cái nhìn, thiết thực, đa dạng của một nhà học Phật uyên thâm. Giàu lòng nhân bản phụng sự. Vô phân biệt, giữa đời và đạo, giữa thế gian hay xuất thế gian, tục đế, hay chơn đế.

Thứ hai: Hạnh Nguyên và Sự Nghiệp của Hòa Thượng Đức Niệm

Hòa Thượng thường nói "*Quê mùa Tỳ Kheo*". Một vị Tỳ Kheo ăn cơm sài đơn giản, nơi bàn gỗ thô sơ, dưới bóng cây dâu bên hiên chùa. Hòa Thượng siêng năng, cần mẫn làm vườn, bằng đôi tay khô, bàn chân cứng, xắn quần bó gối, đầu trần một nắng hai sương. Nhưng không, nếu chúng ta theo dõi buổi thuyết trình về: Hành trạng và Sự Nghiệp của Hòa Thượng Thích Đức Niệm, thì không thể tin Hòa Thượng là một vị Tỳ Kheo quê mùa, ruộng vườn rau sắn, mà phải nói Hòa Thượng là nhà học thuật, văn chương lỗi lạc, là nhà tu tập tinh chuyên, nơi chốn nhà Thiền, là nhà giáo dục thực tiễn, là người thể đạt nhiều học vị bằng cấp v.v...

Để đúc kết đề tài này, gồm có các điểm chính trong đời hành đạo, học đạo như sau:

- Thời thơ ấu sống với gia đình đến năm 13 tuổi xuất gia học đạo tại những ngôi chùa tại quê nhà.
- Theo học các Phật Học Viện Tông Lâm: Chùa Ấn Quang Sài Gòn. Phật Học Viện Hải Đức Nha Trang...
- Ngài lấy các học vị: Tốt nghiệp Cao Đẳng Phật Giáo Phật Học Đường Nam Việt. Tốt nghiệp Cử Nhân Văn Khoa Đại Học Vạn Hạnh. – Đậu Cao học và ngôi vị Tiến Sĩ quốc gia- Đà Loan.
- Phó Viện trưởng Viện Đại Học Đông Phương, cùng với Hòa Thượng Thiên Ân điều hành, và khai sáng Phật Học Viện Quốc Tế.

- Chủ tịch Hội cứu trợ thuyền nhân vượt biển tỵ nạn tại Đài Loan.
- Mở giới đàn Thiện Hòa Hải Ngoại để cho các giới tử thọ giới tu tập, đây chính là ân đức tiếp dẫn hậu lai báo Phật ân đức.
- Chủ tịch Hội Đồng Điều Hành- Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Hoa Kỳ, và Chánh văn phòng Hội Đồng Đại Diện.
- Dịch thuật, biên soạn nhiều tác phẩm, dịch phẩm, trên dưới 20 đầu sách.
- Mở nhà phát hành, in ấn kinh sách, bảo lưu nền văn hóa Phật giáo nơi hải ngoại.
- Lời Từ Biệt: Đền ơn chư Phật, chư Tổ, Pháp lữ cùng quý Thiện Nam tín nữ Phật tử, trước khi về hầu Phật.
- Các nội dung của Pháp ngữ lục để lại cho đời bao tâm huyết, ân tình giáo dục hai giới xuất gia và tại gia.

Ấy là đôi nét được đúc kết qua bài thuyết trình trên. Dĩ nhiên không làm sao đầy đủ nhưng tiêu biểu để làm kim chỉ nam, hướng đi đích thực cho tất cả chúng ta...

Thứ ba: Hạnh Nguyên và Sự Nghiệp Ni Trưởng Trí Hải

Ni trưởng xuất thân trong dòng dõi danh gia vọng tộc. Công Tăng Tôn Nữ Phùng Khánh- Pháp Danh Tâm Hỷ. Nhưng qua thành quả tu tập và hạnh nguyện thì đâu đó là túc duyên kiếp trước. Sơ lược về dòng dõi từ thời Vua Gia Long cũng như các vua về sau. Dòng dõi truyền thừa đã có tài liệu in sẵn, mà Đại chúng đã có trong tay.

Trong dòng lịch sử này, rơi vào thời kỳ rối ren Pháp thuộc.

Thân thế Ni Trưởng: Pháp Danh Tâm Hỷ... Hưởng thọ 66 tuổi

Trong thời thơ ấu:

- Du học U.S.A. nhưng bỏ dở về lại Việt Nam. Giáo Hội tuyển chọn Ni Trưởng là nhân sự ưu tú của Giáo Hội.
- Tổng Hội kêu gọi các hệ phái thành lập thống nhất Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất. Trụ sở Chùa Ấn Quang.
- Phát triển con đường hoằng pháp mang tính nhập thế. Thành lập Viện Cao Đẳng Phật Học Sài Gòn. Pháp Hội - Xá Lợi.
- Phát nguyện xuất gia với Sư Bà Diệu Không. Hoàn thành chí nguyện- làm Thư viện trưởng- Thư viện Đại Học Vạn Hạnh.
- Làm từ thiện xã hội rồi thọ giới cụ túc giới tại Giới Đàn Vĩnh Gia- Đà Nẵng. Rồi giảng giải kinh

tặng Pāli đây là hạnh phúc vô cùng của Ni Trưởng mà cũng là chí nguyện trong sự hiển dương.

- Bị bắt bởi chế độ CHXHCNVN. Kết án 4 năm tù ở.
- Dạy luật Tứ Phần cho Ni Chúng. Được thỉnh cử làm Phó Viện trưởng Viện Phật Học Sài Gòn.
- Sự nghiệp văn học thừa hưởng từ Tổ tông Tuy Lý Vương, Tùng Thiện Vương. Dịch sách câu chuyện Dòng Sông của Hermann Hesse nổi tiếng. Nói đến gia tài sự nghiệp văn học của Ni Trưởng thì thật phong phú, và khó nghĩ bàn- Trí Hải Toàn Tập- một Trí tuệ tuyệt vời hiếm có mà nội hàm gần 100 tác phẩm, dịch phẩm, biên khảo, giảng luận, v.v...
- Chủ Bút Tuệ Uyển tạp chí. Nội dung chuyển tải tư tưởng trẻ trên tinh thần giáo dục thanh thiếu nhi. Ni Trưởng là viên ngọc của Phật Giáo Việt Nam.
- Làm Từ thiện xã hội qua nhiều lĩnh vực nhưng không bao giờ mệt mỏi. Đây chính là hạnh nguyện Bồ Tát thị hiện vào đời. Đâu đâu cũng là đạo tràng tu tập chính tự thân của mình.
- Giờ phút cuối cùng xả bỏ báo thân giả tạm nhưng luôn tỉnh giác với chính mình. Tâm không lay động để làm gương cho những người đồng hành trên con đường phụng sự. Vì Ni Trưởng đã liễu tri rằng thân ngũ uẩn là huyễn hóa. Thân tứ đại là tạm bợ một khi đã thẩm thấu được giáo lý uyên thâm giác ngộ, thì không còn bị lay chuyển trước những hình ảnh của tiền trần.
- Nền Văn học, một kho tàng vĩ đại của Ni Giới. Bao nhiêu tác phẩm dịch phẩm, soạn phẩm, từ kinh luật luận. Văn chương, thi phú từ Đông sang Tây, hay chốn nhà Thiền đã làm sống động, nên thơ. Đẹp. Đẹp tuyệt vời qua thiên tài tính để làm giàu gia tài nền văn hóa Tổ Tông cũng như Phật Việt. Diễm phúc và hãnh diện cho Ni chúng đã có một vị Trưởng thượng nêu cao tấm gương: Tu tập. Học hành. Đổ đạt. Học vị. Phụng sự hiển dương trong mọi lĩnh vực ngôn ngữ có thể nói, có thể trình bày nhưng khó có diễn đạt cho đúng, lột hết ý nghĩa và giá trị chân thật đúng như pháp. Ni Trưởng Trí Hải đã làm và tu đúng như pháp vượt lên vũng bùn lầy ngũ trước như hạnh nguyện độ sinh, như bóng trăng in sâu trong vũng bùn lầy đó.

Trân trọng kính cảm ơn.

Tỳ Kheo Thích Như Điển

Tỳ Kheo Thích Nguyên Siêu

• THƠ Thu Hoài

CHIẾC ÁO LEN

*Chiếc áo mẹ đan nằm vào mẫu giáo
xen lẫn hương tiêu, khói bếp, tỏi, gừng
có lẽ khi đan người vừa nấu nướng
đượm cả mùi chiên cá diếc kho tương*

*Áo ôm trong người bao mùa gió chướng
ám áp vai còm những sáng mù sương
chiếc áo mang đi - về từng buổi học
theo mỗi ngày thu ẩm lạnh sân trường*

*Có hôm bỏ quên áo trong lớp học
có lần đi về, mẹ hỏi áo đâu
chiếc áo thấm bao nỗi lòng vơi vợi
mang cả nghĩa tình, hơi hám thâm sâu*

*Mùa gió lại sang áo giờ đã ngắn
có sợi tuột ngang
có sợi xơ mòn
không lạnh vì len chỗ lành chỗ thủng
lạnh từ ngày người về lại đầu non*

*Mùa lá vàng khô
Mẹ giờ xa vắng
se sắt khoảng trời hoài niệm mon men
vắng bếp chiều xưa ươm màu lam khói
đâu dáng người ngồi đan chiếc áo len*

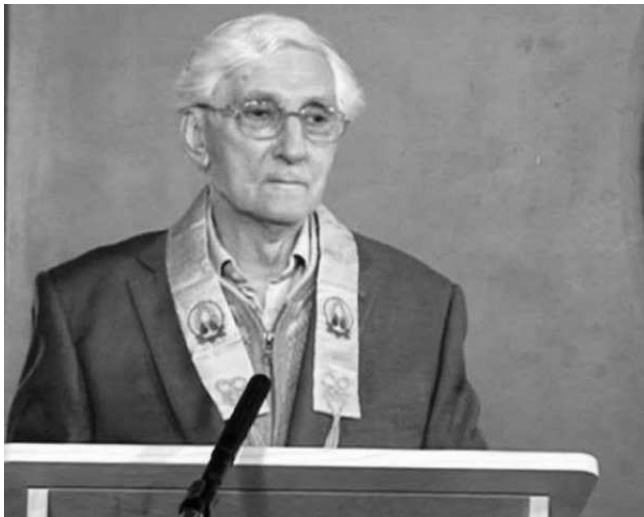
• Thu Hoài

Tháng Tám - Mùa Vu Lan 2023

LÝ TƯỞNG CỦA NGƯỜI BỒ TÁT

The Bodhisattva Ideal

Nguyên tác: **Urgyen Sangharakshita**
Hoang Phong chuyển ngữ

Nhà sư Urgyen Sangharakshita.

Chương III

Lời nguyện của người Bồ tát

Bài 16

Lời nguyện của người Bồ-tát

(Tiếp theo VG 256)

Lời nguyện 25

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát trong địa giới của tôi vẫn chưa thấu triệt được Dharma (Đạo Pháp của Đức Phật) với một trí tuệ toàn năng, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 26

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng vẫn còn một vị Bồ-tát trong địa giới của tôi chưa đạt được thân kim cương của vị trời Vajra Narayana (một vị thần linh có thân mình rắn chắc tương tự như kim cương/vajra), thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 27

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng chúng sinh, dù nhờ vào con mắt siêu nhiên nhận biết được tên gọi và đếm được hằng

hà sa số các sự hiển lộ vinh quang, rạng rỡ, mang các nét tuyệt đẹp không miêu tả hết được, do con người và thiên nhân trong địa giới của tôi tạo ra, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục không nguyện cầu đạt được sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 28

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát trong địa giới của tôi, kể cả các vị tạo được rất ít công đức, vẫn chưa trông thấy được cội bồ-đề muôn màu, với chiều cao bốn triệu yojana (là đơn vị đo chiều dài của Ấn-độ trong các thời kỳ cổ đại, tương đương với khoảng 12-15 km), thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 29

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát trong địa giới của tôi vẫn chưa đạt được khả năng hùng biện và trí tuệ giúp mình bảo toàn, tụng niệm và thuyết giảng sutra (kinh điển), thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 30

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng khả năng trí tuệ và hùng biện của các vị Bồ-tát trong địa giới của tôi vẫn còn hạn hẹp, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 31

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng nếu địa giới của tôi chưa trở nên rạng rỡ, ánh sáng chưa chiếu rọi được thật rõ ràng tất cả hằng hà sa số, không đếm hết được, các địa giới của chư Phật, trung thực như hình ảnh phản chiếu từ một tấm gương, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 32

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng vô số các sự hiển lộ trong địa giới của tôi, từ mặt đất đến trời cao, chẳng hạn như các lâu đài, dinh thự, ao hồ, sông ngòi, cây cối tất cả vẫn chưa được tạo ra bởi vô số các kho tàng quý giá, vượt hơn tất cả những gì trong thế giới của thiên nhân và con người, cùng với hàng trăm ngàn loại cây thơm ngát, tỏa hương vào tất cả các thế giới trong khắp mười phương không gian, cổ vũ tất cả các vị Bồ-tát khi ngửi được mùi

hương đó sẽ sớm kết thúc việc tu tập của mình, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 33

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng chúng sinh nơi vô số địa giới, không thể hình dung hết được, của chư Phật trong khắp mười phương không gian, dù được chiếu rọi bởi ánh sáng của tôi, nhưng vẫn chưa cảm thấy được các niềm an bình và hạnh phúc vượt cao hơn các niềm an bình và hạnh phúc của thiên nhân và con người, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 34

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng chúng sinh nơi vô số địa giới, không thể hình dung hết được, của chư Phật trong khắp mười phương không gian, dù được nghe danh hiệu của tôi nhưng vẫn chưa quán thấy được tức khắc sự tạo tác của các dharma (chữ dharma có hai nghĩa: "Giáo huấn" của Đức Phật và các "hiện tượng" trong thế giới. Trong trường hợp trên đây chữ dharma có nghĩa là các "hiện tượng". Chữ hiện tượng trong Phật giáo mang ý nghĩa rất rộng, có thể là vô hình hay hữu hình, thuộc bên ngoài hay bên trong tâm thức một cá thể, nói chung là bất cứ gì mà tâm thức con người có thể hình dung được. "Quán thấy sự tạo tác của các hiện tượng" có nghĩa là thấu triệt được nguyên lý vận hành của chúng. Kinh sách Hán ngữ dịch chữ dharma là "pháp" mang chung cả hai ý nghĩa trên đây, và gọi nguyên lý vận hành của mọi hiện tượng/pratityasamutpada là "lý duyên khởi". Cả hai cách dịch này không được sát nghĩa lắm trên cả hai phương diện từ nguyên và ý nghĩa, do đó có thể khiến một số người khó nắm vững được các khái niệm vô cùng quan trọng này trong Phật giáo), và cũng chưa đạt được một số các câu dharani ("đà-la-ni", chữ này khá đồng nghĩa với chữ mantra, nói chung là các câu tụng hay thần chú mang tính cách thiêng liêng) sâu xa, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 35

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các phụ nữ nơi vô số địa giới, không hình dung hết được, của chư Phật trong khắp mười phương không gian, dù từng được nghe danh hiệu của tôi, cảm nhận được niềm hân hoan và tin tưởng, ước mong đạt được giác ngộ và thoát

khỏi thân phận nữ giới của mình, nhưng sau khi chết vẫn tái sinh trở lại làm người phụ nữ, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 36

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát nơi vô số địa giới, không hình dung hết được, của chư Phật khắp mười phương không gian, dù đã từng được nghe danh hiệu của tôi, nhưng đến lúc mãn đời vẫn chưa hoàn tất được việc tu tập giúp mình đạt được Phật tính, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 37

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng con người và thiên nhân nơi vô số địa giới, không hình dung hết được, của chư Phật khắp mười phương không gian, dù được nghe danh hiệu của tôi, quỳ mọp xuống đất để tỏ lòng tôn kính và ngưỡng mộ tôi, cảm nhận được niềm hân hoan và lòng tin tưởng nơi tôi, hoàn tất được việc tu tập của người bồ-tát, nhưng vẫn chưa được tất cả thiên nhân và con người trong thế giới kính nể, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 38

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng nếu con người và thiên nhân vẫn chưa tức khắc khoát được các xiêm y đúng với niềm khao khát hiện lên trong tâm thức mình, và nếu các xiêm y tinh xảo đó mà chư Phật hằng tán tụng, không được cắt may cẩn thận và tức khắc cho họ, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 39

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng con người và thiên nhân nơi địa giới của tôi vẫn chưa cảm nhận được niềm vui sướng tràn đầy phúc hạnh, tương tự như một người tu hành đã loại bỏ được mọi dục vọng, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 40

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát nơi địa giới của tôi, dù ước mong trông thấy vô số địa giới đầy vinh quang của chư Phật trong khắp mười phương không

gian, nhưng vẫn chưa trông thấy được tất cả các địa giới ấy hiện lên giữa các loại cây toàn bằng ngọc ngà và châu báu, tương tự như trông thấy gương mặt mình trong một tấm gương thật sáng (trông thấy vô số địa giới của chư Phật rõ như trông thấy gương mặt mình phản chiếu từ một tấm gương không bụi bặm), thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không đạt được sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 41

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát nơi các địa giới khác trong khắp mười phương không gian, dù từng được nghe danh hiệu của tôi vào một lúc nào đó trước khi thành Phật, nhưng các cơ quan giác cảm vẫn còn yếu kém (chưa đạt được các khả năng siêu phàm), thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 42

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát nơi các địa giới trong khắp mười phương không gian, dù được nghe danh hiệu của tôi vẫn chưa đạt được thể dạng samadhi (thể dạng tâm thức lắng sâu trong thiền định) còn gọi là sự giải thoát tinh khiết (emancipation/một thể dạng cảm nhận của tâm thức vượt lên trên mọi sự chuyển động của thế giới hiện tượng) và thường trú trong thể dạng đó, không một chút xao lãng, nhưng vẫn không đủ khả năng cúng dường, dù chỉ trong một thoáng, vô số chư Phật, không hình dung hết được, là các Đấng tôn kính (Thế Tôn) trong thế giới, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 43

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát tại các nơi khác trong các miền không gian khác (các vũ trụ khác) dù được nghe danh hiệu của tôi, nhưng sau khi chết không được tái sinh trong các gia đình cao quý, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 44

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát tại khắp nơi khác trong các miền không gian khác, dù được nghe danh hiệu của tôi nhưng vẫn không cảm thấy được niềm hân hoan đến độ khiến mình phải nhảy múa, hoàn tất việc tu tập của người bồ-tát và tạo được vô số công đức, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục

nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 45

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát tại khắp nơi khác trong các miền không gian khác, vẫn chưa đạt được samadhi còn gọi là sự bình thản rộng lớn (equanimity/sự thanh thản, bình lặng và thẳng băng của tâm thức) và dù an trú trong đó nhưng vẫn chưa trông thấy được vô số chư vị Tathagata, cho đến khi chính mình thành Phật, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 46

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát nơi địa giới của tôi vẫn không đủ khả năng thuyết giảng thật tự nhiên, đúng với sự mong muốn của mình, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 47

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các vị Bồ-tát tại các nơi khác trong các miền không gian khác, dù được nghe danh hiệu của tôi nhưng vẫn chưa tức khắc đạt được thể dạng không thoái lui (không thể vi phạm trở lại các thái độ và hành động vô minh), thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

Lời nguyện 48

Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, các vị Bồ-tát tại các nơi khác trong các miền không gian khác, dù được nghe danh hiệu của tôi nhưng vẫn chưa tức khắc đạt được các cấp bậc thứ nhất, thứ hai và thứ ba của sự quán thấy siêu việt về các dharma (các hiện tượng trong thế giới) giúp mình an trú thật vững chắc trong các sự thật do toàn thể chư Phật khám phá, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi.

*
* *

Điểm nổi bật nhất trong 48 lời nguyện trên đây là một sự mở rộng mang tính cách lý tưởng và cả các nét không tưởng. Sự mở rộng đó hay lý tưởng đó đã đưa Giáo huấn của Đức Phật đến gần hơn với một tôn giáo. Phật giáo được đưa vào Trung Quốc trong khi tại nơi này đã có một nền văn minh cao độ và lâu đời. Thế nhưng nền văn minh đó chưa có một tín ngưỡng nào đúng

nghĩa của nó. Khổng giáo chỉ là một hệ thống đạo đức xã hội, Lão giáo là một sự hình thức góp nhặt và tổng hợp một số tư tưởng bao quát, khá mơ hồ và thiếu mạch lạc.

Là một đế quốc của chiến tranh và chinh phạt muôn đời, Trung Quốc thiếu hẳn chiều sâu của tín ngưỡng. Phật giáo đã tạo ra cho đế quốc này một kích thích rộng lớn hơn trong các lãnh vực tư tưởng, xã hội và tâm linh, mở ra một tầm nhìn mới lạ và đạo đức hơn về con người và vũ trụ. Trong vùng đất mới và thuận lợi đó, Phật giáo phát triển rất nhanh. Đức Phật A-di-đà hiện ra tại Trung Quốc như là một Vị Sáng lập một tôn giáo mới, đáp ứng nhu cầu tín ngưỡng của dân tộc Hán, và lấp vào khoảng trống tâm linh trong nền tư tưởng và văn minh Trung Quốc. Thật ra trước khi được đưa vào Trung Quốc, Giáo huấn của Đức Phật qua các nẻo đường tơ lụa, cũng đã chịu ít nhiều ảnh hưởng từ các tín ngưỡng của vùng Trung Đông, còn gọi là "Tây Vực". Phải chăng cõi "Tây phương cực lạc" đây hứa hẹn và Đức Phật A-di-đà với quyền năng "cứu độ" vô song là trong số các ảnh hưởng đó?

Tịnh độ hay Phật giáo A-di-đà được hình thành và phát triển ào ạt tại Trung Quốc kể từ thế kỷ thứ III và thứ IV. Bốn mươi tám lời nguyện của người Bồ-tát nêu lên một lý tưởng vượt lên trên hiện thực, tạo ra một chiều sâu tâm linh trong xã hội Trung Quốc. Thế nhưng vào thế kỷ thứ VI một đường hướng tu tập mới lại xuất hiện, đó là Thiền học. Một số học giả Tây phương cho rằng Thiền học xuất hiện trễ hơn thế kỷ thứ VI, sớm nhất là vào cuối thế kỷ thứ VII hay đầu thế kỷ thứ VIII, bởi vì nhân vật Bodhidharma/Bồ-đề Đạt-ma được xem là từ Ấn Độ đến Trung Quốc vào thế kỷ thứ V hay thứ VI chỉ là một huyền thoại, được tạo dựng với mục đích chính thức hóa một học phái hình thành tại Trung Quốc.

Trong lãnh vực tư tưởng, văn hóa hay xã hội luôn có những quan điểm tương phản hay đối nghịch nhau, nói chung đó là các xu hướng đa dạng của con người và xã hội nói chung. Câu chuyện Bồ-đề Đạt-ma ngồi thiền nhìn vào một bức tường trong suốt 9 năm, không nói một lời nào, là một sự tương phản hoàn toàn đối với 48 lời nguyện năng động và tích cực của vị Bồ-tát Dharmakara. Nếu Tịnh độ nêu lên một lý tưởng không bao giờ thực hiện được, thì Thiền học lại cho rằng "Ngộ" (Satori) là một sự đột khởi mang tính cách trực giác. Sự đối nghịch trên cả hai phương diện thực hành và lý thuyết trên đây là một trong các nét nổi bật nhất của Phật giáo Trung Quốc. Nói chung cả hai xu hướng đó không hoàn toàn trung thực với Giáo huấn của

Đức Phật trong thung lũng sông Hằng. Con đường "Trung đạo" của Đức Phật là "không phải là thế này, không phải là thế kia, cũng không phải là cả hai, thế nhưng cũng không phải là không [gồm] cả hai". Bất cứ một sự bám víu nào cũng đều là "cực đoan", dù đây là 48 lời nguyện của Tịnh độ hay cách ngồi im không suy nghĩ gì cả của Thiền học. Vì thế đi sâu vào Giáo huấn của Đức Phật là điều rất khó. Do vậy, thiết nghĩ đối với Tịnh độ cũng chỉ nên nhìn vào tinh thần **quyết tâm** của Tịnh độ, có nghĩa là một khi đã bước vào con đường thì phải đi trọn con đường; đối với Thiền học thì phải giữ bản chất **tĩnh lặng** của Thiền học, tức là phải giữ tâm thức thật thẳng băng và thanh thoát cho đến khi nào trông thấy được con đường và cả các vết chân của chính mình trên con đường đó. Ngoài ra tất cả những gì màu mè và thêm thắt đều là huyền thoại hoặc là các phương tiện thiện xảo.

Nếu Phật giáo của Đức Phật được hình thành và phát triển trong một khung cảnh tín ngưỡng lâu đời, tạo ra bởi Kinh Veda (Vê-đà) và Đạo Bà-la-môn, thì tại Trung Quốc Phật giáo A-di-đà và Thiền học được hình thành trong một xã hội thực tế, thiếu hẳn các kích thích thiêng liêng của tín ngưỡng. Dưới vòm trời xa lạ của đế quốc đó, Giáo huấn của Đức Phật cũng đã phải thích ứng với một môi trường mới khác hẳn với môi trường trong khung cảnh thung lũng sông Hằng nhiều thế kỷ trước đó. Chúng ta hãy nêu lên một thí dụ cụ thể, chẳng hạn như lời nguyện 35 trên đây:

"Nếu ngày nào tôi đạt được Phật tính, thế nhưng các phụ nữ nơi vô số địa giới, không hình dung hết được, của chư Phật trong khắp mười phương không gian, dù từng được nghe danh hiệu của tôi, cảm nhận được niềm hân hoan và tin tưởng, ước mong đạt được giác ngộ và thoát khỏi thân phận nữ giới của mình, nhưng sau khi chết vẫn tái sinh trở lại làm người phụ nữ, thì khi đó tôi sẽ còn tiếp tục nguyện cầu không thực hiện sự Giác ngộ tối thượng cho riêng tôi".

Trong một xã hội Khổng giáo, người phụ nữ chỉ là giới tính thứ hai. Thân phận của họ được an bài và quy định bởi một mô hình lễ giáo thật khắc nghiệt, áp đặt từ trong gia đình đến ngoài xã hội. Trong một xã hội kỳ thị nữ giới, người phụ nữ chỉ biết ước mơ thoát khỏi thân phận bất hạnh và tội đày đọa của mình, và được trở thành nam giới. Lời nguyện ước trên đây phản ảnh niềm ước mơ đó của người phụ nữ, đồng thời cũng cho thấy ảnh hưởng của Khổng giáo đối với Phật giáo tại Trung Quốc.

Bure-Sur-Yvette, 06.09.20
Hoang phong chuyển ngữ

GIỮ GIỚI CẦN TRONG SẼ GIẢI THOÁT

• Nguyên Giác

Nhiều Thiên sư tiếp cận với cộng đồng Hoa Kỳ và Tây phương, trong những thời gian đầu dạy Thiền, thường tránh nói về giới, vì có thể bị hiểu nhầm là muốn chiêu dụ người khác đạo trở về với Đạo Phật. Thêm nữa, có những môi trường, thí dụ như tại các trường công lập Hoa Kỳ, thuyết giảng về tôn giáo là điều cấm kỵ.

Khái niệm về giới trong nhà Phật cũng khác với khái niệm về các điều răn trong các tôn giáo khác. Giới trong Phật giáo là tự nguyện đối trước Tam Bảo, là phát nguyện trước Phật-Pháp-Tăng rằng người thọ giới tự nguyện (không bị ai ép buộc) là sẽ giữ gìn một số điều giới, trong khi hầu hết các tôn giáo khác không có khái niệm đó, mà họ chỉ có khái niệm về điều răn (Commandments) mà họ tin là từ lệnh trời ban xuống. Do vậy, khi giải thích về giới trong môi trường ngoài Phật giáo dễ gây ngộ nhận là chiêu dụ cải đạo. Trong khi đó, giới có tầm quan trọng rất lớn trong nhà Phật, và không có giới sẽ không đặc định (dù là sơ thiên).

Quan trọng tới mức, Phật giáo Trung Quốc thời xưa có riêng một tông phái có tên là Luật Tông. Trong bộ sách Phật Học Phổ Thông của Hòa Thượng Thích Thiện Hoa, nơi Bài Thứ 6 về Mười Tông Phái Phật Giáo ở Trung Hoa, ghi rằng Luật Tông (tông này, chủ yếu nói về giới Tỳ kheo) do ngài Đạo Tuyên thời nhà Đường thành lập.

Hòa Thượng Thích Thiện Hoa viết về tầm quan trọng của giới, ngay cả với Phật tử tại gia:

"Nói một cách tổng quát, giữ một giới là ngăn ngừa được một điều tội lỗi, và thêm được một điều lành; giữ nhiều giới là ngăn ngừa được nhiều điều tội lỗi và thêm được nhiều điều lành. Bởi thế, nên giữ giới luật là phương pháp tu không xa thực tế và rất cần thiết cho các Phật tử cầu đạo giải thoát."

Nhờ giữ "giới luật" không làm các việc tội lỗi, nên tâm được "định"; do tâm định nên phát ra "trí huệ sáng suốt". Nhờ có trí huệ sáng suốt nên phá trừ được vô minh si ám, và được minh tâm kiến tâm thành Phật."

Người tu tại gia có giữ giới, mới thành Phật tử chơn chính. Người xuất gia thọ Sa-di, có giữ giới mới phải là Tỳ-kheo thanh tịnh. Bồ Tát có giữ giới mới phải là chơn Bồ Tát. Bởi thế nên trong ba môn vô lậu học (giới, định, huệ), "giới" đứng đầu tất cả."

Trong Tạng Pali, có khoảng ít nhất là 10 Kinh, nói rằng chỉ cần giữ giới, là tự nhiên giải thoát. Như

trong Tăng Chi Bộ, Kinh AN 10.1 ghi rằng hễ giữ được giới [Tỳ kheo] nghiêm chỉnh, là tự nhiên đặc định, tự nhiên đặc tuệ, và tự nhiên giải thoát. Vì tất cả các bước tiến tự động theo sau như dòng sông lưu chảy, như Đức Phật nói với Ngài Ananda, rằng *"các thiện giới thứ lớp đưa đến tối thượng."* Có nghĩa là, không cần ngồi thiền với chỉ hay quán, mà các pháp tuần tự thành tựu nếu giữ giới nghiêm túc.

Bản Kinh năm kế tiếp Kinh trên, trong Tăng Chi Bộ là AN 10.2, nói rằng người giữ giới không cần khởi tâm ước muốn gì, vì từng bước sẽ tự hoàn thành. Kinh AN 10.2, trong bản dịch của Thầy Minh Châu, trích như sau:

"Này các Tỳ-kheo, với người có giới, có giới đầy đủ, không cần phải làm với dụng ý rằng: "Mong rằng không hối tiếc sẽ sanh khởi nơi ta". Pháp nhĩ là vậy, này Tỳ-kheo, với người có giới, có giới đầy đủ, không hối tiếc, không cần phải làm với dụng ý rằng: "Mong rằng hân hoan sẽ sanh khởi nơi ta". Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, với người có không hối tiếc, hân hoan sanh khởi. Này các Tỳ-kheo, với người có hân hoan, không cần phải làm với dụng ý rằng: "Mong rằng hoan hỷ sẽ sanh khởi nơi ta". Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, với người có hoan hỷ, không cần phải làm với dụng ý rằng: "Mong rằng thân ta được khinh an", Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, với người có ý hoan hỷ, thân được khinh an. Này các Tỳ-kheo, với người có thân khinh an, không cần phải làm với dụng ý rằng: "Mong rằng ta cảm thọ an lạc". Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, với người có thân khinh an, an lạc được cảm thọ. Này các Tỳ-kheo, với người có an lạc, không cần phải làm với dụng ý: "Mong rằng tâm ta được Thiền định". Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, với người có an lạc, tâm được Thiền định. Này các Tỳ-kheo, với người có Thiền định, không cần phải làm với dụng ý: "Mong rằng ta biết, ta thấy như thật". Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, người có tâm Thiền định, biết và thấy như thật". Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, người có tâm Thiền định, biết và thấy như thật. Này các Tỳ-kheo, người biết và thấy như thật, không cần phải làm với dụng ý: "Mong rằng ta sẽ nhàm chán, ta sẽ ly tham" Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, người biết và thấy như thật, nhàm chán và ly tham. Này các Tỳ-kheo, người nhàm chán, ly tham không cần phải làm với dụng ý: "Mong rằng ta sẽ chứng ngộ giải thoát tri kiến". Pháp nhĩ là vậy, này các Tỳ-kheo, người nhàm chán, ly tham, chứng ngộ giải thoát tri kiến."(1)

Chúng ta có thể giải thích cách nào về hiện tượng, một cách tự nhiên, khi giữ giới luật cũng đủ để giải thoát? Có thể là (chúng ta chỉ suy đoán theo Kinh Phật) khi một người Phật Tử giữ giới nghiêm chỉnh, ly bất thiện pháp, ly dục (nếu là cư

sĩ, thì phải sống đời độc thân), với tầm (chú tâm vào giữ giới) với tứ (dán tâm vào giữ giới), với nhất tâm, thì sẽ tới lúc tự động vào sơ thiền, và Đức Phật nói trong Kinh AN 4.123 rằng hễ ai thường trực sống trong sơ thiền thì khi từ trần, nếu chưa giải thoát thì sẽ đọa quả Bất Lai, và sau đó là sẽ vào Niết Bàn tối hậu.

Trong Kinh kể tiếp Kinh dẫn trên, Đức Phật nói trong Kinh AN 10.3 qua một so sánh rằng, người giữ giới y hệt như một cội cây đầy sức sống, tất nhiên sẽ mọc cành, mọc lá, mọc hoa. Kinh này, trích như sau:

"Ví như này các Tỷ-kheo, một cây có đầy đủ cành và lá, các mầm non của cây ấy đi đến viên mãn, vỏ trong, giác cây, lõi cây đi đến viên mãn. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, với giới có mặt, với giới có đầy đủ, không hối tiếc có sở y. Với không hối tiếc có mặt, với không hối tiếc có đầy đủ... giải thoát tri kiến có sở y." (2)

Tương tự, trong các Kinh AN 10.4, AN 10.5, AN 11.1, AN 11.2, AN 11.3, AN 11.4, AN 11.5 ghi rằng giữ giới sẽ dẫn tự nhiên tới định, tới tuệ và tới giải thoát, mà không cần ước muốn hay làm gì khác.

Trong Tạng A Hàm, Kinh Tăng Nhất A Hàm EA 23.5, cũng ghi rằng thành tựu được hương giới, tất nhiên sẽ ly dục, tất nhiên sẽ không nhiễm, tất nhiên được chánh trí, tất nhiên được giải thoát, theo bản dịch của hai Thầy Tuệ Sỹ & Đức Thắng:

*"Trong hết thấy hương này,
Hương giới là tối thắng.
Thành tựu được giới này,
Không dục, không bị nhiễm,
Chánh trí mà giải thoát.
Chỗ đi, Ma chẳng biết."* (3)

Trong Tạp A Hàm, Kinh SA 1073 cũng nói về oai lực của giới y hệt như vừa dẫn.

Tuy nhiên, chúng ta có thể thắc mắc rằng, giới luật nhiều quá, vậy thì có cách nào rút gọn lại hay không? Để rút gọn, Đức Phật từng dạy trong các kinh Phật Thuyết Như Vậy (Itivuttaka) rằng chỉ cần đoạn trừ một pháp là đủ. Đó là, hoặc đoạn trừ tâm tham, hoặc tâm sân, hoặc tâm si.

Nơi đây, chúng ta sẽ tập trung về tâm tham. Trong Kinh Iti 1, Đức Phật dạy rằng, chỉ cần từ bỏ tham, là sẽ đọa quả Bất Lai. Kinh Iti 1, ghi lời Đức Phật, xin trích dịch như sau, dựa vào các bản Anh văn:

"Hãy từ bỏ một điều, này các Tỷ-kheo, và ta bảo đảm rằng các người sẽ đọa quả Bất lai, sẽ không quay trở lại cõi này. Đó là một điều gì? Tham là một điều đó, này các Tỷ-kheo. Hãy từ bỏ tham, và ta bảo đảm các người sẽ không quay trở lại." (4)

Còn với những người giỏi hơn, thì trong Kinh Iti 9, Đức Phật nói rằng, người nào trực tiếp biết và hiểu hoàn toàn về tâm tham, ly tham được thì sẽ hoàn toàn giải thoát, tức là chứng quả A la hán:

"Bằng cách trực tiếp biết và hoàn toàn hiểu biết về tham, từ bỏ tham và dứt bỏ tham hẳn, người có thể chấm dứt đau khổ." (5)

Như thế, tất cả các giới luật có thể quy về một điểm "ly tham" cho đơn giản, nếu chưa hiểu "tham" hoàn toàn, cũng sẽ chứng quả Bất Lai (theo Kinh Iti 1), nếu hiểu "tham" hoàn toàn, là giải thoát ngay trong đời này (theo Kinh Iti 9).

Nhưng, "tham" hiện ra ở đâu để cho mình từ bỏ? Đó là một tâm sở có thể sẽ xuất hiện ra trong tâm, khi nội xứ gặp ngoại xứ, khi mắt gặp cái được thấy, khi tai gặp cái được nghe, khi mũi gặp mùi hương, vân vân. Như thế, khi mắt tham cái đẹp, khi tai tham cái giọng nói du dương, vân vân... đều là cửa dẫn tới sinh tử luân hồi. Nghĩa là, phải nhìn thường trực mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý... hễ thấy tâm tham lấp ló là trùng mắt ngó liền, thì tâm tham sẽ từ từ nhạt dần, cho tới khi biến mất. Nghĩa là, chánh niệm và tỉnh giác. Nếu chúng ta không hiểu rõ tận tường tâm tham (như Kinh Iti 9 dạy), thì chỉ cần ly tham (như Kinh Iti 1 dạy) là đủ để chứng quả Bất Lai.

Như thế, giới là một cửa giải thoát cực kỳ quan trọng. Như thế, ly tham, là đủ. Tuy nhiên, Thiên Tông vẫn cho rằng như thế chưa đủ, vì vẫn là pháp đối trị, dù là đối trị "tâm tham" là điều cần thiết, mà phải nhìn thấy bản tính của tâm, tức là, thay vì nhận diện xem tâm tham hiện ra thế nào để buông bỏ, nghĩa là còn vướng trong thế giới ngôn ngữ của "tham" và "ly tham" – mà Thiên Việt Nam bảo là cần đọc Kinh vô tự, là nơi không còn chữ nào hiện ra trong tâm nữa, là xa lìa cả hai bờ. Và bản tính của tâm, tức là Tâm Không, tức là Vô Tâm, là nơi tỉnh thức của tịch lặng, và nơi không còn chữ nào hiện ra, nơi "ngôn ngữ đạo đoạn" (con đường ngôn ngữ dứt bật) và là nơi "tâm hành xứ diệt" (nơi tâm duyên dứt bật, tỉnh thức với mặt trời Tâm Không, lìa cả ý và lời). Trực nhận bản tâm, tỉnh thức thường trực với Tâm Không, còn gọi là giữ giới bình đẳng.

Bởi vậy, giới là cửa giải thoát, nơi chúng ta phải đi từng chút một, phải quan sát từng hơi thở, phải tỉnh giác từng cái nhìn, cái nghe... hàng ngày, tuần tự theo lời Đức Phật dạy.

GHI CHÚ:

(1) HT Minh Châu. Kinh AN 10.2:

https://suttacentral.net/an10.2/vi/minh_chau

(2) HT Minh Châu. Kinh AN 10.3:

https://suttacentral.net/an10.3/vi/minh_chau

(3) HT Tuệ Sỹ, HT Đức Thắng. Kinh EA 23.5:

https://suttacentral.net/ea23.5/vi/tue_sy-thang

(4) Kinh Iti 1:

<https://suttacentral.net/iti1/en/ireland>

(5) Kinh Iti 9:

<https://suttacentral.net/iti9/en/sujato>

TRUYỆN CỔ PHẬT GIÁO CON CHÓ TRẮNG

• Tịnh Ý giới thiệu

Hình: Syaibatulhamdi (từ pixabay.co)

Anh Vũ là tên của một vị Trưởng giả¹ quen thuộc ở thành Xá Vệ thường cúng dường Đức Thế Tôn và các thầy Tỳ kheo.

Một buổi sáng nọ, trên đường khất thực, như thường lệ, Thế Tôn dừng lại trước cổng nhà ông Anh Vũ, gặp lúc ông trưởng giả đi vắng. Trong nhà có con chó trắng đang ăn cơm trong cái chậu quý bằng vàng, đặt trên chiếc giường lớn. Con chó nhìn thấy đức Phật đang đi tới, gầm gừ sủa tợn.

Đức Thế Tôn nói với con chó rằng:

“ Người không nên mãi như vậy, hết gầm gừ rồi lại sủa ra rả!”

Con chó nghe Đức Thế Tôn nói, lại càng giận dữ, sủa lớn hơn, phứt chốc nhảy vọt xuống đất, tiếp tục gầm gừ, thiếu não đến nằm rên ư ử bên đồng cây.

Ông Trưởng giả về đến nhà thấy con chó cưng của mình khác thường, hỏi chuyện tôi tớ. Nghe người nhà kể lại việc xảy ra từ lúc Đức Thế Tôn đến khất thực... ông cũng bực tức không kém liền vội tìm đến vườn Cấp Cô Độc², nơi đức Thế Tôn và các thầy đang lưu trú để định trách mắng Ngài.

Lúc ấy Đức Thế Tôn đang giảng pháp cho đại chúng. Thấy ông Trưởng giả từ xa đi tới trong thái độ bực tức, giận dữ, Ngài quay lại hỏi các thầy tỳ kheo: Các thầy có thấy ông Anh Vũ đang đi đến chỗ chúng ta mà lòng chứa đầy sân hận không?

Các thầy thưa: “Dạ chúng con có thấy!”

“Nếu giờ này mà ông ấy mạng tận³, thì lập tức ông ta sẽ sanh về cõi địa ngục. Bởi vì bất cứ chúng sanh nào chết trong lúc sân hận, thì phải sanh vào đường ác, sanh vào địa ngục.

Một lát Trưởng giả Anh Vũ đến nơi. Ông không giấu được sự tức bực vội hỏi đức Thế Tôn:

“Hôm nay Ngài có đến nhà tôi khất thực, phải không?”

Đức Thế Tôn trả lời:

“Hôm nay Ta có đến nhà ông khất thực”.

“Ngài đã làm gì để con chó nhà tôi giận dữ, buồn bực, thiếu não như vậy?”

“Lúc đến nhà ông, con chó thấy ta nó liền sủa. Ta chỉ nói với nó: “Người không nên làm vậy, hết la ó lại sủa!!”.

Ngần ngừ một chút, ông Trưởng giả hỏi:

“Chẳng lẽ Ngài nghĩ con chó có liên hệ gì với tôi à?”

Đức Thế Tôn bảo: “Thôi, thôi người đừng hỏi chuyện đó. Bởi nếu ta nói ra thì chắc nhà người lại càng không vừa ý”.

Trưởng giả Anh Vũ vẫn lặp lại câu hỏi đó đến ba lần. Sau lần thứ ba, Thế Tôn mới nói: “Con chó trắng đó đời trước vốn là cha của ông!”.

Ông Trưởng giả nghe vậy lại càng giận dữ gấp bội, lòng muốn vu khống, mạ lỵ, xúc phạm đức Thế Tôn, không tin vào những lời Thế Tôn vừa nói:

“Điều Ngài vừa nói không thể nào đúng. Cha tôi ngày trước là người nhân từ, thường giúp người nghèo kẻ khó, lại hay cúng dường... nhất định phải sanh lên cõi trời, làm sao lại sanh vào cõi cầm thú hạ tiện như vậy được?”

–“ Cha ông có bố thí, có cúng dường... nhưng bởi lòng ông ấy đầy “Tăng thượng mạn”⁴ nên phải thác sinh vào cõi hạ tiện”.

Rồi đức Thế Tôn đọc bài kệ:

Phạm chí tăng thượng mạn,

Chết rồi sanh sáu nơi:

Chó-gà-heo và sói-

Lừa (năm)-địa ngục (sáu)

Nếu chưa tin lời ta nói, ông trở về nhà và hỏi con chó trắng như vậy thì sẽ rõ:

“Nếu chó trắng là cha của tôi, chó trắng hãy lên giường lớn! Nếu chó trắng là cha của tôi, hãy ăn trong mâm vàng như cũ... nếu thật sự là cha của tôi hãy chỉ cho tôi nơi cha tôi đã cất giấu vàng bạc, châu báu... mà tôi không biết...”.

Ông Trưởng giả quay về nhà và nói với con chó những điều như đức Thế Tôn dặn bảo.

Con chó lần lượt làm theo những gì ông Trưởng giả yêu cầu. Nó nhảy lên giường lớn nằm, nhảy sang ăn trong mâm vàng... và lại nhảy xuống lấy chân và miệng đào bới bốn chân giường chỉ chỗ chôn giấu vàng bạc, của cải cho Trưởng giả Anh Vũ.

Trưởng giả Anh Vũ giật mình kinh ngạc, liền quỳ gối phải xuống đất, chắp tay hướng đến rừng Thảng lâm, vườn Cấp Cô Độc, nơi đức Thế Tôn và Tăng đoàn đang cư ngụ ba lần xướng lên lời tán thán:

"Những gì đức Thế Tôn nói đều không hư dối! Những gì Thế Tôn nói đều chắc thật. Những gì Thế Tôn nói đều là sự thật!"

Liên sau đó, ông Trưởng giả vội đến rừng Thảng Lâm, vườn Cấp Cô Độc để đánh lễ đức Thế Tôn.

Thấy Trưởng giả đang đến, đức Thế Tôn lại hỏi các thầy:

"Các người có thấy Trưởng giả Anh Vũ đang đến không?"

Các thầy trả lời:

" Dạ, chúng con có thấy!"

Đức Thế Tôn lại bảo:

"Nếu giờ này Anh Vũ mạng chung thì ngay lập tức sẽ sanh về cõi lành! Bởi ông ấy lòng đang có thiện tâm với Ta. Bất cứ ai lúc mạng chung mà lòng đầy Thiện tâm thì tất sanh về cõi Lành, sanh vào trong thiên giới!"

(Truyện được lược kể theo Kinh Anh Vũ thuộc Trung A Hàm - Thanh Văn Tạng - Tập 5, Kinh Bộ V. Đại Tạng Kinh Việt Nam. Hội đồng Hoằng pháp GHPGVNTN, 2022)

Nhận Xét:

1. Tác hại của lòng Tăng Thượng Mạn.

Đời trước của con chó trắng vốn là một Trưởng giả giàu có (ăn trong mâm vàng, nằm trên giường rộng, có của cải chôn giấu...), ông ta cũng từng giúp đỡ kẻ nghèo túng, cúng dường chư tăng... lẽ ra sẽ được sinh lên cõi Trời. Nhưng vì lòng kiêu mạn (Tăng Thượng Mạn) nên bị sanh vào kiếp chó!

2. Tâm quan trọng của "Cận tử nghiệp"-

Cận tử nghiệp là cái nghiệp của Thân-Miệng-Ý lúc sắp chết.

Cận Tử nghiệp mang tính quyết định cho việc tái sinh. Qua truyện, ta thấy Trưởng giả Anh Vũ đi đến Pháp Hội lần đầu với Tâm giận dữ thì Đức Thế Tôn dạy các thầy Tỳ kheo "nếu ông ấy mạng tận vào lúc này thì sẽ sanh ngay vào Địa ngục". Ngược lại lúc Trưởng giả Anh Vũ trở lại lần sau, thì Thế Tôn dạy: "nếu ông ta chết vào lúc đó thì sẽ sinh vào cõi của chư Thiên", bởi vào lúc đó Tâm của ông đang đầy Thiện Niệm, lòng đang hoan hỷ, cung kính, khác với Tâm sân hận lúc đầu!

Tâm quan trọng trong việc giữ tâm niệm an lành cho lúc Cận Tử, nhiều người trong chúng ta đã biết. Nhưng giữ được hay không lại là chuyện khác, chưa kể có những cái chết bất ngờ, không thể nào chuẩn bị, mặc cả. Vì vậy, để có được Thiện Niệm đó chuẩn bị cho cuối đời người Phật tử phải huân tập, phải gom góp Tứ vô lượng tâm: *Từ, Bi, Hỷ, Xả* ngay từ trong đời sống hằng ngày. Giữ *Thiện Niệm*, giữ lòng Từ mỗi giây, mỗi phút. Mỗi giây phút nuôi dưỡng được lòng Từ, thì mỗi ngày có được Bình an, Thanh thản. Mỗi ngày An lành, thì mỗi đêm giấc ngủ được An lành. *Đêm ngày sáu thời đều an lành* thì cái chết dẫu có đến bất ngờ Tâm ta cũng không nao núng, Ý ta cũng không bị hôn mê... nhẹ nhàng buông bỏ sáu căn như vào thiền định lo gì không được tái sanh vào cõi Lành!

CHÚ THÍCH:

¹ Trưởng giả: Người giàu có và đức độ. Ví dụ Trưởng giả Cấp Cô Độc, người cùng thời với đức Phật, hay giúp kẻ nghèo khó (cô độc).

² Vườn Cấp Cô Độc, rừng Thảng Lâm: Cấp Cô Độc tên thật là Sudatta, một cư sĩ giàu có thường chu cấp cho người nghèo, kẻ khó, lại cúng dường cho Đức Thế Tôn và Tăng đoàn một khu rừng rộng lớn mua lại từ Thái tử Jeta (Kỳ Đà) con của vua Ba Tư Nặc. Khu rừng đó là rừng Thảng Lâm.

³ Mạng tận: Sự sống đã hết (chết).

⁴ Tăng thượng mạn: (Abhimāna) là một loại kiêu mạn; với những ai tu hành chưa hề có chứng ngộ mà đã khởi tâm kiêu hãnh, ngạo nghễ; hoặc người Phật tử thiếu cung kính với chư tăng, coi mình cao hơn người khác... nên gọi là tăng thượng, làm được một ít công đức lại kẹt vào việc phô trương hiểu biết, kể lể công đức.

Nghĩ tức cười, hồi nhỏ tới giờ tôi đọc kinh Phật nhiều, hiểu sát sinh là tội lớn, ăn mặn là không hay. Cho nên càng hiểu càng tin thì con kiến cũng không dám giết. Sợ ở ngoài đời, sợ lớn lên kết hôn khổ, dù mình không muốn sát sinh, nhưng nếu làm dâu sẽ bị nhà chồng ép giết chóc phục vụ giỗ quây và phục vụ họ. Vậy thì đâu có gì sung sướng, sống mà tạo tội chồng tội. Thôi thì đi tu cho khỏe, giải thoát nhiều cái khổ không đáng có.

Mười sáu tuổi tôi vào chùa tu, những tưởng vào chùa thỏa mộng bình an không sát sinh. Nhưng còn sát sinh hơn lúc ở đời. Đang tu yên bình thì sau 75 tất cả người trẻ trong tu viện phải rời núi Chân Không ở Vũng Tàu để xuống khu rừng Viên Chiếu cách Long Thành 12 cây số để phá rừng khai hoang, trồng lúa tự túc kinh tế sống...

Khi phảng cò cuốc ruộng, côn trùng, rắn rít, ếch, nhái... chết đầy. Ruộng gì mà phải mang giày bình mới bước đi được, vì đây gai mây và cứng không thể tả. Thời mùa màng thất thu sáng ăn khoai mì chiều khoai lang, trưa ăn độn với vài hạt cơm quý giá dính quanh củ khoai. Tới lúc ăn cơm được ngày hai bữa, thì sáng ăn cơm với rau.

Rau quanh vườn quanh bờ đều được nhổ sạch để cung cấp cho 17 cái miệng hạm ăn tu sĩ trẻ. Mà người lớn nhất chỉ 28-29 và nhỏ nhất thì 16-17 tuổi cỡ tôi. Ngày nào cũng phá rừng khai hoang, nhìn côn trùng chết vô số.

Tự dưng tôi hết còn yêu đời thiết sống, mặt lúc nào cũng buồn thiu buồn thiu. Chị Thủy thấy tội, mượn cái cốc đất cho tôi nhập thất, cho ở không tu tối ngày, chỉ có tọa thiền, lễ Phật, ăn một ngày một bữa, mỗi bữa một chén, cho đỡ tốn kém. Và thiên đường của tôi bắt đầu: Vì không còn chứng kiến cảnh các con vật phơi thây. Ngày ăn một chén cũng không sao, tuổi 25-26 còn trẻ nên kham được. Có điều tôi ốm nhom như bộ xương, bà con ai nhìn thấy cũng

khóc, cứ sợ tôi chết. Trong khi lúc đó tôi cảm nhận mình thật khỏe và sống dai nhách.

Buổi tối tiết kiệm nên không thắp đèn, một lít rượu dầu hôi xài cả năm chưa hết vẫn còn đây, vì mỗi nhang đốt cây đèn hết vệt xong là tắt. Cũng chẳng thấy mình khổ, cũng chẳng dám mơ ước thêm món gì ngon, do hiểu chị mình phải đu xe than đi giảng pháp, đoạn nào chạy bộ được thì ráng chạy bộ để té ra tiền xe ra mà mua gạo cho mình ăn.

Dẫn theo đưa em đi tu cực là vậy, nhưng chị cứ nguyện đời đời xin gặp nhau, hướng dẫn tôi cùng tu. Còn tôi thì khổ quá cứ "nằm vạ" khiến chị phải lo toan mọi thứ. Vì từ lúc mẹ tôi mất, chị chỉ mới 13, chị lớn hơn tôi 9 tuổi, nhưng chị trở thành bà mẹ tí hon của tôi, chị bỏ tôi đâu có đành.

Dù tu nhưng tuổi 15-16 kinh nghiệm khổ chưa thấm nhiều, đến bây giờ thì tuổi tôi đã 64-65, chị cũng đã mất, kinh nghiệm khổ tôi cũng thấm tận xương tủy (nhờ từ bản thân tiếp thu và chứng kiến cảnh sống của người chung quanh).

Đức Phật của chúng ta thật thông minh, trí tuệ uyên bác, tuy còn trẻ mà Ngài đã biết nhân gian luôn bị bốn cái khổ "Sinh, lão, bệnh, tử" hành, và Ngài chủ trương xuất gia để giải thoát các khổ ấy.

Người không hiểu thì cho là Ngài bi quan. Tôi kiểm tra mình từ nhỏ tới giờ, không hề dám sát sinh, cũng chả từng liếc mắt đưa tình bóp nát tim ai. Vậy mà về già khổ ập tới, không biết đường mà đỡ.

Giây phút cuối đời đối diện với bệnh khổ: Tim thì luôn bị bóp nghẹt khó thở, bước đi cảm giác như suýt té, sấp đột quỵ tới nơi, ăn gì vô cũng ói ra toàn máu loãng, ói cả nửa lít, miệng thì ói, miệng thì máu loãng cũng tuôn ra theo đồng bộ. Người ta nói là hội chứng xuất huyết bao tử, ung thư bao tử, ung thư ruột. Tim phổi gan thận gì cũng bệnh nặng ráo. Tay chân thì co rút, giờ lên giờ xuống cử động khó khăn. Danh giai nhân người ta thường gán cho tôi giờ đối thành "con cò ma" hay "con quỷ già" thì đúng hơn.

Nhiều đêm nằm, tức mình ngẫm nghĩ: Mình từ nhỏ tới lớn không làm gì ác, rất kiêng cử sát sinh, còn viết dịch sách khuyên người tin sâu nhân quả, siêng tu theo Phật kiêng cử tạo ác.

Vậy mà sao cuối đời bị trả báo thảm dữ vậy? Bây giờ, sống mà húp nước lã nước cháo cầu được bình an cũng là khó. Hể ho một chập là ói tuôn máu ra. Do vậy ăn uống phải dè chừng, dù húp nước lã cũng dè chừng, chỉ cầu được bình an, thâm hiểu ngày tàn của mình đã tới: chờ hết

dương thọ thì ly trần. Bạn nhìn mặt tôi đi, trông xinh xắn hen, dịu hiền hen, ngay hiện đời cũng đâu tạo ác nhiều? Vậy mà sao cuối đời thọ báo thâm quá?

Tôi nhớ bài "THÁNG SÁU TUYẾT ROÌ" mình dịch, bà Trương hiện đời là con hiếu thảo, là người cực tốt, nhưng kiếp trước là tham quan, giết oan người vô tội, nên oan gia đời đời theo báo không tha.

Còn chuyện "CÔNG CHÚA THĂNG HOA", kiếp làm con vua nàng giết chồng người, giết tình địch, giết luôn mười mấy cung nữ để bịt miệng. Vậy mà sang kiếp sau làm con thường dân, nàng hiền thiện và rất kiêng cử sát sinh, thấy chồng định giết cua ăn, nàng hết lòng cầu Phật trời gia hộ cho con cua không bị giết, cuối cùng tâm lành đó cũng cảm hoá được chồng. Tôi là người rất có gu ẩm thực, dù ăn rau nước chấm cũng phải làm thật ngon. Thật tuyệt đỉnh.

Chúng tôi thừa hưởng tài nấu bếp của mẹ ruột. Ba tôi thường ca ngợi tài nấu nướng của mẹ tôi, rằng bà nấu chay rất khéo, vỏ bí vỏ bầu mà qua tay bà chế biến, cũng trở thành món ăn ngon thượng hạng, lạ miệng, ăn một lần là nhớ hoài.

Mẹ tôi rất kiêng cử sát sinh, nhưng bà vẫn chết trong đau đớn, toàn bộ nội tạng đều tổn thương vô phương cứu. Bà lìa đời ở tuổi 39, rất trẻ, điều an ủi nhất là các con đều biết bà về cõi lành, chị Thủy tụng *kinh Địa Tạng* cầu cho mẹ suốt 49 ngày và được báo mộng bà đã sinh về cõi Tứ Thiên Vương.

Còn tôi, hiện đời luôn kiêng cử không giết con gì, nhưng ai biết được quá khứ ác nghiệp tôi đã tạo thế nào? Chắc là bằng non? Nên bây giờ đến lúc oan gia báo thì chỉ có kham nhẫn, chịu đựng để chuộc tội.

Oan gia thuộc âm nên họ báo giờ âm. Tức là từ giờ âm trở đi, tim tôi luôn bị bóp nghẹt không thở được, cảm giác như sắp dừng thở. Còn bao tử ruột thì cảm giác như bị ai cầm dao lóc nạo, đau tột cùng.

Đây là ác nghiệp tiền kiếp đang trở, đây là lúc oan gia báo thù, chỉ có đành chịu, cho họ vui và mình được chuộc lỗi. Dù trước khi bệnh đổ, tôi có phóng sinh nhiều, sám hối, tụng kinh trì chú nhiều, nhưng hiện thời trả quả vậy, tôi nghĩ là vẫn nhẹ. Hồi còn khỏe thỉnh thoảng tôi hay lên YouTube xem mục ẩm thực, thấy cảnh vợ chồng khoe họ sống hạnh phúc, đãi nhau cua hoàng đế, tôm hùm, vi cá, bào ngư, bít tết cùng thưởng thức ẩm thực thượng đẳng, cùng dứt nhau ăn, cười tươi hạnh phúc rạng rỡ...

Hoặc khi tôi xem sơ các vua bếp, chủ tiệm nhà hàng, quảng cáo cách giết vật để ăn, khoe món ngon vật lạ ở tiệm mình, cổ súy, mời mọc khách ghé ăn...

Những YouTube này khiến tôi đau lòng nhiều. Trong hiện đời, tôi chưa từng cắt cổ đập đầu, đâm họng con gì, chưa từng thảm sát vật để ăn, vậy mà giờ phút cuối đời, đêm nghe tim mình như bị bóp nghẹt không cho thở. Nội tạng như bị nạo bị cào, thống khổ oằn oại. Tất cả đều là ác nghiệp tiền khiên tôi từng tạo, nên giờ phải thọ báo... Bà Trương, Công chúa Thăng Hoa, dù hiện kiếp hiền, nhưng tiền kiếp sống đại ác nên vẫn phải trả ác quả.

Viết bài này tôi muốn nói điều gì?

Tôi muốn nhắn nhủ bạn đọc HÃY CẨN THẬN ĐỪNG TẠO ÁC MÀ HÃY CHUYỂN HÀNH THIỆN.

Nếu bây giờ tôi được điểm phúc ra đi bình an, tôi chỉ cầu được sinh về cõi Tây Phương Cực Lạc, Phẩm thấp nhất cũng được, tôi sẽ ráng tu cho thành rồi quay trở lại Ta bà hóa độ chúng sinh. (Độ những người mình từng có lỗi để chuộc tội, độ những người ân nghĩa để đền đáp và nguyện đem hết thân tâm này hoằng pháp, cứu độ tất cả chúng sinh để họ được thoát khổ).

Tôn chỉ của tôi là: hướng dẫn người hiểu nhân quả, tuân hành pháp Phật, dứt ác hành thiện, cầu sinh Tây Phương, tinh tấn tu để thoát khổ đau. Dù trở lại thế gian này, tôi có sướng như tiên, có được hưởng ngũ dục thế gian thỏa thích tôi cũng không màng. Tôi chỉ mong độ được chúng sinh thoát khổ mà thôi.

Nếu bạn thương tôi, thấu hiểu lòng tôi, thì xin hãy ban cho tôi lời chúc lành. Xin đồng cầu nguyện cho tôi sớm xả thân bình an, sinh về Tây Phương tu thành, rồi hoàn phục ta bà cứu độ hết chúng sinh. Tôi sẽ vô vàn mang ơn bạn. Mong chư vị thiện hữu từng thương tôi sẽ gởi cho tôi lời cầu nguyện lành mà tôi đang khát khao này!

Xin đầu thành kính lễ và chân thành cảm ơn chư vị!

Hạnh Đoan kính bút 3/3/2023

(Nguồn: <https://www.facebook.com/thichtue.thanh.5>)

Ghi chú:

Ni sư Thích nữ Hạnh Đoan, Ni chúng thiền viện Viên Chiếu, dịch giả của nhiều tác phẩm Phật giáo, do bệnh duyên đã thuận tịch vào lúc 18 giờ 15 phút ngày 22-5 (4-4-Quý Mão). Ni sư Hạnh Đoan đã hết lòng, tận tụy hoằng dương chánh pháp của Như Lai, để lại một kho tàng Pháp bảo. Sách dịch và trước tác của Ni Sư có thể đọc trên trang nhà Thư Viện Hoa Sen hay trang Quảng Đức.

LỬA, MỘT YẾU TỐ CỦA TỬ ĐẠY

• Thái Công Tụng

1. Tổng quan. Theo Phật giáo thì vũ trụ do bốn cái lớn **trong vũ trụ: đất, nước, gió, lửa**, còn gọi là Tứ Đại. Bốn chất này đi liền với hành tinh Trái Đất ta đang sống. Đầu tiên là **đất** như đất nằm trên các lục địa như Mỹ châu, Á châu, Phi châu, tượng trưng cho chất rắn. **Nước** ngoài đại dương, trên sông ngòi, tượng trưng cho chất lỏng. **Gió** tức không khí giúp các động vật sinh sống, tượng trưng cho chất khí còn **lửa** là năng lượng cho mọi hoạt động của loài người có thể biến đổi chất đặc, chất lỏng thành chất hơi. Mỗi yếu tố trên tượng trưng cho những gì linh thiêng vì **đất** nuôi dưỡng ta, **nước** tẩy trừ phiền não; **gió** biểu trưng cho tự do, cho hơi thở; **lửa** tượng trưng cho lòng yêu thương, sự nhiệt tâm hoặc sự nóng giận. Theo Lão giáo, lửa cũng có trong **Ngũ Hành**: Kim, Mộc, Thủy, **Hỏa**, Thổ ... Các chất này vừa tương khắc, vừa tương sinh:

- Trong mỗi quan hệ **Sinh** thì **Mộc** sinh **Hỏa**; **Hỏa** sinh **Thổ**; **Thổ** sinh **Kim**; **Kim** sinh **Thủy**; **Thủy** sinh **Mộc**.
- Trong mỗi quan hệ **Khắc** thì **Mộc** khắc **Thổ**, **Thổ** khắc **Thủy**, **Thủy** khắc **Hỏa**, **Hỏa** khắc **Kim**, **Kim** khắc **Mộc**.

Trong **thần thoại Hi Lạp**, hình tượng của **lửa** gắn liền với truyền thuyết **Prometheus** ăn cắp lửa thiêng của thần **Zeus** đem về cho con người để rồi chàng phải chịu một hình phạt đau đớn. Thời **Cổ đại**, hầu hết các dân tộc trên thế giới đều có tục thờ **thần lửa**: người Ba Tư thờ lửa, lạy mặt trời xem **lửa** là vật linh thiêng nên luôn luôn giữ lửa cho không bao giờ tắt. Các dân tộc thiểu số trên vùng Cao Nguyên như Ê Đê, Gia Rai v.v... xem **lửa** là vị thần may mắn luôn bảo vệ con người, xem **thần lửa** như người chăm lo cho sự sống gia đình.

Lửa là một trong những nhân tố cấu thành vũ trụ và có một vai trò quan trọng đối với con người. Loài người đã trải qua nhiều giai đoạn tiến hóa, từ thời *Australopithecus* sơ khai đến *Homo habilis* tức con người khéo tay. Hết giai đoạn này mới đến loài người đứng thẳng *Homo erectus* vào thời kỳ đồ đá, biết làm các dụng cụ bằng đá. Và chính loài người ở thời kỳ này mới khám phá cách làm ra **lửa**. Khám

phá này nhìn qua thì tưởng không có gì đáng chú ý nhưng thực ra nó hàm chứa nhiều hậu quả quan trọng cho văn minh loài người vì có **lửa** thì có thể nấu ăn (thay vì chỉ ăn thịt sống), biết sưởi ấm nên có thể đến ở các vùng lạnh, thay vì cứ ở mãi bên Phi châu là nơi thủy tổ con người, biết cải thiện đồ dùng bằng gỗ, biết đốt bụi rậm cho cỏ mọc xanh non, biết thắp đuốc đi ban đêm, biết dùng **lửa** bảo vệ chống thú hoang v.v... Như vậy, bình minh của văn minh loài người khởi sự từ **lửa**.

Lửa có mặt **trên trời** với sấm sét, **lửa** có mặt **trên đất** giúp con người khả năng sinh tồn, **lửa** có mặt **dưới đất** với núi lửa, **lửa** có mặt **dưới biển** với các dãy núi phun lửa. Lửa không những có nghĩa thông thường như lửa đốt, lửa nấu cơm mà còn có nghĩa là năng lượng mặt trời, chiếu sáng trần gian làm sinh vật sống và sinh tồn vì nếu không có mặt trời, Trái Đất này sẽ rất lạnh, sinh vật không tồn tại được.

2. Lửa trong văn học, âm nhạc và thi ca

Khi biết là lửa có mặt trong mọi khía cạnh của đời sống, từ lúc sinh đến lúc chết, ta sẽ không lấy làm lạ là văn học dân gian với vô vàn ca dao tục ngữ có nhiều câu liên quan đến **lửa** như *đầu sôi lửa bỏng*, *lửa gần rơm lâu ngày cũng cháy* ... Những thành ngữ như '*không có lửa sao có khói*', '*dùng đũa với lửa*' cũng thường nghe trong câu chuyện thường ngày. Nhiều danh từ thông thường có chữ **lửa** như ngọn **lửa** Olympic, vượt bức tường **lửa**, bật **lửa**, nhúm **lửa**, **lửa** rơm, **lửa** thiêng, hương **lửa**. Ngọn lửa Olympic là **ngọn lửa Thế Vận Hội**.

Trên thế giới, cứ 4 năm một lần, chúng ta có Thế Vận Hội và ngọn đuốc luôn luôn được thắp đầu tiên trên núi Olympia của Hi Lạp, -vì xưa kia, thời Hi Lạp cổ đại cũng đã có tổ chức các tranh tài thể thao tại thành phố Olympia-, và sau đó di chuyển đến xứ tổ chức. (năm 2012 là Anh quốc, năm 2016 là Brazil)

Nhà văn Phan Nhật Nam có sách *Mùa hè đỏ lửa*. Nhà văn Doãn Quốc Sĩ có truyện *Ba sinh hương lửa*. Thành ngữ "*hương lửa ba sinh*" được dùng để chỉ lời nguyện, lời thề có ứng nghiệm đến ba kiếp, ba đời người ...

Xưa kia không có dùng diêm, bật lửa ga nên người nông dân ra đồng cũng phải đem theo **môi lửa** để hút thuốc giải lao:

*Rạng ngày vác cuốc ra đồng
Tay cầm môi lửa, tay dòm thùng trâu
Ruộng dầm nước cả bùn sâu
Suốt ngày cùng với con trâu cày bừa
Việc làm chẳng quản nắng mưa*

Cơm ăn đắp đôi muối dưa tháng ngày •
 Ai ơi, bưng bát cơm đầy •
 Biết công kẻ cấy người cày mới nao

Nhớ nhà cũng phải có **lửa** châm điều thuốc
 như trong bài **Nhớ Chiều** của **Hồ Dzếnh**:

Màu chiều khó làm khuây
 Ngỡ lòng mình là rừng,
 Ngỡ hồn mình là mây,
 Nhớ nhà châm điều thuốc
 Khói huyền bay lên cây...

Trong phiên chợ nông thôn không thiếu một
 thứ gì, từ gà vịt đến nón, guốc, nông sản... và dĩ
 nhiên có những vật nhỏ nhỏ như kim, chỉ, **ống
 diêm** ..

Chợ Keo một tháng mười hai phiên
 Gặp cô hàng xóm kết duyên vừa rồi
 Gánh hàng em những quế cùng hồi
 Có mẹ bồ kết lại nồi phèn chua
 Bó nhang thơm xếp ở cạnh bồ
 Táo tàu, ý nhĩ, sài hồ, hoắc hương
 Ống diêm đánh **lửa** cho chàng
 Lược thưa, ống thuốc em mang cạnh lòng
 Phẩm lam, phẩm lục, phẩm hồng
 Bao kim, gói cúc, chín đồng lưới câu

Ngoài **lửa vật chất**, còn có **lửa tinh thần**
 như trong ca dao sau:

Nhớ ai em những khóc thầm,
 Hai hàng nước mắt đầm đầm như mưa.
 Nhớ ai ngơ ngẩn ngẩn ngơ.
 Nhớ ai, ai nhớ bây giờ nhớ ai.
 Nhớ ai bồi hồi, bồi hồi.
 Như đứng đồng **lửa**, như ngồi đồng than.

Cụ Nguyễn Du cũng dùng chữ **lửa** trong câu.
 Sự đời đã tắt **lửa** lòng
 Còn chen vào chốn bụi hồng làm chi

Trong giao tiếp cuộc sống vợ chồng, khi giận
 dữ, mất bình tĩnh, kéo theo lời qua tiếng lại nên
 ca dao khuyên:

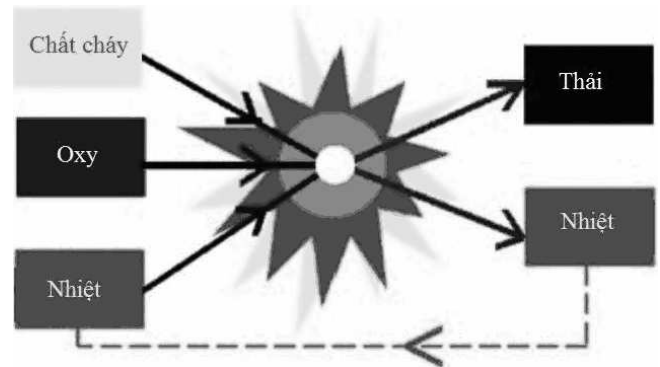
Chồng giận thì vợ bớt lời
 Cơm sôi nhỏ **lửa** một đời không khê

**3. Lửa hay sự cháy. Lửa hay sự cháy
 (combustion)** là phản ứng hóa học, có tỏa
 nhiệt và phát ra ánh sáng. Để sự cháy xảy ra,
 phải cần và đủ 3 yếu tố, đó là:

- **chất cháy** (như củi, lá khô, rơm, bã mía
 xăng dầu, hơi đốt, than ...), nói khác đi
 chất đốt có thể là dạng khí, có thể là
 dạng lỏng, hoặc ở dạng hơi.

oxy
nguồn nhiệt (sét chớp, tia lửa).

Thiếu một trong các yếu tố trên thì sự cháy
 sẽ không xảy ra. Mỗi chất khác nhau có nhiệt độ
 bốc cháy khác nhau. Khi bị đốt lên thì nhiều
 phản ứng hóa học giữa chất cháy và oxy diễn ra
 và tạo ra nhiệt. Các sản phẩm của sự cháy này
 có thể là ánh sáng (đèn), các sản phẩm hóa học,
 nhiệt, công cơ học (ép, xay, nghiền, lăn, quay...)
 và muốn sử dụng các loại này thì phải có nhiều
 hệ thống như lò nung (fournaise), lò phản ứng
 (réacteur), động cơ

Dù là máy chạy hơi nước, máy chạy diesel,
 động cơ hai thì, động cơ 4 thì (nạp, nén, nổ, xả)
 thì cũng phải có lửa đầu tiên: khi đốt cháy hỗn
 hợp không khí và nhiên liệu (**hóa năng**) thì
 nhiệt độ tăng làm cho khí đốt giãn nở (**hiệu
 năng**), làm tăng cao áp suất (**thế năng**) để
 thành năng lượng cơ (**động năng**), đẩy được
 pit-tông trong động cơ.

Các danh từ thông thường như xe lửa, xe hơi
 cũng đủ nói lên tầm quan trọng của **lửa**.

4. Lửa trong lòng đất. Các núi lửa có thể
 gặp tại nhiều vị trí khác nhau:

dưới sâu đáy đại dương có những
 phun trào dung nham basalt từ lòng biển sâu khi
 lên đến đáy biển bị nguội dần lại và tràn sang hai
 bên để tạo chỗ cho các phun trào bazan tiếp nối
 phun lên, lâu dần tạo thành các **dãy núi giữa
 đại dương** (mid-ocean ridges). Và mỗi ngày,
 mỗi tháng, mỗi năm, dòng bazan từ vực sâu
 trong lòng trái đất cứ trào sang hai bên miệng
 núi, lan dần và khi các vật liệu bazan này di
 chuyển đến rìa lục địa thì sẽ bị cuốn hút trong
 các **máng biển** sâu thẳm (fosse océanique) để
 lại trở về lòng đất! Như vậy, vỏ trái đất giãn ra
 chỗ này thì phải co rút chỗ kia, chui xuống lại các
 hố sâu đại dương nên cuối cùng khối lượng trái
 đất vẫn giữ nguyên. Có những máng biển sâu
 trong lòng đại dương như máng Mariannes ngoài
 khơi Phi Luật Tân, máng Aleoutienne ngoài khơi
 Alaska.

- **ven bờ các lục địa**, chỗ mảng đại dương chui xuống mảng lục địa (như tại dãy núi Andes ở Nam Mỹ) v.v...

Cái mảng bị chui xuống đó sẽ bị lớp nhu quyển của Trái Đất nuốt tiêu đi tạo ra các phun trào bazan lên mặt đất, tạo ra núi lửa.

- trên **đất lục địa** với các dung nham (magma) nóng từ lòng đất sâu phun trào và nguội lại, lâu ngày bị phong hóa thành đất. Và dưới áp lực mạnh và nhiệt độ nóng, các đá phun trào (eruptive rocks) sẽ thành đá biến chất (metamorphic rocks), lâu ngày các loại đá bị xói mòn do mưa, do gió và chuyên chở xuống châu thổ đồng bằng tạo thành đá trầm tích (sedimentary rocks). Thoạt đầu là lửa phun dung nham lỏng, sau đó với thời gian, các dung nham nguội dần và với mưa, đá sẽ vụn ra từng đá nhỏ, bị phong hóa và dần dà tạo ra đất. Các loại đá đó gọi là đá phun xuất. Nhiệt độ và áp suất sẽ tạo ra đá biến chất như đá phiến rồi bị hủy hoại tạo ra đá trầm tích.

Trên thế giới có khoảng 500 **núi lửa hoạt động**, tập hợp thành các **đai núi lửa** như :

- **vành đai núi lửa** tạo thành vòng cung quanh Thái Bình Dương, từ Nam Mỹ (Chili, Pérou) đến Bắc Mỹ (núi St Helens), qua đến Nhật, Phi Luật Tân.
- **vành đai núi lửa** quanh bờ Địa Trung Hải, chỗ tiếp xúc giữa mảng kiến tạo Phi Châu với mảng Âu Á như các núi lửa Vesuve, Etna ở Ý, v.v...

Ở **Việt Nam**, cách nay khoảng 1 triệu năm, **núi lửa** phun trào đã phát triển nhiều ở **Pleiku, Darlac, Lâm Đồng, Long Khánh** tạo nhiều **vùng đất đỏ bazan rất phì nhiêu**.

5. Công dụng của lửa/nhiệt. Ngày nay, **lửa** giúp con người trong năng lượng, trong chuyển vận, trong cuộc sống. **Lửa** là nguồn năng lượng chính cho nhân loại trong đó phải kể dầu hỏa, than đá và hơi đốt.

Trong sinh hoạt hàng ngày. **Lửa** không những để nấu chín thức ăn giúp diệt vi trùng, giảm bớt nguy cơ bệnh tật sưởi ấm mà còn tạo ra sự khô ráo trong nhà, lửa còn dùng để hong khô của để dành như thịt, ngô, lúa bằng cách người ta bắc giàn trên bếp và để những vật ấy trên đó, chúng được hong khô bằng hơi nóng của lửa và khói lửa.

Trong năng lượng. Nói đến **lửa** là nghĩ ngay đến năng lượng. Thế giới không có năng lượng là thế giới trở về thời kỳ đồ đá vì không

năng lượng thì không có chuyển vận, không sưởi đốt, không kỹ nghệ. Ngày nay, năng lượng do ba nguồn chính là than đá, dầu hỏa và hơi đốt. Cả ba đều hình thành từ trong lòng đất, lòng biển từ hàng trăm triệu năm trước. Than đá là do thực vật cổ chết đi, bị chìm sâu trong các đầm lầy cổ ở đó vì không có oxy nên các tàn dư thực vật không bị thối rữa mà tạo ra than bùn. Dưới sức ép, các lớp than bùn dần dà biến đổi thành lignite, rồi thành than nhựa và có chỗ thành anthracit.

Nhiên liệu hóa thạch như dầu hỏa, than đá, hơi đốt trong các nhà máy sản xuất ra điện và 80% điện trên thế giới là từ các nguồn nhiên liệu này. **Lửa** trong các nhà máy dùng để sưởi nóng hơi nước, tạo ra hơi để chạy turbin. Nhiên liệu hóa thạch như dầu hỏa, than đá, hơi đốt trong các nhà máy sản xuất ra điện và 80% điện trên thế giới là từ các nguồn nhiên liệu này. **Lửa** trong các nhà máy dùng để sưởi nóng hơi nước, tạo ra hơi để chạy turbin. **Lửa đốt nóng kim loại** để đúc, để rèn, làm tăng tốc độ các phản ứng hóa học. Để có thể nung chảy được kim loại, người ta đã dùng lửa để tôi luyện, từ đó có thể tinh chế ra các sản phẩm cực kỳ tinh xảo như các sản phẩm thủ công mỹ nghệ, đặc biệt là trang sức. Cũng nhờ có lửa, con người biết để **thử vàng** như trong câu: *Lửa thử vàng, gian nan thử sức*, hoặc:

Vàng thì thử lửa thử than

Người khôn thử tiếng, người ngoan thử lời.

Thực vậy, muốn thử độ tinh khiết của vàng (vàng ròng), người thợ tiệm kim hoàn cũng phải dùng **lửa** phun ra vì những chất pha tạp trong đó bị nổi lên và cháy sạm.

Trong thông tin liên lạc. Xưa kia, các đồn trên Vạn Lý Trường Thành mỗi khi có giặc phía Bắc tấn công thì đều đốt lửa để làm tín hiệu. Ngày nay, khói cũng dùng truyền đi tín hiệu: bầu cử Đức Giáo Hoàng, nếu khói đen tức là bầu chưa có kết quả còn khói trắng nghĩa là đã bầu xong .

Trong nhiệm vụ **điều hòa hệ sinh thái tự nhiên**. Các thảo nguyên bên Phi Châu vào mùa khô không còn cỏ cho súc vật nhưng nếu đốt thì lửa giúp hạt dễ nảy mầm và đúng lúc gặp mưa thì thảo nguyên trở nên xanh tươi hơn, tạo thức ăn cho hàng ngàn hoang thú; lửa đem theo chất kali với tro. Một số cây như gỗ thông chỉ có thể sinh sôi nhờ một tác nhân là lửa; loài cây này khép chặt các bó hạt giống trong lớp nhựa cây và chỉ dưới sức nóng của lửa, lớp nhựa cây này mới tan chảy và giải phóng các bó hạt.

Trong lãnh vực **y tế**: lửa dùng để **diệt trùng, sát khuẩn** với nồi hấp, hơi nước áp suất cao ở nhiệt độ lớn để diệt khuẩn.

- **tài nguyên khoáng sản**: dung nham magma phun trào từ trong lòng quả đất có chứa rất nhiều thành phần khoáng sản. Hầu hết các thành phần khoáng sản trên thế giới, đặc biệt là **đồng, vàng, bạc, chì và kẽm** đều có mối quan hệ với các khối đá nằm ẩn sâu bên dưới các **núi lửa đã tắt**.

-**năng lượng địa nhiệt: địa nhiệt năng** nghĩa là nhiệt nóng từ trong lòng đất. Hơi nóng từ trong lòng đất được sử dụng để chạy các tuốc-bin sản sinh ra điện năng, hoặc được ứng dụng cho nhu cầu sinh hoạt của các hộ gia đình và chạy máy nước nóng. Hơi nóng này không được sử dụng ngay bởi vì nó còn tồn tại rất nhiều chất khoáng hòa tan có thể kết tủa và là tắc nghẽn các ống dẫn khí nóng, gặm mòn và làm mất các kim loại và tiếp đến là làm ngộ độc nguồn nước sinh hoạt. Băng Đảo (**Iceland**) hiện là quốc gia đi đầu thế giới về khai thác **địa nhiệt năng**, ước tính 2/3 điện năng của Băng Đảo xuất phát từ hơi nóng được khai thác trực tiếp từ thiên nhiên. **New Zealand** và **Nhật Bản** là những quốc gia ứng dụng hiệu quả năng lượng địa nhiệt.

-**đất đai màu mỡ**: tại Việt Nam, các vùng Cao nguyên Darlac, Pleiku, Quảng Đức (Đak Nong), Phước Long (Sông Bé) đều là do các phun trào dung nham **núi lửa** tạo thành, có diện tích đất đai màu mỡ hơn cả, trồng cà phê, cây ăn trái, trà v.v... Các phun trào này để lại một lớp bột tro dày đặc và đá núi lửa qua ngàn năm vỡ vụn mà thành.

-**hoạt động du lịch**: Các vùng quanh núi lửa như ở Hawaii là nơi nhiều du khách đến vì tò mò, vì muốn được tận mắt ngắm nhìn những khối tro bụi nóng màu đỏ lửa bắn tung lên bầu trời. Quanh các **núi lửa** thường là các hồ tắm ấm áp, những suối nước nóng, những hồ bùn luôn sôi bong bóng.

Ngoài những ích lợi của lửa, **lửa** cũng có những hậu quả gây chết chóc, hư hại tài sản (cháy nhà, cháy nông trại, cháy nhà máy, cháy rừng...).

6. Lửa trong đời sống tôn giáo và tâm linh

- **lửa là biểu tượng cho sự sống và sự ấm cúng**. Ngày nay, ta có bếp gas, bếp điện. Ở thôn quê Việt Nam, trước đây trong bếp, luôn luôn có một lửa như một thanh củi để lửa hoặc đổ mỡ trâu lên

trên để lửa cháy âm ỉ, và tạo mỗi nấu bữa ăn. Nếu không, phải chạy qua hàng xóm xin một lửa để nấu ăn. Do đó, khi không thấy khói bếp bốc lên và tro bếp nguội tanh, lạnh ngắt, điều đó chứng tỏ nhà đó vắng người, bỏ hoang và không còn sự sống ở đó nữa. Lửa làm cho cuộc sống của họ trở nên ấm cúng, an toàn hơn. Ở Việt Nam, bếp lửa là nơi gặp gỡ mọi người trong gia đình để chuyện trò. Lửa bếp không những sinh ra sự sống, còn gìn giữ sự sống. Như trong tiếng Pháp, chữ **foyer** tức bếp lửa nhưng còn có nghĩa là nhà như trong **foyer familial**.

Lửa tượng trưng cho sự tưởng niệm những người đã mất. Để tưởng nhớ người mất, ta thường thắp hương. Nàng Kiều thấy một nấm mồ vô danh cũng thế:

Sẵn đây ta thắp một vài nén hương

Gọi là gặp gỡ giữa đường

Họa là người dưới suối vàng biết cho

Lửa tượng trưng cho tình yêu mến: Để nhớ lại kỷ niệm xưa thì *'đốt lò hương ấy, so tơ phím này'* hoặc:

*Thêm **nén** giá, nổi **hương** bình*

Cùng nhau lại chốc chén quỳnh giao hoan

Lửa mời gọi mọi người trong đêm tối đến san sẻ tình thương vốn âm ỉ trong các đêm lửa trại ngoài trời hay trong các đêm không ngủ. Có ánh lửa là có quây quần vì hơi nóng từ đồng củi làm ấm áp cho những ai gần lửa, nhất là vào những đêm đông.

Lửa tâm linh giúp ta soi sáng, hun nóng lại lòng tin lầm khi đã nguội lạnh trong con tim. Lửa là ánh sáng xua tan đêm tối, xua tan quỉ dữ và đem lại cho trái đất tiếng hát, niềm vui và nụ cười hòa bình.

Trong các tôn giáo, **lửa** luôn luôn hiện diện như thắp nén hương, nhang đèn, nến trên bàn thờ. Những ngọn nến đủ màu sắc kích cỡ được đốt lên trong suốt thời gian những ngày lễ hội tôn giáo.

Lửa cũng thường được nhắc đến trong các kinh: Trong **Kinh Pháp Cú** là kinh nhật tụng của Tiểu Thừa, chúng ta thấy trong **Phẩm Già** có ghi: *Lửa hồng đang thiêu đốt thế gian, Bị màn đêm bao phủ tối đen, Sao chẳng tìm theo ánh ngọn đèn?* (146) và trong **Phẩm An Lạc**: *Không lửa nào bằng lửa tham dục, không ác nào bằng ác sân hận* (202). Trong **kinh Pháp Hoa**, có đoạn nói thế gian đang trong **căn nhà lửa** với bao nỗi trầm luân. Đức Phật cũng nhắc

nhủ với người con là Rahula như sau: "Này Rahula! Con hãy học cách hành-xử của **Lửa**. **Lửa** có thể tiếp-nhận và đốt cháy mọi thứ dù là những cái xấu-xa, dơ-bẩn, **lửa** cũng không vì thế mà cảm thấy tủi-nhục, buồn-khổ và chán-chường. Vì sao? Tại vì **lửa** là Hòa-đại, có năng-lượng rộng lớn để có thể thiêu-đốt và chuyển-hóa tất cả những gì người ta đem tới. Nếu tâm con không kỳ-thị, không vướng-mắc, con cũng có thể tiếp-nhận và chuyển-hóa tất cả mọi bất công oan-ức và những thứ ấy sẽ không thể nào làm xáo-trộn được hạnh-phúc và bình-a trong con".

Trong **Tam độc của Phật giáo**: tham, sân si thì chữ **Sân** có nghĩa là giận dữ, nóng giận. Thành ngữ ta có câu: *nóng như lửa*.

Mà **cái sân, cái giận dữ** là vì mình thấy **cái ngã của mình cao**, do sự **chấp ngã** mà ra. Muốn hết sân giận thì phải **phá trừ chấp ngã**, nghĩa là tập khiêm cung, biết là thân con người cũng chỉ là giả tạm, không thật vì **chúng ta sống là do vay mượn**. Ta vay mượn **đất** để có cơm ăn, ta vay mượn **nước** để uống, ta vay mượn **gió**/ không khí để thở, ta vay mượn **lửa** (mặt trời, ánh sáng) để tồn tại. **Cuộc đời là vay trả, trả vay**, mượn vô rồi trả ra, trả ra rồi mượn vào, trả ra mượn vào đều đặn gọi là sống, hết mượn hết trả là chết.

Như vậy kiếp sống con người là một cuộc **vay mượn**, đã là vay mượn thì không thể nhận là thật được. Do đó biết thân mình cũng chỉ là vay mượn tạm bợ trên cõi đời này thì có gì quan trọng để sân hận. Như lời ca một bài hát nọ:

*Khi anh đến, hai bàn tay không
Khi tôi đến, đôi chân trụ trần
Ta chẳng có gì đeo mang
Sao bây giờ nặng gánh trần gian*

Ta đến với hai bàn tay trắng và khi lìa đời cũng chỉ có hai bàn tay trắng. Kho tàng quý giá nhất trên cuộc đời này là tình yêu thương, lòng từ bi. Biết thân này không bền, không thật nên khởi niệm tranh chấp hơn thua mà không khởi niệm tranh chấp hơn thua thì không còn nóng giận, hết khổ đau. Đó là tại sao Phật dạy chúng ta **quán thân vô thường** hay **quán pháp vô ngã**, dạy ta **hành trì nhân nhục để giận dữ không khởi lên**.

Tục ngữ ta có câu: "*Một sự nhịn, chín sự lành*". Truyện Cung Oán Ngâm Khúc cũng có câu:

*Giết nhau chẳng cái lưu cầu
Giết nhau bằng cái u sầu độc chưa ?*

Lưu cầu là con dao. Con dao giết người đã độc còn giết nhau bằng lời nói còn độc địa hơn.

Tóm lại cái sân để ra nhiều thứ cho nên nên tự chế, **không đổ thêm dầu vào lửa**: *một sự nhịn là chín sự lành*.

Trong Phật học, ta thường nghe **lửa tam muội**. Tam muội là phiên âm tiếng Phạn **Samadhi**, chỉ tình trạng tâm đang ở trong sự yên-tĩnh, chẳng bị khuấy-động, chẳng bị các vọng tưởng làm khuấy rối. Nhờ thiên định, đạt được nhứt tâm nên sức tam muội được duy trì.

7. Kết luận. Như vậy, ta có hai ngọn lửa:

một bên là lửa sân hận, lửa chiến tranh, lửa thiêu đốt, lửa hận thù tức con cái của Bóng Tối, một bên là lửa nhiệt thành, lửa tình thương, lửa sưởi ấm cho những người không nơi nương tựa, tức con cái của Ánh Sáng.

Con người phải tập **chuyển hóa** ngọn lửa hận thù bằng ngọn lửa tình yêu, chuyển hóa ngọn lửa sân hận, nóng giận bằng ngọn lửa từ bi, ngọn lửa sám hối, ngọn lửa bao dung. Lửa Bát Nhã là lửa từ bi, lửa giác ngộ đưa ta từ cõi Tà đến cõi Chánh, giúp ta làm sáng tính thiện bớt đi tính tà, làm cuộc đời bớt phiền não. Trong đêm đen đầy bất trắc, ta hãy thắp lên ngọn lửa của hi vọng vì có hi vọng là có sự sống nhiệm mầu. Khi cầu nguyện, chúng ta xin Đức Thế Tôn đến ngự trị trong ta, và trải lửa mẫn khắp tâm hồn ta. Lửa mẫn càng mạnh càng sâu, sẽ càng tạo nên trong ta một bầu khí thanh lặng, chờ đón. Trong bầu khí lửa mẫn đó, chúng ta sẽ thấy rõ những gì phải tránh, những gì nên chọn, giúp ta biết gì phải tránh hầu phá tan cái vô minh che lấp cái Phật tánh của con người. Chúng ta sẽ đón nhận những sự đó trong bình tĩnh, yêu thương. Cũng như cụ **Nguyễn Du** viết:

chữ Tâm kia mới bằng ba chữ Tài

Bằng cách tu học Phật pháp tinh chuyên, sống đời sống chánh niệm và tỉnh giác, chúng ta có khả năng chiến đấu để chinh phục chính tâm mình, kiên trì chống lại mọi tình cảm xung động của chính mình, lúc đó sẽ thấy được "**Phật tánh**", ánh sáng tuệ giác trong ta hiển bày. Chúng ta ước mong mỗi người trên thế giới trở nên một ánh **lửa** sưởi ấm cho nhau trong tình người. Ta hãy tự **cầm đuốc soi sáng** đời mình bằng những hi vọng, bằng những nguyện cầu cho ngọn lửa mẫn trải khắp tâm hồn ta. Như Đức Thế Tôn có dạy:

*Các con hãy lấy Đại Ngã là **đuốc sáng**, lấy Đại Ngã làm nơi nương tựa, hãy lấy Giáo luật (các định luật thiên nhiên, vĩnh cửu) làm **đuốc sáng**, làm nơi nương tựa, chớ đừng cậy trông chi khác».*

•**Thái Công Tụng**

CÁI TÔI CỦA NGƯỜI VIỆT

• Từ Thức

Gặp một người bạn. Trong một giờ, anh ta nói về anh 57 phút, anh đã làm những gì khiến Tây phải le lưỡi. Ba phút còn lại, trước khi chia tay, anh ta mới hỏi: À, hồi này bạn làm gì, sống chết ra sao?

Tại sao cái tôi, cái "égo" của người Việt lớn thế? Gặp không biết bao nhiêu người vỗ ngực, tự cho mình là vĩ nhân. Không phải chỉ vỗ ngực, còn trèo lên nóc nhà gào khản cổ: Tôi giỏi quá, tôi phục tôi quá, tại sao tôi tài ba đến thế?

Một lần ngồi nhậu với 5 ông, có cảm tưởng ngồi với 5 giải Nobel văn chương. Nói chuyện với một ông bác sĩ trong hẻm, tưởng ông ta đã kiếm ra Pénicilline. Những ông như vậy, nhan nhản. Nói "ông", vì hầu như đó là một cái bệnh độc quyền của đàn ông. Như ung thư vú là bệnh của đàn bà.

In một hai cuốn sách tào lao tặng bố vợ, nghĩ mình ngồi chung một chiếu với Marcel Proust, Victor Hugo, Beaudelaire, Nguyễn Du. Lập một cái đảng có ba đảng viên, kể cả em gái và mẹ vợ, nghĩ mình là lãnh tụ, ăn nói như lãnh tụ, đi đứng, tắm rửa như lãnh tụ. Viết vài bài lăng nhăng, đầu Ngô mình Sở, nghĩ mình là triết gia, đại trí thức, sẵn sàng dẫn dân tộc đi lên (hay đi xuống). Học gạo được cái bằng (chưa nói tới chuyện mua được cái bằng), nghĩ mình đã kiếm ra điện và nước nóng.

TÔI, TÔI, TÔI

Một ông bạn in một tấm danh thiếp khổ lớn, đầy đặc những chức tước, trong đó có "nhà nghiên cứu". Những người quen không biết ông ta nghiên cứu cái gì, lúc nào. Người viết bài này đáng nhận là nhà nghiên cứu hơn, vì thỉnh thoảng vào Google tìm mọo trị mắc xương cá, hay cách nấu canh hẹ tàu hũ.

Bất cứ người Việt nào cũng là một cái nhà gì đó. Hơn một cái nhà, đó là những lâu đài.

Cũng lạ, cái TÔI to tổ bố ở một xứ như Việt Nam. Việt Nam, xứ người ta nói ảnh hưởng văn hóa Phật giáo, tôn giáo của vô ngã, cái tôi không có. Nơi chịu ảnh hưởng Lão giáo, những người đã ra suối rửa tai khi nghe thiên hạ nhắc tới tên mình. Nơi người Công giáo hành đạo nhiệt thành, và Công giáo coi vị tha, nghĩ tới người khác, là đức tính hàng đầu. Khổng giáo? Khổng tử nói: Biết, nói là biết; không biết, nói là không biết; thế là biết đấy. Người Việt ta cái gì cũng biết, quên rằng thỉnh thoảng nhận mình không biết là dấu hiệu của sự thông minh.

Không lẽ người Việt không hiểu tôn giáo mình đang theo?

Có ai đã gặp một người Nhật vỗ ngực: Tôi, tôi, tôi. Nói chuyện với người Nhật, chưa gì họ đã mang giấy bút ra ghi chép. Làm như những điều bạn nói là khuôn vàng, thước ngọc. Hỏi những người khác, mới biết cái ông ngồi trình trọng ghi chép đó là bực thầy.

Nhớ mãi một buổi hội thảo của người Việt. Ông MC nói về mình trước khi giới thiệu diễn giả. Không phải chỉ giới thiệu diễn giả, nhưng tất cả những người ngồi trên bàn cử tọa, chức tước, bằng cấp, tiểu sử, kể cả, nhất là những chi tiết oanh liệt không liên hệ gì tới đề tài thuyết trình. Sau phần giới thiệu những chủ tọa đoàn, tới lượt... những người tham dự. Chúng tôi hân hạnh có sự tham dự của Giáo sư X, Tiến sĩ Y, Chủ tịch Z. Vì tất cả đều có bằng cấp, chức tước cùng mình, việc giới thiệu tất cả văn võ bá quan kéo dài cả giờ. Mời 14 giờ, bắt đầu 15 giờ 15, giới thiệu xong phải thảo luận vội vàng cho kịp giờ trả phòng. Thảo luận nghĩa là mỗi người lên cầm micro nói các anh lão cả, chỉ có tôi là có lý.

TÔI LÀ CHÂN LÝ

Nước Việt nghèo, chậm tiến, lạc hậu, thua thiên hạ mọi mặt. Đáng lẽ người Việt phải khiêm nhường, biết người, biết mình. Nhưng không, trong tự điển cá nhân của người Việt không có chữ khiêm tốn. Nhiều lần tôi gân cổ cãi với bạn bè, về nhà nghĩ: không chừng nó có lý. Tại sao không nhìn nhận ngay? Bởi vì cái tôi nó lớn quá. Bệnh vực cái tôi trước đã, thực hư tính sau.

Socrate nói càng học càng thấy mình không biết gì. Những nhà khoa học nói khoa học bắt đầu bằng sự hoài nghi. Có hoài nghi mới đặt lại vấn đề, mới học hỏi, tìm tòi. Người Việt ta không bao giờ hoài nghi về cái biết mênh mênh, cái tài quán thế, trùm thiên hạ của mình.

Nước Việt sống dưới ách đô hộ của một nhóm mafia, tự phong cho mình toàn quyền sinh sát. Thế kỷ 21 vẫn chưa có quyền suy nghĩ. Viết vài chữ, nói vài câu phải lo có đúng ý người trên hay không. Vẫn khư khư bám vào một chế độ kỳ quái đã bị cả thế giới từ bỏ. Trong hoàn cảnh đó, đáng lẽ không có người Việt nào nên hãnh diện quá đáng, nếu không xấu hổ, vì quả thực không có gì vẻ vang phải cúi đầu để sống. Hay bắt lực, nhìn quê hương mình lao xuống vực thẳm.

Ở đâu cũng có những cái tôi, nhưng ở người Việt, nó đạt một tỷ số đáng ngại. Mỗi lần, hiem hoi, gặp một người đồng hương có khả năng nhưng khiêm tốn, tôi nghĩ bụng: Ông nội này mất gốc rồi.

Thảo luận với người Việt rất khó, vì ai cũng nghĩ là mình nắm chân lý trong tay. Nghĩ khác là xúc phạm ông ta, xúc phạm chân lý, bôi nhọ sự thật.

Phải cảm thù, phải tiêu diệt, phải triệt hạ, phải tố cáo, chụp mũ.

Cái tôi lớn, phải chăng đó là nét đặc thù của một dân tộc đầy tự ti mặc cảm? Trong cái kiêu hãnh lố bịch của người "mang dép râu mà đi vào vũ trụ" của Tố Hữu, có cái tự ti của những người vẫn mang dép râu ở thế kỷ 20, 21.

Trong Y học, égocentrisme là một cái bệnh, pathologie. Và trong 9 trên 10 trường hợp, những người có mặc cảm tự cao, tự đại (complexe de supériorité) là để che đậy tự ti mặc cảm (complexe d'infériorité).

Những người có thực tài rất khiêm nhường, vì họ không so sánh với người khác. Họ so sánh mình với mình, so sánh mình hôm nay với mình hôm qua, so sánh tác phẩm mới với tác phẩm cũ của chính mình, so sánh thành quả hôm nay với thành quả những năm trước. Và thường thường thất vọng.

Khi một nghệ sĩ thỏa mãn với tác phẩm của mình, anh ta hết là nghệ sĩ. Anh ta không tìm tòi nữa, anh ta về hưu. Như một công chức, một tài xế xe đò về hưu.

Khi một nhà khoa học thỏa mãn với khám phá của mình, anh ta không khám phá nữa. Một lý thuyết gia thỏa mãn, anh ta không đọc nữa, không tìm tòi nữa. Chúng ta không có khoa học gia, vì học xong có cái bằng là đủ sướng rồi, treo bằng lên tường ngắm mỗi ngày, tìm kiếm gì nữa.

ĐÈN DẦU VÀ ĐÈN ĐIỆN

Thomas Edison nói nếu hài lòng với đèn dầu, tìm cách cải thiện đèn dầu, sẽ không bao giờ kiếm ra điện.

Người Việt ta dễ thỏa mãn quá, dễ kiêu hãnh quá, dễ "tự sướng" quá. Chúng ta hài lòng với ngọn đèn dầu leo lét trong nhà, nghĩ là hải đăng. Hậu quả là cái gì của ta nó cũng nhỏ nhỏ. Cùng lắm là xinh xắn, dễ thương, nhưng đồ sộ, vĩ đại thì không có. Không thể có. Tham vọng nhỏ, thành quả nhỏ.

Pablo Picasso khi thành công, được ca tụng ở "période rose" (thời kỳ hồng), nếu thỏa mãn, sẽ không có "période bleue", thời kỳ xanh. Nếu thỏa mãn với "période bleue" sẽ không có tranh lập thể, đưa hội họa đi vạn dặm. Một giai thoại: Picasso mời bạn bè ăn tiệm. Cuối bữa ăn, gọi tính tiền. Chủ tiệm nói xin miễn chuyện tiền bạc, được tiếp Picasso là hân hạnh rồi. Picasso vẽ vài nét trên tấm khăn phủ bàn, tặng chủ tiệm. Ông này nói xin maître ký tên. Picasso trả lời: tôi chỉ trả bữa cơm, không muốn mua tiệm ăn.

Nếu Picasso là người Việt, sẽ thấy đời mình đã quá đủ để thỏa mãn: Vua biết mặt, chúa biết tên, chữ ký đáng ngàn vàng, chỉ việc ngồi hưởng và chiêm ngưỡng dung nhan mình. May mắn cho hội

họa, ông ta là người Tây Ban Nha, hì hục tìm tòi cho tới chết.

Mỗi lần nghe, hay coi Jean Marie Le Clézio, Patrick Modiano trong những chương trình văn học trên France Culture, hay trên France 5, ít người nghĩ họ đã chiếm giải Nobel Văn chương. Họ khiêm nhường, ngập ngừng, do dự, gần như cáo lỗi sắp sửa nói những điều tào lao.

Le Clézio, Nobel 2008, khoan tay, chăm chú nghe một tác giả vừa chân ướt chân ráo vào nghề, nói về một cuốn sách đầu tay. Modiano, Nobel 2014, tìm chữ một cách khó khăn, ngưng ngập, ít khi chấm dứt một câu, như muốn nói: Thôi, bỏ qua đi, những điều tôi muốn nói chẳng có gì đáng nghe. Ông ta thực sự ngạc nhiên không hiểu tại sao có người nghĩ đến mình để trao giải. Ông ta nói có người đọc sách của mình đã là một phép lạ.

NGƯỜI VÀ TA

Những năm đầu ở Pháp, có thời tôi cư ngụ Rue Marcadet, Paris. Bên cạnh là một cặp vợ chồng già, hiền lành, bình dị như một cặp thư ký hay công nhân về hưu. Mỗi lần gặp ở thang máy, bà vồn vã chào, hỏi thăm đủ chuyện. Thịnh thoảng ông mời vào nhà, uống trà, hỏi chuyện về Phật giáo mà ông nói đọc nhiều, nhưng có điều không hiểu. Thí dụ ông muốn so sánh khái niệm về Niết bàn của Phật giáo với Thiên đàng của Thiên Chúa giáo. Ông là một người công giáo thuần thành, nhưng muốn tìm hiểu về những tôn giáo khác.

Tuyệt nhiên không bao giờ ông bà nói về mình. Nếu không coi TV, chắc không bao giờ tôi biết bà là Yvonne Lorient, danh cầm hàng đầu của Pháp, chiếm giải nhất 7 lần khi học ở Conservatoire de Paris, trước khi trở thành một Giáo sư âm nhạc có uy tín. Ông là Olivier Messaien, một trong những tác giả nhạc cổ điển lớn nhất của hậu bán thế kỷ 20. Rất nhiều các nhạc sư, nhạc trưởng nổi tiếng ở Âu Châu, như Pierre Boulez, Iannis Xenakis hãnh diện là đệ tử của ông. Tác phẩm opéra "Saint-Francois d'Assise" của ông được trình diễn trên khắp thế giới, được đón nhận như những tác phẩm của Mozart, Beethoven.

Ông bà sống trong một căn nhà bình dân, ăn uống đơn giản như một cặp vợ chồng nghèo... Tiền bản quyền nhạc đem tặng - một cách kín đáo - các hội từ thiện, hay giúp trùng tu nhà thờ Notre Dame de Lorette gần nhà. Những lúc rảnh rỗi, bà theo ông vào rừng, thu thanh để nghiên cứu tiếng chim hót.

Ai biết hai ông bà già, lễ độ, gần như vụng về, đang xếp hàng mua ổ bánh mì, là những nhân vật chiếm chỗ lớn trong bất cứ một tài liệu nào về âm

nhạc cổ điển cận đại, tuần trước còn là thượng khách của Hoàng gia Thụy Điển.

Khi nào ta có những người như Modiano, Le Clézio, Messaien - chưa nói tới tài năng, chỉ nói tới thái độ khiêm tốn - VN sẽ là một dân tộc trưởng thành. Trong khi chờ đợi, chúng ta tiếp tục leo lên nóc nhà, gào: Tại sao tôi tài giỏi quá như vậy. Khi gào mỗi, leo xuống, đóng áo thụng vái nhau.

Đó cũng là một trò vui, nếu hậu quả không nghiêm trọng. Chúng ta đều đồng ý với nhau là đất nước đang trên bờ vực thẳm, không thể nhắm mắt khoanh tay nhìn. Nhưng chúng ta không ngồi nổi với nhau. Những cái tôi đụng nhau chan chát, chúng ta ghét nhau hơn ghét kẻ thù. Người Việt nào cũng có lần uất ức vì không được đãi ngộ, đối xử xứng đáng với tài năng lớn lao của mình. Tổ chức nào cũng không sống nổi ba bảy 21 ngày, cũng phải chia thành hai, thành bốn, tách ra như những tế bào. Bởi vì trong thâm tâm, mỗi người chúng ta nghĩ chỉ có mình mới xứng đáng lãnh đạo.

Không được thỏa mãn, chúng ta phá nhau hơn phá kẻ thù.

Cái TÔI nó lớn quá. Lớn hơn cả vận mệnh dân tộc.

(Nguồn:

<https://www.diendanthekey.net/2020/11/tu-thuc-cai-toi-cua-nguoi-viet.html#more>)

THƠ - NGUYỄN CHÍ TRUNG NGỒI NHÌN MẸ NGỦ C.T.S.

1.

*Ngồi nhìn mẹ ngủ đêm khuya
Tôi nghe nước mắt đầm đìa trong tôi
Nghe như mẹ đã xa rồi
Đã xong được chuyện làm người trần gian
Kéo dài một kiếp đã đoan
Ấy là dâu biển, hay oan phận mình ?
Cuối cùng nhắm mắt làm thình
Hai tay buông thả, niềm kinh hãi còn*

2.

*Ngồi nhìn trán mẹ chon von
Lầm than đã lắm mồm đã lâu
Làn da năm tháng dãi dầu
Tóc mây xưa, đã theo sầu rụng đi
Ấy là „Sống để làm gì ?”
Mẹ nêu câu hỏi, con ghi lại lời
Mẹ cùng con hỏi Đất Trời
Làm sao biết câu trả lời là sao ?*

3.

Ngồi nhìn mẹ ngủ mà đau

*Với mẹ: cuộc sống quá lâu quá dài
Mẹ không muốn có ngày mai
Vì ngày mai chỉ là ngày hôm nay
Hôm nay chỉ đặng và cay
Hôm nay là chỉ kéo dài hôm qua
Từ khi có mặt vốn là
Mẹ không thể sống an hòa với thân*

4.

*Ngồi nhìn mẹ ngủ bần thần
Bao nhiêu nước mắt có phần đã xong
Xong rồi ? Mà vẫn như không
Vì giòng lệ vẫn ròng ròng chảy ngang
Bắt nguồn từ cõi lằm than
Chảy xuyên qua mẹ chảy tràn ngập con
Có chăng, là một linh hồn
Có chăng, là chỉ một giòng khổ đau*

5.

*Ngồi nhìn, mẹ đã về đâu ?
Sống hay đã thác, cũng hầu như không
Sống là từng đấu sầu đong
Từ thiên cổ đã chất chồng đến nay
Di sản nhân loại trao tay
Số phận được chọn, thì ai oán gì
Phải đi, thì bước chân đi
Phải về, thở hắt mà lia, thể thôi*

6.

*Mẹ nằm ngủ, còn tôi ngồi
Rồi mai một đến lượt tôi cũng nằm
Nhìn mẹ ngủ đã vài năm
Đèn trần tra tấn suốt vòng hiện sinh
Rọi lên vầng trán lặng thình
Rọi lên sáng rờ điều linh kiếp người
Rọi lên để tắt nụ cười
Mà đôi khi được cuộc đời cũng cho*

7.

*Ngồi nhìn mẹ ngủ co ro
Từ đầu đến cuối chỉ lo làm người
Thế là mất hẳn cuộc vui
Hay là cố ý chôn vùi tấm thân ?
Mẹ ơi con khóc vô ngần
Vì chúng mẹ khóc bội phần hơn ai
Chúng ta, như thế, kéo dài
Cuộc đày đọa. Hay đọa đày lời ta ?*

8.

*Mẹ ơi con khóc đêm qua
Vì mẹ đã trót sinh ra làm người
Mẹ oán hận chi cuộc đời
Mà đây đọa tẩm thân rồi rồi kia
Đành rằng sống cũng bằng thừa
Nhưng mà "sống", có ai chưa được đâu
(Mẹ cho con viết một câu
Lời tuy vô tích sự. Âu cũng là)*

ƠN CHA MẸ

Cù Lao 9 chữ cao dày

... Cổ đức có câu: „Cha sinh ta, mẹ dưỡng ta, thương thay cha mẹ sinh dưỡng cù lao, muốn báo đáp thâm ân như trông trời diêu vợi” (Phụ hề sinh ngã, Mẫu hề cúc ngã, ai tai phụ mẫu sinh ngã cù lao, dục báo thâm ân hiệu thiên vọng cực).

Làm con, làm người ở trên đời, chúng ta cảm thấy ân đức cao dày của cha mẹ gói trọn trong 9 chữ Cù Lao sau đây:

1)- SINH: Người mẹ phải khó nhọc cưu mang hơn 9 tháng, chịu đau đớn trong lúc đẩy thai nhi ra khỏi lòng mẹ.

2)- CÚC: Nuôi dưỡng, bế bồng, chăm nom, săn sóc hài nhi cả vật chất lẫn tinh thần. Tình cảm rất tự nhiên nhưng gắn bó ân cần, nên khi cha mẹ nhìn con thêm hân hoan phấn khởi, bé nhìn cha mẹ càng mừng rỡ tươi cười.

3)- SÚC: Cho bú mớm, lo sửa nước, cơm cháo, chuẩn bị áo xống ấm lạnh theo thời tiết mỗi mùa; trông cho con lần hồi biết cử động điều hòa và nên vóc nên hình cân đối đẹp xinh.

4)- DỤC: Dạy dỗ con thơ động chân cất bước linh hoạt tự nhiên; biết chào kính người lớn, vui với bạn đồng hàng; tập con từ câu nói tiếng cười hồn nhiên vui vẻ. Khi trẻ khôn lớn thì khuyên răn dạy dỗ con chằm ngoan để tiến bước trên đường đời:

*Dạy con từ thuở còn thơ,
Mong con lanh lẹ mẹ cha yên lòng.*

5)- VỮ: Âu yếm, nâng niu, vuốt ve, khuyên bảo để con vào đời trong tình cảm trìu mến thân thương.

6)- CỒ: Chăm nom thương nhớ, luôn nghĩ đến con; khắng khít với con từ tấm bé đến khi khôn lớn, lúc ở gần cũng như lúc đi xa:

Con đi đường xa cách,

*Cha mẹ bóng theo hình.
Ngày đêm không ngơi nghỉ,
Sớm tối dạ nào khuây!*

7)- PHÚC: Giữ gìn, đùm bọc, che gió, chắn mưa, nhường khô, nằm ướt; luôn quên mình chống đỡ những bạo lực, khó khăn bất cứ từ đâu đến để bảo vệ con.

8)- PHUC: Theo khả năng và tâm tín của trẻ mà uốn nắn, dạy dỗ, tìm phương pháp giáo dục tốt, hướng dẫn trẻ vươn lên hợp tình đời, lễ đạo; tránh cho con bị lôi cuốn vào tiền tài ảo vọng, vật chất và thị hiếu bên ngoài.

9)- TRƯỜNG: Lo lắng tận tình, đầu tư hợp lý, cho con học tập để chuẩn bị dẫn thân vào đời; cố vấn cho con nên vợ thành chồng xứng hợp với nếp nhà, đạo lý dân tộc. Dù không cố chấp vấn đề “môn đăng hộ đối”, nhưng vợ chồng so le về tuổi tác, trình độ, sức khỏe và khả năng thu hoạch tiền tài... cũng thiếu đi phần nào hạnh phúc lứa đôi mà tuổi trẻ thường vì tiếng sét ái tình, làm lu mờ lý trí, khi tình ngộ xem như chén nước đã đổ, khó mà bốc lại cho đầy!

Người xưa đã có kinh nghiệm:

*Lấy vợ không nên lấy vợ giàu,
E rằng lắm của lại khinh nhau!*

Phải chăng các bậc cha mẹ dè dặt nhắc nhở nhau trong nề nếp sinh hoạt để làm gương cho con cháu, tức là Thân Giáo cho thế hệ sau?

Ca ngợi ơn đức cao dày của cha mẹ, người Việt Nam thường ru con trẻ:

*Công cha như núi ngất trời
Nghĩa mẹ như nước ở ngoài biển Đông.
Núi cao biển rộng mênh mông,
Cù lao chín chữ ghi lòng em ơi!*

Có lẽ “9 chữ cù lao” xuất phát trong từ căn cù lao nhọc, nói lên sức dẻo dai bền bỉ, tận tụy lao lực của cha mẹ suốt đời khó nhọc vì con - kể từ khi trẻ lọt lòng cho đến lúc lớn khôn, thành người hữu dụng – Cha mẹ vẫn mãi xem các con như còn trong tầm tay mình:

*Mẹ già hơn trăm tuổi,
Còn thương con tám mươi.*

*Ân nghĩa có đoạn chẳng,
Chỉ hơi thở cuối cùng*

(Kinh Vu Lan báo hiếu)

Lại có câu hát tán dương:

*Công cha ba năm ân ưu dưỡng dục,
Nghĩa mẹ chín tháng nặng nhọc cưu mang.*

Bên ướt mẹ nằm bên ráo con lăn,

Biết lấy chi đền nghĩa khó khăn,

Thôi thì đôi ta lên non gánh đá để xây lăng phụng thờ.

Cha mẹ ở đây phải là cha mẹ chồng và cha mẹ vợ, vì đôi ta là vợ với chồng thì cha mẹ đương nhiên là cha mẹ chung (tứ thân phụ mẫu) không thiên lệch về bên nào và mỗi việc làm phải đồng tâm nhất trí mới hằng say thực hiện có hiệu quả.

Và đây, lời những người con khóc Mẹ bi thiết đau thương:

- *Mẹ ơi! Con mất Mẹ rồi,
Đời con cảm thấy như chồi cây khô!*
(thơ Trần Hữu Hạnh)

- *Ngoài kia gió lộng biển khơi,
Trong cơn bão tố ngập trời thương đau.
Hoa trắng hỡi! Tại vì đâu?
Gắn lên ngực áo để sầu thiên thu!*
(thơ Ngọc An)

Nhớ ơn sâu cha mẹ, Phật Giáo có lễ Vu Lan Báo Hiếu. Rằm tháng Bảy – Ngày Bông Hồng Cài Áo – đã trở thành truyền thống tốt đẹp của Á Đông. Trong Tứ Ân mà người theo đạo Phật hằng canh cánh bên lòng: Trước hết là Ân cha mẹ. Chư Tăng Ni theo lời Phật dạy: „Người quên ơn, mặc dù đứng bên cạnh ta vẫn cách ta muôn dặm“, thường khuyên răn, nhắc nhở các tín đồ phải quý kính cha mẹ hiện tiền như tôn thờ đức Phật trên đời vậy. (Phụ mẫu tại đường như Phật tại thế).

Các nhà văn Âu Mỹ cũng đề cao „ân đức sinh thành“ đậm đà tha thiết:

„Trong vũ trụ có lắm kỳ quan, nhưng kỳ quan tuyệt hảo vẫn là quả tim người mẹ“ – Bersot.

„Nơi ẩn náu vững chắc nhất là cung lòng người Mẹ“ – Florian.

„Trong đời con có những ngày buồn thảm, nhưng ngày buồn thảm nhất là ngày con mất Mẹ“ – Amicis.

Hằng ngàn người Mỹ dành hẳn 2 ngày để vinh danh và thể hiện lòng biết ơn Cha Mẹ:

- Mother's Day - Chủ nhật thứ nhì của tháng Năm.
- Father's Day - Chủ nhật thứ ba của tháng Sáu.

Đến đây, mời quý độc giả đọc đoạn kết bài thơ: MY MOTHER của Jane Taylor đã được chuyển ngữ:

... *Khi mẹ già yếu,
Mẹ hãy nương tựa nơi bàn tay con,
Để con xoa dịu những đớn đau cho mẹ,
Mẹ nhé!
Và khi mẹ thở hơi cuối cùng,
Con sẽ ở ngay bên giường mẹ,*

*Và ngập tràn biển lệ xót xa,
Mẹ ơi!*

Phải chăng đây là lời “phát nguyện”, sum nghiêm thâm thúy của người con hiếu thảo ân sâu nghĩa nặng của bà mẹ hiền và muốn đền đáp muôn một theo ý niệm thiêng liêng trong đời người:

"Bé cậy cha mẹ, già nhờ con cháu".

Đẹp thay những cách báo đền ân sâu nghĩa nặng của con trẻ đối với đấng sinh thành!

Nhân mùa Báo Hiếu, chúng tôi xin tán dương câu hát trong bài “Ơn nghĩa sinh thành” của nhà văn Dương Thiệu Tước “*Làm con – Làm người ở trên đời - Nhớ công ơn người sinh dưỡng, đó mới là Hiền Nhân...*”.

Tiếp theo, chúng tôi xin ghi đôi cặp đối với văn phong tự phát, ý nghĩa phổ thông về:

-Tình nghĩa cha ông:

*"Cha thương con, bao la như trời biển;
Cháu mến ông, bền vững tựa trăng sao!"*

-Tâm trạng mẹ con:

*"Đội chữ sinh thành, ân sâu nghĩa nặng;
Một lòng hiếu kính, ý đẹp tình nồng!"*

Nhân dịp con cháu, dâu rể chúng tôi chung tay mua phần đất an táng và làm sinh phần cho chúng tôi tại nghĩa trang Lone Tree Cemetery, Hayward, CA, chúng dựng bia đá, ghi khắc lý lịch, quê quán theo thông lệ và muốn có vài cặp đối lưu niệm ở mặt sau bia. Theo ý niệm của con cháu là đề cập đến công đức Tiên Nhân, chúng tôi còn khuyến miễn lớp trẻ cần “lập chí tu thân, thành nhân chi mỹ” và thực thi hạnh nguyện “bảo tồn gia phong, làm tốt đạo đẹp đời” qua 2 cặp đối:

*"Đức giáo dưỡng sinh thành, sánh tựa trời cao
bể rộng;*

"Hạnh lập thân xử thế, so như núi thẳm sông dài".

*"Công quả thường xuyên, cầu hương linh tiêu
diêu tịnh cảnh;*

*"Phước duyên bền vững, mong con cháu gìn
giữ thanh danh".*

Nhân tiết Vu Lan, mùa Hiếu Hạnh, chúng tôi xin viết lại đôi câu đối thờ cha mẹ bằng Hán Văn và phỏng dịch ra Việt ngữ, cố gắng chừa đọc giả đồng hương tham khảo và chiêm nghiệm:

*"Phụ đức sanh thành, san nhạc trọng;
Mẫu ân cúc dục, hải hà thâm"*

với đại ý:

"Công cha gãy dựng tựa non cao;

Ơn mẹ dạy nuôi như biển cả!”.

Tiếp theo, chúng tôi xin ghi lại xuất xứ về “Đại Lễ Vu Lan, Bông Hồng Cài Áo” và 2 ngày Mother’s Day & Father’s Day đã đề cập trong bài:

- Tôn Giả Mục Kiền Liên là một trong mười vị Đại Đệ Tử của Đức Phật Thích Ca, Tôn Giả quán biết từ thân là bà Thanh Đề, sinh thời thuộc hàng quý tộc, nhưng đã làm nhiều việc trái với tín ngưỡng tôn giáo và đạo lý thế nhân, có thể không được siêu thoát, nên Ngài đích thân kiếm tìm. Biết mẹ đang thọ khổ nơi âm cung, nhưng theo luật nhân quả không từ một ai, nên Tôn Giả đành tạm biệt từ thân trở về bạch Phật xin tế độ mẹ hiền!

Phật dạy: Người tạo tội phải biết hối lỗi và gia thân quyến thuộc phải tác phước độ sanh để hồi hướng công đức, nguyện cầu âm siêu dương thái. Trong đạo, nhân mùa An Cư Kiết Hạ, do lòng thành khẩn nguyện cầu của Thập Phương Tứ Chúng, có thể chuyển hóa lòng người biết hồi tâm hướng thiện, may ra địa ngục sẽ hóa hiện sen vàng, mẹ ông mới được giải thoát.

Đức Mục Kiền Liên hoan hỷ “y giáo phụng hành” và Gia Tiết Vu Lan khởi đầu khi Phật thuyết Vu Lan Bồn Kinh, hiện hữu trong bộ kinh Tam Bảo của Phật Giáo!

Cận lai vào lễ Vu Lan, mùa Báo Hiếu người ta sáng chế cách cài hoa hồng cho thập phương thiện hữu: Những ai còn mẹ sẽ được cài hoa hồng đỏ để vui cảnh gia đình êm đẹp sum vầy. Ai mất mẹ sẽ được cài hoa hồng trắng để tưởng nhớ người đã vĩnh cách dương quan!

Sau đây là 2 ngày Mother’s Day và Father’s Day của người Âu Mỹ:

- Mục sư Anna Jarvis là một nữ giáo viên vận dụng khả năng hiện hữu để tổ chức đại lễ truy niệm ngày Mẹ qua đời. Khởi đầu chỉ thu gọn ở Philadelphia nơi Người coi việc quản lý văn phòng cho một hãng bảo hiểm. Mãi đến năm 1914 được Tổng Thống Woodrow Wilson chấp nhận thành lễ Mother’s Day khắp toàn quốc gia Hoa Kỳ vào Chủ nhật thứ nhì tháng 5 dương lịch.

- Do đề xuất của Bà John B. Dodd ở Spokane, Washington từ năm 1910, sau đó ngày lễ “Các bậc thân sinh” đã được vị Thị Trưởng Spokane chấp nhận. Năm 1924 được Tổng Thống Calvin Coolidge đồng ý hỗ trợ. Mãi đến năm 1966, lễ Father’s Day được tổ chức hằng năm vào Chủ nhật thứ ba tháng 6 dương lịch trên lãnh thổ Hoa Kỳ, do đạo luật số 92-278 ngày 24 tháng 4 năm 1972.

THƠ NGUYỄN MINH HOÀNG

MỘT LỜI THÔI EM

*Em hãy nói đi em, một lời thôi
Dù chỉ một lời mà thôi
Nói đi em, cho tình mình anh ôm trọn
Và lẫn đi trong bão loạn của đời*

*Nói đi em, cho giọt sầu anh uống cạn
Một lần thôi, và chỉ một lần thôi
Nói đi em, em không còn yêu anh nữa
Sau cơn mưa đã sáng nửa trời
Trong u tối anh an lòng một nửa
Gió mưa nhiều giờ có nghĩa gì đâu*

*Em hãy nói để anh vào hỏa ngục
Mim cười nhìn cay đắng phủ quanh thân
Anh sẽ nói, sẽ vui cười như thú dại
Nhìn cuộc đời như một thoáng mưa mau
Nhớ đến nhau ta hững hờ xa lạ
Như chưa quen chưa gặp một lần*

*Phải không em, còn gì hơn thế nữa
Em sẽ vui, cho anh bớt xót xa nhiều*

*Nói đi em
Dù tình mình anh có buồn thêm chút nữa
Nói đi em, nói đi em
Anh xin nhận hết đốn đau này*

Trước khi dừng bút, chúng tôi trang kính nguyện cầu:

Phật Pháp thăng hoa
Âm Dương lưỡng lợi.
Hải chúng an hòa.
Sinh linh dật lạc.

**Phật Tử Trần Trọng Khoái
Pd. Trường Khiết**

CON HIỀN CHÁU THẢO

*Trai cũng tốt gái cũng hay,
Gái trai hiếu kính, đẹp thay nếp nhà.
Mẹ cha khi tuổi về già,
Cháu con thương mến, thật đà phước duyên.*

Truyện

«NÉT CƯỜI ĐEN NHÁNH SAU TAY ÁO...»

Khi tôi về làm dâu mợ, bà còn khá trẻ, khoảng năm mươi. Bà lanh lẹ, vóc dáng nhỏ và có khuôn mặt vui với nụ cười tươi. Bà luôn niềm nở cởi mở với mọi người. Bà như thế đó, chưa bao giờ làm buồn lòng ai và cũng chẳng ai quấy phiền chi bà.

Nhà ở khít một bên chợ Ông Tạ, lối vào chùa Khuông Việt, bên cạnh chùa là đền thờ Mẫu, bên cạnh đền có kênh Nhiêu Lộc sang xứ Tân Chí Linh, có một cây cầu mỏng manh bắc bằng những vĩ sắt nhà binh đây những lỗ đục hình tròn nối tiếp nhau, trông cầu thưa và thoáng mà mợ tôi gọi đó là cái cầu «tình tình gió bay». Cứ mỗi lần sai tôi đi mua bún là mợ bảo: «Con qua cầu tình tình gió bay, sang bác Thiệu, mang bún về rồi mợ đi quạt bếp than nướng chả». Bà hay làm chả heo nướng thơm điếc cả mũi, mãi đến bây giờ tôi cũng chẳng thấy ai làm khéo, gọn và nhanh lẹ như bà, và ngon thì tuyệt vời!

Vì nhà gần chợ, nên bà đi ra chợ thoăn thoắt, hình như ra chợ là một niềm vui của bà, khi đi mua mớ rau muống về xào, khi mua vài bìa đậu hủ, khi thì mua khoai giò lụa... Hỏi sao mợ đi chợ hoài vậy, bà nói, đi chơi, mợ cũng có nhiều công việc ở nhà, nhưng tạm để đấy, mợ ra ngoài gặp người này người kia cho vui, với lại đi cho khỏe người, ở nhà ngủ nghỉ hoài, mụ mị cả mình mẩy.

Ở nhà chồng, tôi theo anh chị em, gọi ông bà thân sinh là cậu mợ.

Một hôm ấy, tôi mới về nhà chồng được một hai tuần lễ, có buổi sáng, thấy mợ ra kéo nước giếng, giếng ở cuối một cái sân rộng, bà kéo khỏe ghê, hai tay đưa lên đưa xuống thoăn thoắt những gàu nước đầy bắn tung tóe, nhưng bà làm hay làm sao tuyệt nhiên không bị ướt quần áo. Tôi lạnh chạnh đến đỡ cái gàu nói để con, nhưng bà không chịu, hai tay vẫn giữ chặt sợi dây thùng:

«Ôi trời, con lui ra, để mợ làm, mợ quen tay rồi. Nhà con ngoài phố, xài nước máy, con có kéo nước bao giờ đâu mà đòi làm, không khéo, con lại rớt xuống nước thì nguy, lui ra, mợ bảo lui ra».

Tôi lóng ngóng bên cạnh bà, bà chỉ ngay lên dây kèm phơi áo quần:

«Đó, con xem coi áo quần khô chưa, thì mang vô nhà xếp lại rồi cất vô tủ đi, của ai để ở ngăn người đó».

Lúc nào bà cũng giành làm việc nặng, chừa cho tôi phần nhẹ, khi bà làm bếp, bà chỉ sai tôi rửa rau hay lau chén bát. Bà viện lẽ, tay chân tôi, tay chân học trò, làm gì cũng từ từ, không thể tham công tiếc việc làm nhiều ngay được. Cứ bảo là tay chân học trò, trói gà không chặt, mà thiệt ra, con có trói gà hồi nào đâu, mợ ơi!

Độ ấy, tôi mới ra trường đi dạy học, chồng tôi đi lính theo quân đội đóng ở xa nhà. Rất xa. Nhiệm sở ở quận Nhơn Trạch, quận lỵ của tỉnh Biên Hòa. Chỗ dạy thì gần mà đường đi thì xa. Trường cách nhà khoảng hai chục cây số đường chim bay, nhưng tôi phải lên Thủ Thiêm, qua đò, đi xe lam kéo tới Cát Lái, qua phà lớn, lại đi xe lam về xã Đại Phước, rồi từ Đại Phước đi lọc cọc qua kho đạn Thành Tuy Hạ về nhà trọ ở xã Phú Thạnh. Đó là trường trung học quận lỵ đầu tiên, nằm ngay trên giới tuyến, giáp ranh kho đạn trung ương và phía bên kia, xa xa hơn, là chiến khu D của Việt Cộng.

Dĩ An, Công Thanh, Nhơn Trạch là những địa điểm quan trọng nên bị bên kia pháo kích thường xuyên. Quận Nhơn Trạch là miền đất cao, nhiều đá cứng và người ta trồng điều, gọi là đào lộn hột đủ màu. Mỗi lần về quận, tôi có ngay cái cảm giác quê hương Sài Sơn của thi sĩ Quang Dũng ở đâu đây, ở quanh đây với: «Đất đá ong khô nhiều ngăn lẹ... ».

Rất nhiều ngăn lẹ, lẹ của người bên này, lẹ của người bên kia đã đổ ra, đã trà trộn.

Và con sông sâu trên bản đồ vòng vèo đó, làm ai cũng nhớ đến sông Đáy của thi sĩ Bùi Đình Diệm: «Sông Đáy chậm nguồn quanh Phủ Quốc, Sáo diều khuya khoắc thổi đêm trăng... ».

Ở đây, đất rộng bao la, người ta cũng thích thả diều vi vu. Quận lỵ Nhơn Trạch cứng đầu và oai hùng với Ngài Quận trưởng mở vòng rào chợ và vòng đai quận, ứng chiến trực tiếp với quân cộng sản tràn vô nhiều lần như nước vỡ bờ, sau xô xát, Ngài không cho dẹp ngay trận tiền, bảo để đó, để đó, cho dân địa phương chiêm nghiệm, suy nghĩ, nhất là những gia đình ăn cơm quốc gia thờ ma cộng sản chứng kiến. Quận lỵ Nhơn Trạch có nhiều lần, nhiều vị Phó quận hành chánh, chiều chiều nằng nổ ra sân bắn tập dượt tác xạ lẫn lộn với anh em Địa Phương Quân quận Nhơn Trạch ông Phó Nguyễn Mộng Linh, bắt cộng sản không bao giờ lằm.

Vì cái địa điểm nổi danh đó, mà khi tôi nói tôi nhận nhiệm sở Nhơn Trạch, vợ tôi sợ hãi lắm. Bà không hiểu sao tôi ưng chọn dạy học ở nơi nguy hiểm đó. Tại vì thời chiến, chỗ nào mà không có súng đạn. Vợ bảo hay con ở nhà đi rồi kiếm sau. Nhưng bản tính háo thắng của một người trẻ mới ra nghề, tôi nhất quyết đi, vợ đừng cản trở.

Hôm tôi đi về quận nhận trường nhận chỗ. Vợ kiểm lại cái valise nhỏ của tôi, rồi bỏ thêm vào cái mùng đơn, mùng nhà binh cuốn rất gọn, một hộp Guigoz thịt heo chà bông nén chặt, và bà đưa cho tôi 4000 đồng, con cầm lấy chi tiêu và phòng thân. Cứ nghe động tịnh gì, là phải thuê xe về Sài Gòn ngay nghe con. Quay qua quay lại, bà lại bỏ thêm vào giỏ sách tay một cái bọc vải nhỏ:

«Trong này là cái dấu bình an vợ đã xin, khẩn xin ở trên đền đức thánh Trần, con mang bên mình để được che chở. Còn đây, thêm bọc tiền cắc lẻ, mỗi lần qua phà qua đò, con bỏ xuống nước, trả tiền cho quá giang nghe... Sông có hà bá».

Lúc tôi bước xuống phà Thủ Thiêm, vợ đứng rất lâu trên bờ nhìn theo và đưa tay vẫy. Tôi biết bà đang e ngại cho tôi đi vào chỗ nguy hiểm, nhưng tôi không thể dừng lại và có lúc tôi bực mình thấy vợ kỳ đà cản mũi. Tôi cứ nhớ mãi lần đầu tiên ở quận lỵ, chạy trốn đạn pháo kích. Ngồi dưới hầm, nghe những tiếng nổ ầm ầm, ào ào rồi chéo chéo... tôi nhớ tới vợ tôi. Rồi thỉnh thoảng lại có những tiếng đạn chan chát đau tai. Tôi vội hỏi bác chủ nhà trọ: bác ơi, nổ gần quá! Giờ làm sao? Mình ráng chịu thôi, bịt hai tai lại, trời tránh cho thì được! Rồi những tiếng ình ình départ làm lung lay mặt đất. Tôi sợ quỳnh, trong khi một anh bạn dạy cùng trường, anh mới xuống tới, vì ngày mai anh có giờ dạy sớm. Anh, có lẽ chưa thăm đôn, nói chổng lòn: Hay nhì, đạn bắn ình ình... Tôi nghe như tạ tình tạ tình!

Có mà tạ từ thì có, nó sắp tạ từ chúng ta đó. Bất chợt một tiếng «ầm» bộc phá dữ dội lao đến, đất quanh hầm lở, rơi rào rào, bắn rát mặt. Tôi hốt hoảng, bấu chặt vào một bờ vách đất kêu to: «Mợ, mợ ơi!». Tôi kêu lên hoảng loạn, như thấy có bóng mợ tôi thấp thoáng, xeo xeo trên khung cửa hẹp miệng hầm xếp đầy đá ong lỗ chỗ.

Tôi cứ nhớ mãi cái lần tôi chuyển bụng sanh con đầu lòng, tôi vật vả rồi men theo tường lẩn mẩn đi nhiều vòng, mồ hôi tôi vã ra ướt áo, mợ thay áo khô cho vì sợ tôi cảm lạnh. Đến lúc đau dồn thúc bách, tôi nhăn nhó, thì bà xoa xoa đầu rồi xoa lưng trấn an tôi: «Ráng chút nữa con, má mình sanh được mình, thì mình sanh được con mình, trời sinh trời dưỡng». Bà cứ theo tôi mỗi bước, cho tới lúc tôi phải vào phòng sanh, bà bị cản lại tại chỗ, thì bà vội đưa cho cô đỡ hay cô y tá bọc áo quần, tã, lót của mẹ con tôi. Bà không quên để vô tay bác y công hay chị lao công quét phòng một tờ giấy hai chục đồng và nói nhỏ nhỏ: «Xin chị giúp cho nếu cháu nó làm sao... chúng tôi xin đền công chị sau, cảm ơn bội hậu... chị làm ơn». Rồi bà đợi ở ngoài cho tới lúc xong việc, mẹ con tôi an vị trong giường bà mới ra về và hẹn trở lại sớm.

Tôi cứ nhớ mãi, mỗi lần tôi sanh cháu, là mợ lên thăm mỗi ngày, mỗi chiều, cứ trưa trưa khoảng hai giờ sau bữa cơm, mợ đã có mặt ở nhà tôi, bà mau mắn xếp dọn bếp, quét qua nhà cho sạch, rồi sửa soạn nước ấm và tắm cháu. Bà tắm con nít mới sanh rất khéo, một tay bà để dưới bụng cháu, đầu và cổ bé tí nên cánh tay ngoài của bà, còn bàn tay còn lại, bà vốc nước lên thoa rửa đầu, lưng, mông, bụng, tứ chi... không chỗ nào bà bỏ sót, bà làm nhanh nhẹn, rất mau, bé không sợ không khóc. Ở chơi tới xế chiều, trước khi ra về bà còn ân cần nhắn nhủ: «Giờ bà nội về lo nấu cơm cho ông nhe, mẹ con lo cho nhau, rồi mai bà lại lên. Chiều mai bà mang thịt kho tiêu cho».

Lúc nào bà cũng dặn dò, con nằm ổ, phải đi vợ, đội khăn choàng đầu, mặc áo len, nhét bông gòn hai lỗ tai, và nhớ đừng ra chỗ có gió lùa. Tôi cứ vâng vâng dạ dạ, con hiểu rồi, mẹ ơi. Nhưng rồi nóng quá, bà vừa ra về một loáng là tôi tháo ra hết, khăn, áo, vợ, bông gòn, tôi để đại xuống dưới gối đầu. Bất chợt quên gì đó, bà trở lại, tôi đang đi chân đất, tôi đi ra ngoài nhà bật Tivi, bà hốt hoảng: «Ơ sao vậy? Mợ đã dặn là phải kiếng. Con cứ luông tuông thế kia, vài tuổi nữa, ốm mòn ốm mòi, bình hà rằm, thì khổ thân!».

Đại loại là mợ tôi lo xa, nhưng không bao giờ giận hờn dù là con có cứng đầu đến mấy.

Nhưng mà bà đoán đúng, sau 30-04-1975, tôi ngã ra đau nặng, tôi bị LED lupus émythématus dissiminé. Khá lâu, trong vòng một hai năm liên tiếp, uống toàn là kháng sinh, nguy hiểm quá, người mẩn ngứa đỏ, đôi khi sốt và cơ thể sưng vù! Tôi đi đứng lảo đảo, mợ còn mấy cái khâu 1 chỉ, 2 chỉ... mang bán lần chạy thuốc cho đứa con dâu cứng đầu. Đến lúc bà hết cả tiền mà bệnh tôi vẫn rề rề, kỳ đó, mợ xoay qua chữa trị kiểu khác, nghe ai đó, mợ tôi nấu chín những 10 cái hạt gà rồi ủ nóng và dặt tôi đi gặp bà thầy, thầy gì đó không rõ, thầy lấy hạt gà nóng lăn và thoa khắp mình mấy tôi, đầu, mặt, tay, lưng xuống cả chân và bàn chân. Tôi thì không tin thầy, mợ tôi thì cứ nói là "phước chủ lộc thầy" phải để thầy chữa cho con khỏi bệnh, con có bề gì mợ sống không nổi đâu rồi còn bốn đứa con con đó, rồi chúng nó sống với ai? Tôi đành chịu trận.

Nhưng thầy bẻ đôi những quả trứng gà chín ra, trứng bình thường, không có gì khác lạ, và chúng tôi, các con tôi sung sướng ăn vô số là hạt gà nấu chín. Cám ơn bà thầy. Bà thầy cũng rất ung dung phán rằng:

«Cô Hai đây, con của bác, không hề bị ai thử bùa ếm ngải, cổ buồn thời cuộc mà bệnh, cứ đuổi cách mạng về Bắc là cổ hết bệnh... Rồi bác chờ đó, có thể lâu lâu quen lần, cổ sẽ hết, hoặc là sẽ chết!».

Mợ tròn mắt nhìn sững sờ bà thầy, rồi trả tiền, rồi dắt tôi về. Bà lẩm bẩm: «Cái bà thầy này ăn nói vô chừng tội vạ, mà thôi, con không bị nan y, không bị trừ ếm là may. Từ nay, mợ sẽ ăn chay tụng kinh niệm Phật cầu an, rồi con sẽ qua khỏi».

Mà sau đó, nhờ ân đức của bà tôi khỏi bệnh. Sau này, sang Pháp sống, khi đi khám bác sỹ làm hồ sơ bệnh lý, chẳng có mấy bác sỹ tin rằng trước kia tôi bị bệnh LED. Sang đây, tôi xách manteau, chạy theo cơm, áo, gạo, tiền gần một phần tư thế kỷ nữa. Tất cả nhờ vào lòng tin và lòng yêu thương của mợ tôi. Mấy chục năm qua đi vùn vụt như gió thoảng mây bay.

Ngày tôi trở về thăm mợ, tôi cứ nhớ mãi, hôm đó, vào một ngày mưa to gió lớn, mây vần vũ đầy trời. Lối về nhà mợ, khu Ông Tạ còn ngập sâu dưới làn nước đục ngầu. Tôi lồm bồm lội sâu vào cống bom, dừng lại bên cột đèn, tôi gọi mợ, gọi rất lâu, có lẽ tai bà nghe đã kém.

«Mợ ơi, mợ ơi, mở cống cho con!»

Một lúc sau, bà đi ra, nói qua hang rào:

«Ai đấy, ai gọi lớn thế?»

«Con đây, con đã về»

Khi nhìn rõ, dưới ánh đèn mờ, bà thàng thốt:

«Ồ, con, con đã về đấy ư? Trời đất, mợ cứ tưởng không còn gặp con nữa».

Vậy rồi mẹ con hàn huyên bao nhiêu chuyện xa gần, đến một lúc, chú em mang xe Honda đến để nghị chờ tôi đi Biên Hòa, thăm đất Nhơn Trạch, thăm lại cảnh cũ người xưa thì mợ tôi xua tay ra ý phản đối:

«Thôi thôi, các con ơi, đường đi xa lộ chen chúc đông đúc lắm, tai nạn xảy ra hà rầm, con đừng chờ chị đi chơi đâu xa xôi cả. Cảnh cũ người xưa đã thay đổi cả rồi, mình về lại đó, người mới tới, họ biết mình là ai? Thôi cứ để chị loanh quanh từ Lăng Cha Cả vào chợ Ông Tạ, từ chợ Ông Tạ vòng ra Lăng Cha Cả, hết bốn tuần lễ, chị lên máy bay về Pháp với anh và các cháu là mẹ yên trí. Chị cứ an lành về lại nhà chị ở Paris là mẹ sung sướng, mợ không muốn những chuyện dĩ lỡ xảy ra...».

Ngày tôi ra đi lại, bà mặc áo dài, vấn khăn chỉnh tề, lễ Phật Quan Âm xin cho con dâu đi đến nơi về đến chốn, thượng lộ bình an, rồi bà rưng rưng nước mắt nói là:

«Nếu cứ 2 hay 3 năm, con về lại một lần thì mợ còn chờ con được 2 lần nữa đấy...».

Nhưng rồi về đây, tôi lại bị cuốn hút vào công việc mưu sinh, có lúc nhãng quên cả mình có một người mẹ ở xa mong chờ. Nay thì bà đã mất ở quê xa, chẳng còn ai mong chờ tôi nữa. Một buổi sáng mùa đông, tôi tỉnh dậy, nhớ ra nay là ngày giỗ mợ, tôi muốn ra vườn cắt một vài bông hồng, mở cửa, trời rét căm căm, mây vần vũ, xám ngắt, như một cái vung lớn sắp úp chụp xuống đầu, tôi khép cửa sổ cho bớt gió, rồi nhẹ từng bước lảo đảo xuống cầu thang.

A, tôi thấy mợ, mợ đến ngồi trên ghế dài trong phòng khách, mợ mặc áo dài và vấn khăn nhưng y ngày tiễn tôi ra phi trường, mợ đang làm gì đó? A, bà đang thổi nguội ly nước trà nóng nghi ngút khói trước mặt, thấp thoáng lờ mờ một nụ cười tươi, đôi mắt lấp lánh...

«Con dậy rồi hả? Trời lạnh, ra khỏi chăn, con nhớ mặc áo ấm».

«Dạ, rồi, con mặc rồi».

Tôi bước hụt một bậc thang lâu và xuýt té. Sợ. Toát mồ hôi, rồi giụi mình tỉnh dậy, tôi vẫn còn ở trên giường. A, đúng, tôi vừa nghĩ tới mợ và mợ tôi đã có cách kết nối với tôi bằng một giấc mơ!

Tôi trở mình và thầm gọi trong tai:

«Mợ, mợ ơi... »

• **Chúc Thanh**

(Paris, Mai 25, 2023, Ngày của Mẹ)

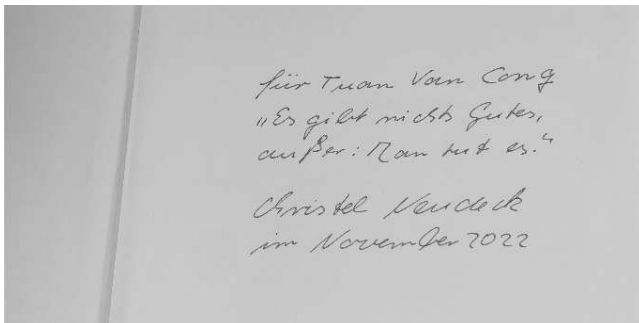
CHÚNG TA CÓ LỖI TRƯỚC NHỮNG VIỆC TỐT

Đọc sách **Ein Schiff für den Frieden. Das mutige Leben des Rupert Neudeck.**

• Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn

Đầu tháng 11 năm 2022, người quen ở Hamburg là anh Nguyễn Hữu Huấn viết Email báo tin cho biết cuốn sách viết về ông Tiến sĩ Neudeck đã xuất bản và có thể đặt sách qua bà quả phụ Neudeck. Anh Huấn là một thành viên tích cực của những hiệp hội có liên hệ với các chương trình thiện nguyện do ông Neudeck sáng lập. Anh cũng là một cộng sự lâu năm của ông, lại là một người bạn thân thiết của gia đình ông bà. Anh còn cho biết là ai đặt sách qua cách này thì sẽ dành ¼ số tiền ủng hộ Hội Cap Anamur và Hội Mũ Xanh (Grünhelme e.V.). Thật là nhất cử lưỡng tiện. Bởi vậy, tuy chưa biết nội dung sách thế nào nhưng tôi tò mò hết sức và lập tức gửi thư cho bà Christel để đặt sách ngay.

Ngạc nhiên là chỉ hai hôm sau tôi đã nhận được sách, với chữ ký và câu viết của bà ta ở trang đầu:

Thật quá hân hạnh. Ý nghĩa câu ký tặng sách ấy cũng vô cùng đẹp:

„Es gibt nichts Gutes, außer man tut es

Ký: Christel Neudeck

Im November 2022"

Câu tặng viết tiếng Đức "Es gibt nichts Gutes, außer man tut es", tạm dịch ra Việt ngữ là: "Không có điều gì tốt đẹp, trừ khi ta làm điều đó." Tôi cố ý viết nguyên câu tiếng Đức ra đây vì biết rằng cảm quan của hai ngôn ngữ của câu văn này có thể hiểu theo những ý nghĩa khác nhau.

Nếu chỉ đọc câu tiếng Việt người ta sẽ nghĩ đây là một câu nói mang tư tưởng bi quan. Vì bi quan nên nhìn cuộc đời không thấy có điều gì tốt

đẹp. Nhưng kỳ thật trong câu tiếng Đức thể hiện ý rằng, để có được điều tốt lành trong cuộc sống, chúng ta cần hành động tích cực và chủ động. Nó khuyến khích con người chúng ta không chỉ luôn kỳ vọng vào những điều tốt đẹp xảy ra một cách tự nhiên mà tự mình phải hành động để thực hiện những điều tốt đẹp đó. Đó đúng là cuộc đời và hành trạng của Tiến sĩ Rupert Neudeck.

Câu nói ấy được coi như là một ngôn ngữ, một câu châm ngôn hay một định ngữ phổ biến trong tiếng Đức. Nguồn gốc của người nói hay viết câu này có khi không được xác định rõ ràng, và nó đã được sử dụng trong nhiều ngữ cảnh khác nhau. Tuy nhiên, đọc kỹ ở cuối sách và dò theo một số tài liệu khác, thì được ghi rằng câu nói của Erich Kästner, một nhà thơ, nhà văn và nhà báo người Đức.

Và cuốn sách tôi nhận được ấy có nhan đề: **"Ein Schiff für den Frieden, Das mutige Leben des Rupert Neudeck"**

Nhan đề, trong phần đầu "Ein Schiff für den Frieden" dịch đơn giản là "Một con tàu cho hòa bình", ám chỉ đến một dự án hoặc hoạt động nhằm thúc đẩy hòa bình. Nhan đề phụ, "Das mutige Leben des Rupert Neudeck - Cuộc đời dũng cảm của ông Rupert Neudeck", nêu bật về đời sống đầy can đảm và táo bạo của ông Rupert Neudeck, một nhân vật có liên quan đến việc xây dựng và hoạt động của con tàu Cap Anamur. Và sự táo bạo cùng can đảm ấy đã cứu mạng sống hàng vạn đồng bào của chúng ta khi ngập lặn vô vọng giữa biển Đông. Sách do Christina Bacher soạn và Lukas Ruegenberg vẽ hình minh họa.

Lật vào sách, sau trang Mục Lục (trang 4) sách in câu thơ của văn hào Heinrich Böll, là một nhà văn và nhà văn hóa người Đức, người đã

nhận được Giải Nobel Văn học năm 1972. Ông nổi tiếng với các tác phẩm về các đề tài giáo dục xã hội và những tư tưởng mang tính chất nhân đạo nói chung. Câu thơ nổi tiếng – nhưng cấu trúc ngữ pháp thi ca Đức rất khó dịch đầy đủ ra tiếng Việt ấy như sau:

*„Tuende, nicht Tätige, möchte ich ehren.
Alle diejenigen, die wissen, was es bedeutet,
ein Flüchtling, ein Vertriebener zu sein,
unwillkommen zu sein“.*

Tạm dịch:

Hành động, không khoan tay nhìn. Tôi xin tôn vinh họ.

*Tôn vinh tất cả những ai thấu hiểu được
một người tỵ nạn, một kẻ bị rượt đuổi,
những kẻ không được đón nhận.*

Ý nghĩa của những câu thơ này là bày tỏ lòng quý mến, kính phục những người đang tích cực hành động. Không phải những kẻ chỉ khoan tay đứng nhìn, thờ ơ trước cảnh đồng loại bỗng chốc trở thành những người di cư, những kẻ bị lưu đày hay những người bị bắt buộc phải rời khỏi quê hương của mình để đi tỵ nạn, nhưng lại không được thiện cảm chào đón nơi đất khách.

Lần dở sách tiếp theo, trang 7, là Lời Giới Thiệu của bà Christina Bacher với nhan đề: *Gerade jetzt – Einfach tun! Nie mehr Feige sein / Ngay bây giờ – Chỉ cần hành động! Đừng bao giờ là kẻ hèn nhất!*

Chương 1 (trang 10): Eine (zeitweise) schöne Kindheit - Một tuổi thơ (đôi lúc) hạnh phúc. Chương này kể về cuộc sống của gia đình ông ở Danzig, Ba Lan. Nơi đây đã từng có 220.000 người di dân gốc Đức đến sinh sống. Chương này cũng kể về sự kiện gia đình ông, đầu tiên mang họ là Nowocyn, sau đó được đổi thành Neudeck; giống như trường hợp rất phổ biến của các dòng họ khác gốc Đức thời bấy giờ sống ở khu vực nước Ba Lan: dòng họ Buchikovskis đổi thành Buchners, họ Milrownas đổi thành Müllers.

Chương 2 (trang 20) tựa đề: Wer zu spät kommt, den belohnt das Leben – Cuộc đời lại thưởng cho những kẻ đến muộn. Đây là một câu nói thường nghe ông Rupert Neudeck nói, nhưng ý nghĩa hoàn toàn không phải mang ý tiêu cực, khuyến khích việc đi trễ. Đây chính là một câu chuyện đầy thương tâm và có thật của gia đình ông.

Chuyện trong chương này kể về việc gia đình ông, như những gia đình gốc Đức khác ở Ba Lan, sau chiến tranh thế giới thứ hai phải quay về tỵ

nạn ở Đức. Bà mẹ Gertrud của gia đình Neudeck, giữa tuyết phủ giá lạnh của mùa đông khắc nghiệt âm độ của năm 1945, đã một mình dắt 4 đứa con Ingrid, Rainer, Veit và Rupert (Franz-Martin lúc đó chưa sinh) lặn lội tìm đến thành phố cảng Gotenhafen để mong đón tàu quay về Đức, như bao nhiêu người tỵ nạn khác. Sau nhiều ngày khổ cực di chuyển giữa giá băng, ngày 31.01.1945 họ đến được bến cảng. Dù đã chen chúc và cố gắng hết sức nhưng khi họ đến nơi thì tàu đã vừa rời bến. Họ phải tìm chỗ trú ẩn tạm thời tránh đói và lạnh. Đến 21 giờ tối hôm đó họ nhận được một tin kinh hoàng: một chiếc tàu ngầm của Nga đã bắn 3 quả đạn pháo ngay vào chiếc tàu chở người tỵ nạn. Chỉ trong vòng một giờ đồng hồ, chiếc tàu chở trên 9.000 người tỵ nạn đã chìm lìm giữa biển khơi. Chín ngàn con người không một ai sống sót. Thật rủi ro cho 9.000 nạn nhân những người tỵ nạn, gia đình Neudeck do đến trễ nên không đi kịp trên chuyến tàu hải hùng này và đã thoát chết.

Chương 3 (tr.31): Die lange Flucht in die Freiheit – Cuộc trốn chạy lâu dài đến bến bờ tự do.

Chương 4 (tr.38): Der Vater lebt - Người cha (vẫn) còn sống. Ở Đức, Rupert nghe được tin người cha của mình, đang là tù binh chiến tranh của quân đội Anh và vẫn còn sống.

Chương 5 – Chương 8 (tr.47-tr.63): Sinh hoạt của gia đình Neudeck ở Đức, như những gia đình tỵ nạn. Đặc biệt các chương này nói là con đường học hành, làm việc của ông Rupert Neudeck.

Chương 9 – Chương 15 (tr.64-tr.113): Con đường dẫn tới các hoạt động của Rupert Neudeck và bạn hữu của ông.

Chương 16 (tr.114): Lasst mal die Kinder ran! Đến phiên những đứa trẻ. Chương sách nói về những hạt giống đáng quý đã được gieo trồng và nảy mầm trong gia đình Neudeck.

Ví dụ như phát biểu của Milena Neudeck lúc cô còn là một cô bé: *Nếu quý vị có ý kiến khác, tôi xin kính đề nghị quý vị viết cho tôi một lý do thực sự thuyết phục về việc tại sao nước Đức không nên cung cấp xe tăng dọn mìn cho những người cần chúng - Wenn Sie anderer Meinung sind, möchte ich Sie bitten, mir einen wirklich triftigen Grund zu schreiben, warum Deutschland die Minenräumerpanzer nicht denen geben soll, die sie brauchen.*

Hay thú vị hơn, bức thư của cô bé Nola Neudeck viết gửi Thủ Tướng Đức Angela Merkel:

Và ở đó có một ông Tổng Thống tên là Mugabe. Ông ấy rất độc ác vì đôi khi ông ấy giết người (...) Chúng ta có thể thảo luận về việc để ông ấy ra đi không? Hoặc việc ông ấy trở nên người như Bà (tức bà thủ tướng Merkel)? - und da gibt es einen Präsidenten, der heißt Mugabe. Und ist böse, weil er manchmal Leute tötet (...) Können wir bitte besprechen, dass der wekommt? Oder dass er so wird wie du?

Những câu nói nghe thật giản dị, trẻ con và tức cười. Nhưng đằng sau các câu nói ngây ngô ấy biểu lộ những hạt giống tử bi, tinh thần bác ái đã được hai ông bà Neudeck gieo trong lòng con cháu của họ trong gia đình. Và nó đã thực sự đâm chồi, nảy lộc tạo nguồn hữu ích cho đời.

Chương 17 – Chương 20 (tr.121-tr.145): Những hoạt động của Hiệp hội Grünhelm e.V. Các chương này cũng đề cập đến những nguy hiểm mà Hiệp hội và những thành viên của họ gặp phải ở khắp nơi trên thế giới.

Chương 21 (tr.146): Gia sản để lại của Rupert Neudeck.

Có lẽ không ai có thể nói hết được về cái gia sản tinh thần to lớn mà ông Tiến sĩ Rupert Neudeck để lại sau khi ông qua đời vào 31.05.2016 trong một ca mổ tim, bằng chính người cộng sự trong cả cuộc đời của ông là bà quả phụ Christel Neudeck. Nhan đề bài viết cuối sách của bà Christel mang tên „*Không sợ hãi cũng không liều lĩnh - weder furchtsam noch tollkühn*“. Bà kể rằng, năm 1979 chính là năm mà cuộc đời của ông bà đã thay đổi hoàn toàn, khi họ bắt tay vào việc kêu gọi bạn hữu cùng thành lập con tàu Cap Anamur cứu người tỵ nạn trên biển Đông. Cuối cùng con tàu này đã cứu vớt được 11.300 người tỵ nạn, chủ yếu là người Việt Nam. Rồi ngay sau đó, 5/1980 chiến dịch giúp đỡ y khoa cho Somalia, Phi châu. Rồi những công trình từ thiện khác liên tục kế tiếp theo. Tất cả công việc điều hành, lên kế hoạch... đều xuất khởi đi từ căn phòng khách ngôi nhà của ông bà, đặt làm văn phòng. Văn hào Günter Grass đã nhìn thấy và diễn tả cái „trung tâm đầu não“ này như sau: *Mọi người thích sự hỗn loạn [bề bộn]. Điều ấy đã làm cho họ trở nên sáng tạo... Trong trường hợp này, chúng ta đang tiếp cận những con người yêu lý tưởng, họ bất chấp các luật lệ quy định, các hướng dẫn hiện hành và những thứ tương tự - Die Leute lieben das Chaos. Das macht sie kreativ... Wir haben es in diesem Fall mit Idealisten zu tun, die sich einen Dreck um bestehende Vorschriften, Richtlinien und so weiter kümmern.*

Sự liều lĩnh khi đứng trước những mối tương cảm cho nỗi khổ của đồng loại, đã thúc đẩy ông bà và thân hữu của họ dám vượt ra khỏi những quy định phức tạp và nghiêm khắc của hệ thống hành chính ở nước Đức, để thực hiện được bao nhiêu công trình nhân đạo mà trước nay chưa ai thực hiện được. Việc ấy liên quan đến việc cứu sống bao nhiêu mạng người và nỗi dài đến những thân nhân của các con người ấy sau đó. Và việc ấy có khi cũng rất nguy hiểm cho những nhà thiện nguyện.

Ca dao Việt Nam ta có câu: „Dù xây chín bậc phù đồ, không bằng làm phước cứu cho một người“. Xem đây, những hoạt động của Hội Cap Anamur và Grünhelm e.V. đã xây được cả một thành phố toàn những bậc „phù đồ“ chín tầng khắp nơi trên thế giới.

Cá nhân tôi không hề có tham vọng tóm tắt nội dung tất cả các trang sách ở đây. Việc ấy xin độc giả tự cảm nhận khi mở ra đọc từng trang sách, xem từng bức họa. Những điều tôi viết ra đây chỉ là phần sơ lược ở các chương sách, hoàn toàn từ cái nhìn chủ quan của mình. Nhưng đó cũng là từ tấm lòng của mình cộng thêm sự kính trọng và nể phục gia đình Neudeck. Không chỉ ở ông Rupert, người đứng đầu tổ chức con tàu cứu hơn một vạn đồng bào tôi, mà còn ở bà Christel - và cả đối với những người con và cháu trong gia đình ông bà.

Cuốn sách viết bằng tiếng Đức, in rất đẹp, giấy dày và trắng, bìa cứng, khổ 21,5 x 21,5 in màu, dày 168 trang, có thể cho trẻ em (từ 10 tuổi) và người lớn đều đọc được. Sách có thể đặt mua online trên mạng hay các nhà sách địa phương.

oOo

Rồi vào tháng 5/2023 tôi lại nhận được tin của anh Huấn gửi báo cho hay về cuộc triển lãm của Viện Bảo Tàng Thành Phố Troisdorf, chủ đề „*Ta phải làm cái gì đó*“.

Trên áp-phích của cuộc Triển Lãm có ghi câu nói của tiến sĩ Rupert Neudeck:

"Man mus etwas tun, ohne lange vorher zu überlegen, ohne zu fragen, ob es überhaupt geht, ob man genug Geld dazu hat. Man mus etwas tun.

Ta phải làm điều gì đó mà không cần đắn đo suy nghĩ lâu, không cần hỏi liệu nó có thể thực hiện được hay không, liệu ta có đủ tiền hay không. Ta phải (bắt tay ngay) làm điều gì đó".

Câu nói ấy phải được hiểu là:

"Man muss handeln, ohne lange zu überlegen, ohne zu fragen, ob es überhaupt möglich ist oder ob man genug Geld dafür hat".

"Chúng ta phải kịp thời hành động mà không cần suy nghĩ quá lâu, không cần hỏi liệu điều đó có khả thi hay có đủ tài chính để thực hiện hay không".

Vâng, đây là một lời hướng dẫn, một lời dạy cao quý, một kinh nghiệm từ một con người sinh ra để trải nghiệm và làm điều thiện. Một bông hoa tuyệt đẹp chỉ biết nở ra và tỏa hương cho đời. Con người ấy khi gặp điều thiện, điều công ích cho cộng đồng xã hội thì bắt tay vào làm ngay. Chúng ta, những người Việt Nam tỵ nạn cũng đồng số phận như ân nhân Rupert Neudeck của chúng ta. Chúng ta là những tỵ nạn và chúng ta đang sống đây đủ giữa nước Đức sung túc - cho dù chúng ta đang là ai, đang làm công việc gì trong xã hội này. Chúng ta hãy học theo gương sáng từ cuộc đời của ông Rupert. Đừng chần chừ, đừng trì hoãn vì bất cứ một lý do mà mình cứ vẽ ra và tự cho là chính đáng. Cũng đừng là „kỳ đà cản mũi“ trước những công trình thiện nguyện, công ích. Thời gian trôi đi rất nhanh. Đời người rồi có lúc sẽ chấm dứt.

Và, phải chăng điều này cũng đã quá cũ. Chính triết gia **Voltaire** đã từng nói đến từ bốn thế kỷ trước, mà đa số chúng ta đã vô tình hay cố ý bỏ ngoài tai.

„Jeder Mensch ist all des Guten schuldig, das er nicht getan hat“.

„Mỗi chúng ta đều có lỗi trước những việc tốt mà ta đã không chịu thực hiện“.

Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn

Viết ngay khi đọc được bài thơ „Biển vẫn mang màu xanh“ cuối đời của thi sĩ Tuyền Anh, sáng tác trên giường bệnh - Asklepios Klinikum Harburg 17.08.2023:
Kể từ khi tôi đứng lặng yên / Trên boong tàu Cap Anamur / Tôi mới thấy nước biển xanh [...] Bởi biển thủy chung luôn giữ màu xanh / Màu của thanh tịnh bình yên...

Tưởng Niệm Tiến sĩ RUPERT NEUDECK (14.05.1939 - 31.05.2016)

• Nguyễn Hạnh HTD

Mới đó mà Ông ra đi đã hơn 6 năm rồi.

Tháng 6 lại trở về. Nhớ đến Ông tôi lại muốn viết mà có lẽ viết bao nhiêu cũng không đủ. Ông ra đi đã để lại một niềm xúc động trong trái tim tôi, và không chỉ riêng tôi mà còn biết bao người, bao gia đình đã được Ông cứu vớt từ con tàu CAP ANAMUR khi những con thuyền người Việt lênh đênh trên đường vượt biên ngày nào.

Ông chính là đại ân nhân của gia đình tôi, vì nếu không có Ông, con tôi đã nằm trong bụng cá từ lâu rồi. Chính vì vậy, gia đình tôi vẫn nhớ ơn Ông đời đời và cũng thật bàng hoàng đau đớn lúc hay tin Ông đã lìa cõi trần. Bây giờ ngồi nhớ lại nỗi đau ấy vẫn còn như đau đây.

Vào cuối thập niên 1970, khi người VN vượt biển trốn thoát chế độ Cộng sản, những vụ đắm tàu, hải tặc tấn công, hãm hiếp đàn bà, con gái; các thuyền nhân bị xua đuổi không cho vào lãnh hải của họ. Sự việc này đã làm động lòng Tiến sĩ Rupert Neudeck. Ông đã đứng lên kêu gọi chính quyền Đức, cộng đồng xã hội, tôn giáo, các thân nhân bằng hữu hãy cứu giúp những thuyền nhân VN đang tuyệt vọng ngoài khơi.

Khi bị nhà cầm quyền từ chối, Ông không nản lòng đã cầm cố ngôi nhà của mình, lại kêu gọi thân nhân bạn bè, góp tiền của để đóng thuyền ra khơi cứu vớt người VN; nhưng chưa đủ nên Ông chỉ thuê chiếc tàu Cap Anamur đầu tiên ra khơi vào ngày 9-08-1979.

Nhờ tấm lòng nhân ái bao la của Ông mà con trai tôi đã được cứu sống. Lênh đênh vô vọng hơn 3 ngày đêm trên biển cả hải hùng trên chiếc ghe mong manh, đến khi nhìn được ánh sáng của con tàu CAP ANAMUR đang dần dần tiến tới, con tôi đã vừa khóc vừa quỳ xuống tạ ơn Đức Quán Thế Âm Bồ Tát.

Sau khi được vớt, tàu Cap Anamur đã trực chỉ đến Palawan, Phi Luật Tân và 7 tháng sau, con tôi được định cư ở Đức. Không làm sao diễn tả hết nỗi vui mừng của gia đình tôi khi được tin con mình đã được cứu vớt.

Cho con đi vượt biên bao nhiêu lần, tù tội cũng có. Mỗi lần con ra khỏi nhà, tôi tưởng như

mình chết đi được, cuối cùng đến lần vượt biên thứ 8 mới được Cap Anamur vớt. Thật không còn nổi vui mừng nào so sánh được và niềm tri ân đối với Ông Rupert Neudeck lại càng to tát đến ngần nào!

Vậy là nhờ Ông, chúng tôi đã thoát khỏi chế độ Cộng Sản vô nhân mặc dù phải đứt ruột lìa xa quê hương và có thể trả giá bằng mạng sống của mình.

Chúng tôi đã nhờ nước sông của xứ Đức để tưới tắm, nhờ chất xám của họ để tưới thân, nhờ lòng tốt của họ để sống còn. Tôi không bao giờ quên dòng máu Việt trong tôi, vẫn xúc động ứa lệ khi nghe bài Quốc ca của VNCH, lời ca nhiệt huyết không chỉ phát ra từ trái tim của mọi người, nhưng không vì vậy mà tôi ngồi nhìn đất nước xứ Đức này, dân tộc này với một ánh mắt hờ hững, dửng dưng, một thái độ vô ơn; tôi đã dạy các con tôi cũng nhận nơi này làm quê hương; hãy đem tất cả khả năng lao động hay học vấn của mình đóng góp vào sự thịnh vượng chung của quốc gia này.

Trong hơn 20 năm ở Đức, tôi đã được gặp Ông 3 lần: 2 lần ở München - thành phố tôi đang ở và một lần tại hải cảng Hamburg nhân dịp khánh thành đài tưởng niệm thuyền nhân. Hai lần ở München, tôi đã được vinh dự đại diện cộng đồng tặng hoa cho Ông. Khi bắt tay Ông tôi đã nói Ông là đại ân nhân của gia đình tôi, con trai tôi đã được Ông cứu vớt và hôm nay tôi rất sung sướng được ngỏ lời trực tiếp cảm ơn Ông, một ân nhân vĩ đại của Cộng đồng người Việt tại Đức. Tôi vẫn nhớ mãi câu nói đầy ân tình của Ông khi tôi trao tặng bó hoa: "Tôi vui với thành quả mình đã làm, Cộng đồng người Việt đã thành công rất nhiều".

Hình tác giả chụp chung với ông Dr. Rupert Neudeck & Frau Christel Neudeck

Tin Ông mất đã làm chấn động cả Cộng đồng! Người Việt khắp nơi trên nước Đức đã xôn xao kêu gọi nhau đến tận thành phố Köln để góp lời cầu nguyện, đưa tiễn Ông đến nơi an nghỉ cuối cùng. Gọi là báo đáp ân nghĩa trong muôn một nên hằng ngàn người đã không quan ngại đường xá xa xôi khắp nơi lũ lượt về.

Thánh đường ST Aposteln (an Neumark- Köln) đông nghẹt, tất cả đều với trang phục tang lễ màu đen, mọi tấm lòng đều dành cho Ông tràn đầy thương tiếc ngậm ngùi.

Với tôi, sự việc ý nghĩa nhất trong buổi lễ là phần phát biểu phân ưu của một vị Bác sĩ người Việt; ngày được Cap Anamur vớt, Bác sĩ mới lên 4, vậy mà không ngờ sau này đã trở thành người mổ tim cho Tiến sĩ Rupert Neudeck. Đó là Bác sĩ Nguyễn Đình Quang.

Ồ! Trên cuộc đời này vẫn còn có những sự trùng hợp thật nhiệm mầu và cao đẹp quá. Qua câu chuyện trên, tôi càng thấy sự ứng nghiệm của Nhân Quả nhà Phật - Gieo nhân lành ắt gặp quả phúc.

Và hôm nay, hình ảnh cả ngàn người Việt từ muôn phương kéo về cũng đã làm ấm lòng bà Neudeck rất nhiều và xoa dịu nỗi mất mát đớn đau người chồng đáng kính yêu, là niềm an ủi cho bà trong những chuỗi ngày đơn chiếc còn lại.

Lòng nhân ái của Ông mới thật quá bao la và thiêng liêng cao cả. Thật đáng tôn vinh!

Vĩnh biệt Tiến sĩ Rupert Neudeck! Ông đã ra đi! Nhưng hình ảnh Ông vẫn mãi mãi sáng ngời, rạng rỡ ngự trị trên cao, trên những con tàu Cap Anamur xứng đáng được mệnh danh "Những Con Tàu Thần Thoại".

Phong ba bão táp, tiếng gầm thét của biển cả không thể át nổi thanh danh một đời người đã xả thân cho những công cuộc từ thiện trên mọi lãnh vực nhất là trong công cuộc cứu vớt thuyền nhân Việt Nam vượt biển tìm chân trời tự do.

Trùng dương mệnh mông bát ngát, sâu rộng vô bờ cũng không thể sánh bằng sự bao la, thăm thẳm ngút ngàn của một tấm lòng nhân ái, đôn hậu của Ông. Một tấm lòng với tình người đối với con người, hơn thế nữa với cả nhân loại bằng cái tâm không phân biệt.

Ông! Tiến sĩ Rupert Neudeck xứng đáng đi về nơi thanh thản, cõi vĩnh hằng và Ông đã trở thành Bất Tử trong lòng người tỵ nạn Việt Nam chúng tôi.

• **Nguyễn Hạnh HTD**

CUỘC ĐỜI VẪN ĐẸP

(Nguyên tác: *La vie est belle*)

• Elena Pucillo Truong
Bản dịch của Trương Văn Dân

Buổi sáng tôi thường dậy sớm để đi làm. Tôi thích nghe tiếng chim hót nên trên đường hay ngược mắt dõi theo những cánh chim dang rộng bay đi bắt côn trùng. Những chú chim sẻ ấy là các bạn đồng hành, giúp tôi thư giãn trước khi đến quảng trường nơi có Thư viện mà tôi làm việc.

Từ vài năm nay, tôi được chuyển công tác đến thị trấn nằm ven biển và thị trấn gần như bị chia đôi bởi đường ray xe lửa: Một bên là những ngọn đồi xanh và một bên là bãi tắm nhuộm màu blu của biển.

Tôi sinh ra lớn lên ở miền núi, trong một ngôi làng với những con người kiên quyết nhưng ít nói và trầm lặng, nên mỗi ngày ở đây tôi đều nhận ra là cuộc sống của mình đang thay đổi, nhộn nhịp và tốt hơn như thế nào.

Ở cái miền núi xa xưa của quê tôi, đường chân trời bị giới hạn bởi những ngọn núi cao còn nơi đây tôi đã có một tầm nhìn bao la và vô tận của biển cả, nối liền với bầu trời xanh, một vẻ đẹp tuyệt vời mà đến giờ tôi như vẫn chưa quen.

Nhà tôi ở trên đồi nhưng sáng nào mở cửa ra tôi cũng đều thấy biển, mỗi ngày mỗi khác tùy theo phản chiếu của ánh mặt trời: âm u hay sâu thẳm, khi có nhiều mây đen ở trên cao thì mặt biển gợn nhiều bọt trắng theo những đợt sóng vì biển động. Còn vào những ngày khác, khi bầu trời có màu xanh trong vắt thì mặt biển phẳng lặng, lung linh đa sắc nhờ ánh nắng vượt ve mặt nước.

Ngay khi thức dậy, tôi thường bật radio và chuẩn bị pha cà-phê cho bữa sáng. Sau đó tôi vội vàng đi bộ ra khỏi nhà hoặc nếu hôm đó là một ngày đẹp trời, tôi sẽ đi xe đạp.

Tôi chỉ cần đi ngang qua khu vườn cạnh nhà ga, băng qua một quảng trường nhỏ có những chiếc ghế dài là đến nơi làm việc.

Tôi nhớ như in là mình đã ngạc nhiên như thế nào khi một ngày nhìn thấy một người đàn ông cao, gầy với mái tóc dày bạc trắng và bộ râu bù xù. Ông mặc chiếc áo khoác hơi rộng trên đôi vai xương xẩu, đang chăm chú cột những quả bong bóng màu lên một chiếc ghế dài. Đó là một chiếc băng nằm dưới bóng râm. Trên một chiếc ghế dài khác nằm gần đó, ông đặt một chiếc túi da có dây đeo vai, có nhiều chỗ đã sờn rách theo thời gian.

Tôi bị cuốn hút bởi sự tập trung mà ông ấy thổi phồng những quả bóng, sau đó cẩn thận cột chúng vào băng ghế, rất quan tâm đến việc kết hợp các màu để có một hiệu ứng màu sắc hài hòa.

Một ngày sau, khi đến gần khung cửa lớn ở Thư viện, liếc nhìn ra vườn và tôi đã đã xem thấy chuyện gì đang xảy ra.

Thì ra, người đàn ông ấy đã chọn vài mét vuông quanh đó để làm nhà, chiếc ghế dài nơi đặt chiếc túi da là chỗ để nghỉ ngơi, trên đó có một vài túi nhựa đựng một ít trái cây hay vài mẫu bánh mì; Còn chiếc ghế kia là nơi để cột những quả bóng, đại diện cho tác phẩm của ông. Có lẽ danh từ "tác phẩm" là do tôi phóng đại, thực ra đó không phải là một công việc, mà đúng hơn là nơi ông thực hiện các sinh hoạt hằng ngày.

Mọi người ít khi nhìn thấy ông vào buổi sáng, nhưng cứ khoảng bốn giờ chiều, khi lũ trẻ tan học, người đàn ông không tuổi thường ngồi trên chiếc ghế cột bong bóng và to giọng đọc một cuốn sách có những trang đã ố vàng. Trong những ngày đầu tiên, ông ấy đọc với giọng nhấn của một người nước ngoài nên một số khách qua đường vì tò mò đã dừng lại lắng nghe. Rồi lũ trẻ bắt đầu xuất hiện và như bị cuốn hút bởi những quả bong bóng cùng với giọng đọc hơi là lạ của ông. Ông kể về những chuyến phiêu lưu hay về những thế giới xa xôi, nói về những chiến binh hay cướp biển, chuyện của chàng hiệp sĩ dũng cảm thách thức các cối xay gió biển thành gã khổng lồ, của những con rối bị cá voi nuốt chửng, về tình bạn của một Hoàng tử với một con cáo.

Một vài trang ông ấy còn thể hiện theo trí nhớ hay diễn xuất như thể mình đang đứng trên sân khấu. Chiếc ghế dài bỗng biến thành boong của một con tàu hoặc cabin mở của một chiếc máy bay hai động cơ hạng nhẹ, thành dựa trở thành lưng con ngựa Rocinante của Don Quixote trước khi lao vào tấn công những chiếc cối xay gió... Nhờ những hoạt động tự phát này mà hai chiếc băng ghế ở khu vườn đã trở thành điểm tụ tập hàng ngày của trẻ em và phụ huynh sau giờ học. Đôi khi tôi cũng dừng chân lại để lắng nghe "Thuyền trưởng", tôi đã đặt biệt danh cho ông ấy như thế sau vài lần chứng kiến. Về ngoại hình, ông ta giống một con sói biển, tôi thường nhìn thấy ông với làn da rám nắng phủ lên người một bộ đồng phục đẹp với những chiếc cúc áo mạ vàng sáng bóng, oai vệ ngồi trước tay lái của một con tàu đang tiến về phía đại dương với búi tóc trắng tung bay trong gió.

Nhưng trên thực tế, dưới mắt mọi người, "con sói biển" này chỉ là một kẻ vô gia cư. Ông có vẻ

ngoài như một người đã từng trải qua cơn bão khủng khiếp và tự cứu được mình vào giây phút cuối. Điều làm tôi ấn tượng nhất là ánh mắt vừa kiêu hãnh vừa u sầu của ông ấy, còn giọng nói ngọt ngào của ông dường như đã cuốn hút trẻ em và người dân ở cái thị trấn nhỏ này. Sau vài bữa đầu tiên, có lẽ được cha mẹ khuyến khích nên một số trẻ em đã mang tặng ông một ít trái cây, một bữa ăn nhẹ hay một túi khoai chiên. Chúng nhẹ nhàng đặt những món quà nhỏ lên băng ghế nơi "thuyền trưởng" đang ngồi. Qua đuôi mắt, ông quan sát toàn cảnh nhưng vẫn tiếp tục diễn mà không dừng lại, và mọi người chỉ nhìn thấy ông với nụ cười nửa miệng, với hàm ý cảm ơn, làm lộ đôi môi nứt nẻ vì nắng và gió mặn.

Khi đọc xong hoặc sau khi giải thích một đoạn văn đặc biệt, thuyền trưởng đứng dậy, gấp cuốn sách có những trang đã ố vàng và có khi cao hứng ông còn thực hiện vài bước nhảy, xoay người hai ba vòng trong khi hát một giai điệu bằng tiếng Pháp.

" Mes amis, la vie est belle¹

Malgré les peines

Qui nous enchaînent

Âmes claires

Voix légères

Sans un sou au fond de l'escarcelle

Chantons au soleil qui ruisselle

La vie est belle

Belle toujours !

Mes amis la vie est belle...

....

Quand la voix du pauvre nous appelle

Tendons une main fraternelle

La vie est belle,

Belle toujours !

.....

Mes amis la vie est belle

Quand près du terme

Les yeux se ferment

Pour bagage

Du courage

Quand viendra pour nous l'instant suprême

Notre cœur dira tout de même

Les vie est belle

Ble elle, toujours !"

Gã thuyền trưởng hát rằng cuộc sống thật tươi đẹp, vượt lên trên những nỗi đau thường ngày, dù không có một xu dính túi nhưng chỉ cần một

cử chỉ nhỏ cũng đủ giúp những người khổ khó. Ông còn cho biết, trong giờ phút định mệnh, khi đôi mắt vĩnh viễn khép lại, trái tim chúng ta vẫn sẽ nhắc rằng cuộc đời luôn đẹp.

Khi kết thúc bài hát, thuyền trưởng gật đầu chào mọi người để cảm ơn, rồi cầm lấy cuốn sách bỏ vào chiếc túi da, trong khi những người đứng nghe cũng dần dần thưa thớt.

Lúc đó cũng là lúc mà tôi đang về nhà sau một ngày làm việc.

Đôi khi tôi cũng đi về sớm vài phút để được nghe vài câu, để chiêm ngưỡng ông trong việc biểu diễn một cảnh phiêu lưu nào đó hay để được vỗ tay khi ông kết thúc màn nhảy múa. Khi nhìn thấy tôi, ông khẽ mỉm cười và đưa tay lên đầu, giống như một kiểu chào của quân đội, một cử chỉ tôn trọng hay lịch sự rất tự nhiên. Tôi đáp lại bằng một cái vẫy tay và một nụ cười để bày tỏ sự cảm thông và tình thân thiện với vị thuyền trưởng trước khi tiếp tục đạp xe hoặc đi bộ trở về nhà.

Sau vài tuần, người đàn ông đó đã trở thành cư dân của thị trấn, những luống hoa trong vườn với hai chiếc ghế dài là nhà của ông và qua những câu chuyện ông đã đi vào trái tim của nhiều đứa trẻ. Bây giờ ông ấy là một phần của cộng đồng và sự hiện diện của ông đã làm bừng sáng cảnh quan dù lúc trời có nhiều mây.

Thực vậy, ngay khi trời có dấu hiệu sắp đổ mưa, thuyền trưởng liền dừng công việc và bắt đầu tìm kiếm thứ gì đó trong chiếc túi da. Sau những cuốn sách đã ố vàng, ông ấy lôi ra một chiếc ô gấp có các khung vải nhiều màu. Ông bung dù ra và tiếp tục công việc trước đó. Nếu mưa to thì mọi người sẽ bỏ chạy tứ tán và chỉ còn mình ông ngồi thu hình, gần như cuộn tròn trên chiếc ghế dài.

Khi mùa thời tiết xấu bắt đầu, có người khuyên ông đến trú ẩn ở một nơi gần đó, dù sao cũng được ngủ dưới một mái che, nhưng ông tuyệt đối không muốn. Ông nói là không thể sống giữa bốn bức tường, ông thấy thiếu không khí, ông muốn ngửi mùi của ban đêm, mùi hoa ngậm hơi ẩm của những hạt sương.

Với sự giúp đỡ của một vài phụ huynh trong thị trấn, tôi đã thuyết phục được ông đến tạm trú gần lối vào Thư viện của tôi, nơi có một mái vòm rộng và ở đó ông có thể ngủ ở một nơi khô ráo và chắc chắn ấm hơn là nằm trên băng ghế. Ông đồng ý và gần như xin lỗi vì đã làm chúng tôi phải lo lắng cho mình.

Sau đó, khi mùa xuân đến, vị thuyền trưởng đã xin về lại trên chiếc ghế dài thân yêu của mình.

¹ Bài hát hướng đạo "Mes amis, la vie est belle" được in trong tuyển tập "Chanteclerc" xuất bản ở Thụy Sĩ năm 1934 và được C. Boller cải biên lại.

<https://www.youtube.com/watch?v=SIzRdahR9Nc>

Vài tháng trôi qua, vào một buổi sáng, bác bảo vệ ở Thư viện gọi điện lên báo rằng người vô gia cư muốn gặp để nói chuyện với tôi.

Tôi rời phòng và đi xuống cổng vào. Nhân dịp này, ông ta đã chải lại mái tóc rối bù vẫn còn ẩm ướt và chỉnh lại chiếc áo khoác đã hơi sờn ở cổ tay.

Tôi không biết tại sao nhưng hình như ông ấy có vẻ thấp bé hơn, như thể thời gian đã làm ông bị gù xuống, nhưng cũng có thể chỉ là ấn tượng của tôi.

- Xin lỗi, "cô luôn tốt bụng". Ông nói với tôi bằng một giọng nhẹ nhàng, với âm X phát âm không rõ lắm. "Thế này, tôi muốn có một cuốn sách, một vài cuốn sách... những cuốn mà tôi mang theo đã quá cũ và chữ mờ theo thời gian, *bạn* có thể giúp tôi được không?".

Cách xưng hô chuyển từ "cô" sang "bạn" khiến tôi rất thích, nhưng trong mọi trường hợp, tôi sẽ tìm cách giúp ông.

Tôi thử hỏi ông có giấy tờ tùy thân gì không để cho tôi xem.

Ông suy nghĩ một lúc rồi rút từ trong túi áo khoác ra một thẻ chứng minh nhân dân cũ và đã hết hạn sử dụng.

"Jean-Pierre Roussillon". Tôi đọc cái tên và, ở phía dưới, có ghi là ông sinh ra ở Brest, miền Bắc nước Pháp.

Thế là tôi nói chuyện với ông bằng tiếng Pháp vì trước đây tôi đã học ở trường. Và tôi thấy ông mỉm cười với đôi môi mỉm lại trên khuôn mặt đầy nếp nhăn và khô nứt vì nắng gió, nhưng trong nụ cười đó tôi đọc thấy một thoáng u sầu đọng lại trong đôi mắt xanh long lanh vì cảm xúc.

Tất nhiên với vai trò là người điều hành Thư viện đưa tặng ông một vài cuốn sách với tôi không phải là vấn đề, nhưng tôi muốn tôn trọng người đàn ông đang đứng trước mặt mình.

Tôi lấy một phiếu ghi danh và viết tên ông cùng một vài chi tiết rồi trả lại giấy tờ tùy thân.

Tôi mời ông ngồi xuống một trong những chiếc ghế bành và bảo ông chờ một lát rồi tôi sẽ quay lại.

Tôi biết phải tìm ở đâu và tìm cái gì: bên dưới cầu thang có một căn phòng lớn, nơi đặt những cuốn sách do các hiệp hội hoặc cá nhân gửi tặng và nếu có nhiều bản của cùng một cuốn sách thì một số được giữ trong kho này sau khi được phân loại theo tác giả và chủ đề.

Tôi quay trở lại cổng vào Thư viện nơi thuyền trưởng của tôi đang đợi.

- "Đây, tôi mang đến cho ông quyển "Moby Dick" của Melville, "Hoàng tử bé" của Saint-Exupéry, "Hai ngàn dặm dưới đáy biển" và "Vòng

quanh thế giới trong 80 ngày" của Verne, "Sandokan và những con hổ của Mompracem" và "Il Corsaro Nero" của Salgari. Tôi đã làm hết các thủ tục. Từ giờ trở đi, ông có thể đến đây bất cứ khi nào ông muốn, trình thẻ thành viên và nhân viên của tôi sẽ lấy cho ông những sách mà ông cần".

Thuyền trưởng gần như không tin ở mắt và tai mình, nét vui mừng lộ rõ khi ông nhìn những cuốn sách với ánh mắt đầy thỏa mãn.

Ông không biết phải làm gì để cảm ơn tôi, ông chỉ hơi cúi đầu và sau đó mang theo kho báu khá nặng của mình, miệng khẽ hát khi bước ra khỏi Thư viện. Vài ngày sau, tôi còn mang đến cho ông cuốn "Don Quixote" của Cervantes và một cuốn "Tâm hồn cao thượng" của De Amicis.

Tôi đã làm cho ông thực sự hạnh phúc và thế là chiều hôm đó ông bắt đầu buổi diễn xuất của mình bằng việc đọc câu chuyện "Từ Apennines đến Andes" trích từ cuốn "Tâm hồn cao thượng".

Giờ đây, thuyền trưởng đã thuộc lòng những cuốn sách mà ông đọc và việc lựa chọn những cuốn tiểu thuyết và truyện đó chính là để thu hút những đứa bé, những đứa lớn hơn và khiến chúng mơ ước.

Mỗi người ai cũng có một mục đích sống và người đàn ông vô gia cư đó, sau bao nhiêu phiêu lưu thăng trầm và thành bại cũng đã tìm ra con đường của riêng mình để cải thiện thế giới, bắt đầu dạy cho trẻ em hiểu thế nào là thiện và ác, giúp trí tưởng tượng của chúng bay bổng và làm cho chúng mơ mộng.

Vào cuối ngày, khi đi ngang qua khu vườn, tôi dừng lại để đưa cho ông ấy một vài quyển sách lịch sử hoặc triết học và trao đổi vài câu bằng tiếng Pháp. Đó là cơ hội để nghe ông kể cho tôi nghe đôi điều về quá khứ của ông: một cuộc hôn nhân không kéo dài, một thời kỳ trong Quân đoàn Pháp mà ông không còn muốn nhắc đến, và những chuyến đi biển dài ngày. Công ty vận chuyển biển mà ông làm việc bị phá sản và ông trở thành thất nghiệp, rồi vô gia cư và vì thế ông bắt đầu đi ở nơi này nơi kia mỗi nơi một ít và dừng lại ở nơi nào ông cảm thấy thoải mái, được mọi người thấu hiểu và trợ giúp.

Tôi hỏi ông vì sao lại dừng ở thị trấn nhỏ của chúng tôi thì ông trả lời:

- "Vì nó yên tĩnh, có màu xanh của biển, mỗi sáng tôi ngửi thấy mùi của nó và biết là ngày hôm ấy sẽ như thế nào. Vì tôi thích nghe tiếng tàu chạy qua, nó như đưa tôi đi đến nơi thật xa. Nhưng trên tất cả là vì mỗi buổi sáng tôi đều thấy cô đạp xe và mỉm cười với cuộc sống".

Tôi thật sự cảm động trước những lời của người vô gia cư đó, có tuổi bằng tuổi ông nội của tôi, nhưng trên hết là sự chân thành và tế nhị mà ông đã nói.

Bây giờ chúng tôi đã hiểu nhau hơn và tôi bắt đầu chào ông bằng một câu vui vẻ "Bonjour Monsieur Roussillon!" và ông cũng trả lời tôi bằng tiếng Pháp: "Bonjour Madame la Directrice".

Bỗng dưng tôi thấy mình là một người quan trọng chứ không chỉ là cô Giám đốc Thư viện ở một thị trấn nhỏ. Ngay từ giây phút đầu tiên tôi đã hiểu rằng tôi sẽ bảo vệ ông và tôi nhớ là khi có một số cảnh sát hỏi thông tin về ông, tôi đã trả lời rằng sự hiện diện của ông và những gì ông làm là tốt cho bọn trẻ và cho mọi người. Những khu vườn gần nhà ga là nơi gặp gỡ của các gia đình, để có được những khoảnh khắc vui vẻ. Chúng ta may mắn hơn các người ở gần các nhà ga trong các thành phố lớn, họ sống trong nỗi sợ hãi về nạn giạt đờ, bạo lực hay buôn ma túy.

Với sự xuất hiện của người vô gia cư này, một vài thanh niên côn đồ lang thang đã đi nơi khác. Có thể là nhờ cái uy của ông hoặc do những gì mà ông đã từng trải, nên không ai có thể hù dọa được, vài tên lưu manh chắc cũng hiểu là mình đang đối diện với ai nên không dám thách thức.

&

Rồi có gì đó thay đổi, có thể là giọng nói không còn vang và có thể là những cử động của ông đã chậm hơn. Đôi khi vào buổi chiều, ông nằm cuộn tròn trên chiếc ghế cột những chiếc bong bóng như thể ông bị lạnh trong khi không khí đang được sưởi ấm bởi nắng chiều. Bọn trẻ cố nài nỉ, chúng muốn nghe ông kể chuyện, nhưng mọi yêu cầu đều vô ích.

Tôi hỏi ông có cần gì không, tôi mang cho ông ấy một ít thuốc và chăn mền nhưng ông không muốn gì cả. Rồi ông bảo tôi ở lại với ông vài phút chỉ để mỉm cười với ông thôi.

Rồi hình như có một tia sáng, một tia sáng chiếu rọi vào đôi mắt ngày càng thâm quầng và trũng sâu trên khuôn mặt hốc hác của ông. Ông giục tôi phải mỉm cười vì như ông đã nói khi ông hát, là cuộc đời vẫn đẹp, luôn đẹp, ngoài những ưu tư, lo lắng có thể làm lay động hay thít chặt trái tim chúng ta.

Ông nói với tôi là nhà triết học vĩ đại Friedrich Hegel đã từng viết: *"Đừng lo lắng về tương lai mà hãy cố gắng vững vàng và trong sáng về tinh thần, vì hạnh phúc không phụ thuộc vào số phận mà là cách bạn đối phó với nó"*.

Bây giờ thì tôi luôn nghĩ về những lời nói đó và nét u sầu mà tôi đã đọc được trong đáy mắt của ông. Sáng hôm sau, mở cửa sổ tôi nhìn bầu trời quang đãng có vài đám mây trắng như báo trước là một ngày đẹp trời và vì thế, sau khi uống cà phê như thường lệ tôi thả bộ về phía khu vườn cạnh nhà ga để đi làm.

Vừa đặt chân đến khu vườn, tôi nhận ra ngay là có điều gì đó bất thường: một chiếc ghế dài trống không còn chiếc kia chỉ thấy những quả bóng đủ màu. Không có gì còn lại về sự hiện diện của thuyền trưởng. Không thể được, đây là điều dường như không thể đối với tôi, tôi thường nghĩ ông ấy vui và bình an ở cái thị trấn nhỏ này. Tôi gọi ông, chạy đi tìm ông dưới mái vòm của Thư viện và sau đó đi hỏi những người bạn cảnh sát của tôi về ông.

Mọi người đều lo lắng vì dường như không ai có thể chấp nhận việc ông bỏ đi quá đột ngột.

Ngày tháng cứ thế trôi đi, cũng như nỗi buồn và sự lo lắng về vị thuyền trưởng của tôi. Nếu không có những quả bóng lúc này đã xì hơi còn cột vào băng ghế trống thì mọi người sẽ nghĩ rằng người vô gia cư đó chưa bao giờ tồn tại.

Còn bọn trẻ thì rất nhớ giọng đọc ấm áp của ông nhất là khi ông diễn vai cướp biển, phóng mình tấn công vào chiếc thuyền buồm hoặc ra lệnh cho cận vệ Sancho Panza tấn công những tên khổng lồ, cối xay gió. Nước mắt tôi trào ra khi nghe ai đó hát đoạn điệp khúc bài hát mà ông thường hát.

Thời gian làm người ngoài nổi nhớ và tôi cũng bắt đầu cam chịu. Có lẽ Thuyền trưởng của tôi đã chọn cách ra đi để được chết một mình, xa cách mọi người, để không gây đau đớn cho những người thân yêu, như một con voi già bỏ đàn, tìm nơi chờ chết.

Một ngày nọ, một đứa trẻ tìm thấy trên bãi biển của một thành phố gần đó một cuốn sách bị thủy triều cuốn đi, ướt đẫm nước muối và đầy cát.

Một người bạn cảnh sát bỏ trong một chiếc túi nhựa rồi mang nó đến cho tôi.

"Con dấu của Thư viện hơi mờ nhưng vẫn còn đọc được và tôi nghĩ đó là một thông điệp dành cho cô".

Tôi chỉ đọc được cái tựa đề và vài dòng ghi chú bên trong. Đó là cuốn "Tâm hồn cao thượng" rồi đọc được một câu bằng nét chữ run run: "Gửi cô gái có nụ cười ngọt ngào. La vie est belle... belle toujours Jean-Pierre Roussillon".

•Elena Pucillo Truong
Sài Gòn, 6/2023

ĐỂ THẤY VỢ MÌNH ĐỂ THƯƠNG HƠN NHIỀU...

• Trầm Cà Mau

Rất nhiều bà vợ hiểu biết, hiền lành, dễ thương, ngày đêm vun xới cho hạnh phúc gia đình. Bởi hạnh phúc gia đình, có thể nói là thứ quý báu nhất trên đời, khó có gì sánh bằng. Sống trên thế gian, ai ai cũng mưu cầu hạnh phúc, chỉ có người mất trí khôn mới không biết quý không khí êm ấm của gia đình. Nếu trong một đất nước, mà nhà nhà đều được hạnh phúc đơm đây, thì quốc gia đó, đạt được lý tưởng mơ ước, không cần giàu, mạnh, hay tiếng tăm.

Người ta kiếm cho ra nhiều tiền, không kể nhọc nhằn, lao tâm khổ trí, cũng chỉ để mưu cầu hạnh phúc. (Họ tưởng tiền bạc có thể mua được hạnh phúc) Theo đuổi danh vọng, cũng là một thứ đi tìm hạnh phúc cá nhân, khoan kể đúng hay sai.

Tuy nhiên, có không ít bà vợ đã cố ý hay vô tình phá vỡ hạnh phúc êm đềm thường ngày, bằng cách làm khó chồng, đay nghiến, nói lời độc ác, hành động hoang loạn, bất mãn triền miên và chê bai chồng đủ điều. Các bà này, đã tự đập vỡ hạnh phúc đang có, và bỏ phí tháng ngày trời cho. Có thể, đến khi mất đi ông chồng để ghét đó, các bà mới chợt ý thức được hành động đáng trách của họ, và lúc đó tiếc thương thì cũng đã quá muộn màng.

Ai đã từng ít nhiều đau khổ vì bị vợ hành, xin đọc các trích đoạn sau đây. Đoạn đầu là bản dịch chương 1 phần 6 của tập "Đắc Nhân Tâm" do học giả Nguyễn Hiến Lê dịch, nguyên tác của

Dale Carnegie, sẽ thấy an ủi vô cùng. Vì thế gian đã có những danh nhân bị vợ hành gắp trăm mình.

Xin để thì giờ đọc, mà tìm được chút an ủi và hạnh phúc. Nếu đã đọc rồi, cũng nên đọc lại, vẫn thấy hay vô cùng. Chương 1 phần 6 của cuốn Đắc Nhân Tâm viết như sau :

Chôn sống hạnh phúc gia đình cách nào lạ nhất?

Năm 1852, Hoàng đế Nã Phá Luân đệ tam say mê Nữ bá tước Mari Eugénie Ignace Augustine de Montiji, người đàn bà đẹp nhất thế giới và cưới nàng. Cận thần có người can gián Hoàng đế vì lẽ không được "môn đăng hộ đối".

Nhưng Hoàng đế nói: "Có cần chi điều đó". Cái duyên và vẻ đẹp lộng lẫy của nàng làm cho Hoàng đế mê ly như gặp tiên. Trong một bài diễn văn, Hoàng đế nói như thách cả nước Pháp: "Trẫm đã cưới một người đàn bà mà Trẫm yêu và ngưỡng mộ, như vậy còn hơn là cưới một người mà Trẫm không được biết".

Hoàng đế và Hoàng hậu có đủ điều kiện để cuộc lương duyên hoàn toàn theo lý tưởng: Sức mạnh, tiền bạc, quyền thế quang vinh, sắc đẹp, tình yêu. Chưa bao giờ người ta thấy hạnh phúc thiêng liêng trong gia đình chói lọi rực rỡ như vậy.

Than ôi! Chẳng bao lâu, lửa thiêng đó chập chờn, lu mờ và tắt hẳn. Nã Phá Luân đã có thể làm cho nàng Eugénie thành một bà Hoàng hậu được, nhưng không có gì ở đời này, cả tình thương của ông, cả uy quyền của ông, có thể thay đổi nổi tính tình của người đàn bà đó.

Bà điên cuồng vì ghen tuông bị nghi ngờ nó giày vò bà, làm cho đời sống của ông không được mảy may tự do. Bà không kể gì tới mệnh lệnh của ông nữa, bà xông xộc xông vào văn phòng của ông trong khi ông bận việc nước; Trong lúc ông bàn kín việc quốc gia đại sự, bà cũng vào cho kỳ được mới nghe. Bà nhất định không bao giờ để cho ông ở một mình hết, luôn luôn sợ ông có ngoại tình.

Thường thường bà chạy lại nhà một bà chị để phàn nàn về chồng, trút hết tâm sự, khóc la, đe dọa. Có lần lần bà đập cửa vô thư viện của ông để chửi ông nữa. Cho nên, làm chủ mười hai tòa cung điện lộng lẫy mà Nã Phá Luân đệ tam không có lấy một cái tủ để trốn trong đó cho yên thân được.

Đoạn văn bản này trích trong cuốn sách thú vị của E. A. Rheinhardt "Nã Phá Luân và Eugénie: Bi hài kịch của một đế chính" trả lời câu hỏi đó:

"Như vậy, rốt cuộc Nã Phá Luân có ngoại tình thật và ông luôn luôn lén lút ra khỏi cung, đội

chiếc nón ni kéo sụp xuống che mắt, có độc một người hầu cận theo sau, để đi tới nơi hẹn hò với một giai nhân... Nếu không phải, như hồi còn hàn vi, để đi lang thang trong kinh đô, vợ vẫn dạo chơi trong những con đường mà các vị Hoàng đế chỉ được nghe tả trong sách...".

Đó, cách cư xử của bà Eugénie đem tới kết quả như vậy đó. Đành rằng bà vẫn luôn luôn là Hoàng hậu nước Pháp. Đành rằng bà là người đẹp nhất thế giới. Nhưng khổ nạn thay, cả chức Hoàng hậu và sắc đẹp đó không đủ cứu vãn tình yêu bị ngạt trong không khí đầy chất độc, vì những cuộc bất hòa đó.

Phải, Eugénie cũng có thể kêu Trời như Job "Ghét của nào, Trời trao của đó". Trời trao ư? Không đâu. Chính bà đã tự đem trút nó lên đầu bà vì cái máu ghen và những lời đay nghiến của bà. Đành hanh, nhứt mót, giày vò, thứ khí giới tai hại nhất mà Diêm Vương đặt ra để tiêu diệt tình yêu. Khí giới đó chắc chắn có hiệu quả hơn hết cũng như nọc rắn hổ vậy, không ai thoát khỏi chết.

----- *Bá tước phu nhân Tolstoi tìm thấy chân lý đó – nhưng trễ quá. Lúc lâm chung, bà thú với con gái bà rằng: "Chính má đã làm cho ba các con chết". Con gái bà không biết trả lời ra sao, sa lệt. Vì biết rằng quả đúng như vậy: Ông Tolstoi chết vì bà đầu độc đời ông bằng những lời đay nghiến cay chua không ngớt, những cuộc xung khắc bất tận.*

Mà cặp vợ chồng đó có đủ những điều kiện của hạnh phúc. Tolstoi là một văn sĩ nổi danh nhất hoàn cầu. Ngoài vinh quang đó ra, ông bà lại giàu sang, có địa vị quan trọng trong xã hội và có nhiều con. Không bao giờ một cuộc hôn nhân trở bồng dưới nền trời tươi sáng hơn nữa. Mới đầu, hạnh phúc của ông bà đầy đủ quá, hoàn toàn quá, đến nỗi có khi cả hai đều quỳ gối, cầu xin Thượng đế gìn giữ họ trong cảnh thần tiên đó.

Rồi thì một sự lạ lùng xảy ra. Lần lần Tolstoi biến đổi tính nết, thành một người khác hẳn. Ông xấu hổ về những danh tác ông đã viết, và bắt đầu từ lúc đó ông miệt mài viết những bài thuyết giáo về hòa bình và kêu gọi diệt trừ chiến tranh và khổ cực cho nhân loại.

Ông thú rằng hồi thiếu thời, ông đã mắc những tội lỗi không thể tưởng tượng được, cả tội giết người nữa và để chuộc tội, ông nhất định theo đúng giáo lý Cơ Đốc. Ông phân phát hết thảy những của cải của ông và thề sống trong cảnh nghèo. Ông làm lụng ngoài đồng, chặt cây, phơi cỏ, đóng lấy giày, quét lấy phòng, ăn trong đĩa bằng gỗ, ráng yêu cả những kẻ thù ông.

Đời của ông là một bi kịch, mà như vậy chỉ do hôn nhân của ông. Bà ưa xa hoa, ông thì ghét. Bà ham danh vọng, thích được tôn trọng, thích giao du, mà ông lại không màng gì tới những thú tầm phào đó. Bà đòi có nhiều vàng, sống một cuộc đời sang trọng, còn ông thì cho giàu có là một tội lỗi.

Trong nhiều năm, bà đay nghiến ông, thịnh nộ với ông, mạt sát ông, vì ông in sách cho không, không đòi quyền tác giả, mà bà thì không muốn bỏ những món tiền đó.

Khi ông chống lại thì bà phát cơn động kinh, lăn trên mặt đất, ngậm ở môi một ve thuốc phiện, thề sẽ tự tử hay dọa sẽ đâm đầu xuống giếng.

Có một chi tiết mà tôi cho là vô cùng thương tâm trong đời của ông bà. Như tôi đã nói, lúc mới cưới, cuộc tình duyên đó thật đẹp đẽ, vậy mà 48 năm sau, ông Tolstoi đến nỗi hể trông thấy mặt bà là chịu không nổi... Có khi, buổi tối, bà già cô đơn đó thèm khát tình thương, lại quỳ bên ông và xin ông đọc cho nghe những đoạn dịu dàng cảm động, mà ông viết vô nhật ký để tặng bà, 50 năm trước.

Và khi ông đọc, sống lại những ngày tươi sáng rực rỡ, bây giờ đã tan như mây khói, cả hai đều rơi lệ. Than ôi! Thực trạng khác xa những mơ mộng thiếu thời một cách độc địa làm sao! Sau cùng, năm 82 tuổi, Tolstoi không chịu nổi sự bất hòa ghê gớm trong gia đình nữa và một buổi tối, tháng 10 năm 1910, tuyết sa đầy trời ông trốn bà, đi xa, trong đêm tối và lạnh lẽo, không biết là đi về đâu. Mười một ngày sau, ông đau phổi mà chết tại một nhà ga. Lời cầu xin cuối cùng của ông là đừng để ông thấy mặt vợ ông.

Đó, bà Tolstoi phải chuộc những cơn giận, lời dọa nạt, lời trách móc với cái giá đó. Có lẽ độc giả tự nhủ rằng có nhiều chỗ bà phàn nàn cũng đáng. Phải. Nhưng vấn đề không phải ở đó. Vấn đề ở chỗ này: Bà phàn nàn có ích gì cho bà không? Hay là, trái lại, chỉ làm cho tình thế đã tệ hại còn tệ hại thêm nhiều? Khi trễ quá rồi, bà mới tự thú: "Tôi tin chắc rằng hồi đó tôi điên".

Bi kịch thảm thương nhất trong đời Lincoln cũng là cuộc hôn nhân của ông. Tôi nói rõ: Không phải là vụ ám sát ông mà là cuộc hôn nhân của ông. Khi tên Booth hạ sát ông bằng một viên đạn, ông không hay rằng người ta mới bắn ông, nhưng trong 23 năm trời, gần như mỗi ngày, ông được ném "những trái cây chua chát của một duyên nợ đau khổ" như lời ông Herdon, người bạn ông đã nói. Thật vậy, trong gần một phần tư thế kỷ, bà Lincoln rút dần mạch sống của đời ông bằng cách khích bác, gây lộn, giày

vò, đay nghiến ông. Bà luôn luôn day dứt, đay nghiến rằng ông chẳng được về gì: Nào là lưng thì gù, chân đi thì kéo lê như thẳng mọi, dáng điệu cứng như que củi, gai mắt lạ lùng.

Bà nhại dáng đi của ông rồi nghiến rằng hỏi ông sao không bắt chước dáng đi lịch sự của bà? Bà oán cả hai tai ông, vừa rộng vừa vênh ra như tai voi. Bà chê ông mũi lệch, bà chê môi dưới ông trề ra, bà chê ông có vẻ ốm đói; Tay chân lớn quá mà đầu thì nhỏ quá! Hai ông bà trái ngược nhau về đủ mọi phương diện: Giáo dục, tính tình, thị hiếu. Chọi nhau hoài...

Một sử gia thông thạo nhất về đời sống Tổng thống Lincoln có viết: "Giọng nói the thé của bà Lincoln, ở ngoài đường cũng nghe thấy, và những cơn thịnh nộ của bà thì điếc tai hàng xóm. Mà không phải khi bà giận dữ, chỉ la hét mà thôi đâu, bà còn làm hung nữa, có nhiều chứng cứ không chối cãi được".

Chẳng hạn, sau khi cưới, ông bà lại trọ nhà bà Farly, vợ góa một lương y, có nấu cơm tháng. Một hôm lúc điếm tâm, ông Lincoln có một cử chỉ hoặc thốt một lời làm cho bà nổi giận. Không ai nhớ ông đã làm gì, nhưng người ta thấy bà Lincoln trong lúc cơn điên lên đến cực điểm, liệng một tách cà phê nóng vào mặt chồng, ngay lúc đông đủ các khách trọ khác.

Lincoln xấu hổ lắm, làm thỉnh ngồi trơ trên ghế trong khi bà chủ trọ đem chiếc khăn mặt ướt lại chùi má và quần áo ông.

Lòng ghen của bà Lincoln vô lý dữ tợn, và không thể tưởng tượng được, đến nỗi chỉ cần đọc những đoạn tả những cơn giận dữ, bi thảm làm cho ông mất mặt trước công chúng, phải, chỉ cần đọc những đoạn đó, 75 năm sau, cũng còn thấy kinh tởm rùng mình. Sau cùng, bà hóa điên. Người ta cho rằng tánh hạnh bà như vậy; Bởi vì bà mắc bệnh thần kinh. Không thể có lời nào nhân từ hơn để xét bà nữa.

Bây giờ ta hãy tự hỏi: Những cơn thịnh nộ đó, những lời đay nghiến đó, cái lối bù lu bù loa đó có cải thiện ông Lincoln chút nào không?

Một ngàn lần không. Nó chỉ giết hết tình cảm của ông đối với bà, nó làm cho ông suốt đời hối hận rằng đã cưới bà và chỉ muốn có mỗi một hành vi là đi khỏi nhà cho khuất mắt.

Tại tỉnh Springfield, là nơi gia đình Lincoln ở, có 11 ông luật sư. Vì đông quá, không thể kiếm ăn trong tỉnh đó được, họ phải đi ngựa từ tỉnh lỵ này qua tỉnh lỵ khác, theo sau ông tòa David Davis để cãi trong những lúc ông này xử án khắp trong miền. Nhưng trong khi bạn đồng nghiệp của ông Lincoln cứ cuối tuần lại trở về gia đình thì ông Lincoln không muốn về, vì rất kinh tởm

CÁO PHÓ & CẢM Ạ

Gia đình chúng tôi vô cùng thương tiếc báo tin Cha,
ông của chúng tôi là

Giáo sư **Nguyễn Văn Chương**
Pháp danh **Thiện Văn**

*29-07-1935 †31-08-2023 @ 1:47 am

Hưởng thọ 88 tuổi
Lễ an táng và di quan tại nhà quan và nghĩa trang

Ngày 14-10-2023 @ 11:00 sáng
Haid-und-Neu-Straße 60, 76131 Karlsruhe

Tang gia đồng kính báo

Gia đình Nguyễn Anh Thư & chồng
Gia đình Nguyễn Văn Các
Gia đình Nguyễn Phương Các
Gia đình Nguyễn Minh Các
Gia đình Nguyễn Anh Thi

sự ở gần bà vợ. Và trong ba tháng hè và ba tháng thu, ông ở xa biệt, không lai vãng gần miền Springfield.

Như vậy trong nhiều năm. Đời sống trong những quán trọ nhà quê đó không vui thú, cũng không đủ tiện nghi; Nhưng sống như vậy, ông còn thích hơn là về nhà để thấy bà Lincoln với những cơn tam bành, lục tặc của bà ấy.

Hành vi của bà Lincoln, Hoàng hậu Eugénie và Bá tước phu nhân Tolstoi có những kết quả như vậy. Chỉ mang lại bất hạnh cho gia đình và diệt hết nguồn ân ái mà mấy bà quý hóa nhất.

Sau khi bàn cãi trong 11 năm ở "Tòa chuyên xử các vụ lỗi thôi trong gia đình ở Nữ Ước" và nghiên cứu cả ngàn vụ chồng bỏ nhà ra đi, bà luật sư Bessie Hamburger tuyên bố rằng đàn ông phải trốn vợ vì họ chán nghe vợ rầy rà, gây gổ. Như một văn sĩ đã nói: "Đàn bà đào huyệt chôn hạnh phúc gia đình bằng nanh vuốt của họ".

Vậy, thưa quý bà, nếu quý bà muốn giữ sự vui vẻ hòa nhã trong gia đình, xin quý bà theo lời khuyên dưới đây: Đừng day dứt đay nghiến chồng !

Không phải chỉ các danh nhân mới khổ vì vợ. Những người bình thường, cũng gặp hoàn cảnh ngang trái.

Thưa các bạn đọc, bạn có thấy sung sướng khi so sánh vợ nhà với quý phu nhân này hay không? Thì ra, vợ mình cũng còn dễ thương quá, chưa đến nỗi nào ./.

HƯƠNG CÔM MÙA THU (Gặp Gỡ Bất Ngờ)

• Diễm Châu

Lại một năm nữa trôi qua, bà Hoa nhớ lại những ngày cuối năm của Lễ Tạ Ơn lần trước, nhà vắng vẻ không có một ai. Cô con gái của bà thì đi ngao du bên Pháp với những đứa bạn thân cùng lớp của nó, mà các bà mẹ mấy đứa cũng quen biết nhau.

Thằng con trai thứ hai thì xin đi theo nhà thằng bạn cắm trại vài ngày ở khu du lịch trên núi Big Bear, nhìn nét mặt tha thiết và ánh mắt khẩn cầu của nó, bà đã cho phép không ngăn ngại. Còn thằng Út thì tuy nhỏ tuổi, nhưng hơn hẳn anh chị về cái khoản vợ con, nó mới học đại học năm thứ nhất, nhưng đã có vợ bất đắc dĩ và đứa con mới sanh vài tháng... nhà vợ nó đang nuôi cháu ngoại giùm cho hai đứa.

- Con phải về bên nhà Michelle để ăn lễ mẹ à.

- Phải đi sao con?

- Dạ, con đã hứa với nó mấy tháng nay rồi mẹ.

- Vậy con đi cho vui, mẹ gởi lời thăm ba má nó nghe.

Mấy đứa con bà đình ninh dù sao mẹ ở nhà thì cũng còn có ba chúng nó để hủ hỉ, nhưng chúng đâu có ngờ đâu là ba chúng cũng biệt tăm, không trở lại Mỹ như lời hứa: "Anh đi một tháng rồi về..." như trước đó, mà ông te rọc luôn cho đến qua Tết mới ló mặt trở lại! Khi tụi trẻ đi chơi về, biết mẹ ở nhà một mình vẫn bình yên, tuy có thương cho mẹ chút chút, nhưng rồi cũng quên mau!

Tết năm nay sẽ đến nhanh, qua năm mới có một tháng là tới, chẳng bù có lần bà nhớ đến gần cuối tháng hai mới tới Tết. Chồng bà lại viện cớ đi thăm bà chị ruột bên Việt Nam, nên ông đã lên tiếng tạ từ ngày hôm qua!

- Sao ông không về dịp Noel mà lại đi sớm và ở lâu thế?

- Thì bà nghĩ coi, Lễ Tạ Ơn, Noel, Tết dính chùm gần nhau, ngồi trên máy bay cả mười mấy tiếng đồng hồ, chẳng lẽ phải trở qua liền thì mệt quá, ở chơi thư giãn mấy ngày lễ Tết, để cho hết mọi căng rỗi về. Tôi có còn đi làm đâu mà phải về sớm chứ!

- Coi chừng lũ con gái hư bên đó dụ hết tiền nghe chưa!

- Xí, bà làm như tui ngu lắm ấy! Chúng nó dụ là dụ mấy thằng cha hám gái, chứ tui thì Tết Ma rốc chúng mới đụng tới được!

- Nó có thèm đụng ông làm gì! Chúng chỉ cần đụng vào cái bóp của ông là đủ rồi!

- Bà làm như tui là đồ phế thải vậy! tui ra đường cũng còn nhiều bà dòm ngó lắm chứ, đâu phải là đồ bỏ!

Bà Hoa nghe ông nói cũng thầm công nhận là Ông nhìn còn phong độ lắm, dù tuổi đã sáu mươi. Ông về hưu non là do sở bất buộc, nhưng vì làm ở đó đã hơn ba mươi năm, nên khi nghỉ thì họ cho quyền lợi cũng xứng đáng nên đồng ý nghỉ.

Ngày xưa ông không "đẹp lão" như bây giờ. Người ta càng già càng xấu đi, còn ông thì ngược lại. Da ông hồng hào, tóc chưa bạc mà da chưa nhăn nên trông ông trẻ hơn tuổi. Dáng cao tướng ồm làm cho ông vẫn còn vương chút nét thư sinh lưu lại. Chẳng những thế, ông lại còn biết ca tài tử vài bài hát trữ tình, giọng trầm buồn như Sỹ Phú. Tuy ngắn hơi và không biết ngân, có đủ hơi đâu mà ngân, nhưng thế là còn hơn cả ngàn lão bằng tuổi. Ông hay tự hào:

- Bà cứ chê tui hoài, tui biết có mấy ông nổi tiếng giờ còn bày đặt hát hồng, cuối câu ngân như mấy trụ bị sốt sét, thấy gớm!

Bà Hoa châm biếm:

- Còn hơn ông không có hơi mà ngân!

- Thà như vậy để nghe hơn là cuối câu cứ i i i... hay là ư ư ư... cái cổ thì rung cứ giật lên như cổ con gà!

Tuy ông nói đúng, nhưng không làm cho bà đồng ý, lại đưa con tim, trí óc bà nhớ về người tình xưa, mỗi tình không đầu không đuôi, thơ mộng trong tuổi học trò, những khi trong nhà không còn ai, vắng lặng làm cho bà đờm nét suy tư... ngày đó Trần có giọng hát thực hay.

- Ông ích kỷ lắm, sao cứ mỗi khi mùa lễ Tết lại bỏ mình tui ở nhà để đi chơi một mình là thế nào! Tui cũng biết buồn chứ bộ!

- Tại tui biết bà ghét ngồi máy bay, nhất là bay đường dài nữa!

- Thì tui đã nói rồi, sao ông không làm ngon, đặt mua vé "Business" đặc biệt cho tui đi?

Mặt ông chồng nhăn tít lại:

- Cái vé đó mất hơn gấp đôi gấp ba vé thường, lại ngồi chỗ khác, chẳng lẽ bà ngồi một nơi tui ngồi một nẻo à!

- Thì có sao đâu. Bị tay chân tui hay nhức mỏi, à mà có thể mình còn đổi chỗ được, lâu lâu tui kêu ông lên ngồi cho thoải mái.

- Thôi, mà bà muốn đi thiệt không?

- Không!

- Vậy sao bà còn thắc mắc làm gì?

- Tại tui nghi ông đi Việt Nam để thăm con mụ nào!

Nói câu đó cho vui, chứ trong lòng bà Hoa không hề có sự ghen tức, mà nói là để chọc ông chồng. Sau bao năm sống chung với ông, bà cảm thấy thể xác đã nguội lạnh, cũng như hết bon chen tài chính với đời. Ông đã cặm cụi đi làm nuôi bà, giờ thì cho ông đi chơi bù lại những ngày cực khổ. Nhiều lúc nhìn thấy trước mắt cảnh mấy bà bạo dạn nhào tới chồng mình, bà chỉ mỉm cười chứ không dùng dùng nổi cơn "hoạn thu" như những bà bạn! Lúc nào bà cũng dặn ông đi ra ngoài coi chừng bị người ta lợi dụng!

Lần này Lễ Tạ Ơn ông lại không có nhà. Ba đứa con bà thì cũng vậy, thằng Út về nhà vợ vì gia đình Mỹ họ quan trọng lễ này như năm ngoái, hai đứa kia thì có bạn bè vui chơi... Còn bà, năm nay bà sẽ đi theo bà bạn dự một buổi văn nghệ với các bạn xưa trường cũ, mà quảng cáo chuyên tay nhau có nhiều ca sĩ tự nguyện đến góp vui, vì một cô ca sĩ cũng là học sinh của trường.

Tối hôm trước ngày lễ Tạ Ơn một tuần, bà Chi lái xe đến đón bà Hoa đi dự tiệc. Họ tổ chức sớm hơn vì sợ làm đúng ngày thì nhiều gia đình bận quây quần bên nhau. Cả hai bà nhìn cũng còn ra dáng thanh thản và quý phái. Bà Hoa bới tóc lên đỉnh đầu, có tóc giả phụ trợ làm cho khuôn mặt trở nên gọn gàng, tươi mát, còn bà Chi thì tóc tằm khiến cho bà nhìn trẻ trung hơn.

Bà Chi hoàn cảnh bi đát hơn bà Hoa chút đỉnh, bởi chồng bà đã đâm đơn ly dị hơn hai năm nay. Bà lại không con cái, cha mẹ anh em cũng ở lại hết bên Việt Nam, nên rất đơn độc. Khi thấy bà Hoa cũng bị chồng bỏ bê để đi Việt Nam, thì hai bà rắp lại với nhau, bà Chi dĩ nhiên là rất vui khi có người cùng hoàn cảnh cô đơn như mình, dù chỉ là bất đắc dĩ!

Tham dự buổi họp mặt lần này, người ta tốn tiền hơi bộn, không phải cho sự ăn chơi, mà là do lời kêu gọi của Ban Tổ Chức, họ đã xin tiền đóng góp cho vụ bão tố ở các nước Á Châu ảnh hưởng khá nặng nề đến nhà cửa và sinh mạng con người.

Thảm cảnh lớn lao này ai cũng biết, nên người ta dễ cảm thông để móc hầu bao ra. Bà Chi và bà Hoa hai người tình nguyện ôm hai thùng tiền giúp Ban tổ chức xuống từng bàn để xin, vì cả hai độc thân tại chỗ, không vướng bận chồng con.

Ôm thùng tiền lên bàn cạnh sân khấu, bà Hoa nghe cô MC giới thiệu:

- Kính thưa quý vị, tiếp theo đây là một giọng ca của hàng con cháu, nhưng hát hay không thua ca sĩ, xin một tràng pháo tay cho Trần Đức.

Thiên hạ vỗ tay ào ào, xin một tràng pháo tay thì chắc chắn phải cho, để làm cho ca sĩ lên tinh thần. Một chàng thanh niên vóc dáng thư sinh, gọi cho bà Hoa nhớ lại "người xưa" đi lên. Anh ta cầm micro chào mọi người và giới thiệu:

- Mùa lễ Tạ Ơn vẫn còn trong cuối mùa thu, cháu xin hát bài "Lá Vàng Rơi" để tặng các bác và các cô chú, anh chị em...

Trần Đức bắt đầu hát, giọng ca truyền cảm và khuôn mặt đẹp trai đã làm cho mọi người dễ yêu mến hơn. Cuối cùng khi kết thúc, anh ta được hoan hô nhiệt liệt. Con người và bài hát của Đức làm cho bà Hoa cảm thấy tim mình xao xuyến rung động nhẹ nhàng, vì đó chính là bài hát xưa kia Trần hay hát cho bà nghe...

Bà Hoa băng khuông với bài hát cho đến tận khi về nhà. Ngồi trên xe, mà lời ca như vẫn còn vang vang:

*"Đã qua mấy mùa lá vàng nhẹ rơi
Viết lên mấy hàng ghi lại tình tôi
Tình này bằng trăm thương ngàn nhớ
Gởi về miền xa xôi mộng mơ,
Nhớ em nhớ không bến bờ...
Dấu cho cách biệt nhưng lòng đừng quên
Thương về kỷ niệm những chiều đẹp êm
Tình này không phai theo màu áo
Và để thời gian không ngừng trôi
Mỗi khi lá vàng nhẹ rơi..."*

Bài hát đã làm cho bà Hoa cảm thấy con tim sống lại thời niên thiếu... bà nhìn đời bằng ánh mắt lãng mạn hơn, chịu khó trau chuốt cho bản thân mình mỗi khi đi ra ngoài, và sự ưu ái của thiên hạ làm cho bà cảm thấy vui vẻ, ấm áp.

*"Em ơi sương gió dãi dầu
Màn đêm chiến tuyến có còn nhớ nhau
Khi mưa giăng sầu vào đời
Tình người viễn xứ nhớ, nhớ về đâu..."*

Tiếng điện thoại vang lên bất ngờ cắt đứt dòng tư tưởng của bà Hoa, bà bốc máy nghe tiếng bà Chi ồn ào:

- Đi "shopping" không bà?

- Có gì "sale" không?

- Trời ơi, thiếu giống gì, bà có biết mùa Lễ là dịp khởi động cho "Big Sale" lớn nhất ở Mỹ, kéo dài đến tận năm mới. Ở New York, cuộc diễn hành nhân ngày Tạ Ơn của Tập đoàn Macy's thường được tổ chức hàng năm tại khu trung tâm Manhattan theo các chủ đề đặc biệt, hoặc phỏng các cảnh trong những vở kịch nổi tiếng diễn trên sân khấu Broadway, kèm theo những chùm bóng khổng lồ vẽ nhiều nhân vật hoạt hình hay diễn viên truyền hình nổi tiếng.

- Sao bà biết?

- Thì tui đọc sách, và năm ngoái đi New York tui có tận mắt coi, mà chưa hết đâu, khi Lễ Tạ Ơn vừa qua, thì mùa mua sắm chính thức mới bắt đầu, ngày khởi đầu gọi là "Black Friday" (Thứ Sáu Đen). Vào ngày này, các cửa hàng sẽ mở cửa từ 5 giờ sáng, và phục vụ khách đến tận nửa đêm. Đây cũng là dịp để các nhà kinh doanh tranh nhau tung ra các quảng cáo "sale" đặc biệt để thu hút khách hàng. Các đồ điện tử, thời trang... là những mặt hàng được giới trẻ ưa chuộng nhất, sẽ sale từ 70 đến 90 phần trăm so với giá thường.

- Xa quá làm sao mình đi cho được há!

- Thì mình đi shopping bên đây. Mấy người du khách họ cũng khôn lắm, hay đi du lịch Mỹ vào dịp này, để không bỏ lỡ cơ hội mua sắm ở các "outlet", nơi có giá rất rẻ. Bà biết không chỉ ở New York, mà các nơi mua sắm nổi tiếng trên nước Mỹ như: Las Vegas Premium outlet, Fashion outlet, Nordstrom mall, Macy's, cùng với các hàng hiệu chính hãng như: Adidas, Tommy, Coach, Vera... đâu đâu cũng đề bảng giá sale có khi lên đến 80%.

- Vậy bà chỉ phân rủ tui đi shopping thôi hả?

- Còn nữa, tối thứ năm ngày ngày Thank Giving, bà có bận không?

- Nhà tui ông xã và tui nhóc nó tàn mác hết, tui định nấu bún bò Huế ăn cho ấm bụng và mượn phim coi.

- Mượn làm chi cho tốn tiền, sao không coi "free" trên Net.

- Coi "free" thì không có phim mới!

- Ừ, vậy bà đi chơi với tui nha.

- Đi đâu?

- Đi ăn tiệc.

- Tiệc ở đâu?

- Nhà người bạn cũng cùng trường với mình.

- Ai vậy?

- Bà má của thằng ca sĩ Trần Đức, bà nhớ không? Nghe nói cũng có học cùng trường với bọn mình.

Bà Hoa thấy phấn khởi nhưng ngại ngùng. Bà kiểm soát từ chối:

- Thôi, biết ai mà đến, tui ngại lắm!

- Ngại gì, có tui đi cùng mà... Với lại thằng Đức nó mời, hẳn tui phải mời cho được bà, vì nó rất thích bà! Có chương trình văn nghệ nữa.

Bà Hoa nhớ lại khuôn mặt thẳng nhỏ, khi hát xong, Đức đi xuống, ngang qua chỗ bà đang đứng, bà mỉm cười và khen "Cháu hát hay lắm, ca sĩ thứ thiệt chưa chắc bằng cháu"... Đức cảm ơn rồi hỏi tên của bà, sau đó chào từ biệt.

Cuối cùng thì bà Hoa nhận lời tham dự theo sự chèo kéo của bà Chi. Bà muốn biết người bạn nào học cùng lớp ở đây mà không hề gặp nhau.

Đến bên cửa sổ nhìn ra ngoài vườn. Đàng sau nhà có cây hồng mềm, mỗi khi thu về là trái chín, tháng này vẫn còn vô số trái trên cây. Nhìn trái hồng bồng bồng bà Hoa lại liên tưởng đến màu xanh của cốm.

Những hạt cốm màu xanh ngọc, phả ra hương thơm của lúa nếp làm nức mũi. Một nải chuối tiêu chín cây, có màu vàng đậm, lốm đốm như quả trứng cuốc, thường được ăn chung với cốm. Người ta bóc vỏ trái chuối ra, chấm vào những hạt gọi là cốm lá me ngọt mềm. Cảm giác hạt cốm dai dai, quện với vị ngọt đôi khi chua của chuối làm cân bằng vị giác, nên không ngán, mà còn ấp ủ trong hồn bao nỗi nhớ thương mỗi khi mùa cốm đến. Còn cốm mà ăn với quả hồng chín mọng, để nước ngọt của quả hồng quện vào trong cốm, ăn thấy thích thú, như đang ăn món chè cốm loại đặc biệt.

Bà Hoa không phải là người có tài gia chánh cao siêu, nhưng bà cũng biết cốm có thể làm được nhiều thứ bánh, xôi... như món xôi cốm, cốm xào, cốm rang, bánh cốm của đám cưới là món bà thích ăn nhất.

Nhớ đến cốm thì bà lại liên tưởng đến Mẹ ngày xưa thường kể về mùa thu Hà Nội, chỉ cần nghĩ đến hương lúa nếp, thu về nhâm nhi từng hạt cốm trong miệng, rồi thưởng thức tách trà sen, trà hoa lài là có thể cảm nhận vẹn toàn mùi hương cốm. Tách trà pha vừa uống, không quá nóng, quá đắng, chỉ vừa làm dịu mát trong miệng, bật lên vị ngọt thơm của cốm quện lẫn trong hương chè sen thơm trầm, chan chát mà thú vị, không bao giờ có thể quên. Bà đưa mắt nhìn lên bàn thờ, Mẹ giờ đã ngồi yên trên đó.

Không chỉ có ở ngoài Bắc mới có Cốm, mà Cốm còn hiện diện ở Huế giòn ngọt vị đường mật, ăn như bắp nếp dẻo. Cốm giẹp ở miền Nam được chế biến màu mè, sáng tạo hơn với cơm dừa nạo, nước cốt dừa rưới vào cốm rồi rắc chút muối mè đậu phộng lên trên... càng nghĩ đến, bà Hoa cảm thấy nhớ tha thiết hương cốm thoang thoang, dịu ngọt mỗi khi mùa Thu về lá vàng rơi rụng trên các lối đi, màn trời tuyệt đẹp với những màu thiên nhiên của trời đất.

Một lần mẹ làm xôi cốm giẹp đãi mấy đứa học trò, trong đó có Trần, người bạn học cùng lớp giỏi giang, có giọng ca hay đã đến dự mang theo một túi hồng, dĩ nhiên trên bàn còn có những quả chuối tiêu tròn trĩnh, sau đó là một buổi sinh hoạt văn nghệ tuyệt vời, với những tách trà thơm bốc khói.

Quay vào bếp, bà lại suy nghĩ đến việc đi ăn cỗ nhà người ta thì phải có quà cáp. Suy tính chọn từ vật này sang vật khác vẫn chưa ưng ý, cuối cùng bà đành phải ngồi vào computer để

sưu tầm thêm xem nên mang món gì tặng, và phải ăn mặc làm sao cho hợp thời.

Ngày tháng trôi mau, mới đó mà đã đến hẹn. Bà Hoa đã nghĩ ra mua một món quà chắc gia chủ sẽ dùng được, là một cây phong lan màu hồng. Cây lan này được đựng trong một chậu nhỏ bằng sành có hình dáng thật dễ thương. Bà vốn thích hoa lan nên rất tương đắc khi mua nó. Bưng chậu hoa về, bà còn lấy dây ruban cột thêm cái nơ màu hồng lợt cho xinh tui.

Quần áo diện đi dự tiệc, thì bà chọn bộ váy đen dài tới gót chân, bên ngoài khoác thêm khăn quàng màu tím hoa cà. Bộ đầm này bà mua từ lâu, nhưng cứ treo đó chứ chưa lần nào mặc, vì cổ áo hơi trễ xuống bà không ưng. Nhưng thôi, lần này mặc vì đã có cái khăn quàng che bớt khuyết điểm. Bà Chi tròn xoe mắt nhìn bà Hoa ra chiều rất ngạc nhiên:

- Diện đẹp dữ vậy bà!
- Đồ cũ thôi mà.
- Bận vậy đẹp mà lịch sự đó.
- Chứ bà không đẹp sao.
- Tui làm sao bằng bà, thiên thần của lớp!

Nghe bà Chi nói, bỗng nhiên bà Hoa cười to:

- Thiên thần đâu không biết, chứ có lần gây nhau, ông xã tui nhểch là phù thủy rồi đó!

- Hahaha, bà cũng bị rồi sao, ông chồng nào mà không vậy, có gì lạ đâu, vợ cứ giả đui giả điếc là mấy ống hài lòng! Nhưng thiên thần xuống thế ở với loài người thì ít nhiều cũng phải biến ra phù thủy là để tự vệ!

- Thật vậy, loài người giờ sao tui thấy tàn nhẫn và bạo lực quá!

- Do mấy tay đầu độc xì ke ma túy gây nên, làm băng hoại xã hội, nhất là mấy nước nghèo đói... mà thôi, hôm nay bà sẽ có nhiều ngạc nhiên lắm.

- Về chuyện gì?
- Bà nhớ con Uyên xí xọn lớp mình không?

- Nhớ, con nhỏ ngồi bàn đầu chứ gì!

- Đúng, hôm nay tiệc đãi ở nhà nó, cùng thêm một vài người trong lớp nữa.

- Vậy sao bây giờ mới nói, rồi tui tới có tiện không?

- Đầu có sao, giờ già hết rồi!

Chiếc xe ngừng lại ngoài đường vì đã hết chỗ đậu trên lối đi. Căn nhà có sân rộng rãi hơn những căn khác. Hai người bước vào trong vì cửa đã mở sẵn. Bà Chi nói nhỏ bên tai bà Hoa khi một người đàn bà to béo, ăn mặc và đeo những đồ trang sức như đồng bóng đang tiến đến:

- Chắc là con Uyên đó.

Thật ngạc nhiên vì thời gian đã làm cho Uyên hoàn toàn đổi khác. Ngày xưa Uyên là đứa dám trang điểm phấn son, ăn diện nổi đình nổi đám

trong trường trước lũ học trò ngu ngơ, vậy mà giờ đây không ai còn nhận ra nữa. Uyên bắt tay bà Chi rồi nhìn Hoa cười nhếch mép:

- Chào, mày vẫn còn phong độ quá há!

- Bà khỏe không? Ở đây lâu chưa?

- Tao biết hết những sinh hoạt của tui mày qua thằng Đức, con trai tao nói, để tao giới thiệu chồng tao cho tui bây, chắc tui mày sẽ bất ngờ!

Bà ta quay vào trong, một lát trở ra với hai người đàn ông.

- Chào cô, em là Đức đây, cô còn nhớ em không?

Trần Đức lên tiếng, bên cạnh cậu ta là một người đàn ông đứng tuổi nhưng rất phong độ lịch lãm, bà Hoa còn đang ngờ ngợ thì bà Chi đã kêu lên:

- Ủa, Trần phải không, cậu cũng có ở đây sao?

Tiếng bà Uyên vang lên làm cho bà Hoa khá bất ngờ:

- Giới thiệu với hai người, chồng và con trai của tui!

Những ánh mắt nhìn nhau, nếu chú ý thì mắt của Trần có nhiều uẩn khúc khi nhìn bà Hoa! Cho đến khi ăn uống xong, trong lúc ngồi nghe bạn bè hát hồng, bà Chi mới thì thầm:

- Không ngờ ông Trần lại lấy con Uyên! Thảo nào ngày xưa nó ghét bà cay đắng vì ghen... hồi đó nhà ông Trần nghèo, cha mẹ ông phải đi vay tiền nhà con Uyên, sau này không có tiền trả, ông phải lấy nó để trừ nợ!

Bà Hoa cảm thấy buồn buồn, khi ngừng đầu lên thì thấy Đức đang ngồi xuống cạnh bà:

- Chào cô, giờ con mới thấy ba con là đúng, cô dễ thương và hiền dịu quá, khác hẳn với má con! Từ nay, con mong rằng cô và mấy cô chú bạn xưa mới gặp sẽ cho ba con niềm vui trong cuộc sống.

Bà Hoa sững sốt nhìn Đức, thằng nhỏ này nói cái gì vậy... nhưng rồi bà yên tâm sau đó khi nghe Đức kể cha của cậu ta đã tâm sự với cậu về chuyện tình yêu đôi lứa, ông đã nhắc đến mối tình đầu của ông với con trai.

Trên đường về nhà, bà Hoa nghe lòng bâng khuâng. Bà đã gặp lại người yêu đầu đời trong lúc không ngờ, cùng cậu con trai tên Đức thật là dễ thương cùng lời nhắn nhủ tình cảm...

Chắc chắn là rồi đây bà sẽ dung hòa, nhân nhượng với cô bạn tên Uyên, để cho cuộc sống, đầu óc mọi người vui vẻ và dễ thở hơn, khi thời gian đang trôi qua thật nhanh.

• Diễm Châu (Cát Đơn Sa)

TRANG ĐẶC BIỆT VỀ CỰU CHỦ BÚT, CHỦ NHIỆM PHÙ VÂN (1938-2023)

ĐÔI NÉT VỀ TIỂU SỬ

- Tên thật: Nguyễn Hòa, pháp danh Nguyên Trí

- Bút hiệu: Phù Vân (văn), Tùy Anh (thơ)

- Sinh ngày 10 tháng 5 năm 1939 tại làng Phú Thạnh, huyện Hương Trà, thành phố Huế, tỉnh Thừa Thiên, Việt Nam

• Học vấn

- Học sinh trường Quốc Học Huế, Tú Tài II (1960)

- Kỹ Sư Thủy Lâm (Saigon, 1964)

- Ban Cao Học Quản Trị Kinh Doanh (Saigon, 1973-1975)

• Chức vụ

- Trưởng Ty Thủy Lâm Quảng Nam (1964-1968)

- Thụ huấn quân sự khóa 6/69, Trường Bộ Binh Thủ Đức (1969) - Sĩ Quan biệt phái

- Trưởng Ty Thủy Lâm Đà Nẵng (1969-1973)

- Kiêm nhiệm Trưởng Khu Thủy Lâm Vùng I Chiến Thuật (1970-1973)

- Chuyên viên Thủy Lâm thuộc Nha Thủy Lâm Saigon (1973-1975)

• Phiêu bạt

- Bị đưa đi "cải tạo" theo chủ trương của Cộng sản sau năm 1975 (1975-1978)

- Vượt biển và định cư tại Cộng Hòa Liên Bang Đức (1980)

• Hoạt động tại hải ngoại

- Cộng tác với Báo chí tại Đức và hải ngoại từ năm 1983

- Ủy Viên Thông Tin và Báo Chí, Ban Chấp Hành Hội Người Việt Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hamburg và Vùng Phụ Cận (1983-1985)

- Thành viên Ban Chấp Hành Chi Hội Phật Tử Tỵ Nạn Cộng Sản Hamburg (1984-1990)

- Hội viên Trung Tâm Văn Bút Âu Châu/Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại từ năm 1987: Tổng Thư Ký (1994-1996), Phó Chủ Tịch (1996-1998), Tổng Thư Ký (1998-2000, 2000-2002).

- Thành viên Hội Xây Dựng Tượng Đài Tỵ Nạn Cộng sản tại Hamburg (2007-2009)

- Chủ Bút Báo Viên Giác từ năm 1995-2023 - Chủ nhiệm Báo Viên Giác từ 7/2023

- Đồng chủ biên: Đặc San Văn Hóa Phật Giáo các số 1,2,3,4,5 (Nhiều tác giả, Viên Giác Tùng Thư, 2019, 2020, 2021, 2022,2023)

• Tác phẩm đã xuất bản

- *Ngoài Xa Dấu Chân Mây* (Thơ, Viên Giác, 1994)

- *Trăm Ngải Thiết Tha* (Thơ, Viên Giác, 1997)

- *Khúc Hát Tiêu Dao* (Thơ, Viên Giác, 2000)

- *Lão Hũ Chìm* (Tập truyện, 2004)

- *Còn Đó Những Tình Anh* (Bút Ký, Viên Giác Tùng Thư, 2019)

- *Cũng Đành Dấu Bết Với Thời Gian* (Thơ, Viên Giác Tùng Thư, 2023)

• Lời Chia buồn của bà Christel Neudeck & Komitee Cap Anamur/Deutsche Not-Ärzte e. V. & Grünhelme e.V.

Herr Hoa Nguyen ist gestorben, weil wir alle mit dem Tod in uns geboren werden. Seiner Familie möchte ich mein herzliches Beileid aussprechen.

Hoa Nguyen war ein wirklich großer Mann. Mit seinem humanitären Engagement hat er vielen Menschen geholfen, mit seiner Dichtkunst vielen Menschen große Freude bereitet. Wie Rupert war er auch Journalist. Das Komitee Cap Anamur hat er mit all seinen Kräften unterstützt.

Rupert war der Überzeugung, dass wir alle an einen Gott glauben. Im Himmel gibt es sicherlich keinen Unterschied zwischen Buddhisten und Christen. So stelle ich mir vor, dass Rupert Hoa empfangen hat und dass beide uns beschützen, bis auch wir den Weg gehen, den sie uns vorausgegangen sind.

Mit Dankbarkeit und Verbundenheit denken wir heute an Hoa Nguyen.

Christel Neudeck

Komitee Cap Anamur /Deutsche Not-Ärzte e. V.

Grünhelme e.V.

Ông Nguyễn Hòa đã ra đi vì mỗi người trong chúng ta khi sinh ra đều mang sẵn cái chết trong mình. Tôi xin gửi lời chia buồn sâu sắc nhất tới gia đình ông.

Ông Nguyễn Hòa đúng là một con người chu toàn và mạnh mẽ. Với tấm lòng hiền hòa và nhân hậu của mình, ông đã giúp đỡ rất nhiều người và mang lại nhiều niềm vui lớn lao cho đời qua những vần thơ của ông. Cũng giống như Rupert Neudeck, Nguyễn Hòa cũng là một nhà báo. Ông đã hỗ trợ Ủy Ban Cap Anamur bằng với tất cả sức lực của mình.

Rupert Neudeck tin rằng, tất cả mọi người trong chúng ta đều tin vào một Thượng Đế. Trên Thiên Đàng chắc chắn không có sự phân biệt giữa người Phật Giáo hay Thiên Chúa Giáo. Vì thế, tôi tin rằng Rupert Neudeck đã đưa bàn tay đón nhận Nguyễn Hòa và cả hai sẽ phù hộ chúng ta, cho đến khi chúng ta cũng đi theo con đường mà họ đã vừa đi qua.

Hôm nay chúng ta cùng tưởng nhớ đến ông Nguyễn Hòa với tấm lòng biết ơn và với mối liên kết thân tình. (Nguyễn Hữu Huấn dịch Việt).

Christel Neudeck / Hội Cap Anamur và Die Grünhelme. Email 25.08.23

• **Lời Chia Buồn của Giáo sư Thái Công Tụng (Canada).**

Cựu Giám Đốc Viện Khảo Cứu Nông Nghiệp - Trưởng Khối Kế Hoạch và Kỹ Thuật Bộ Canh Nông Việt Nam Cộng Hòa.

Anh Nguyễn Hòa là Phó, ông Nguyễn Hữu Đình là Trưởng Khu Thủy Lâm Vùng I Chiến Thuật (sau đó anh Hòa là Trưởng Khu từ 1970-1973 - VG ghi chú). **Chính nhờ hai vị này mà nhiều đồi cát trắng miền Trung có cây Phi lao Casuarina equisetifolia trồng ngăn nạn xâm thực gió.**

Xin nguyện cầu Hương linh Anh Nguyễn Hòa sớm siêu diêu miền Cực Lạc (Email ngày 23.09.2023)

• **Đạo từ của Hòa Thượng Thích Như Điển, Sám chủ Lễ Tang ngày 29.08.2023 tại Nghĩa trang Öjendorf Hamburg.**

Bắt đầu Đạo từ, Hòa Thượng đã giảng giải cho Tang quyến và thính chúng hiểu về ý nghĩa của sắc không trong nhà Phật; thân tử đại này của con người chúng ta là do những vay mượn từ các phần đất, nước, gió, lửa của vũ trụ mà hợp thành, như câu ca dao xứ Huế:

Trăm năm trước thì ta chưa có / Trăm năm sau có cũng như không. Cuộc đời sắc sắc không không / Trăm năm còn lại tấm lòng mà thôi

Hòa Thượng đã tán thán những đóng góp quý báu về văn hóa của cư sĩ Phù Vân, đặc biệt cho Báo Viên Giác. Ngài đọc mấy câu thơ của nữ sĩ Tôn Nữ Hỷ Khương, cũng là người gốc Huế:

*(...) Chuyện đời như nước chảy hoa trôi,
Lợi danh như bóng mây chìm nổi.
Chỉ có tình thương để lại đời.*

Bóng mây ấy là PHÙ VÂN, như bút hiệu của anh.

Phần 2 của Đạo từ, Hòa Thượng nhắc lại nhân duyên gặp gỡ của Hòa Thượng với cư sĩ Phù Vân, để rồi sau đó dẫn đến việc mời cộng tác với tờ báo Viên Giác. Thấy vậy mà đã 40 năm.

Ngoài ra Báo Viên Giác chúng tôi có nhận rất nhiều Lời Phân Ưu và Chia Buồn của rất nhiều tổ chức và cá nhân gửi đến. Nhưng do số trang báo giới hạn nên chúng tôi không thể đăng tải hết. Xin thành thật cáo lỗi.

• Phân ưu của HT Thích Bảo Lạc và Chư Tăng Ni hai Đạo tràng Thiên Lâm và Tổ Đình Pháp Bảo, Sydney.

• Phân ưu của HT Thích Tâm Phương, TT Thích Nguyên Tạng, Tu Viện Quảng Đức và Trang Nhà Quảng Đức, Melbourne Úc Đại Lợi.

• Phân ưu của HT Thích Nguyên Siêu và Chùa Phật Đà, San Diego, Hoa Kỳ.

• Phân ưu của TT Thích Quảng Đạo và Chùa Khánh Anh, Pháp.

- Phân ưu của TT Thích Như Tú và chùa Viên Minh, Thụy Sĩ.

• Phân ưu của Ni Trưởng Thích Nữ Như Viên và Chùa Viên Quang, Tübingen,

- Phân ưu của Liên Hội Người Việt Tỵ Nạn tại CHLB Đức.

• Phân ưu Nhóm bạn đạo: An Trú, Đỗ Trường, Nguyễn Minh, Tâm Quang, Tâm Huy, Thị Nghĩa, Quảng Hải, Nguyễn Không, Quảng Pháp, Tâm Thường Định, Nhuận Pháp.

• Phân ưu của vợ chồng Ca sĩ Ngọc Huệ - Nguyễn Phúc Thịnh.

• Phân ưu của nhà văn Đông Phương Mai Lý Cang (Paris).

• Phân ưu của Tạp chí Việt Nam Tự Do & Cựu Tổng Biên Tập Trần Tinh - Lê München.

Kính Tiền Lão Cư Sĩ NGUYỄN TRÍ NGUYỄN HÒA

• Bài viết: Thị Nghĩa Trần Trung Đạo

*Đứng giữa là Hòa Thượng Thích Như Điển,
bên trái Hòa Thượng là nhà thơ Phù Vân
và nhà văn Đỗ Trường.*

Tháng chín, 2014, vợ chồng chúng tôi và con gái út qua Hannover, Đức để đánh lễ Hòa thượng Thích Như Điển và viếng thăm Tổ đình Viên Giác. Dù được xây dựng tại hải ngoại, Tổ đình Viên Giác uy nghiêm đã gắn liền với những năm tháng dài trong tuổi thiếu niên của tôi. Hành hương đến Viên Giác, dù ở Đức, cũng là một cách trở về với nguồn cội.

Biết tin chúng tôi đến, hai người anh em thân thiết của tôi từ hai nơi khá xa đã đến thăm chúng tôi, đó là nhà thơ Phù Vân và nhà văn Đỗ

Trường. Nhà thơ Phù Vân hay Tùy Anh tên thật Nguyễn Hòa, pháp danh Nguyễn Trí.

Đêm đó, ba người từ ba ngã đã gặp nhau lần đầu. Đỗ Trường phải ra về dù rất khuya nhưng nhà thơ Phù Vân ở lại. Tôi và nhà thơ ngủ chung phòng nên chúng tôi có dịp tâm sự khá lâu về chuyện đạo, chuyện đời.

Chúng tôi biết nhau từ rất lâu qua tạp chí Viên Giác, khoảng đất văn học chung của những Phật tử cầm bút tại hải ngoại. Nhà thơ Phù Vân là Chủ bút của tạp chí Viên Giác suốt 28 năm dài từ 1995 đến tháng 7, 2023.

Với sự chăm sóc của anh, tạp chí Viên Giác là tạp chí lâu năm nhất tại hải ngoại. Để giữ nội dung luôn đa dạng và phong phú, nhà thơ Phù Vân ngoài tài thơ văn, còn có một đức tính kiên nhẫn và tận tụy.

Những năm sau này tôi quá bận nên không đóng góp được nhiều. Nhưng khi cần, anh vẫn nhắc, vẫn chờ bài nhiều khi không đến mà không một lời trách cứ. Anh biết anh chị em văn nghệ sĩ Phật Giáo dù ở Mỹ hay Đức đều làm hết sức trong hoàn cảnh và điều kiện của mình để cung cấp những món ăn tinh thần cho đồng bào Phật Tử và đồng hương Việt Nam.

Buổi sáng hôm sau, Hòa Thượng Phương Trượng đưa chúng tôi thăm khoảng đất nhỏ được chính phủ cấp để trồng hoa quả, HT đặt tên nơi này là "Vô Học Cốc". Mùa táo đã tới. Hàng trăm trái chín trĩu cành. Chúng tôi được sống vài giờ thật vui rồi chia tay. Anh về lại Hamburg và tôi cùng gia đình về lại Mỹ. Đó là lần đầu và cũng là lần cuối chúng tôi gặp nhau.

Tôi vẫn mong có dịp gặp lại anh trong đời này nhưng không còn kịp nữa. Lão cư sĩ Nguyễn Trí Nguyễn Hòa tức nhà thơ Phù Vân hay Tùy Anh đã xả báo thân ngày 18 tháng 8 năm 2023 tại Harburg, Đức, hưởng thọ 86 tuổi.

Đến và đi, gặp gỡ và chia tay trong tinh thần Phật Giáo chỉ là những mốc thời gian đánh dấu một chặng đường trong hành trình biến diệt chứ không phải là điểm đầu hay điểm cuối. Trong niềm tin vào Nhân Duyên, chúng ta sẽ gặp lại nhau như tôi có thể đã từng gặp anh trước đó.

Kính tiễn hương linh lão cư sĩ Nguyễn Trí Nguyễn Hòa, tức nhà thơ Phù Vân.

Thị Nghĩa Trần Trung Đạo

Thi Họa Kính Tiền Thi Sĩ Phù Vân

Sen Nở Trời Tây

(Bát vĩ đồng âm)

Kính tưởng niệm Thi sĩ Phù Vân- Chủ bút tập san
Viên Giác.

Kính nguyện hương linh Thi Sĩ sớm tiêu diêu nơi
miền Cực Lạc.

Kính phân ưu cùng gia quyến cùng chị
Diệu Thiện và toàn gia tang quyến

Trời Tây nở đóa ngát sen vàng
Ghi dấu Phù Vân, Viên Giác trang
Bến đạo quê xưa xây nghĩa bạn
Vườn thiền chốn cũ kết duyên quang
Điềm nhiên vững bước lên miền sáng
Tự tại buông tay khỏi thế ràng
Lễ diệu ân sâu luôn kết thắm
Bốn mùa đạo bước thỏa lòng an..!

Tu Viện An Lạc, California, 1:30 pm, 23-08-2023
Trúc Nguyên-Thích Chúc Hiền (cảm ề)

*

Nhẹ Gánh Phù Vân

Kính họa y vận theo bài của TT Chúc Hiền
Kính tưởng niệm Thi sĩ Phù Vân- Chủ bút tập san
Viên Giác.

Kính nguyện Hương linh Thi Sĩ sớm vắng sanh
Cực Lạc Quốc

Kính phân ưu cùng gia quyến cùng chị
Diệu Thiện và toàn gia tang quyến
Đức quốc mùa Hè ánh nắng vàng

Xuyên qua cửa sổ rọi vào trang
Tập san vắng lặng vì xa bạn
Chữ nghĩa buồn hiu chẳng tỏa quang
Thi sĩ Phù Vân chừ nhẹ gánh
Tập san Viên Giác chẳng buộc ràng
Ăn đời trả hết nay duyên thắm
Về với Phật Đà cõi Lạc An.
Nam Mô A Di Đà Phật
Strasbourg, 24/08/2023
Diệu Đạo_Phổ Hiền/Pháp

*

Đạo bước thẳng Lạc Bang.

Kính họa theo vần bài thơ của TT Chúc Hiền
Kính tưởng niệm Thi sĩ Phù Vân- Chủ bút tập san
Viên Giác.

Kính nguyện hương linh Thi Sĩ sớm tiêu diêu nơi
miền Cực Lạc.

Kính phân ưu cùng gia quyến cùng chị
Diệu Thiện và toàn gia tang quyến

An nhiên ghé tạm chốn trần gian
Duyên cũ nào hay, nơi ẩn tàng
Đức Quốc, Phù Vân tung cánh nhận
Phò trì Phật Giáo nở sen vàng
Đồng hành cộng tác Tùng thư bản (*)
Phụng hiến hăng say chẳng nhọc nhàn
Quảng đại từ tâm nên quả mãn
Vô thường chợt gọi... thẳng Lạc Bang!
Kính nguyện Đức Phật A Di Đà Tiếp Dẫn
Sydney 24/8/2023
Phật Tử Huệ Hương kính tưởng niệm
*****

*Đặc San Viên Giác Phật Giáo

*

Rực rỡ trời Âu

Kính họa theo vần bài thơ của TT Chúc Hiền
Kính tưởng niệm Thi sĩ Phù Vân- Chủ bút tập san
Viên Giác.

Kính nguyện hương linh Thi Sĩ sớm tiêu diêu nơi
miền Cực Lạc.

Kính phân ưu cùng gia quyến cùng chị
Diệu Thiện và toàn gia tang quyến.

Rực rỡ trời Âu ánh đạo vàng
Tập san Viên Giác mấy ngàn trang
Phù Vân mây nổi bao huyền nghĩa
Nguyên Trí ngời soi ánh diệu quang
Chữ nghĩa luận bày thoi vướng vít
Văn chương giải rõ hết chàng ràng

Quay đầu thấy bến thông dong bước
Bất thối bạn lành chốn tịnh an

Nam Mô A Di Đà Phật
Brisbane, Cuối Đông 2023
Tâm Quang Tiên Anh Thơ

*

Tinh Anh Trạch Pháp

Kính họa theo vần bài thơ của TT Chúc Hiền
Kính tưởng niệm Thi sĩ Phù Vân- Chủ bút
tập san Viên Giác.
Kính nguyện hương linh Thi Sĩ sớm tiêu điều nơi
miền Cực Lạc.
Kính phân ưu cùng gia quyến cùng chị
Diệu Thiện và toàn gia tang quyến.

An lạc Sống trong ánh Đạo vàng
Phù Vân thể sự chỉ vài trang
Tinh anh trạch Pháp lưu Viên Giác
Tiếp dẫn Hương Linh hướng từ quang
Tứ đại vô thường duyên tan hợp
Phước điền công đức rất rõ ràng
Chia tay một chốc mai trở lại
Trải nghiệm âm dương với định an

Nam Mô A Di Đà Phật
Tampere, Phần Lan 24.8 .2023
Minh Đạo Phương Biên

*

Nương Ánh Đạo Vàng

Kính họa theo vần bài thơ của Thầy Chúc Hiền
Kính tưởng niệm Nhà Văn Phù Vân- Chủ bút
tập san Viên Giác.
Kính nguyện Hương linh Thi Sĩ Tùy Anh
vãng sanh Cực Lạc Quốc.
Kính phân ưu cùng chị Diệu Thiện và toàn thể
tang quyến

Mấy chục năm qua ánh đạo vàng
Sáng soi muôn lối tựa vầng trăng
Hương nào về cõi "Tùy Anh" chọn (*)
Một đóa "Phù Vân" giữa trời quang (*)
Bác theo chọn lọc trang Viên Giác (**)
Nghiệp dĩ đã trao gắng chu toàn
Nhờ nguyện đáp đền công đức hải
Thông dong lên cõi nước bình an..!

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật.

Germany ngày 24.08.2023
Cư Sĩ Đan Hà (Kính họa)

Ghi chú: (*) Tùy Anh (Thơ) và Phù Vân (Văn) là
hai bút hiệu của bác Nguyễn Hòa.
(**) Chủ Bút Báo Viên Giác. Đức Quốc.

*

Sen Nở Trời Tây

Kính họa theo vần bài thơ của TT Chúc Hiền
Kính tưởng niệm Nhà Văn Phù Vân- Chủ bút
tập san Viên Giác.
Kính nguyện Hương linh Thi Sĩ Tùy Anh
vãng sanh Cực Lạc Quốc.
Kính phân ưu cùng chị Diệu Thiện và toàn thể
tang quyến

Đến thời xả báo nhẹ lên đàng
Sen nở Trời Tây cõi Lạc Bang
Niềm đạo quê xưa tươi tỏa rạng
Hương thiền chốn cũ ngát thơm lan
Phù Vân thanh thoát xa trần phận
Viên Giác đượm nhuần thắm sử trang
Điều lý ân sâu luôn cảm thán
Xuân thu tự tại thể hòa chan.

Nam Mô A Di Đà Phật
Houston, Texas 24.8 .2023
Cư sĩ Quảng An

*

Vĩnh Biệt Anh

Kính họa theo vần bài thơ của TT Chúc Hiền
Kính tưởng niệm Nhà Văn Phù Vân- Chủ bút
tập san Viên Giác.
Kính nguyện Hương linh Thi Sĩ Tùy Anh
vãng sanh Cực Lạc Quốc.
Kính phân ưu cùng chị Diệu Thiện và toàn thể
tang quyến

Viên Giác Tập san, một điểm vàng
Phù Vân, Chủ bút dẫn đầu trang
Văn thơ kết nối thâm tình bạn
Đưa đạo vào đời lộ ánh quang
Thiền Tịnh huân tu tâm tỏa sáng
Trước thềm sinh tử chẳng gì ràng
Văn thơ ngày cuối lời sâu thắm
Để lại cho đời vĩnh biệt an.

Melbourne, 26/8/2023
Thanh Phi

Thi Ca Kính Tiền Thi Sĩ Phù Vân

• Lâm Minh Anh NHỚ ANH PHÙ VÂN

*Anh về cát bụi sớm hôm nay
Trăng Rằm tháng Bảy sập đến ngày
Khóm hồng trước ngõ buồn không thắm
Bãi cỏ vườn sau lá rụng đầy
Ngày chưa lên nắng dày đặc mây
Trời sấm mù sương nhánh đêm gầy*

*Anh hỡi! Qua rồi những kiếp Phù Vân
Trở về quê mẹ đừng chân cõi Thiển*
California USA - 19.08.202

• Huỳnh Ngọc Nga MUỘI HUYNH TIẾN BIỆT

*Anh đã đi rồi anh đã đi
Phù Vân lan tỏa giữa vô thường
Thân Vô Ngã tướng anh bỏ lại
Đại Bàng xếp cánh gửi trần gian
Văn chương thi phú là nhân ngã
Tặng khách tri âm bạn một thời*

*Muội huynh trên dưới hai niên thập
Ngọc Ngõng chung cùng Bút Nữ vui
Có huynh, tỷ muội hoa bút múa
Viên Giác tập san một thuở cười
Anh đi Bút Nữ tuôn dòng lệ
Một Đàn Chim Việt thiếu người chẵn*

*Đường trần hai nẻo đến rồi đi
Sống ở thác về nghĩa tái quy
Chắp tay muội tiễn anh qua bến
Nam mô lời nguyện Phật Di Đà
Tây phương tịnh độ chờ anh đến
Phù Vân giờ đã tụ Phật môn*

To, ITALIA - 19.8.23

• Thi Thi Hồng Ngọc ĐẠI BÀNG YÊN GIÁC

Nhớ xưa tung cánh Đại bàng
Chở che cho cả một đàn chim non
Tám lăm năm lẻ vuông tròn
Chữ Đời, chữ Đạo không còn luyến lưu
Làm người nhân nghĩa vô tư
Lại Hòa, Hiền thuận đúng như tên mình.
Ồi hương linh, hỡi hương linh!
Người đi để lại tâm tình xót thương.
Tập thơ bỏ dở giữa đường,
Người về Cực lạc vẫn vương làm gì.
Lệ rơi thành một bài thi.
Đại bàng yên giấc ra đi nghìn trùng.

• Diệu Danh KÍNH TIẾN CƯ SĨ PHÙ VÂN NGUYỄN HÒA (1939-2023)

Mười bốn tháng tám Thầy đến thăm
Anh vẫn cười vui đón kính Thầy
Tay nâng pháp bảo Thầy trao tặng
Căn bệnh dường như nhẹ bỗng bay
Mười tám tháng tám được tin Anh
Nhẹ bước rời xa cõi dương trần
Thầy, bạn sống sờ thương luyến tiếc
Một làn mây bạc khuất trời Tây
Cõi trần con/tôi đã sống qua đây
Mấy mươi năm chủ bút giúp Thầy
Giữ gìn văn hóa trời Âu lạ
Giáo lý Phật Đà nghĩa thâm sâu
Chào Thầy, bạn hữu con/ tôi tạm biệt
Hẹn gặp mai này chốn cõi hương
Đừng buồn, đừng tiếc con/ tôi an nghỉ
Chiếc áo đã sờn rách phải thay

Nam Mô A Di Đà Phật
Offenbach, Đức Quốc 23/8/2023

• Nguyễn Song Anh THẮP NÉN HƯƠNG LÒNG TIẾN TÙY ANH

Ak Harburg anh trần trở
Nửa đời sóng gió kiếp nhân sinh
Một ngày trước khi lia cõi tạm
Đề thơ „Biển Vãn Mang Màu Xanh” *
Tứ thập niên dư tòng tâm Phật sự
Xuân lai xuân khứ Viên Giác từng thư
Vượt thác băng ghềnh Vô Thường nhẹ gánh
Sống Đời, trì Đạo rồi cũng hoàn hư
„Biển hiền lành sao nuốt bình yên, bao nhiêu
sinh linh,
Từ thuở chúng tôi đi tìm Tự Do
Người Việt Nam vượt biển bỏ cả cơ đồ”...*

Trên giường bệnh viện anh vẫn nhớ đang vào
 „Mùa Vu Lan xá tội vong nhân „* anh thao
 thức hoài,
 „Biển có truyền những lời kinh nguyện.
 Trong âm ba sóng nước chập chùng“ *
 Chập chờn trước thềm sinh tử
 Anh thống khổ chắt chiu từng hơi thở, nâng
 niu từng nét bút,
 Khi bạo quyền Việt Nam vẫn truy bức lương
 dân: “trốn, tìm” và, “lùng bắt” *
 „Cửa chánh sách cá lớn nuốt cá bé! „*
 Giây phút cuối, anh thanh thản ôm biển và bờ
 biển vào lòng
 „Biển vẫn giữ màu xanh thủy chung
 Màu thanh tịnh bình yên” * màu Thoát Khổ.

Tiền Anh thả nén hương lòng
 Nhìn Anh nhẹ bước khỏi vòng nhân gian
 Chuông chùa Viên Giác âm vang
 Bài thơ „Biển Vẫn Mang Màu Xanh” mùa Vu
 Lan này!

25.8.23 năm Quý Mão

Nguyễn Song Anh

*Lời thơ trong bài thơ Biển Vẫn Mang Màu Xanh

• **Trần Đan Hà**
MỘT CHÚT TƠ LÒNG
GỢI TÙY ANH

Ngỡ ngàng khi đọc tin anh
 An nhiên tự tại vắng sanh Niết Bàn
 Tiền anh tôi niệm Di Đà
 Cầu mong tiếp dẫn lên tòa Như Lai

Anh đi vui cảnh Liên Đài
 Tôi về đếm bước tương lai ngậm ngùi
 Nghĩ thương phận mỏng bèo trôi
 Lênh đênh trên biển dưới trời khổ đau

Một trang quá khứ nát nhàu
 Biển gầm sóng dậy trôi mau dưới trời
 Chúng ta sanh bất phùng thời
 Cho nên lặn đạn nửa đời chiến tranh

Nửa đời sau vẫn lênh đênh
 Nghỉ ngơi vẫn đọc thơ anh cuối đời (*)
 Bài thơ nhắc lại một thời
 Lao đao bao nỗi của người vượt biên

Quê hương chẳng được bình yên
 Nên người ước đến sống miền tự do
 Cũng may gặp Cap Anamur
 Cứu vớt đưa thẳng Hamburg cảng này

Và còn thêm được gặp may

Gặp chùa gặp bạn gặp Thầy Tâm linh
 Gắng tu cho được phước lành
 Về chùa Viên Giác tâm thành hiến dâng

Phụng sự đạo pháp thiện chân
 Dựng xây văn hóa ân cần mai sau
 Cầu mong Phật Pháp nhiệm mầu
 Đồi lời đưa tiễn nguyện cầu bình an !

Reutlingen ngày 26.08.2023

Trần Đan Hà

(*) Bài thơ: “Biển Vẫn Mang Màu Xanh” của Tuyền Anh
 làm tại bệnh viện Asklepios Klinikum Harburg trước
 ngày lâm chung.

• **Trần thị Hương Cau**
TIỀN NGƯỜI

(tiền chân anh Phù Vân Nguyễn Hòa về cõi
 Tây phương Cực Lạc)

Vẫn biết cát bụi rồi lại về với cát bụi
 Nhưng dư hương sao cứ nghẹn nghẹn trong
 lòng
 Mùa hạ theo chân Người, bỏ lại đàn chim xao
 xác với gió đông
 Từng giọt nện, không vơi được nỗi buồn tiễn
 biệt
 Xưa nắng lên, dưới vòm xanh chim ríu rít
 Sống vô tư như sương đọng ngọn cỏ hồng
 Dang rộng tay, Người che chở những bão
 giông
 Cho đàn chim chắp cánh vượn không mỏi
 Mười lăm năm rồi trôi nhanh như gió thoảng
 Chợt trầm luân mang Người đến hư vô
 Nắng vẫn hồng, sao vườn xưa lá đổ
 Cho đàn chim rưng rưng lệ kiếm tìm
 Bóng mát ấy đã về miền miền viễn
 Thương chúc Người được an giấc ngàn thu
 Một mai này tình cờ qua phố cũ
 Tiếng chân Người mãi đồng vọng âm vang...

CÒN LƯU MÃI NGHÌN SAU

Tháng bảy 2018, mấy chị em chúng tôi từ nhiều thành phố trên nước Đức, hẹn gặp nhau ở Berlin để tham gia biểu tình đòi nhân quyền cho Việt Nam. Sau biểu tình, chúng tôi hòa vào nhóm người về hội trường tổ chức hội thảo. Trên đường đến hội trường, chị Thanh Tâm, chị lớn của tôi, gặp lại anh Phù Vân. Trước đây nhiều năm, thời gian chị Thanh Tâm làm việc ở Trung Tâm Độc Lập tại thành phố Stuttgart, chị có cơ hội quen biết nhà thơ Tùy Anh và nhiều người khác trong giới văn nghệ sĩ, cũng như Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại. Nhân dịp anh Phù Vân nhắc chuyện đóng góp bài vở cho báo Viên Giác, chị Thanh Tâm giới thiệu tôi với anh Phù Vân. Đến giờ vào hội trường, tôi chỉ kịp trao đổi địa chỉ điện thư và điện thoại. Cuộc gặp gỡ ngắn gọn đó là mối duyên lành, đưa tôi đến với báo Viên Giác. Thuở sinh tiền, Ba Mạ chúng tôi có báo Viên Giác. Những khi về thăm song thân, tôi đọc "ké" báo Viên Giác. Đọc xong, tôi xếp báo ngay ngắn trong thư viện của ông bà cụ, để các "độc giả" khác có thể mượn đọc. Thế mà, sau lần gặp gỡ vội vàng trong cật rập của chương trình biểu tình, anh Phù Vân đã mở con đường, thân ái đón chào tôi vào với "gia đình" Viên Giác. Những bài đầu tiên "*Nhớ Tiếng Á Oi*", "*Yêu Lời Mẹ Ru*" được anh Phù Vân đưa vào những số báo gần nhất kèm những tranh hình minh họa tôi gửi. Tôi rất cảm kích và trân trọng phong cách làm việc của anh Phù Vân. Ngay từ những ngày đầu, anh Phù Vân đã giúp tôi bỏ đi cảm giác ngại ngùng, vì mình thiếu kiến thức về Phật Pháp. Qua anh Phù Vân, tôi đã từng bước đến gần hơn với báo Viên Giác. Tôi quen thêm anh Văn Công Tuấn cũng như vợ chồng anh Lương Nguyên Hiền. Tôi gặp lại chị Trần Thị Nhật Hưng, người hàng xóm cùng trang lứa với anh cả của tôi. Năm 2020, anh Phù Vân và anh Nguyễn Đạo, chủ biên Đặc San Văn Hóa Phật Giáo, ưu ái cho tôi được góp lời vào *Đặc San Phật Giáo & Đời Sống*. Đầu năm 2021, tôi nhận được tấm thiệp viết tay từ thầy Thượng Tọa Thích Như Điển. Một món lộc đầu năm tuyệt vời. Tôi rất ngạc nhiên và cảm động vô cùng. Thầy Thích Như Điển đại diện Ban Biên Tập của báo Viên Giác gửi lời chúc lành đầu năm và nhắn nhủ tôi gửi bài cho báo Viên Giác. Từ đó, mỗi đầu năm tôi nhận được thiệp của thầy Thích Như Điển. Năm nay, thầy còn kèm theo bao lì xì Mừng Xuân An Lạc, Nam Mô Di Lạc Tôn Phật của chùa Viên Giác Hannover. Thật là một vinh hạnh lớn cho tôi.

Trong cương vị Chủ bút của báo Viên Giác, anh Phù Vân nhận hàng núi thư từ. Hẳn anh phải

đọc hàng trăm, hoặc có thể hàng ngàn bài vở, chọn lọc cho từng số báo tùy theo chủ đề. Thế mà, mỗi khi gửi bài đến anh, tôi đều nhận được thư trả lời của anh. Rất thân thiện, quý mến. Anh viết trong email nhưng tôi có thể tưởng tượng giọng nói trầm ấm, thân ái của anh Phù Vân: "Tin em rõ, anh đã nhận được bài viết mới của em. Anh sẽ xem và tùy theo chủ đề để lần lượt đăng vào VG các số sắp tới." Anh chu đáo báo tin: "Số báo Xuân VG 252 tháng 12.2022, anh chuẩn bị sắp xong, trong đó có bài viết Con Đường Mùa Xuân của em."

Tôi rất cảm phục sức làm việc và nhiệt tình của anh. Tôi luôn áy náy, không gửi bài đều đặn đến báo Viên Giác, vì ngại những bài viết của mình không thích hợp với chủ đề của báo.

Khoảng cuối tháng bảy 2023, tôi gửi bài đến anh Phù Vân. Lần này, không thấy thư anh hồi đáp. Tôi đĩnh ninh, có lẽ anh quá bận, nên chẳng thắc mắc, băn khoăn. Khi nhận tin anh đã già tử cõi tạm, tôi bàng hoàng, sửng sốt. Thì ra, anh đã lâm trọng bệnh trong thời gian qua.

Năm kia, anh Phù Vân gửi tặng tôi cuốn "*Còn Đó Những Tinh Anh*" với lời đề tặng trong nét chữ viết tay thật đẹp của anh: "Tặng Hoàng Quân- người bạn văn đồng hương với thân tình của tác giả. Phù Vân". Tôi gặp anh chỉ một lần, chuyện trò với anh dăm ba phút, những liên lạc trao đổi bài vở trong khoảng bốn năm quả rất khiêm nhường so với những bạn bè, bằng hữu, kẻ vai sát cánh với anh hàng chục năm trong việc đạo, việc đời. Thế mà, anh Phù Vân xem tôi là "người bạn văn". Thế mà, tôi được món quà sách với "thân tình của tác giả". Chẳng là một niềm vui lớn thắng hoa cuộc sống đó sao!

Những ngày tháng cuối cùng, quanh anh Phù Vân là gia đình yêu thương, bạn bè thân mến. Đặc biệt có nhiều vị Hòa Thượng, Sư Sà, Sư Cô... đến thăm anh tại bệnh viện. Anh Phù Vân ra đi thanh thản trong thương tiếc của bao người. "*Biển Vắn Mang Màu Xanh*" là bài thơ cuối cùng, anh viết trên giường bệnh ngay trước ngày ra đi. Nét chữ viết tay của anh vẫn rắn rỏi, vẫn đẹp.

Kính tiễn anh Nguyễn Hòa- nhà văn Phù Vân- nhà thơ Tùy Anh. Xin được cùng gia đình, bạn bè góp lời nguyện cầu hương linh anh sớm tiêu điều miền Tây Phương Cực Lạc.

Như anh Phù Vân đã viết trong "*Còn Đó Những Tinh Anh*":

*"Người đã mất- nhưng tinh anh còn đó,
Và ân tình còn lưu mãi nghìn sau".*

Vâng, anh Phù Vân đã ra đi. Nhưng *ân tình* anh dành cho nhân gian, *ân tình* mọi người dành cho anh *còn lưu mãi nghìn sau*.

• **Hoàng Quân** -
Tháng Chín 2023

KHÓC ANH PHÙ VÂN!

**Ba nén hương thơm khấn nguyện Anh
Vãng sanh Tịnh Độ Phật Di Đà.**

• **Song Thư TTH**

Đó là một ngày không như mọi ngày. Buổi sáng thứ Sáu, 18-08-2023 tôi đang chờ một tin nhắn quan trọng từ con gái tôi. Nghe máy phát lên tiếng "ting", tôi vội chạy đến cầm lên xem. Không phải tin nhắn từ con tôi mà là do Chị Phù Vân gửi đến. Một bài thơ viết tay tựa đề "Biển vắng mang màu xanh". Cuối bài thơ thấy ghi Tuyền Anh, AK Harburg 17.08.2023.

Tôi thoáng ngạc nhiên sao hôm nay chị Phù Vân lại gửi cho tôi bài thơ nét chữ viết tay mà không gõ máy. Chỉ nghĩ thế thôi rồi tôi đi chợ sẵn mua một cây hoa hồng màu vàng vườn hoa tôi đang thiếu sắc hoa ấy. Lại bận bịu sang chậu tìm cho nó một vị trí thích hợp để đặt. Đầu đó xong xuôi lại ngắm nghía rồi mới xuống thùng thư lấy thư từ và thấy cả tờ báo Viên Giác kỳ tháng 8 này.

Việc đầu tiên mở trang cuối xem mục lục coi gồm những bài nào và do những ai viết. Không thấy. Hơi ngạc nhiên, tôi mở trang đầu tiên theo thói quen đọc mục Thư Tòa soạn. Vô tình lại thấy trang Anh Phù Vân viết thư. Tôi vội đọc trước, nghĩ trong suốt mấy tháng Anh vì bệnh duyên thì hẳn phải có sự kiện quan trọng nào đó cần trình bày. Quả nhiên Anh rút khỏi vị trí Chủ Bút vì sức khỏe không cho phép tiếp tục. Anh được Thầy phân công làm Chủ Nhiệm. Bây giờ Tân Chủ Bút là Anh Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn.

Vì những lẽ đó mà gần cả buổi chiều tôi không coi Mail. Chồng tôi đi làm về, ngồi ngay vào máy xem tin tức rồi mở Mail. Tôi nghe tiếng chồng tôi nói:

- Anh Phù Vân mất rồi!

Tôi buông tờ báo Viên Giác! Đứng bật lên. Nhìn về hướng chồng bàng hoàng không tin đó là sự thật. Nước mắt tôi tự nhiên tuôn trào. Tôi muốn nấc lên thật to, khóc lên thật lớn như trẻ con vừa lạc mẹ. Nhưng tôi phải nén. Vì tôi không bao giờ muốn khóc như thế trước bất cứ ai.

Cứ thế nước mắt tôi vẫn cứ mãi tuôn. Tôi không thể khóc mãi vì phải dọn buổi cơm tối cho chồng. Tôi không muốn dùng bữa nữa, chỉ ngồi ăn vài miếng lấy lệ rồi ra ngồi mở Tivi. Nhưng nó muốn nói, muốn làm gì trên đó, mặc kệ, tôi cũng không cần biết. Thấy vẻ bi thương tột độ của tôi, thần thờ như người mất hồn. Chồng tôi mới nói:

- Thôi, vào thay quần áo đang hoàng rồi ra sân hướng về phương Bắc thập cho Anh Phù Vân ba nén nhang.

Đến lúc này tôi mới sực nhớ. Cảm ơn chồng tôi nhắc nhở một việc làm ý nghĩa trong thời khắc này, là kính cẩn bái lạy Hương Linh Người vừa mất.

Sau đó tôi mở Mail để chính tận mắt mình đọc hung tin ấy. Mail do tân Chủ Bút Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn gửi cho Thy Thy, một thành viên trong Nhóm Bút Nữ vào lúc 14h báo tin Anh Phù Vân đã ra đi tại bệnh viện AK, Harburg lúc 10h sáng 18-08-2023 và nhờ Thy Thy báo tin cho cả nhóm Bút Nữ. Tôi lại mở tin nhắn qua Viber của Chị Phù Vân gửi bài thơ của Anh cho tôi, đọc kỹ lại là vào lúc 10h34 sáng. Nhưng Chị Phù Vân không viết lời nào. Tôi nghĩ Chị vì quá đau buồn, hoảng loạn nên quên cả việc báo tin Anh vừa mất trước đó chỉ nửa tiếng.

Qua ngày sau tôi lại thắc mắc hỏi bài thơ "Biển vắng mang màu xanh" là thủ bút của Anh hay Anh đọc cho Chị chép, thì Chị gửi cho tôi bài thơ ấy, tuồng chữ hoàn toàn khác. Chính là thủ bút của Anh, còn bài thơ hôm trước chỉ là Chị sao chép lại và gửi cho tôi. Đây là di bút bài Thơ cuối cùng trong đời Anh, được viết từ bệnh viện AK, Harburg, một ngày trước khi mất.

Sáng thứ hai, ba ngày sau khi Anh Phù Vân vừa mất, đêm trằn trọc khó ngủ, sáng dậy tôi bơ phờ, cả người nóng ran. Ra vườn ngồi xích đu đong đưa nhẹ nhẹ, mắt nhắm hờ. Chỉ còn một mình tôi ở nhà, trầm lặng. Hương hoa hồng hòa quyện với hương hoa oản hương khiến tinh thần tôi dễ chịu lại. Mở mắt ngắm xa xa dãy đồi với rừng thông bát ngát, cảnh những chiều tôi hay ngồi đây, trên đồi bên này ngắm hoàng hôn buông xuống bên kia khi vầng thái dương đỏ ối vừa lặn khuất sau đỉnh đồi để lại những dải mây hồng tím trên nền trời đã nhạt màu xanh. Và tôi biết sau dãy đồi đó, là hồ Bodensee vì nó chạy dài thoải thoải thấp dần để lộ mặt hồ xanh bao la như "biển hồ" tôi hay tựa cửa sổ nơi phòng ngủ ở mặt sau nhà để ngắm nhìn.

Miền man trầm tư tới đây tôi lại liên tưởng "Biển vắng mang màu xanh" và kêu thầm: "Anh Phù Vân hỡi! Sao ra nông nổi". Tiếng kêu xót xa khiến đầu óc đang đặc sệt của tôi nảy ra đôi chút ý tưởng, vội lấy giấy bút ra vườn ngồi viết một mạch những dòng thô sơ để nay mai khi gõ máy bài viết tưởng niệm Anh sẽ lồng vào:

Anh Phù Vân hỡi!
Sao ra nông nổi
Tử biệt sanh ly
Anh đã ra đi
Về miền miên viễn
Đàn em đưa tiễn
Ngàn giọt lệ rơi!

Lòng dạ rồi bởi
Chỉ biết khóc Anh
Mơ màng năm canh
Thương Anh bao năm
Viên Giác lo chăm
Cương vị Chủ Bút
Không chút sơ suất
Tờ báo phát triển
Bốn mươi lăm niên
Nức tiếng gần xa
Nhờ sự thiết tha
Bao quý Độc giả
Vòng tay bao la
Ủng hộ hết mình!

Bao nhiêu ân tình
Thầy Thích Như Điển
Phát hành "uyển chuyển"
Báo vẫn giữ giá
Vật giá tăng gia
Bao năm vẫn vậy
Chỉ mong trông cậy
Độc giả tiếp tục
Ủng hộ liên tục
Quý hóa biết bao!

Bao chuyện lao xao
Chủ Bút duyên bệnh
Bất ngờ tuyệt mệnh!

Phù Vân vân du Vào cõi thiên thu Khóc Anh!!!

Những kỷ niệm về Anh Phù Vân rất nhiều. Tôi chỉ xin phép được ghi lại một sự kiện đặc biệt là buổi ra mắt sách Những Cây Bút Nữ 2 tại chùa Viên Giác, Hannover. Trước đó chúng tôi nhóm bút nữ đã tụ tập tại nhà Anh Chị Phù Vân khoảng một tuần. Thỉnh thoảng Thầy PT. Thích Như Điển lại điện cho Anh Phù Vân hỏi thăm tình hình chung cả nhóm và cố vấn cho buổi lễ ra mắt sách NCBN 2. Thầy yêu cầu Anh Phù Vân hôm đó sắp xếp phải có ba cô trong nhóm bút nữ đại diện cho ba miền Nam- Trung- Bắc đứng ra trình bày mục đích buổi lễ.

Cả nhóm xôn xao, cuối cùng chọn được ba người. Thứ nhất: Miền Trung có chị Cả trong nhóm chính là chị Doãn, với giọng Huế đặc sệt của người từ cố đô vang bóng một thời, một MC kỳ cựu vẫn được các hội đoàn mời làm MC trong các buổi lễ. Thứ nhì: Miền Nam là chị Phương Quỳnh (chị Phù Vân), tuy chưa quen nói chuyện trước đám đông nhưng nhờ vào giọng nói chân thành thiết tha nên cũng dễ lấy cảm tình người nghe. Và thứ ba: Miền Bắc chính là chị Hoa Lan. Như lời nhạc nào đó "Này

cô Bắc Kỳ nhỏ nhỏ của tôi ơi!". Chị, với mái tóc demi garçon và giọng Bắc truyền cảm như rót mật vào tai.

Thế là ngay tối đó có màn tập dợt của ba cô trước cả nhóm và chính Anh Phù Vân chỉ đạo.

Ngoài ra trong mấy ngày rảnh rỗi Anh Chị Phù Vân đưa chúng tôi tham quan đó đây. Đặc biệt nhất là đến chùa Bảo Quang, Hamburg bên bờ sông thơ mộng để kính viếng Sư Bà Thích Nữ Diệu Tâm. Khi đó sức khỏe Sư Bà đã yếu, nhưng Sư Bà vẫn rất vui vẻ đón tiếp chúng tôi. Cả nhóm xúm xít bên Sư Bà hỏi thăm và chụp hình lưu niệm. Thấy Sư Bà mệt, Anh Phù Vân không để chúng tôi nấn ná thêm ngại làm phiền Sư Bà nên vội vã cáo từ.

Buổi ra mắt sách Những Cây Bút Nữ 2 thật thành công. Anh Phù Vân trang trọng trong bộ áo dài xanh, khăn đóng truyền thống. Nhắc đến việc này tôi nhớ lại trước khi lên đường thu xếp hành lý, thấy đàn bà con gái chúng tôi lăng xăng điệu dàng, Anh Phù Vân cũng vui lây nên lấy ra hai bộ váy dành mặc cho ngày ra mắt sách mà cũng là dịp ngày Rằm của Tết Nguyên Đán. Một bộ đồ vest và bộ áo dài VN và hỏi ý chúng tôi Anh nên mặc bộ nào? Lập tức cả nhóm bàn tán. Người chọn Âu phục, người nói quốc phục VN hay hơn nặng nhịt cả lên. Nhức đầu quá, cuối cùng Anh Phù Vân bèn phán

" Thôi, không ồn ào nữa. Chọn áo dài VN. Đơn giản: hành lý nhẹ, gọn.

Nói đến tập sách NCBN2 tôi lại nghĩ về tập sách NCBN đầu tiên. Khi đó tôi còn chưa nghĩ gì về viết lách. Nhân một sự tình cờ được đọc nó. Trong tập sách NCBN1 này, có Chị Hồng Nhiên, nhưng về sau vì lý do sức khỏe Chị không thể tiếp tục rồi những năm sau đó, nghe tin Chị qua đời. Chị là thành viên kỳ cựu trong Ban Biên tập của Tờ báo Viên Giác sát cánh bên Anh Phù Vân từ sau những năm đầu tờ báo được Thầy Phương Trượng Thích Như Điển thành lập và đảm nhiệm mục Trang Thiếu Nhi chuyên viết chuyện cổ tích cho các em đọc. Tôi đã đọc hết những truyện Chị viết trong tập sách NCBN1. Văn phong Chị hiền hòa, chân thật, nội dung mang tính chất nhân văn nên tôi rất mến mộ. Khi biết được điều này, Chị viết nhắn trả lời tôi một cách dễ thương và đầy khiêm nhường: *Cám ơn em đã thương chị mà đọc tất cả truyện chị viết trong tập NCBN1.* Giờ đây tưởng niệm về Anh Phù Vân, em cũng xin chân thành thấp ba nén hương lòng kính cẩn bái lạy Hương Linh Anh Phù Vân và Chị Hồng Nhiên, một người đàn Chị của em trong nhóm bút.

Nhìn lại từ khi Anh phát bệnh cho đến khi mất chỉ khoảng bốn tháng rưỡi. Tôi còn nhớ khi tôi gửi bài viết đóng góp đến ĐSVH/PG 2023 vào cuối tháng 3, thì hai ngày sau Anh trả lời qua Mail. Sở dĩ

Anh chậm trễ hồi âm vì Anh đang bận rộn với mấy cái hẹn với các bác sĩ. Như vậy những bệnh của Anh đã bộc phát từ đầu tháng Tư và rồi sau đó tôi nghe tin bệnh Anh trở nặng.

Căn cứ từ tin nhắn Chị Phù Vân gửi cho tôi vào ngày 22.05 thế này:

"Song Thư ơi,... Từ tháng 4 đến nay anh bị nhiều bệnh lắm..."

Đầu tuần vừa qua anh có vào bệnh viện..."

Chị gửi em 10 tấm ảnh quý của Quý Hòa Thượng đến nhà thăm và tặng quà cho anh... Anh chị vô cùng cảm động với tình cảm cao quý đó..."

Và ngày 13.06 một tin nhắn của Chị Phù Vân gửi cho tôi

Song Thư thương, ... Anh Phù Vân bị bệnh phổi đang còn chữa trị..."

Tất cả đã kết thúc! Nhưng Anh vẫn để lại trong lòng bao người hình ảnh vị Chủ Bút khả ái đã tận tâm, tận lực cho Báo Viên Giác đến hơi thở cuối cùng. Báo Viên Giác Vu Lan trong kỳ tháng 8 vừa rồi đánh dấu lần cuối cùng của Cố Chủ Bút Phù Vân và là sự khởi đầu của Tân Chủ Bút Nguyễn Đạo Văn Công Tuấn. Và với sự điều hành mới mẻ của tân Chủ Bút này sẽ thổi làn gió tươi mát vào khu vườn Viên Giác thêm xôn xao hoa lá.

Tôi còn nhớ trong kỳ báo Viên Giác nào đó lâu lắm rồi, Anh Phù Vân có viết: *Anh mong sao khi Anh chết, được hỏa táng, tro cốt sẽ được rải xuống biển để nó có thể theo biển cả trôi giạt về một bờ biển nào đó trên quê hương Việt Nam.* Nhưng đó không thể gọi là ước nguyện vì không thể thực thi mà chỉ là sự "vọng tưởng" của người đã đứt ruột đành đoạn lìa xa quê hương, đất tổ ra đi để tìm Tự Do, và bao nhiêu năm viễn xứ tình hoài hương khắc khoải khao khát một ngày trở về quê hương Việt Nam, nhưng hồi ơi con đường trở về đó đã... "Mất Lối Quay Về!"

Ngày 17.08.2023 một ngày trước khi Anh Phù Vân ra đi vĩnh viễn vào lúc 10h sáng 18.08.2023. Trong giây phút "hồi quang phản chiếu" Anh vẫn còn mơ màng: Biển vẫn mang màu xanh. Màu của thanh tịnh, bình an.

Chúng em, Nhóm Bút Nữ xin chấp tay kính cẩn bái lạy:

*Ba nén hương thơm khẩn nguyện Anh
Vãng sanh Tịnh Độ Phật Di Đà.*

• Song Thư TTH

(Viết xong vào ngày Tang lễ
Anh Phù Vân - 29.08. 2023)

NHƯ ÁNG PHÙ VÂN

(Tưởng nhớ anh Phù Vân, cựu Chủ Bút báo Viên Giác)

• Trần thị Nhật Hưng

"*Phù Vân*" là bút hiệu của anh, anh tự ví mình như áng mây nổi bồng bềnh, lãng đãng trên bầu trời xanh rồi mất hút. Vâng, áng mây hôm nay đã mất hút vào cuối chân trời nào đó, không để lại dấu tích, còn chẳng trong lòng người hướng về để ngậm ngùi tiếc nuối một áng mây thật đẹp!

Anh đến trong đời này cũng như bao người khác. Đến rồi đi, không ngoài qui luật Sinh-Lão-Bình-Tử. Nhưng sự ra đi của anh, khi hay tin, dù đoán trước suốt thời gian anh lâm trọng bệnh, vẫn không khỏi để lại trong tôi nỗi bàng hoàng bần thần. Lòng tôi rưng rưng. Tâm trí luẩn quẩn mãi những kỷ niệm thân thương về nhân duyên gặp, biết, rồi quen anh. Thời gian dài 30 năm, tình thân thêm khăng khít như anh em ruột thịt một nhà. Nhà văn chương!

Lần đầu tôi gặp anh năm 1993 khi ra mắt sách tác phẩm đầu tay "Giấc Mơ Xưa" của tôi tại chùa Viên Giác do chùa xuất bản. Lúc đó anh là Chủ bút. Anh đứng ra lo liệu sắp xếp mọi khâu, từ giới thiệu tác giả kể cả khâu phát hành. Tuy mới gặp, thấy anh hiền hòa, tử tế, tôi không cảm thấy xa lạ, trái lại còn thấy gần gũi thân thương nhờ tình văn chương đã nảy nở từ những lần đọc bài viết của nhau trên báo. Hôm đó còn có nhà văn Hồ Trường An, nhà văn Vũ Nam, nhà thơ Đan Hà... Chỉ vậy thôi, mà một năm sau đó, nhân dịp thăm bà con từ Na Uy trở về Thụy Sĩ, tàu lửa ghé Hamburg nơi anh định cư. Trong khi đợi đổi tàu những hơn tám tiếng, mãi 23 giờ khuya tàu mới tiếp tục chạy, tôi chợt nhớ đến anh, phần để giết thời gian nhàm chán, phần cũng muốn thăm anh, tôi vội mở niên giám điện thoại có sẵn tại nhà ga tìm anh. May mắn, anh vừa đi làm về. Nghe tôi trình bày, anh hân hoan đem xe đến đón, mời vợ chồng tôi về nhà và đãi một bữa cơm chiều bất ngờ nhưng khá thịnh soạn với đầy đủ canh, xào và kho. Ăn xong, vợ chồng anh đưa vợ chồng tôi thăm cảng Hamburg rồi đợi 8 giờ tối xem múa nước. Một tiết mục vô cùng độc đáo, đẹp mắt với màu sắc lấp lánh của nước luôn thay đổi theo đèn, hòa cùng tiếng nhạc lúc nhẹ nhàng du dương lúc sống động hùng tráng. Từng xem múa nước nhiều nơi tại các nước khác, tôi không thấy đâu đẹp bằng Hamburg, Đức quốc. Cũng nhân dịp này anh mời tôi gia nhập hội viên Văn Bút Âu Châu mà anh có chân trong Ban lãnh đạo.

Tình thân càng lúc càng thăm thiết, khi chính anh là người đích thân trao giải văn chương và phỏng vấn tôi trong cuộc thi "Viết về Âu Châu" do chùa Viên Giác tổ chức và tôi may mắn đạt giải.

Từ đó, tuy không ai tuyên bố, không cắt máu ăn thề trong vườn đào như anh em Lưu, Quan,

Trương nhưng tôi xem anh như người anh cả trong gia đình, nhất là sau này có thêm sự cộng tác của 7 rồi 8 cô bút nữ báo Viên Giác (đúng ra là 9, nhưng có một chị đã qui tiên).

Tác phẩm "Những cây bút nữ 1" rồi "Những cây bút nữ 2" do anh đề nghị, sau khi được Hòa Thượng Thích Như Điển, Chủ nhiệm báo Viên Giác đồng thuận, anh miệt mài chăm lo bài vở rồi cùng chùa Viên Giác xuất bản, phát hành.

Ngày ra mắt sách, trước khi về chùa tổ chức, anh mời cả nhóm họp mặt tại nhà anh... ăn và cả tuần luôn. Anh tận tụy đưa đón từng người vô cùng vất vả. Có người đón ngay nhà ga, có kẻ đến từ phi trường. Có lúc quá tải nhét đầy nhóc người cùng va ly ngổn ngang ngồi chen chúc chân gác chông chéo lên nhau trông thật nực cười, đầy kỷ niệm. Sau đó mới quay về chùa (nhà anh cách chùa 2 tiếng xe lửa) quây quần sinh hoạt bên nhau chung lo đưa con tinh thần, chia sẻ niềm vui, trách nhiệm, không khí thân tình vô cùng tưng bừng nhộn nhịp. Hạnh phúc ngập tràn tưởng như không còn niềm vui nào hơn khi đưa con chung của nhóm được độc giả đón nhận một cách nồng nhiệt. Chỉ trong vài tháng bán sạch 1000 cuốn sách. Nghiễm nhiên sau đó, vô hình trung anh như là người thành lập nhóm "Những Cây Bút Nữ Báo Viên Giác" đã đưa chúng tôi càng lúc càng gần bó, khăng khít nhau hơn. Rồi cũng từ đó, chúng tôi tự vạch chương trình, cách một hoặc hai năm, nhóm gặp nhau một lần, lúc nhà người này, lúc nhà người khác.

Lần sang Thụy Sĩ theo lời mời của tôi cũng ở cả tuần luôn, sẵn dịp du lịch Thụy Sĩ cho biết phong cảnh hữu tình của đất nước thơ mộng yên lành được mệnh danh "thiên đường hạ giới".

Tôi vốn yêu văn nghệ, đêm cuối trước khi chia tay, tôi bày trò tổ chức văn nghệ bỏ túi cùng đề nghị phát quà trao đổi nhau. Mỗi người đến đều mang theo một quà nhỏ không đề tên ai, gom lại rồi bốc thăm. Ai trúng quà nào thì đều mở ra xem rồi cùng vỗ tay, coi như trước khi về nhà, ai cũng có phần quà làm kỷ niệm.

Chương trình văn nghệ, mỗi người đều phải chuẩn bị một bài hát, chuẩn bị cả áo dài đẹp để mặc chụp hình, bắt phổ khỏe sắc phục truyền thống Việt Nam với người Thụy Sĩ và để lên... sân khấu nữa (sân khấu nằm một góc phòng khách) hát hay dở không cần biết với tiêu chí hát hay không bằng hay hát. Hôm đó, phái đẹp lẳng xằng tô điểm, nhốn nháo, lượn lờ qua lại, cùng đua nhau khoe sắc níu kéo lại tuổi Xuân mà thời gian đang dần làm héo úa, để một ngày không như mọi ngày, để một ngày ít ra quên đi chuỗi ngày tha hương buồn chán nơi xứ lạ. Chương trình có cả kịch tự phát, tự diễn, tự cười, tự vỗ tay. Diễn viên kiêm luôn là khán giả cổ vũ cho nhau. Chỉ một nhóm nhỏ vui chơi với nhau, dù tuổi ai nấy giá chót cũng "sồn sồn" đều đưa nhau tìm lại tuổi thơ hồn nhiên mà thời gian đã cướp mất. Đêm đó thật là vui, anh hòa mình cùng "bọn trẻ" (trẻ hơn anh

thôi), anh cũng hát không câu nệ tuổi tác để có những nụ cười thật thoải mái.

Hôm tại nhà tôi, anh còn được bầu "Trưởng ban kiểm soát" nhắc nhở những Ban bệ chậm trễ hay mãi lo tán gẫu ham vui lãng quên nhiệm vụ của mình, vì đồng người, chúng tôi chia Ban làm việc: Ban nấu ăn, Ban hành đường dọn, rửa chén và cả Ban vệ sinh nữa!

Bởi do anh là Phù Vân, người sáng lập nhóm, tuổi cao nhất nên chúng tôi coi anh là... sếp, là anh cả, và tự coi như một gia đình mang họ Phù! Thế là ai nấy tuôn ra một mớ tên với họ "Phù": Phù Đồng, Phù Đồ, Phù Điều, Phù Du, Phù Thủy, Phù Thủng, Phù Mỏ, Phù Thịnh. Ngay tên đặt ra cũng bốc thăm, ai trúng tên xấu thì ráng chịu với tên đó. Tội nghiệp cho tôi, mặt "hiền" (?) như... Bụt mà bốc trúng tên Phù Thủy. Tên Thủy rất hay nhưng kèm họ Phù thì nghe không đẹp tí nào!

Một điều nữa, ngoài tên họ Phù, nhóm chúng tôi xuất phát từ bốn phương trời tụ về nên tự ví mình như "Đàn Chim Việt". Do vậy, dựa theo vóc dáng và tính cách từng người, mỗi người còn mang tên một loài chim: Chim Công, Bồ Câu, Bìm Bịp, Ngỗng, Vịt Bầu, Tu Hú, Chích Chòe, Hạc, Két... Còn anh, vì là bậc đàn anh, cao chót vót, chúng tôi gọi anh là Đại Bàng.

Cứ thế thời gian lẳng lờ trôi, thoáng chốc mà đã mấy chục năm trời, tuổi đời mỗi người càng chông chất, tỷ lệ nghịch với sức khỏe giảm đi. Đường sá lại xa xôi cách trở, nên khó mà có dịp gom hết lại một lần. Chỉ xé lẻ, ai còn khỏe tay mạnh chân thì hẹn hò thăm nhau. Hoặc may ra gặp nhau tại chùa Viên Giác khi có lễ hội trọng đại như kỷ niệm 40 năm báo Viên Giác.

Bây giờ thì, tất cả đã trôi qua, áng mây nổi (Phù Vân) đã bay xa không bao giờ quay lại. Bầu trời vẫn trong xanh, tiếp nổi nhiều áng mây hồng, nhưng giữa không trung bao la mệnh mông đó không còn thấy Đại Bàng lượn lờ tung cánh. Anh đã đi thật rồi. Vĩnh viễn rời xa gia đình, bạn bè, xa chùa, bỏ lại tờ báo Viên Giác, bao công trình mà một đời anh gánh vác chăm lo cho văn chương Việt Nam nơi xứ người, và nhất là bỏ lại bao thương tiếc nhớ nhung của mọi người, trong đó có nhóm bút nữ chúng tôi.

Xin mượn bài thơ tứ tuyệt của Thi Thi trong nhóm để ngậm ngùi tiễn biệt anh:

Khi xưa tung cánh Đại Bàng.

Chở che cho cả một đàn chim non.

Tám lăm năm lẻ vương tròn.

Chữ ĐÔI, chữ ĐẠO không còn luyến lưu.

Riêng tôi, với lòng chân thành tha thiết, tôi viết vài hàng như thắp nén hương lòng gửi đến anh, nguyện cầu Hương Linh anh chóng vắng sanh về cõi Tịnh Độ.

Thương kính anh vô vàn! Vĩnh biệt anh Phù Vân!

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật.

Trần Thị Nhật Hưng

ĐIỀU VĂN TANG LỄ NGUYỄN HÒA

Kính thưa Hòa Thượng Phương Trưởng

Kính thưa Quý Thượng Tọa, Đại Đức, Tăng Ni

Kính thưa toàn thể Quý Vị

Ngày 07.3.80 một chiếc ghe vượt biên xuất phát từ bến phà Bình Tân - Cửa Đại (tỉnh Bến Tre) mang theo 213 sinh mạng, trong đó có gia đình anh chị Nguyễn Hòa và 4 người con – chưa đến 3 ngày thì đã được tàu nhân đạo Cap Anamur cứu vớt rồi đưa vào trại tỵ nạn Singapur – Tôi được tàu Cap vớt cuối tháng 3 năm 80, rồi cũng vào trại Singapur. Chính trong trại tỵ nạn này tôi được làm quen với anh Nguyễn Hòa.

Khi tôi nhập trại thì anh đã làm việc trong Ban đại diện trại Singapur với chức vụ „Trưởng ban Nội Vụ“. Anh rủ tôi vào làm „Trưởng ban Ngoại Vụ“ của trại. Đó là dịp đầu tiên tôi có cơ hội làm việc chung với anh.

Anh rất hiền hòa, thân thiện và hòa đồng. Với cương vị „Trưởng ban Nội Vụ“, anh luôn tìm cách giúp đỡ và tranh đấu quyền lợi cho mọi người trong trại. Anh khuyến khích tôi liên lạc hướng dẫn Hội Hồng Thập Tự và các hội thiện nguyện tư nhân ở Singapur vào trại tỵ nạn thăm hỏi và giúp đỡ các thuyền nhân Việt Nam trong trại.

Anh kể :

- Học sinh trường Quốc Học (Huế)
- Năm 1964 Kỹ sư Thủy Lâm – Trưởng ty Thủy Lâm Quảng Nam
- Năm 1970 Trưởng Khu Thủy Lâm 5 tỉnh miền Trung, Vùng I Chiến Thuật
- Năm 75 tù CS đến 1978

Tháng 5.1980 gia đình anh được định cư tại München, sau đó một tháng thì tôi cũng được định cư tại Hamburg và cứ nghĩ rằng sẽ không ở gần anh và gia đình anh nữa.

Qua năm 1982 anh và gia đình anh bất ngờ chuyển lên Hamburg. Tôi vui vì được tái ngộ cùng anh. Lúc này Hội NVTNCS Hamburg cũng vừa được thành lập năm 1981. Chờ khi gia đình anh ổn định, chúng tôi mời anh tham gia cùng Ban Chấp Hành Hội. Anh hăng hái nhận lời làm Trưởng Ban Báo Chí và anh chính là „cha đẻ“ của tờ báo Viet-Hamb, tiếng nói chính thức của Hội NVTNCS/Hamburg nổi tiếng một thời. Bà con Phật Tử Hamburg sau đó cũng mời anh vào Ban Chấp Hành Chi Hội Phật Tử Hamburg từ 1984 đến 1990.

Một hôm anh vui mừng khoe với tôi là Bộ Lao Động đã tìm được cho anh việc làm rồi, „mà công việc này lại rất thích hợp với khả năng bằng cấp của anh trước đây“, anh nói. Tôi mừng cho anh, nghĩ anh sẽ được làm trong Bộ Lâm Nghiệp thành phố hay trong một công ty nào đó liên quan đến lâm sản. Anh vừa cười vừa nói: „Thì đúng rồi, anh lo việc săn sóc cây cối, nhưng không phải trong rừng mà là trong một... nghĩa địa lớn nhất tại Hamburg“. Tôi thót tim nhìn anh, không thấy anh buồn, không thấy anh thất vọng, trái lại anh rất vui, anh cho rằng có việc làm là tốt rồi để nuôi vợ nuôi con, chẳng nhẽ cứ ì ra ăn tiền xã hội. Anh bảo hồi trước mình đứng nhìn và kiểm soát người ta đốn cây, săn sóc rừng, bây giờ mình trồng cây, tía lá, làm đẹp nghĩa trang dưới sự kiểm soát của người ta ....“đổi đời mà em“ !

Càng ngày tôi càng cảm phục anh, cảm phục anh là con người hiền lành, chịu đựng, sống nhiều với nội tâm và rất khiêm nhường. Anh không khoe khoang quyền lực trong phạm vi công việc mình trong quá khứ, Anh sẵn sàng chấp nhận và an vui trong cuộc sống hiện tại và anh luôn luôn nỗ lực phấn đấu cho tương lai của anh và gia đình anh.

Anh luôn đóng góp nhiệt tình không ngừng nghỉ vào tất cả các hoạt động của Hội NVTNCS Hamburg, xuyên qua gần 10 Ban Chấp Hành, anh luôn gắn bó với Hội Cao Niên và Chi Hội Phật Tử Hamburg cho đến tận những ngày cuối đời. Hơn thế nữa, anh thường xuyên đóng góp tích cực cho chương trình tu sửa nghĩa trang Quân Đội Biên Hòa và Hội cứu trợ Thương Phế Binh VNCH.

Một ân nhân của người Việt tỵ nạn tại Hamburg trong thập niên 90 mà ai cũng biết, đó là bà Ilse Rützel. Anh là một trong một số các anh em dành nhiều thì giờ phụ bà khiêng vác và chở tủ, giường hay bàn ghế đến tặng các gia đình Việt Nam mới đến định cư, có khi còn phải khệ nệ khiêng vác tận lên lầu ba lầu tư cho họ. Anh kể nhiều người cứ tưởng anh chở đồ đi bán, nên anh cứ phải giải thích hoài. Sau khi bà Rützel qua đời, anh cũng là người cùng một số anh em khác hàng năm đến làm sạch sẽ mộ của bà và đốt nén hương tưởng nhớ và tri ân bà.

Cũng trong thời gian này, anh bắt đầu viết văn và làm thơ. Là cộng tác viên thường xuyên cho báo Viên Giác (Đức) và nhiều báo chí người Việt Hải Ngoại.

Anh được bầu trong Ban Chấp Hành Trung Tâm Văn Bút Âu Châu và Văn Bút Việt Nam tại Hải Ngoại

Hỏi anh hồi đó bên VN anh cũng viết văn làm thơ hay sao ? Anh bảo chỉ là... "*Tức cảnh sinh tình*" – Nghĩa là nhìn cảnh vật chung quanh nơi xứ lạ quê người, rồi nhớ về quê hương yêu dấu mà cảm xúc dâng trào. Rồi từ những cảm xúc đó chuyển qua lời văn, hoặc những vần thơ... Anh chọn bút hiệu Tùy Anh và Phù Vân trong những sáng tác của mình vì theo anh, cuộc đời chỉ như những đám mây lưng trời, hợp rồi tan, chẳng có gì bền vững... "*như gió thổi, như mây nổi, như chiêm bao*" (thơ Nguyễn Công Trứ).

Hòa Thượng Thích Như Điển đã nhận ra tài năng thơ văn phong phú đi kèm với khả năng điều hành một tờ báo Phật nên đã chọn anh làm Chủ Bút báo Viên Giác từ năm 1995.

Quả là 1 sự chọn lựa tuyệt vời - vì từ đó báo Viên Giác ngày càng lớn mạnh, vượt qua các đại dương đến tận Hoa Kỳ, Canada, Úc Châu và dĩ nhiên toàn Âu Châu. Có lúc con số xuất bản lên đến từ 5 đến 6 ngàn số mỗi lần. Anh giao thiệp rất rộng rãi và tế nhị mời gọi được các nhà báo, nhà văn, nhà thơ VN nổi tiếng trên toàn thế giới, kể cả những anh chị em không phải Phật Tử (như Thiên Chúa Giáo hay Tin Lành) cũng sẵn sàng hoan hỉ hợp tác với tờ báo... Chùa. Chính Anh Nguyễn Hòa, hay Phù Vân, hay Tùy Anh đã giúp cho tờ báo Viên Giác trở thành một tờ báo Tôn Giáo tồn tại lâu đời nhất trên thế giới, tính cho đến nay đã 44 năm qua vẫn còn tồn tại. Dĩ nhiên chúng ta không bỏ qua những đóng góp quý báu thường xuyên của các cộng tác viên của anh và các Phật Tử VN. Chính Hòa Thượng Thích Như Điển, vị sáng lập báo Viên Giác từ năm 1979 cũng đã phải thốt lên rằng: „Đây là điều chúng tôi chưa bao giờ dám nghĩ đến“.

Cũng không quên nhắc đến những đóng góp lớn lao của anh cho Ủy Ban Cap Anamur mà anh vẫn thường nói. "*Không có Ông Neudeck, không có Cap Anamur, chúng ta không có ngày nay. Biết ơn không thôi thì chưa đủ mà phải tiếp tay hỗ trợ các việc làm nhân đạo của ông Neudeck và Cap Anamur. Đó là việc không những nên làm, mà còn phải làm*".

Không có Đại hội Cap Anamur nào mà không có sự tiếp tay hỗ trợ của anh. Cho dù xa xôi tận Troisdorf, Mönchengladbach... hay những lần đi vận động tại München, Stuttgart, Oldenburg hay Norddeich v.v... để xây dựng tượng đài tri ân tại Hamburg đều có anh tham dự. Anh cố vẫn những điều tế nhị và hữu ích cho anh em trong

BCH Hội Xây Dựng Tượng Đài ngoài cảng Hamburg được khánh thành ngày 12.9 2009.

Sau khi vị ân nhân Rupert Neudeck qua đời ngày 31.5.2016, anh đôn đốc liên lạc chạy ngược chạy xuôi trong việc kêu gọi xây dựng bia tri ân TS Rupert Neudeck tại Troisdorf ngày 12.5.2018.

Anh là khuôn mặt quen thuộc đối với gia đình Ts Rupert Neudeck. Còn nhớ 1 lần Đại hội Cap Anamur tại Troisdorf vào đầu thập niên 2.000, lần đó có sự tham dự của bà Angela Merkel, lúc đó còn là Chủ Tịch đảng CDU. Anh em chúng tôi trong Ban tổ chức nên phải xuống đó trước 1 ngày và được ông bà Neudeck ưu ái cho tá túc qua đêm ngay trong tư gia của ông bà. Ông bà Neudeck ngủ trên lầu, con cái ngủ dưới tầng hầm, chúng tôi nằm ngủ trong phòng khách. Chưa kịp ngủ thì thấy ông Neudeck mặc quần đùi, áo lót ôm 1 cái gối to tướng lăn mò xuống cầu thang nói „Cho tôi ngủ chung với vì vợ tôi rủ bà bạn gái của bà từ München đến ngủ chung nên tôi không còn chỗ ngủ nữa“. Anh Hòa là người nhanh nhẩu nhất lên tiếng nói anh em chúng tôi xích lại để chỗ cho ông Neudeck ngủ chung. Chẳng biết nghĩ sao, ông Neudeck không chịu ngủ chung với chúng tôi, rồi đi xuống tầng hầm ngủ chung với mấy người con. Trước tình huống này chúng tôi vừa thương vừa quý trọng con người Neudeck nhưng vẫn không giữ được tiếng cười. Một kỷ niệm đáng nhớ phải không anh? Anh nói sẽ viết ra thành truyện, nhưng chờ mãi không thấy bài viết này của anh.

Từ những tình nghĩa gắn bó với Cap Anamur và gia đình ông bà Neudeck, nên khi nghe tin anh rời xa dương thế, bà Neudeck đã gửi đến gia đình anh lời phân ưu chân tình qua email bà gửi cho tôi như sau:

Herr Hoa Nguyen ist gestorben, weil wir alle mit dem Tod in uns geboren werden. Seiner Familie möchte ich mein herzliches Beileid aussprechen.

Hoa Nguyen war ein wirklich großer Mann. Mit seinem humanitären Engagement hat er vielen Menschen geholfen, mit seiner Dichtkunst vielen Menschen große Freude bereitet. Wie Rupert war er auch Journalist. Das Komitee Cap Anamur hat er mit all seinen Kräften unterstützt.

Rupert war der Überzeugung, dass wir alle an einen Gott glauben. Im Himmel gibt es sicherlich keinen Unterschied zwischen Buddhisten und Christen. So stelle ich mir vor, dass Rupert Hoa empfangen hat und dass beide uns beschützen, bis auch wir den Weg gehen, den sie uns voraus gegangen sind.

Mit Dankbarkeit und Verbundenheit denken
wir heute an Hoa Nguyen.

Christel Neudeck

Komitee Cap Anamur /Deutsche Not-Ärzte
e. V.

Grünhelme e. V.

Xin tạm dịch lại qua tiếng Việt:

„Ông Nguyễn Hòa đã ra đi vì mỗi người trong chúng ta khi sinh ra đều mang sẵn cái chết trong mình. Tôi xin gửi lời chia buồn sâu sắc nhất tới gia đình ông.

Ông Nguyễn Hòa đúng là một con người chu toàn và mạnh mẽ. Với tấm lòng hiền hòa và nhân hậu của mình, ông đã giúp đỡ rất nhiều người và mang lại nhiều niềm vui lớn lao cho đời qua những vần thơ của ông. Cũng giống như Rupert Neudeck, Nguyễn Hòa cũng là một nhà báo. Ông đã hỗ trợ Ủy Ban Cap Anamur bằng với tất cả sức lực của mình.

Rupert Neudeck tin rằng, tất cả mọi người trong chúng ta đều tin vào một Thượng Đế. Trên Thiên Đàng chắc chắn không có sự phân biệt giữa người Phật Giáo hay Thiên Chúa Giáo. Vì thế, tôi tin rằng Rupert Neudeck đã đưa bàn tay đón nhận Nguyễn Hòa và cả hai sẽ phù hộ chúng ta, cho đến khi chúng ta cũng đi theo con đường mà họ đã vừa đi qua.

Hôm nay chúng ta cùng tưởng nhớ đến ông Nguyễn Hòa với tấm lòng biết ơn và với mối liên kết thân tình.

Christel Neudeck / Cap Anamur và Die Grünhelme

Anh Hòa ơi !

Anh ra đi thật êm ái nhẹ nhàng như một giấc ngủ dài trong vòng tay gia đình.

Trịnh Công Sơn đã viết ra câu: „Em (anh) ra đi nơi này vẫn thế...”

Vâng! nơi này vẫn thế khi anh ra đi, nhưng chỉ khác một điều là trong tâm khảm của mỗi người ở nơi này vẫn luôn luôn có anh, vẫn còn nghe đâu đây giọng nói lai Bắc lai Trung của anh, vẫn còn nghe tiếng anh cười, vẫn còn đọc những vần thơ lai láng trữ tình của anh và rồi chắc chắn sẽ còn nhớ mãi bài thơ mang tên „Lời từ biệt cuối cùng” anh viết trên giường bệnh gửi đến anh em bạn bè chỉ vài ngày trước khi anh ra đi như sau:

Lời từ biệt cuối cùng

Này các bạn thân (ơi)

Trước sau rồi cũng có một lần

phải nói lời từ biệt

Dù có thương nhau, yêu nhau tha thiết

Cũng đành phải chia tay !

Những kỷ niệm đẹp ngày xưa xin phong kín

Đừng để gió mưa bay

làm đắm ướt lòng nhau, làm hoen khối tình
dân dã.

Được nói với nhau bây giờ lời từ già

Còn hơn là cảm nín đến nghìn thu

mới nói lời tạ từ.

Dù bằng tình thương sâu lắng

Một vòng tay ôm.

Những giọt nước mắt đầm mùi biển mặn

.....

Thôi từ biệt các bạn nhé.

Thuận thế vô thường tôi sẽ phải ra đi

Anh Nguyễn Hòa, anh Phù Vân, Tuy Anh -
chúng em vĩnh biệt anh.

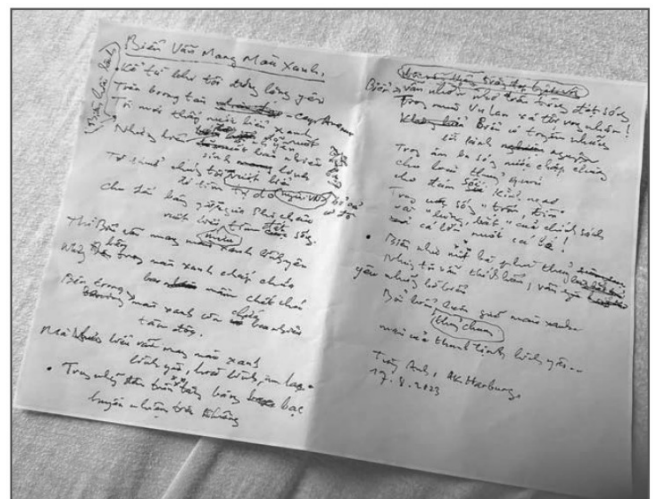
Nguyễn Hữu Huân

Ngày tiễn đưa anh 29.8.2023

Hamburg

BIÊN VẪN MANG MÀU XANH

(Bài thơ cuối cùng viết ngay trên giường
bệnh trước ngày ra đi)

Kể từ khi tôi đứng lặng yên

Trên boong tàu Cap Anamur

Tôi mới thấy nước biển xanh

Biển hiền lành

Nhưng biển đã nuốt bao nhiêu sinh linh

*Từ thuở chúng tôi,
những người Việt Nam vượt biển
đi tìm Tự do bỏ cả cơ đồ
Cho đến bây giờ, người Phi Châu vượt
biển mưu tìm đất sống
Thì biển vẫn mang màu xanh bình yên*

*Nhưng bên trong màu xanh
chất chứa bao mầm chết chóc
Bên trong màu xanh
còn chứa bao nhiêu tàn độc
Mà như biển vẫn mang màu xanh
bình yên, hòa bình, im lặng.*

*Trong những đêm tròn trăng bàng bạc
huyền nhiệm trên không
Biển vẫn nhợt nhạt trên từng đợt sóng
Trong mùa Vu Lan xá tội vong nhân
Biển có truyền những lời Kinh nguyện
Trong âm ba sóng nước chập chùng
Cho loài thủy quái
Cho đám sói kinh ngư
Trong cuộc sống "trốn, tìm" và "lùng, bắt"
Của chính sách cá lớn nuốt cá bé!
Biển như một bà phù thủy,
Nhưng tôi vẫn thích biển,
vẫn yêu những bờ biển
Bởi biển thủy chung luôn giữ màu xanh
Màu của thanh tịnh bình yên...*

• Tuyền Anh, AK Harburg
17.08.2023

Bài thơ cuối cùng được nhà thơ Tuyền Anh viết tại bệnh viện Asklepios Klinikum Harburg vào ngày 17/8/2023, ngày cuối cùng trước khi anh ra đi. Bản thảo viết tay được chụp lại ngay trên giường bệnh. Chúng tôi xin trân trọng ghi lại nơi đây như một dấu ấn kỷ niệm cuối cùng được anh lưu lại cho mọi người.

• Ban Biên Tập Báo Viên Giác

*Này các bạn thân,
Trước sau rồi cũng sẽ một lần
phải nói lời từ biệt
Dù có thương nhau, yêu nhau tha thiết
Cũng đành phải chia tay!
Những kỷ niệm đẹp ngày xưa xin phong kín
đừng để gió mưa bay
làm đắm ướt lòng nhau, làm hoen khối tình
dân dã...*

*Được nói với nhau bây giờ lời từ già
còn hơn là cầm nín đến nghìn thu
mới nói lời tạ từ
dù bằng tình thương sâu lắng.
Một vòng tay ôm,
những giọt nước mắt đầm mùi biển mặn!*

*Mùa thu sắp đến,
lá bắt đầu chuyển sang màu vàng
Tất cả sắp đi vào cõi điêu tàn!
Đời người cũng vậy,
Chẳng khác gì cỏ cây thiên nhiên là mấy!*

*Này bạn bè thân,
Mấy mươi năm giao tình,
dù xa nay cũng thành gần.
Một lần vẫy tay chào,
Một cái nhìn triu mến
cũng đủ sưởi ấm lòng nhau.
Một mai dù vĩnh viễn xa nhau
Chẳng còn gì tiếc thương lưu luyến!*

*Thôi từ biệt các bạn nhé
Thuận thế vô thường tôi sẽ phải ra đi...*

Hamburg 04.7.2023
• Tuyền Anh

MỘT NÉN NHANG

Vài dòng để tưởng nhớ về anh Phù Vân - Nguyễn Hòa

- **Bác Sĩ Trương Ngọc Thanh**
- **Dược Sĩ Trương Thị Mỹ Hà**

Tin đến thật bất ngờ, hụt hẫng vì sự ra đi quá đột ngột của anh. Với anh, qua Viên Giác chúng tôi có thật nhiều kỷ niệm.

Nhớ lại khi xưa, từ đã lâu, lâu lắm rồi, chúng tôi có được cái duyên đến với Phật Pháp, với Thầy. Cộng tác với tờ Báo Viên Giác và học Phật, có lẽ trước cả lúc anh về đây đảm nhiệm vai trò của người Chủ Bút, một cánh tay đắc lực của Thầy.

Trong một số báo Viên Giác năm nao đã lâu lắm rồi, chúng tôi đọc được những câu chuyện với lời văn thật vui và dí dỏm, sâu sắc của anh, rất đời thật, như làn gió mới đến với một tờ báo Đạo.

Ngày ấy với thân phận của những người Tỵ Nạn anh như đa số chúng tôi đã phải bỏ quê xa xứ, lánh nạn, sống đời lưu vong, nơi xứ lạ quê người. Chốn thần kinh nơi mà một lần anh mong có dịp trở về, bên mái nhà xưa nơi quê hương xứ Huế ấy có người mẹ hiền của anh ngày đêm hằng mong ngóng đứa con yêu thương vẫn biên biệt mù xa, không ngày trở lại. Giấc mơ thật giản dị như thế đó mà anh mãi vẫn không làm được, vì lý tưởng của anh.

Ngày xưa cứ mỗi năm, vào dịp lễ Vu Lan chúng tôi thường sắp xếp công việc hẹn nhau về Chùa. Bên Thầy các anh chị em trong nhóm Biên Tập lại có dịp ngồi lại bên nhau hàn huyên chuyện đời, chuyện đạo trong cái tình thân với anh, một người anh khả kính trong tờ báo Viên Giác. Qua đó tôi có dịp làm quen với các anh chị em trong Ban Biên Tập, Kỹ Thuật và những Cộng Tác Viên Viên Giác.

Rồi bằng đi một thời gian dài, những lần hội ngộ hằng năm đã dần rơi vào quên lãng. Anh đã có dự định nhóm Biên Tập và cộng Tác Viên của chúng tôi sẽ có một lần hội ngộ vào năm 2020, sau nhiều năm gián đoạn. Lần này sẽ có thêm các nhà văn của „Nhóm Cây Bút Nữ“ nữa mà tôi có dịp gặp, làm quen và hạnh ngộ trong lần Sinh Nhật của Thầy Phương Trượng vào ngày 28.06.2019 vừa qua.

Anh luôn phone nhắc nhở tôi sớm book Hotel cạnh chùa. Trong lần gặp mặt này, theo dự định của anh, chúng tôi sẽ có dịp ngồi bên nhau bàn chuyện viết báo và sinh hoạt. Anh muốn có dịp các anh chị em trong Ban Biên Tập và các Cộng tác viên ... sẽ gần bó với nhau nhiều hơn để Viên Giác thêm phần khởi sắc.

Cơn đại dịch Corona-19 lan đến nước Đức như ở mọi nơi trên thế giới đã gieo rắc bao tai ương và nỗi sợ, niềm đau cho nhân loại. Cho đến lúc này chúng tôi chỉ còn liên lạc được với nhau qua Phone hoặc

E-Mail. Anh khuyến khích chúng tôi viết về Corona - Virus cho báo, một đề tài thời sự mà hằng ngày, ở mọi nơi, mọi người và mọi phương tiện truyền thông trên thế giới đều nhắc đến. Với đủ mọi chiều hướng và những mục đích chính trị khác nhau, các phe phái đã kích lẫn nhau. Họ tự xem mình là những nhà chuyên gia cả về y học, dịch học và chính trị. Gây bao nhiêu nỗi lo phiền toái, hoang mang cho những người dân lành.

Những tưởng những điều mình viết ra sẽ là thừa, so với những tin được cập nhật hằng ngày trên những phương tiện truyền thông trên thế giới.

Nhờ vào khuyến khích của anh, với hiểu biết và tiên đoán thận trọng của chúng tôi nay đọc lại những bài báo ấy, chúng tôi thấy những điều mình viết ra vào những năm 2020-2021 đã không xa rời thực tế và hầu như đều được minh chứng là đúng.

Nay tôi đã bước vào lứa tuổi 67, đã chính thức lãnh lương hưu từ tháng 10.2022. Những tưởng rằng mình sẽ có nhiều thời gian dành cho các hoạt động khác như viết lách, đi du chơi và cho những sinh hoạt ngoài nghề nghiệp. Nhưng tôi vẫn còn hăng lắm vẫn theo đuổi nghề thầy thuốc. Bận rộn phòng mạch ngày một nhiều, nên những bài báo viết về y học của chúng tôi cũng theo thể mà vắng dần, đành xin lỗi hẹn với anh.

Vu Lan năm nay thu xếp được công việc chúng tôi về lại Chùa Viên Giác dự lễ cũng ở lại đến khuya để cùng xem văn nghệ. Thường thì Tôi, Phong và anh Phù Vân những ngày thứ bảy như thế này, bên nhau anh em có dịp hàn huyên cho đến thật khuya... Chúng tôi quý mến anh ở cái đức khiêm cung, chân thật và đầy nhân hậu nơi anh.

Có lẽ vì bận rộn công việc về sau này ít khi chúng tôi viết bài cho báo. Gặp lại Anh, Thầy, và anh Sanh thường hay nhỏ nhẹ nhắc khéo. Đó xem như động lực giúp chúng tôi lại viết về những đề tài y học mang tính thời sự.

Lần này, cũng ở Chùa Viên Giác sau đêm dài thứ bảy dự lễ Vu Lan ở Chùa, sáng Chủ Nhật tôi và Phong thức dậy thật sớm để kịp về chùa Bảo Quang tham dự lễ Phát tang anh. Sau những thời Kinh, trong Chánh điện gặp lại Chị Phương Quỳnh với giọng thật buồn chị khẽ nói: „Thanh hả, anh nhắc đến em hoài đó, vào chằm cho anh chén trà đi em...“, làm tôi rưng rưng gần lệt. Trong khói nhang trầm, ở một nơi xa xăm nào đó, chắc anh cũng hiểu được tấm lòng của chúng tôi với anh.

Với Viên Giác có lẽ anh đã làm tròn mọi ước mơ, như tâm nguyện. Nhưng ước mơ cuối cùng để anh em mình có dịp ngồi lại bên nhau như ngày xa xưa ấy, đã vì cơn đại dịch Covid-19 nên không còn bao giờ làm được nữa, anh Phù Vân ơi.

Viên Giác giờ vẫn còn đó, mà anh đã mãi ra đi về miền viên mãn, trong nỗi nhớ niềm thương. Thầy Phương Trượng và mọi người vẫn nhắc nhớ đến anh đó, anh Phù Vân.

(Minden & Hamburg 17.09.2023)

CÁO PHÓ

NAM MÔ TIẾP DẪN ĐẠO SƯ A DI ĐÀ PHẬT

Kính bạch Chư Tôn Thiền Đức,

Kính gởi quý thân nhân, quý đồng hương, quý đạo hữu

Trong niềm thương tiếc, gia đình chúng con/chúng tôi kính báo tin:
chồng, cha, ông chúng con/chúng tôi là

CỤ ÔNG NGUYỄN HÒA PHÁP DANH NGUYỄN TRÍ
BÚT HIỆU PHÙ VÂN, TÙY ANH

sinh ngày 11 tháng 04 năm Mậu Dần (*âm lịch*), *nhằm ngày 10 tháng 5 năm 1938*
đã xả báo thân, lìa cõi Ta Bà vào lúc 10 giờ 10 sáng ngày 03 tháng 07 năm Quý Mão,
nhằm ngày 18 tháng 08 năm 2023 (dương lịch),
tại bệnh viện Asklepios Klinikum - Harburg, hưởng thọ 86 tuổi

CHƯƠNG TRÌNH TANG LỄ

Chủ Nhật 27/08/2023, 10 giờ - **LỄ KÝ TỰ HƯƠNG LINH, LỄ PHÁT TANG**
tại Chùa Bảo Quang - Billbrookdeich 307, 22113 Hamburg

Thứ ba 29/08/2023, 10 giờ - **LỄ TRUY ĐIỆU - 12 giờ 30 HÓA TÁNG**
tại Nghĩa trang Friedhof Öjendorf (Halle 3) - Manshardtstraße 200, 22119 Hamburg

Tang gia đồng kính báo:

Vợ: Diệu Thiện - Nguyễn Thị Hiền

Các con của Ba và Mẹ Thị Muồng - Huỳnh Thị Thúy Lan:

Trưởng Nữ: Diệu Ý - Nguyễn Huỳnh Thiệu Khuê, con Rể: Nguyễn Văn Thịnh,
cháu ngoại: Nguyễn Lilly Thiên Lý

Trưởng Nam: Nguyễn Huỳnh Gia Khánh, con Dâu: Nguyễn Thoại - Phan Tâm Nguyễn

Thứ nữ: Diệu Nguyễn - Nguyễn Huỳnh Ngân Khanh, con Rể: Nguyễn Thành - Nguyễn Đình Khanh,
cháu ngoại: Quảng Trí - Nguyễn Đình Kha, Diệu Từ - Nguyễn Khả Thi

Thứ Nam: Nguyễn Huỳnh Tuấn Kiệt, con Dâu: Michaela Nguyễn,
cháu nội: Mỹ Linh Sofie Nguyễn

Cáo phó này thay thế thiệp tang.

Mọi phúng điếu xin được dùng vào việc công đức và từ thiện. Xin không nhận sòng hoa.

Thư Cảm Tạ

vào ngày 29/08/2023 Tang lễ của chồng cha, ông chúng con|chúng tôi
cố Phật tử **Nguyễn Hòa - Pháp danh NGUYỄN TRÍ**
Bút hiệu **Phù Vân, Tùy Anh**

đã được diễn ra trang nghiêm và đầy năng lượng hộ trì. Với lòng biết ơn chân thành, chúng con kính lễ cầu đánh lễ Chư Tôn Đức và xin niệm ân quý Người, đã quang lâm chứng minh tang lễ, khai thị, hộ niệm, cầu siêu cho hương linh sớm vãng sanh, đồng thời hướng dẫn động viên tinh thần gia quyến. Chúng con kính niệm ân:

- Hòa Thượng đạo hiệu Thượng Như Hạ Diệu, Phương Trượng Tổ Đình Viên Giác - Đức quốc.
- TT Thích Nguyễn Tông, Trụ Trì Tu Viện Quang Đức Melbourne - Úc Châu
- TT Thích Quang Đạo, Trụ trì chùa Khánh An - Pháp Quốc
- TT Thích Như Từ, Trụ trì chùa Viên Minh - Tạng Sĩ
- TT Thích Huệ Tấn, Viện Chủ Tu Viện Từ Lượng Thọ - Đức Quốc
- DD. Thích Chúc Hiền, DD. Thích Thông Triễn, DD. Thích Thông Triễn
- Ni Trưởng TN Như Viên, Viện Chủ chùa Viên Quang - Tâhông,
- Sư Cô TN Tuệ Đàm Nghiêm, Trụ trì chùa Báo Quang Ni Tự - Hamburg
- Sư Cô TN Tuệ Đàm Giác, Sư Cô TN Huệ Bình, Ni Cô Quang Huệ.

Từ ngày chồng, cha, ông của chúng con|chúng tôi ra đi, gia đình chúng con|chúng tôi đã nhận được nhiều lời phật rủa, chia buồn, nhắc, thụ vinh danh, phóng diếu, đặc biệt là năng lượng hộ niệm quý báu cho hương linh chồng, cha, ông chúng con|chúng tôi.

Gia đình chúng con xin lễ cầu đánh lễ:

- Đại Lão HT Thích Báo Lạc cùng Chư Tăng Ni Chưởng tại Đạo Trường Thiền Lâm và Tổ Đình Pháp Báo, Sydney
- Hòa Thượng Thích Nguyễn Báo, Trụ trì chùa Phật Đà, San Diego, Hoa Kỳ.
- Hòa Thượng Thích Thông Mẫn cùng chư Thượng Tọa, Đại Đức, Tăng Ni Tu Viện Quảng Đức, Melbourne.
- Quý Chư Tôn Đức Tăng - Ni thuộc GHPGVNTN Chi Bộ Đức Quốc.

Gia đình chúng tôi xin bày tỏ lòng tri ân sâu sắc đến:

- Quý Đạo hữu Phật tử Đạo trường chùa Báo Quang Ni Tự - Hamburg, Đạo trường chùa Viên Giác - Đức Quốc, Đạo trường chùa Khánh An - Pháp Quốc đã và đang hộ niệm cầu hương linh.
- Các tổ chức Đạo hữu: Liên Hội người Việt Tỵ Nạn tại CHLB Đức, Công Đồng Hội người Việt Tỵ Nạn tại Hamburg, Hội Cựu Niên Hội người Việt Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hamburg, các Chi Hội thuộc Hội Phật Tử Việt Nam tỵ nạn tại CHLB Đức, Đạo Diễn Tập và Đạo thể Công Sự Viên Đạo Viên Giác, Nhóm Bà Nữ chùa Viên Giác, Tập Thể Chiến Sĩ Việt Nạn Cộng Sản tại Đức Quốc, Ban thể Cựu Sĩ thân hữu khắp nơi và nhiều chi tiết là từ Hoa Kỳ, Hội Nông Nghiệp VN/US California, Realities Cap Anamur, DL, Rut-Arzo u.V., G. ünkelmann u.V.
- Quý Đạo hữu, quý Đạo hữu Thân hữu xa gần đã giúp đỡ trong các công việc hiếu sự được cha toàn.
- Trang nhà quangduc.com, viengiac.info đã lập thời đưạ tin cáo phó và những hình ảnh tang lễ cấp nhất.

Gia đình huyết thống là niềm an ủi và nương tựa cho gia đình trong nhữ ngày qua, kính tri ân đến:

- Các Chị, Cậu Mợ, anh chị em gia đình tại Việt Nam, Mỹ, các anh chị em tại Đức và các anh chị em gia đình thòng gia tại Đức, Mỹ, Na Uy, Singapore và Việt Nam.

Người ra gia đình xin tri ân quý Lan viên tại Điv: GDPT Chánh Niệm, GDPT Pháp Quang, Ban Hướng Dẫn Đức Quốc đã giúp hỗ cầu nguyện, gửi lời động viên và chia sẻ nỗi đau của gia đình.

Trong quá trình tổ chức Tang lễ cho chồng, cha, ông chúng con, có điều gì sơ suất, toàn thể tang quyến chúng con kính ngưỡng mong Chư Tôn Đức, niệm tình chỉ dạy, gia đình chúng tôi kính mong quý hạ con cháu hữu, quý Hội đoàn tâm nhang và lượng thứ.

Tang gia đồng cảm tạ:

Vợ: Diệu Thiện - Nguyễn Thị Hiền

Các con con và Mẹ Thị Miếng - Huỳnh Thị Tuyết Lan:

Trưởng Nữ: Diệu Ý - Nguyễn Huỳnh Kiều Khuê, Nữ: Nguyễn Văn Thịnh, cháu ngoại: Nguyễn Lilly Thiên Lý

Trưởng Nam: Nguyễn Huỳnh Gia Khánh, Đem: Nguyễn Thoại - Phan Tâm Nguyễn

Thứ nữ: Diệu Nguyễn - Nguyễn Huỳnh Ngân Khanh, Nữ: Nguyễn Thành - Nguyễn Đình Khanh,

cháu ngoại: Quảng Trí - Nguyễn Đình Kha, Diêu: Từ - Nguyễn Khả Tài

Thứ Nam: Nguyễn Huỳnh Tuấn Kiệt, con Đức: Micaela Nguyễn,

cháu nữ: Mỹ Linh Sole Nguyễn

PHÂN ƯU

Nam Mô Tiếp Dẫn Đạo Sư A Di Đà Phật
Vô cùng thương tiếc khi hay tin

Lão Cư Sĩ NGUYỄN HÒA, Pháp danh: NGUYỄN TRÍ
Bút hiệu: Phù Vân, Tỳ Anh

Nguyên Chủ Bút, Chủ Nhiệm Báo Viên Giác
Thành viên Ban Báo Chí Hội Đồng Hoàng Pháp GHPGVNTN
Sinh năm Mậu Dần (1938)
Đã xả báo thân ngày mùng 3 tháng 7 năm Quý Mão
tức ngày 18.08.2023 tại Asklepios Klinikum Harburg - TP Hamburg
Thượng thọ 86 tuổi.

Ngưỡng mong chư Phật chứng minh, dĩ lòng lân mẫn tiếp độ hương linh Phật tử
Pháp danh Nguyễn Trí sanh về cõi Tây Phương Cực lạc

Thành kính Phân ưu cùng toàn gia tang quyến

* ĐẠI LÃO HÒA THƯỢNG THÍCH BẢO LẠC,

Chứng minh Hội Đồng Hoàng Pháp GHPGVNTN, Thành viên Hội Đồng Chứng Minh GHPGVNTN Úc Đại Lợi
và Tân Tây Lan, Phương Trưởng Chùa Pháp Bảo Úc Đại Lợi

* HÒA THƯỢNG THÍCH NHƯ ĐIỂN,

Chánh Thư Ký HĐHP & HĐPDLT GHPGVNTN, Đệ nhị Chủ Tịch GHPGVNTN Âu Châu, Chủ nhiệm Sáng lập
báo Viên Giác, Phương Trưởng Chùa Viên Giác Đức Quốc

* Toàn thể Tăng Ni, Phật tử thuộc GHPGVNTN tại Đức Quốc

* Hội Phật Tử Việt Nam Ty Nạn tại CHLB Đức

* Ban Hướng Dẫn Gia Đình Phật Tử Đức quốc

* Ban Biên Tập & toàn thể Cộng Sự Viên Báo Viên Giác

Nhận được cáo phó
Phu Quân của bà Diệu Thiện
Nguyễn Thị Hiền là:

Ông Nguyễn Hòa
Pháp danh Nguyễn Trí
Chủ bút Báo Viên Giác với bút hiệu Phù Vân,
Tùy Anh

Sanh ngày 10.05.1938,
nhằm ngày 11 tháng 04 năm Mậu Dần
Tạ thế ngày 18.08.2023 lúc 10g10 sáng,
nhằm ngày mùng 03 tháng 07 năm Quý
Mão tại bệnh viện
Asklepios Klinikum-Harburg
Thượng Thọ 86 tuổi

Tang lễ: 27.08.2023 lúc 10 giờ Lễ Ký Tự Hương
Linh, Lễ Phát Tang tại chùa Bảo Quang
Billbrookdeich 307, 22113 Hamburg
Ngày 29.08.2023 lúc 10 giờ - Lễ Truy Diệu -
12g30 Hỏa táng tại Friedhof Ojendorf (Halle 3)
Manshardstr. 200 - 22119 Hamburg

Chúng tôi thành tâm chia buồn với Đạo Hữu
Diệu Thiện cùng Đại Gia Đình Tang Quyển, đồng
thời cầu nguyện cho Hương Linh ông Nguyễn Trí
Nguyễn Hòa sớm vắng sanh Cực Lạc Quốc

NAM MÔ TIẾP DẪN ĐẠO SƯ A DI ĐÀ PHẬT

- Hòa Thượng Thích Như Điển, Phương Trưởng
Tổ Đình Viên Giác
- Thượng Tọa, Đại Đức Tăng Ni Chùa Viên Giác
- Ban Biên Tập và các Văn Thi Hữu khắp nơi
cộng tác với báo Viên Giác
- Những Cây Bút Nữ

Vô cùng thương tiếc khi hay hung tin:

Lão cư sĩ Nguyễn Hòa
Pháp Danh Nguyễn Trí .
Bút hiệu Phù Vân , Tùy Anh .
Nguyên chủ bút, Chủ Nhiệm báo VIÊN
GIÁC. Thành viên báo chí Hội Đồng
Hoàng Pháp GHPGVNTN

Sinh năm Mậu Dần 1938. ra đi về cõi
Vĩnh Hằng ngày 18/8/2023 nhằm ngày
mồng 3 tháng 7 năm Quý Mão tại
Asklepios Klinikum Harburg -
TP HAMBURG

Thượng thọ 86 tuổi

Xin Kính cẩn thắp nén hương lòng đưa tiễn
Hương Linh Nhà Thơ Nhà Văn Phù Vân, Tùy
Anh về miền TÂY PHƯƠNG CỰC LẠC.

Anh ra đi bao bạn bè thương tiếc
Vợ con, các cháu buồn đau !
Bỏ lại quê hương xa ngàn dặm
Mịt mờ đất nước ngã nghiêng .
Kính mong anh Bình An, Tâm vững bước ,
Góp sức non sông ở cõi Vĩnh Hằng .

Xin phân ưu và chia buồn cùng Vợ Con và
toàn thể Gia Quyển

PHƯƠNG HÀ và LONG THANH

CHƯƠNG TRÌNH PHẬT SỰ VIÊN GIÁC 2024

• Tháng 1 năm 2024

- Ngày 13 & 14.1.2024 Lễ Thọ Bát Quan Trai tại chùa Bảo Đức - Oberhausen (HT. Phương Trượng)

- Từ ngày 15.1.2024 đến ngày 19 tháng 1 năm 2024 HT Phương Trượng, T.T Hạnh Tấn, T.T Hạnh Giới và ĐĐ Hạnh Bốn dịch Giới Đàn Tăng sang tiếng Đức tại Tu Viện Viên Lạc, Varel.

- Ngày 20 + 21.1.2024: (Thứ Bảy & Chủ Nhật) Thọ Bát Quan Trai tại Tu Viện Viên Lạc (HT Phương Trượng, TT Hạnh Tấn và ĐĐ Hạnh Bốn)

- Ngày 28.01.2023 (Chủ Nhật): Lễ Phật tại Chùa Viên Ý, Ý. (HT Phương Trượng)

• Tháng 2 năm 2024

- Ngày 03 – 04.02.2024 Thọ Bát Quan Trai tại chùa Viên Minh, Thụy Sĩ (HT Phương Trượng)

- Ngày 09.02.2024 (Thứ Sáu): Tết "Quý Mão" tại Tổ Đình Viên Giác, Hannover. 20:00: Sám Hối Tất Niên, văn nghệ mừng Tết, đón Giao Thừa vào lúc 24:00 giờ.

- Ngày 10.02.2024 (Thứ Bảy, Mồng Một Tết): 5:45: Tọa thiền và trì tụng Thần Chú Thủ Lăng Nghiêm. Từ sáng đến tối suốt ngày tại Chùa phát lì xì, hái lộc, xin xăm, lễ Phật v.v...

- Ngày 11.02.2024 (Chủ nhật, mồng hai Tết): Phát lì xì, hái lộc, xin xăm, lễ Phật v.v...

- Ngày 12.02.2024 (Thứ Hai, Mồng Ba Tết): Từ 6 đến 17:00 giờ trì tụng trọn Bộ Đại Thừa Diệu Pháp Liên Hoa Kinh.

- Ngày 16 – 23.02.2024: Tụng Kinh Dược Sư cầu an lúc 20:00 giờ (đốt 1.080 ngọn đèn trí tuệ)

- Ngày 16.2.2024 (Thứ Sáu) Lễ Phật đầu năm tại chùa Liễu Quán (Copenhagen, Đan Mạch). HT Phương Trượng.

- Ngày 17.2.2024 (Thứ Bảy) Lễ Phật đầu năm tại chùa Quan Thế Âm (Odense, Đan Mạch) HT Phương Trượng.

- Ngày 18.2.2024 (Chủ Nhật) Lễ Phật đầu năm tại chùa Quang Minh (Ejsberg, Đan Mạch) HT Phương Trượng.

- Ngày 24.02.2024 (Thứ Bảy): Chánh Lễ Rằm tháng giêng tại Tổ Đình Viên Giác Hannover. Quy Y Tam Bảo.

- Ngày 25.02. 2024 (Chủ Nhật) Lễ Phật Đầu Năm tại tu viện Viên Đức (HT. Phương Trượng).

• Tháng 3 năm 2024

- Ngày 01.03.2024 New Zealand (HTPT)

- Ngày 06.03.2024 Sydney, Úc Châu

- Ngày 13.03.2024 San Francisco, USA

- Ngày 19.03.2024 Los Angeles, CA, USA

- Ngày 26.03.2024 Houston, TX, USA

- Ngày 03 và 17 lễ định kỳ tại chùa Viên Giác

- Lần 1 Ngày 16 – 17.03.2024: Khóa tu Bát Quan Trai tại Chùa Viên Giác.

- Ngày 29.3.2024 đến ngày 1 tháng 4 năm 2024 nhân lễ Phục Sinh có khóa tu học của GDPTVN Đức Quốc, tổ chức tại chùa Viên Giác Hannover.

• Tháng 4 năm 2024

- Ngày 03.04.2024 Atlanta, USA

- Ngày 09.04.2024 Philadelphia, USA

- Ngày 16.04.2024 Mineapolis, USA

- Ngày 22.04.2024 Về lại Đức

- Ngày 07 và 21.04.2024 Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác

- Lần 2 Ngày 20 – 21.04.2024: Khóa tu Bát Quan Trai tại Chùa Viên Giác.

- Ngày 29.04.2024 – 03.05.2024 DBO họp tại chùa Viên Giác

• Tháng 5 năm 2023

- Ngày 01.05.2024 (Thứ Tư – Lễ Lao Động): Du ngoạn với Chi Hội Phật Tử Hannover và GDPT Tâm Minh

- Ngày 05.05.2024 Lễ Phật Đản tại chùa Bảo Đức (TT Hạnh Giới)

- Ngày 05 và 19.05.2024 Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác

- Ngày 12.05.2024 Lễ Phật Đản tại chùa Viên Đức (HT Phương Trượng), chùa Linh Thú (TT Hạnh Định).

- **Lần 3 Ngày 18 – 19.05.2024:** Khóa tu Bát Quan Trai tại Chùa Viên Giác.
- **Ngày 19.05.2024** Lễ Phật Đản tại Chùa Bảo Thành (HT Phương Trượng) và chùa Viên Âm (HT Phương Trượng)
- **Ngày 24.– 26.05.2024 (Thứ Sáu – Chủ Nhật):** Lễ Phật Đản và kiết giới An Cư Kiết Hạ tại Tổ Đình Viên Giác, Hannover
- **Tháng 6 năm 2024**
  - **Ngày 02.06.2023** Lễ Phật Đản và khánh thành thư viện chùa Thiện Minh (Lyon, Pháp Quốc) HT Phương Trượng
  - **Ngày 02 và 16.05.2024** Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác
  - **Ngày 08.06.2024** Lễ Phật Đản chùa Bảo Quang Hamburg (TT Hạnh Giới)
  - **Lần 4 Ngày 15 – 16.06.2024:** Khóa tu Bát Quan Trai tại Chùa Viên Giác.
  - **Ngày 16.06.2024** Lễ Phật Đản chùa Viên Quang (TT Hạnh Giới)
  - **Ngày 28.06.2024 (Thứ Sáu):** Họa Thường Niên Chi Bộ Đức Quốc tại Chùa Viên Giác
- **Tháng 7 năm 2024**
  - **Ngày 29.06.2024 đến 10.07.2024** khóa tu bồi dưỡng của chư Tăng Ni VN tại Đức.
  - **Ngày 01 đến 10.07.2024** Khóa tu xuất gia ngắn hạn 10 ngày của cư sĩ
  - **Ngày 01 đến 30.07.2024** Khóa tu xuất gia ngắn hạn 1 tháng của cư sĩ
  - **Ngày 07 và 21.07.2024** Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác
  - **Lần 5 Ngày 20 – 21.07.2024:** Khóa tu Bát Quan Trai tại Chùa Viên Giác.
  - **Ngày 24.07.2024 đến ??.08.2024:** Khóa Tu Học Phật Pháp Âu Châu kỳ thứ 36 tại ???
- **Tháng 8 năm 2024**
  - **Ngày 04.08.2024** Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác
  - **Ngày 11.08.2024** Lễ Vu Lan tại chùa Linh Thấu (HT Phương Trượng & TT Hạnh Định)
  - **Ngày 16–18.08.2024 (Thứ Sáu đến Chủ Nhật):** Đại Lễ Vu Lan và Lễ Hội Quan Âm tại Tổ Đình Viên Giác, Mãn hạ Tự Tứ. Lễ quy y Tam Bảo.
- **Ngày 25.08.2024** Lễ Vu Lan tại chùa Bảo Thành (HT Phương Trượng & TT Hạnh Định)
- **Ngày 31.8.2024 (Thứ Bảy)** Lễ Vu Lan chùa Liên Tâm tại Phần Lan (HT Phương Trượng)
- **Tháng 9 năm 2024**
  - **Ngày 1.09.2024 (Chủ Nhật)** Lễ Vu Lan chùa Bảo Đức - Oberhausen (HT Thích Tâm Huệ & TT Thích Hạnh Định)
  - **Ngày 01.09.2024** Lễ Vu Lan tại chùa Quan Âm, Đan Mạch (HT Phương Trượng)
  - **Ngày 07.09.2024 (Thứ Bảy)** Lễ Vu Lan chùa Viên Âm (TT Hạnh Định)
  - **Ngày 08.09.2024** Lễ Vu Lan tại chùa Viên Quang (TT Hạnh Định)
  - **Ngày 7&8.9.2024 (Thứ Bảy và Chủ Nhật)** khánh thành chùa Quảng Đức tại Toulouse, Pháp Quốc (HT Phương Trượng)
  - **Ngày 09 và 22.09.2024** Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác
  - **Lần 6 Ngày 21 – 22.09.2024:** Khóa tu Bát Quan Trai tại Chùa Viên Giác.
  - **Ngày 15.09.2024** Lễ Vu Lan tại Tu Viện Viên Đức (HT Phương Trượng & TT Hạnh Định)
  - **Ngày 28 và 29.09.2024** Bát Quan Trai tại chùa Linh Thấu (HT Phương Trượng)
- **Tháng 10 năm 2023**
  - **Ngày 28.09 - 06.10. 2024:** Khóa tụng kinh Hoa Nghiêm (Đ.Đ Hạnh Nhẫn)
  - **Ngày 06 và 20.10.2024** Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác
  - **Lần 7 Ngày 19 – 20.07.2024:** Khóa tu Bát Quan Trai tại Chùa Viên Giác.
- **Tháng 11 năm 2024**
  - **Ngày 03 và 17.07.2024** Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác
- **Tháng 12 năm 2024**
  - **Ngày 01 và 15.12.2024** Lễ định kỳ tại chùa Viên Giác
  - **Ngày 25.12.2024 (Thứ Tư):** Lễ Giỗ Tổ Chức Thánh và Hiệp Kỳ chư Hương Linh thờ tại Tổ Đình Viên Giác
  - **Ngày 25.–30.12.2024 (Thứ Tư đến thứ Hai):** Khóa huân tu tại Tổ Đình Viên Giác (TT. Hạnh Định và chư Tôn Đức)

Đại Lễ Lạc Thành Tu Viện Lộc Uyển Rostock 2023

*Linh Thúy viên thành cảnh giới Thiên.
Lộc Uyển Đức Quốc ngát hương Thiên.
Điều là Tứ chúng mười phương hợp.
Phước trí trang nghiêm rợp bóng Thiên.*

Đây là bốn câu thơ của Ni Sư Minh Liên bên Mỹ đã trao tặng cho vị Trụ trì 2 ngôi chùa trên xứ Đức, nhân dịp tham dự buổi Đại Lễ Lạc Thành Tu Viện Lộc Uyển ở thành phố biển Rostock vào ngày 13 tháng 8 năm 2023.

Tuy chỉ vòn vẹn có 4 câu, nhưng chứa đựng cả một đại nguyện suốt một đời của Sư Bà Diệu Phước. Người thường tâm sự với chúng đệ tử: "Thầy không giảng Kinh, Thuyết Pháp hay, cũng không ứng phó Đạo tràng giỏi, nên Thầy phát nguyện xây Chùa... Hy vọng các con đồng hành với Thầy trong Phật sự này!".

Thế rồi một phần tư thế kỷ trôi qua, kể từ những năm đầu thập kỷ 90, Người vâng lời Sư trưởng rời quê hương sang hành đạo nơi nước Đức. Trải qua nhiều gian nan, trở ngại, nhưng với tâm nguyện của người xuất gia, được sự gia tâm yểm trợ của Quý Ngài trong Ban Điều hành Phật giáo Âu Châu, Chư Tôn Đức Tăng Ni chốn Tổ Tường Vân... v.v..., đã xuất hiện hai kỳ tích tại nước Đức.

. Tháng 10 năm 2012 Chùa Linh Thúy tại Berlin, thủ đô của nước Đức được hoàn thành.

. Tháng 8 năm 2023 Tu Viện Lộc Uyển tại Rostock, một thành phố biển cách Berlin 200 cây số được khánh thành.

Tại sao Sư Bà Linh Thúy lại dẫn thân một lần nữa để kiến lập một tu viện mang tên Lộc Uyển? Với tâm nguyện hướng về Thánh địa Lộc Uyển tại Ấn Độ, nơi lần đầu tiên Ngôi Tam Bảo thường trụ tại thế gian được thiết lập: "Với Đức Phật là Ngôi Phật Bảo, Pháp Tứ Diệu Đế là Ngôi Pháp Bảo và 5 anh em Tôn giả Kiều Trần Như là Ngôi Tăng Bảo". Cũng từ Thánh địa Lộc Uyển ấy, bánh xe Pháp lần đầu tiên đã được chuyển vận đem lại lợi ích, an lạc cho số đông trong suốt hơn 2.600 năm qua.

Hôm nay buổi Đại Lễ Lạc Thành Tu Viện Lộc Uyển được diễn ra trong bầu không khí thật trang nghiêm và long trọng, nhưng không kém phần vui tươi nhờ bầu trời quang đấng ánh nắng chan hòa và vườn hoa cây cảnh tuyệt sắc, thật có, giả có lẫn lộn muôn màu. Khai mạc là màn múa Lân đặc sắc của các em trong Gia Đình Phật Tử với gia đình Lân gồm 5 mạng. Kế tiếp là màn dâng hoa cúng dường Chư Phật của các em vùng Rostock, những đóa Sen thuần khiết được dâng lên thật cung kính và nhịp nhàng theo tiếng nhạc. Dưới sự minh chứng của 170 Vị Chư Tôn Đức Tăng Ni ở các nơi trên thế giới quy tụ về. Các hàng Hòa Thượng ít nhất cũng trên tám Vị, nơi xa xôi Úc Châu có HT Bảo Lạc, nơi Tổ Đình Tường Vân - Huế có HT Huệ Phước, còn ở Âu Châu không thể thiếu HT Tánh Thiệt, HT Như Điển và HT Trí Minh. Các Hòa Thượng trẻ ngời hai bên phải trái như HT Minh Giác, HT Tâm Huệ, HT Quảng Hiền.

Điều khiển chương trình là 2 MC gạo cội, Thầy Chúc Tử đến từ Việt Nam lo phần tiếng Việt, Thầy Hạnh Giới lo phần Đức Ngữ cho người Đức và kiêm luôn việc dịch thuật sang tiếng Việt những bài diễn văn của các chính quyền sở tại.

Các chánh quyền sở tại của thành phố Rostock và quận Lichtenhagen đến tham dự khá đông. Theo danh sách khách mời người Đức có đến 18 Vị, gồm cả Ni Sư Carola Roloff tu theo Mật Tông, dạy Đại học Hamburg môn Phật học. Các đại diện tôn giáo khác như Tin Lành có hai vị Mục sư: Bà Wilfried Knees và Bà Kristina Kuehnbaum-Schmidt.

Do thời gian giới hạn, Ban Tổ Chức chỉ mời 2 nhân vật trong chính quyền sở tại được lên phát biểu đó là ông Ralf Mucha và bà Regine Lueck. Ông Mucha là Đại biểu thành phố đã nói về Thiên Học. Cả hai đều vui mừng khi thấy mảnh đất 10.000 mét vuông bỏ hoang, cỏ mọc ngập đầu của nhiều năm trước, nay biến thành một Ngôi Tam Bảo rộng lớn trang nghiêm cho những người dân bản xứ già trẻ lớn bé gì cũng có cơ hội đến học hỏi giáo Pháp của Đức Phật và ngôi Thiên. Bà Lueck còn tươi cười nói, chúng tôi chỉ dành riêng miếng đất này cho Phật giáo thôi, nhất định không cho một tập đoàn xây siêu thị nào đến hỏi mua. Và cũng không muốn một Moschee mới thành hình.

Bà nhắc đến "Sự kiện Rostock - Lichtenhagen: Thảm nạn của người nhập cư và vết nhơ nước Đức". Tổng thống Đức Steinmeier đã nhân dịp tham dự lễ kỷ niệm 30 năm thảm sát tại tòa Nhà Hưởng Dương (Sonnenblumen Haus) bên cạnh, đã đến thăm Tu Viện Lộc Uyển vào tháng 8 năm 2022. Đúng là một sự mâu nhiệm! Ba mươi năm trước mảnh đất này đầy rẫy sự thù hận, bạo động. Hiện tại một ngôi nhà tâm linh được hình thành... Vì ngôi chùa Phật giáo tượng trưng cho sự hòa bình, bắt bạo động, hóa giải hận thù. Đó cũng là điểm son đánh dấu cho niềm tin tưởng lẫn nhau, dung

hòa trong đời sống của tu viện với người dân bản địa.

Tiếng vỗ tay của mọi người vang dội trước bài diễn văn quá tuyệt vời, bà Lueck vội vàng ra về như đã giao hẹn, chỉ tham dự đến 12 giờ.

Cuối tuần này cả bãi biển Warnemuende vùng Rostock tràn ngập khách du lịch với các hội chợ, cuộc thi Thuyền Buồm, rồi lại lễ Lạc Thành Tu Viện Lộc Uyển với gần 2.000 người tham dự, thật là quá tải!

Tiếp đến là phần trao quà lưu niệm, các Hội đoàn, Chùa chiền khắp nơi lên tặng quà, vui cứ như một ngày hội lớn. Người trao quà đầu tiên là HT Thích Như Điển, một cuốn sách mới nhất của Người mang tên Đại Đường Tây Vực Ký - Huyền Trang Pháp Sư thuật. Món quà thứ 2 là tượng Phật và những lẵng hoa lan của HT Thích Huệ Phước, TT Thích Lương Nguyên từ môn phong Tường Vân Huệ. Kế đó là món quà từ phương xa tận Miệt Dưới Úc Châu của HT Thích Tâm Phương và TT Thích Nguyên Tạng, Tu Viện Quảng Đức, bức Hoành phi sơn son thiếp vàng với 4 chữ lớn "Pháp Luân Thường Chuyển", nói lên ý nghĩa vườn nai Lộc Uyển ở thành Ba Lai Nại, nơi Đức Thế Tôn lần chuyển bánh xe Chánh Pháp đầu tiên mà 26 thế kỷ sau Sư Bà Diệu Phước đã khai sơn ngôi Tu Viện lấy tên gọi này tại trời Âu để mong muốn ánh sáng Phật Đà tiếp tục chiếu rọi muôn nơi; món quà ý nghĩa này được Thầy Nguyên Tạng tận tay trao tặng cho Sư Bà ngay tại buổi lễ. Các phong bì nặng ký với năm số của các Chùa bên Hoa Kỳ cũng được công bố một cách công khai, sớ lọt vào đôi mắt cú vọ của sở thuế! Chẳng hạn món quà nặng ký đến

mười ngàn Đô của chùa Viên Thông bên Houston - Texas, đã được Ni Sư Thanh Lương hân hoan trao tặng. Một ngôi chùa Tăng bên Đông Bá Linh mang

tên Chùa Từ Ân, cũng được Thầy Từ Nhơn cùng các Phật Tử lên trao quà và chụp hình lưu niệm.

Mọi người từ từ kéo nhau ra chỗ phát thức ăn đứng xếp hàng chờ cơm, không phải chờ lâu vì các người đẹp mặc áo dài thướt tha, còn mái mê chụp hình dưới giàn hoa giấy và vườn nai thơ mộng trong khuôn viên Tu Viện, không thèm ăn để giữ dáng chụp hình cho đẹp, những bức ảnh để đời.

Khách người bản xứ, đa số ở chung quanh nghe tin tức cũng kéo nhau đến thật đông, phần thì tò mò, phần thì ham vui thấy chiêng trống nhạc cụ, xướng ca đàn hát của các Trai Đàn Chân Tế suốt ba ngày hôm trước. Cái đặc biệt của Tu Viện này là tất cả các biểu ngữ, tấm treo trang trí viết kinh Pháp Cú đều viết bằng hai thứ tiếng Đức Việt, chẳng hạn như "Liebe ist Verstehen, Thương yêu chính là hiểu".

Mục tiêu chính của Sư Bà Lộc Uyển là thành lập Đạo tràng cho người bản xứ, Chương trình đã lên kế hoạch mỗi chiều thứ bảy của tuần thứ hai trong tháng sẽ có sinh hoạt cho người Đức lúc 14 giờ. Ngày Chủ nhật sẽ dành cho người Việt với pháp môn Tịnh Độ, tha hồ tụng kinh, cúng kiến hương trầm nghi ngút. Nước sông không nên đục nước giếng, một bên thích yên lặng, một bên thích tình cảm chuyện trò. Thật đúng với hai câu thơ của HT Mãn Giác:

Mái chùa che chở hồn dân tộc.

Nếp sống muốn đời của tổ tông.

Những câu chuyện bên lề của một ngày Đại Lễ không thể thiếu trong một bài tường thuật. Câu chuyện Ông Đồ Quảng Nam ngồi viết thư pháp cho khách vắng lai trông thật nên thơ. Hình ảnh đẹp của quê nhà trong những dịp xuân về. Nhưng khổ nỗi Ông Đồ - Văn Công Nhựt chỉ biết tiếng Việt, không thể đáp ứng được cho khách phương Tây, nên Sư Ông Viên Giác phải ra tay cứu độ, chỉ dẫn cách viết chữ Đức bằng thư pháp. Sư Ông Bảo Lạc đứng cạnh với nụ cười hiền hòa tỏa sáng trông rất hảo tướng, làm tôi rất hoan hỷ ngắm nhìn. Nhờ có sự hiện diện của hai vị Hòa Thượng mà gian hàng của vợ chồng Ông Đồ rất đông khách. Bà vợ phải mài mực và tiếp tế giấy bút cho chồng đến mỏi tay. Nghe đâu cái thùng tùy hỷ công đức cũng kha khá nặng!

Phái đoàn hành hương của Ni Sư Minh Liên chùa Viên Thông bên Houston - Texas và Tu Viện Lộc Uyển ở Đà Lạt mới hùng hậu làm sao, họ đi tới 72 vị, được tổ chức thật chu đáo và hiện đại với máy móc thời 4.0. Mỗi thành viên nhận được một tập

sách mỏng, trong đó có chứa tất cả thông tin, hình ảnh của 72 thành viên, nếu có đi lạc cũng dễ tìm. Không biết trong điện thoại thông minh có gắn định vị không nữa? Trong tập sách có đầy đủ hình ảnh các danh lam thắng cảnh phái đoàn sẽ đến, họ phải mặc đồng phục giống nhau. Đến Chùa phải mặc áo dài lam thêu bông sen đủ kiểu để chụp hình lưu niệm. Ngày thường phải chấp tác làm công quả, trên 60 tuổi được chia việc nhẹ như gọt cắt, nhặt rau... Sáng nào cũng thấy Ni Sư Minh Liên cầm ống loa sau buổi điểm tâm gọi lớn, giao việc cho các vị đi trong đoàn, không để ngồi không nói chuyện vãn vơ.

Phải ca ngợi các "Ma Ma Tổng Quản" trong Ban hành đường, họ là những người phi thường, nơi nào có Đại Lễ, có Khóa Tu là có mặt, không ngại đường xá xa xôi, tuổi già sức yếu, ngủ vờ ngủ vật ở chỗ lạ. Cứ tưởng tượng cảnh cúng dường Trai Tăng cho 170 Vị thật chu toàn trong nhiều ngày và trên một ngàn phần ăn cho đại chúng là thấy công đức vô biên.

Bốn ngày ở Tu Viện Lộc Uyển với ba đêm ngủ ở ba chỗ khác nhau, khi thì trong góc phòng đựng bát đĩa cho Chư Tăng, hôm sau chuyển ra chân cầu thang rất thoải mái, nhưng lại bị ánh đèn chiếu thẳng vào mặt mỗi khi có người đi qua, tối cuối cùng tôi chọn một góc trong phòng ăn của Chư Tăng, nhưng đến gần sáng gió lạnh vùng biển thổi về làm lạc mất giọng. Nhưng tôi vẫn thấy mình thật hạnh phúc, ngày nào cũng là ngày hạnh phúc!

Kế bên phần lễ chính, Sư bà Trụ trì cũng sắp xếp chương trình phụ cho người Đức bằng tiếng Đức. Chiều ngày Thứ bảy lúc 16:00 giờ có buổi thuyết pháp và tập thiền trong lều do Bhante Sukhacitto hướng dẫn, có 48 người tham dự. Chiều Chủ nhật tại chánh điện có buổi thuyết pháp và thiền tập của Sư cô Chân Đàn cho gần 80 người Đức. Tất cả đều hoan hỷ và nói sẽ đến tham dự các lớp học tại đây hàng tháng trong thời gian sắp tới.

Để kết thúc bài viết, tôi xin được trích câu châm ngôn trong nhà Thiền được viết trên các liễn treo ngoài sân Chùa:

Không có con đường nào dẫn đến hạnh phúc.

Hạnh phúc chính là con đường.

Kỷ niệm Đại Lễ Lạc Thành Tu Viện Lộc Uyển ở Rostock.

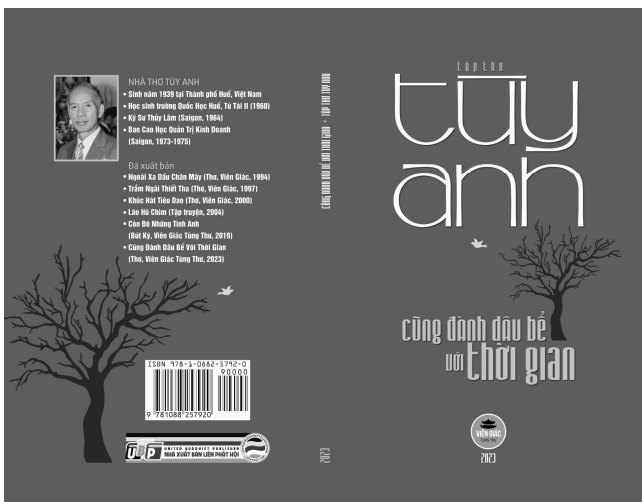
Ngày 13 tháng 8 năm 2023.

Hoa Lan - Thiện Giới

GIỚI THIỆU SÁCH MỚI DO VIÊN GIÁC TÙNG THƯ XUẤT BẢN & PHÁT HÀNH ONLINE

• Nguyên Đạo phụ trách

1. TẬP THƠ TÙY ANH - CŨNG ĐÀNH DÂY BÈ VỚI THỜI GIAN

Đây là tác phẩm thứ 6 và cũng là tác phẩm cuối cùng của nhà thơ Tùy Anh.

Đọc hết những trang thơ, ta thấy Tác giả đã chia rõ ràng thơ ở 4 phạm trù như sau. Đó là: Quê Hương trong ngút ngàn thương nhớ; Mẹ già trong bao nỗi chờ mong; Bạn bè người thân yêu trong cõi thơ và cuối cùng là Đạo đã làm cho Tác Giả tỉnh giấc hồng trần với hơn 80 mùa Xuân Thu, qua bài thơ viết như một lời trần trối với thân nhân, bạn bè, bằng hữu ở phần cuối.

Cõi thơ thì vô tận, người thưởng thức thơ ở mọi lứa tuổi và ở mọi thời gian cũng như không gian. Thơ vốn là một dòng sữa ngọt, một linh hồn của thi nhân, một bóng hình của quá khứ, một ảo ảnh của cuộc đời, một vô thường của sanh diệt diệt sanh. Mỗi người đọc thơ sẽ có một tâm trạng khác nhau khi gửi hồn mình vào đó. (Trích Lời Giới Thiệu của HT Thích Như Điển).

Sách dày 212 trang, khổ A5: 12,7 x 20,3 cm. Viên Giác Tùng Thư xin trân trọng giới thiệu. Độc giả có thể đặt mua sách ở trang mạng toàn cầu Amazon theo link rút gọn này: https://pgvn.org/pg_8947qh

2. TẢN MẠN VỀ NHO TỰ VÀ VĂN HÓA HOA HẠ. Tác giả: Lâm Minh Anh.

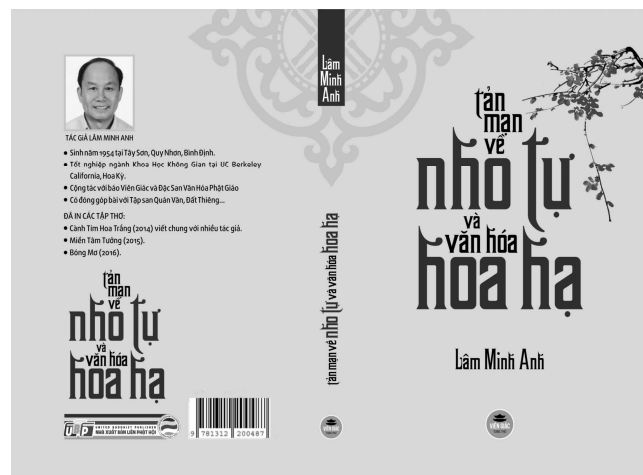
Tác giả chia tác phẩm ra làm 3 phần rõ rệt về Nho tự, Đạo học và Văn Chương. Mỗi một phần có 14, 11 và 8 đề tài khác nhau và đặc biệt nhất phải nói là 14 đề tài đầu; mỗi đề tài chỉ bàn về một chữ. Ví dụ như chữ: nhân, lễ, nghĩa, hiếu, tín, đạo, đức, thành v.v... Mỗi chữ như vậy, tác giả phân tích ra từng bộ một để giải thích, đầu là người chưa am tường chữ Hán cũng có thể hình dung ra được bộ ấy, chữ ấy là nghĩa như thế nào. Điều này giống như một ông đồ Nho giải thích cho những người mới học biết cách viết, cách đọc và ý nghĩa của mỗi chữ rất rõ ràng. Do vậy, dù ai có khó tính đến đâu hẳn cũng phải hài lòng với lập luận của tác giả.

Tác giả không chỉ giải thích ý nghĩa từng bộ, từng chữ được ghép lại, mà còn mang đưa thêm vào những điển tích của Khổng giáo, Lão giáo và Phật giáo để tạo nên nhiều câu chuyện lý thú giữa ông Lý và ông Tư, những nhân vật hư cấu trong sách. Ngoài ra tác giả cũng mượn những câu chuyện lịch sử, văn chương, đạo đức của Việt Nam thêm vào phần kết luận của mỗi bài như vậy, làm cho người đọc biết rằng Nho sinh này vốn gốc người Việt, học Hán văn ở bậc Đại học, mới có thể hiểu tường tận về những chữ viết và điển tích như vậy. Nếu tự mình nói và tự mình lý luận thì chắc rằng không hay; nên Tác giả đã lấy chính mình ra để hỏi và đáp cho ông Tư, ông Lý, Tân và Lam Ngọc. Nếu không phải là tác giả thì những người đối diện ấy làm sao trả lời được những câu hỏi như tác giả mong muốn?

Đến phần Đạo học, giải thích về Tánh không trong thơ của Vương Duy, Tác giả so sánh với Tánh không của Phật Giáo, rồi truyện Kiều của Cự Nguyễn Du về "thiện căn ở tại lòng ta", tâm tánh và vô ngã, tâm tử, tâm bi của Bồ Tát Quan Thế Âm, cái thấy, cái nghe nhị nguyên v.v... thật là tuyệt diệu.

(Sách in màu, dày 492 trang khổ 16x23 cm., có 2 ấn bản bìa dày và bìa thường).

Phát hành 8/23 trên mạng toàn cầu theo link rút gọn: https://pgvn.org/pg_6215up

• Mỹ Đình phụ trách

• Đại Lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư (Ngày Về Nguồn kỳ 13)

Tưởng Niệm 10 năm viên tịch của Đức Trưởng Lão Thích Minh Tâm và Đại Giới Đàn Minh Tâm - tại Chùa Khánh Anh, Evry, Pháp Quốc (17/20/8/2023).

Lễ Hội Hiệp Kỳ lần 13 tại Đại Tự Khánh Anh chia ra làm ba phần khác nhau trong tuần lễ quan trọng này: Phần 1 là Đại Giới Đàn Minh Tâm, phần 2 là Lễ Tưởng Niệm 10 Năm Viên Tịch Đức Trưởng Lão HT Thích Minh Tâm và phần 3 là lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư từ thứ Năm, 17/8 đến Chủ Nhật 20/8/2023.

Chứng minh Lễ Hội từ xa có Đức Đại Lão Hòa Thượng Thích Thăng Hoan, Trưởng Ban Điều Hợp Tăng Ni Việt Nam Hải Ngoại, Chánh Thư Ký Hội Đồng Giáo Phẩm Giáo Hội PGVNTN Hoa Kỳ;

Đức Đại Lão Hòa Thượng Thích Huyền Tôn, thành viên Hội Đồng Chứng Minh-Cổ Vấn Giáo Hội PGVNTN Hải Ngoại tại Úc Đại Lợi-Tân Tây Lan.

Hiện diện chứng minh tại Lễ Hội có: Hòa Thượng Thích Bảo Lạc, thành viên Hội Đồng Chứng Minh-Cổ Vấn Giáo Hội PGVNTN Hải Ngoại tại UĐL-TTL; HT Thích Tín Nghĩa, Chủ Tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Hoa Kỳ, Hòa Thượng Thích Tánh Thiệt, Đệ Nhất Chủ Tịch GHPGVNTN Âu Châu; Hòa Thượng Thích Như Điển, Đệ Nhị Chủ Tịch GHPGVNTN Âu Châu; HT Thích Bốn Đạt, Chủ Tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Canada, HT Thích Tâm Minh, Hội chủ Hội đồng Điều hành PGVNTN Hải ngoại Úc Đại Lợi & Tân Tây Lan, HT Thích Thông Hải, Phó Chủ Tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Hoa Kỳ cùng trên 300 Tăng Ni đến từ 18 quốc gia trên thế giới cùng câu hội về Evry, Pháp Quốc tham dự đại lễ.

Chi tiết thống kê số lượng được ghi nhận như sau: Áo Quốc: 1 vị, Canada: 6 vị, Colombia: 1 vị, Đài Loan: 6 vị, Đan Mạch: 6 vị, Đức Quốc: 59 vị, Hòa Lan: 5 vị, Mỹ Quốc: 75 vị, Na Uy: 9 vị, Phần Lan: 3 vị, Pháp Quốc: 64 vị, Tân Tây Lan: 1 vị, Tây Ban Nha: 1 vị, Thụy Điển: 9 vị, Thụy Sĩ: 2 vị, Tiệp Khắc: 1 vị, Úc Đại Lợi: 15 vị, Việt Nam: 40 vị, tổng cộng 305 vị.

Chư Tôn Đức Tăng Ni và Phật tử đã tham dự 3 Hội thảo là:

Hội thảo 1: "Hạnh nguyện và sự nghiệp Hòa Thượng Thích Minh Châu" (Thuyết trình viên HT Thích Trường Sanh và HT Thích Tâm Minh)

Hội thảo 2: "Hạnh nguyện và sự nghiệp Hòa Thượng Thích Đức Niệm"; Thuyết trình viên: HT Thích Nguyên Siêu và HT Thích Thông Hải;

Hội Thảo 3: "Hạnh Nguyện và Sự Nghiệp Ni Trưởng Thích Nữ Trí Hải"; Thuyết trình viên: Ni Trưởng Thích Nữ Giới Châu, Ni Trưởng Thích Nữ Như Tường.

Đay 1 (17/8/2023) : Lễ Khai Mạc Ngày Vô Nguyện Hiệp Kỳ 2, Lễ Đại Tỳ Sa Kỳ 13 tại Chùa Khánh An, Eby, Philip Quốc luangiac.com

Trong khuôn khổ Lễ Hội còn có **Đại giới đàn Minh Tâm** đã tổ chức khảo hạch giới tử sáng thứ Năm 17/8/2023, kết quả có 54 giới tử đủ điều kiện thọ giới, trong đó: 9 Tỳ kheo, 3 Sa di và 25 Tỳ kheo Ni (trong này có 8 giới tử Ni người ngoại quốc), 13 Thức xoa Ma na, 4 Sa di Ni, đặc biệt có 67 Phật tử phát tâm thọ Bồ Tát Giới tại gia, trong số này có 1 nữ tu Ky Tô Giáo và 11 người Pháp bản xứ tham dự.

• **HỘI ĐỒNG ĐIỀU HÀNH GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT ÂU CHÂU NHIỆM KỲ 8 (2023 – 2027) đã được bầu như sau đây**

Các Ban Thường Vụ:

Đệ Nhất Chủ Tịch: Hòa Thượng Thích Tánh Thiết
 Đệ Nhị Chủ Tịch: Hòa Thượng Thích Như Điển
 Tổng Thư Ký: TT Thích Hoảng Khai
 Phụ Tá Tổng Thư Ký: TT Thích Viên Duy, TT Thích Hạnh Giới, ĐĐ Thích Hạnh Bồn
 Thủ Quỹ: NS Thích Nữ Như Quang
 Phụ Tá: NS Thích Nữ Nhất Nguyên

Các Tổng Vụ:

Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Tăng Sự: Hòa Thượng Thích Minh Giác
Phó Tổng Vụ : Hòa Thượng Thích Giác Thanh
Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Hoảng Pháp: Thượng Tọa Thích Hạnh Tấn
Phụ tá : TT Thích Hạnh Hòa, TT Thích Viên Giác, TT Thích Quảng Viên
Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Giáo Dục: Hòa Thượng Thích Tâm Huệ
Phụ tá: TT Thích Tịnh Phước, TT Thích Như Tú, TT Thích Pháp Trụ
Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Cư Sĩ: Hòa Thượng Thích Quảng Hiền
Phụ tá: TT Thích Hạnh Bảo
Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Thanh Niên GDPT: Hòa Thượng Thích Thông Trí

Phụ tá: Hòa Thượng Thích Hạnh Thông, ĐĐ Thích Pháp Quang, SC Thích Nữ Chân Đàm
Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Văn Hoá & Truyền Thông: TT Thích Nguyên Lộc
Phụ tá: TT Thích Viên Tịnh, TT Thích Hạnh An, TT Thích Tâm Nhật, TT Thích Quảng An, NS Thích Nữ Huệ Châu, NS Thích Nữ Tâm Nghĩa, NS Thích Nữ Tịnh Trang
Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Nghi Lễ: TT Thích Hạnh Vân
Phụ tá: TT Thích Nhuận Hương, TT Thích Chúc Thành, NS Thích Nữ Hạnh Khánh, NS Thích Nữ Thông Nghĩa
Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Từ Thiện Xã Hội: TT Thích Quảng Đạo
Phụ tá: TT Thích Minh Tánh, TT Thích Viên Tịnh, NS Thích Nữ Hạnh Khánh, NS Thích Nữ Huệ Thiện, NS Thích Nữ Tuệ Đàm Vân.

Ni Bộ Bắc Tông

Vụ Trưởng Ni Bộ Bắc Tông: NT Thích Nữ Như Viên
Vụ Phó Ni Bộ Bắc Tông: NT Thích Nữ Diệu Phước
Phụ tá: NT Thích Nữ Như Minh, NS Thích Nữ Minh Hiểu, NS Thích Nữ Diệu Tràm.

• **Đại Lễ Lạc Thành Tu Viện Lộc Uyển ở Rostock**

Trong những ngày 10.-13.08.2023 Đại Lễ Lạc Thành Tu Viện Lộc Uyển được diễn ra trong bầu không khí thật trang nghiêm và long trọng. Không khí cũng vui như một Lễ Hội cho người Đức và Việt nhờ thời tiết tốt, bầu trời quang đãng ánh nắng chan hòa và vườn hoa cây cảnh tuyệt sắc, muôn màu. Buổi lễ chính thức vào ngày 13.08.2023 có đông đúc người Việt và người Đức trong thành phố đến tham dự. Khai mạc là màn múa lân đặc sắc của các em trong Gia Đình Phật Tử với gia đình lân gồm 5 đội. Kế tiếp là màn dâng hoa cúng dường Chư Phật của

các em vùng Rostock, những đóa Sen thuần khiết được dâng lên thật cung kính và nhịp nhàng theo tiếng nhạc. Có tất cả 170 Vị Tôn Đức Tăng Ni ở các nơi trên thế giới quy tụ về. Chính giữa là bàn của tám vị Hòa Thượng lớn, từ xa xôi như Úc Châu có HT Bảo Lạc, nơi Tổ Đình Tường Vân - Huệ có HT Huệ Phước, còn ở Âu Châu có HT Tánh Thiệt, HT Như Điển và HT Trí Minh. Bàn phía bên trái có các Hòa Thượng trẻ như HT Minh Giác, HT Tâm Huệ, HT Quảng Hiền.

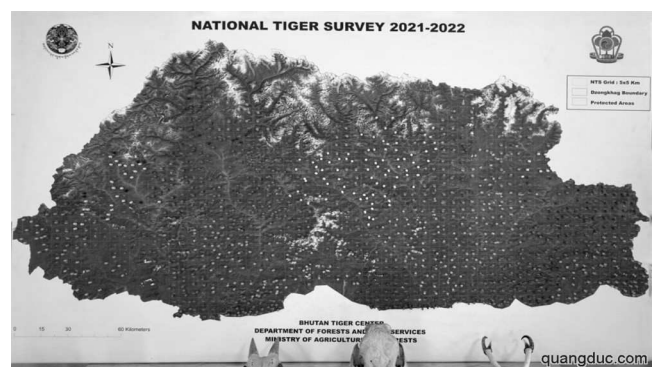
Có 2 quan khách trong chính quyền sở tại được mời lên phát biểu đó là ông Ralf Mucha và bà Regine Lueck. Ông Mucha là Đại biểu thành phố đã vui mừng với sự hiện diện của ngôi chùa tại địa phương và nói sẽ thường xuyên lui tới để học Thiền. Cả hai đều vui mừng khi thấy mảnh đất 10.000 mét vuông bỏ hoang, cỏ mọc ngập đầu của nhiều năm trước, nay biến thành một Ngôi Tam Bảo rộng lớn trang nghiêm cho những người dân bản xứ già trẻ lớn bé gì cũng có cơ hội đến học hỏi giáo Pháp của Đức Phật và ngồi Thiền. Bà Lueck còn tươi cười nói, chúng tôi chỉ dành riêng miếng đất này cho Phật giáo thôi, nhất định không cho một tập đoàn xây siêu thị nào đến hỏi mua. Và cũng không muốn một Moschee mới thành hình. Bà nhắc đến "Sự kiện Rostock - Lichtenhagen: Thảm nạn của người nhập cư và vết nhơ nước Đức". Tổng thống Đức Steinmeier đã nhân dịp tham dự lễ kỷ niệm 30 năm thảm sát tại tòa Nhà Hướng Dương (Sonnenblumen Haus) bên cạnh, đã đến thăm Tu Viện Lộc Uyển vào tháng 8 năm 2022. Đúng là một sự màu nhiệm! Ba mươi năm trước mảnh đất này đầy rẫy sự thù hận, bạo động. Hiện tại một ngôi nhà tâm linh được hình thành... Ngôi chùa Phật giáo ở đây sẽ là biểu tượng cho hòa bình, hóa giải hận thù. Đó cũng là điểm son đánh dấu cho niềm tin tưởng lẫn nhau, dung hòa trong đời sống của Tu viện với người dân bản địa.

Trong phần Tặng quà lưu niệm, HT Như Điển ngoài bì thư tịnh tài còn tặng đến Sư Bà tác phẩm "Đại Đường Tây Vực Ký" vừa xuất bản, khuyến khích học theo hạnh nguyện của Đại Pháp sư Huyền Trang ở thế kỷ thứ bảy.

• **Phật giáo Bhutan Kỷ niệm Ngày quốc tế Hồ qua Báo cáo sự Gia tăng Số lượng của Hồ hoang dã**

(Tin: Cư sĩ Craig Lewis - TT. Thích Vân Phong.
Nguồn: quangduc.com)

Ngày quốc tế về bảo tồn hổ là ngày 29 tháng 7 hàng năm, bắt đầu từ năm 2010 được quốc tế chính thức công bố là *Ngày Quốc tế về Bảo tồn loài Hổ*. Ngày này được ghi nhận để góp phần nâng cao nhận thức của cộng đồng quốc tế về việc bảo tồn sự sống còn cho loài hổ vốn đang đứng bên bờ tuyệt chủng do sự săn bắn hổ trái phép quá mức. Khi 13 quốc gia có nhiều hổ cùng nhau cam kết thúc đẩy quần thể của các loài thú hoang dã có nguy cơ tuyệt chủng.

"Những phát hiện từ cuộc khảo sát toàn quốc đã xác nhận rằng Vương quốc Phật giáo Bhutan hiện có 131 con hổ trong tự nhiên, với mật độ tổng thể là 0,23 con hổ trên 100 km². Đây là mức tăng hơn 27% so với dân số cơ bản là 103 cá thể vào năm 2015", Bộ Lâm nghiệp và Dịch vụ Công viên trực thuộc Bộ Năng lượng và Tài nguyên Thiên nhiên Vương quốc Phật giáo Bhutan, cho biết trong một thông báo "Sự gia tăng quần thể hổ cho thấy sự thành công trong các nỗ lực bảo tồn của Vương quốc Phật giáo Bhutan – cam kết của họ đối với Chương trình Phục hồi Hổ Toàn cầu, nhằm duy trì quần thể hổ khả thi. Hơn nữa, mục tiêu tăng 27% số lượng hổ theo Kế hoạch 5 năm lần thứ 12 của Bộ Nông nghiệp và Lâm nghiệp trước đây và các cột mốc bảo tồn Rừng và Bhutan vì Bảo hộ Sự sống cũng đạt được". (Bhutan Foundation)

• NHẬP CẢNG KHÍ TỰ NHIÊN HÓA LỎNG CÓ THỂ KHÔNG CẢI THIỆN CUỘC KHỦNG HOẢNG ĐIỆN

Nhà cầm quyền cs Việt Nam vừa nhận được chuyển hàng khí tự nhiên hóa lỏng từ Hoa Kỳ đầu tiên trong tháng 7/2023, một cột mốc quan trọng đối với quốc gia đang thiếu năng lượng. Nhưng với những rào cản hiện nay, khí đốt nhập cảng sẽ cần nhiều năm để có thể cải thiện tình trạng thiếu điện kéo dài của Việt Nam. Theo Reuters, nhiều nguồn tin trong ngành cho biết những bất đồng về giá cả, sự chậm trễ trong việc xây dựng nhà máy và việc thiếu hợp đồng cung cấp đang cản trở việc sử dụng LNG của trung tâm sản xuất Đông Nam Á, ngăn chặn tham vọng biến khí đốt nhập cảng thành nhiên liệu chính. Nhu cầu cấp thiết của Việt Nam trong việc tăng cường cung cấp điện, bộc lộ rõ thông qua các vụ cúp điện liên tục gần đây, đã khiến các nhà đầu tư ngoại quốc lo ngại về việc liệu Việt Nam có thể tiếp tục là một lựa chọn đáng tin cậy để đa dạng hóa khâu sản xuất khỏi Trung Cộng hay không. Một nửa số doanh nghiệp trong cuộc thăm dò hồi tháng 6 của Phòng Thương mại Châu Âu tại Việt Nam cho biết cuộc khủng hoảng điện đã ảnh hưởng đến các kế hoạch đầu tư. Một số doanh nghiệp đang xem xét các giải pháp thay thế hoặc tạm dừng chi tiêu cho các nhà máy. Việc không thực hiện được các kế hoạch LNG sẽ là một trở ngại lớn khác đối với các mục tiêu khí hậu của Hà Nội, bao gồm việc sử dụng khí đốt nhập cảng và trong nước làm nhiên liệu chuyển tiếp để giảm sự phụ thuộc vào than đá.

• MỘT SỐ GIÁO VIÊN GIỎI BỎ NGHỀ ĐI XUẤT KHẨU LAO ĐỘNG

Một số giáo viên ở huyện Kỳ Anh, tỉnh Hà Tĩnh đã bỏ việc để sang Nam Hàn xuất khẩu lao động, mong được đời đời đã gây xôn xao dư luận. Họ là những người đã có hàng chục năm gắn bó với nghề giáo, là giáo viên dạy giỏi, thậm chí là viên chức cai quản trong ngành giáo dục, nhưng vẫn quyết định bỏ nghề, để đi xuất khẩu lao động. Gần đây nhất là 3 thầy giáo ở huyện Kỳ Anh đã viết giấy xin nghỉ phép đi chữa bệnh, nhưng sự thật là họ sang Nam Hàn tìm việc. Sau khi có

việc làm ở Nam Hàn, 3 thầy giáo này đã không quay về nên Ủy ban huyện Kỳ Anh buộc phải ra quyết định kỷ luật họ. Một giáo viên cho biết, đồng nghiệp của anh 10 năm làm nghề giáo, quãng đường đi dạy từ nhà đến trường là 40km nhưng đồng lương thấp, không đủ trang trải cuộc sống. Trong khi người anh của vị giáo viên này chỉ học hết lớp 9, nhưng sang Nam Hàn lao động nhiều năm, thu nhập cao nên gia đình có cuộc sống rất sung túc. Sau khi được người thân giúp đỡ, vị giáo viên này đã bỏ nghề và sang Nam Hàn bằng con đường xin visa đi du lịch, để tìm cơ hội thay đổi số phận. Theo Sở Nội vụ tỉnh Hà Tĩnh, số giáo viên, viên chức hành chính trong nhà trường nghỉ việc theo chính sách tinh giản biên chế, bỏ việc theo nguyện vọng cá nhân từ năm 2020 đến tháng 6 năm 2023 là 358 người. Một lãnh đạo phòng giáo dục của một huyện ở Hà Tĩnh cho biết, trên địa bàn mỗi năm sẽ có một đến hai người xin ra khỏi ngành để tìm công việc khác hoặc đi xuất khẩu lao động, số lượng ít nên phòng giáo dục không trần trở nhiều. Lãnh đạo Sở Giáo dục Hà Tĩnh cho biết, mức thu nhập của giáo viên thấp nên đời sống bấp bênh, nhiều người phải làm thêm ngoài giờ mới đủ sống, vì vậy ông mong nhà cầm quyền có chính sách tiền lương sát với thực tiễn để giáo viên có thể sống tốt với nghề.

• CẢNH SÁT GIAO THÔNG BẮT CỐC BÉ TRAI ĐỂ ĐÒI 15 TỶ TIỀN CHUỘC

Ngày 16/8/2023, nghi can bắt cóc bé trai 7 tuổi ở Hà Nội để đòi 15 tỷ tiền chuộc là Nguyễn Đức Trung, 31 tuổi, là viên chức tham mưu, phòng cảnh sát giao thông công an tỉnh Vĩnh Phúc, cấp bậc Thượng úy. Sau khi bị bắt, Trung khai do nợ nần nên mới có hành động như trên. Trước đó, để thực hiện vụ bắt cóc, Trung ngồi trên chiếc xe hơi, đội mũ và đeo khẩu trang theo dõi nhiều ngày ở khu biệt thự BT7, phường Việt Hưng, quận Long Biên, Hà Nội. Đến tối 14/8, Trung ngồi trên xe hơi ở khu biệt thự BT7 và theo dõi nhiều tiếng đồng hồ. Khi thấy bé trai 7 tuổi đi xe đạp tại khu vực vắng người thì Trung khống chế, đưa cháu bé lên xe rồi di chuyển đi nơi khác. Khoảng 12 phút sau, Trung dùng điện thoại gọi cho gia đình cháu bé để đòi 15 tỷ tiền chuộc. Để tránh bị phát hiện, Trung lái xe qua nhiều tỉnh, thành khác nhau, dùng sim rác gọi điện cho gia đình với mỗi cuộc gọi chỉ kéo dài 15 giây. Gia đình nạn nhân cũng đã chuẩn bị số tiền như Trung yêu cầu, đồng thời báo công an. Trong túi xách đựng tiền đưa cho Trung, họ đã bỏ máy định vị vào bên trong. Cuộc giao dịch

diễn ra tại thành phố Phủ Lý, tỉnh Hà Nam. Đến gần 5 giờ sáng 15/8, Trung bị bắt tại quận Long Biên, Hà Nội. Lúc này, Trung đã dùng súng chống trả, bắn 1 phát vào 1 cảnh sát hình sự khiến người này bị thương. Theo một lãnh đạo xã nơi gia đình Trung sinh sống, gia đình Trung khá giả, sau khi lập gia đình Trung đã mua nhà riêng ở thành phố Vĩnh Yên.

• CỰU BỘ TRƯỞNG Y TẾ CS NHẬN 2,25 TRIỆU MỸ KIM TRONG VỤ VIỆT Á

Liên quan đến vụ án Việt Á, cơ quan cảnh sát điều tra Bộ công an cs cho biết, ông Nguyễn Thanh Long, cựu Bộ trưởng Y tế Nguyễn Thanh Long đã nhận 2,25 triệu Mỹ kim, tương đương hơn 51 tỷ đồng tiền hối lộ trong vụ Việt Á. Ông Long bị truy tố tội "lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ". Phía cảnh sát điều tra xác định, ông Long đã lợi dụng chức vụ, quyền hạn làm trái các quy định của pháp luật trong việc cấp sổ ghi danh lưu hành, hiệp thương giá, và kiểm tra giá hiệp thương kit xét nghiệm Covid-19, gây thiệt hại đặc biệt nghiêm trọng tài sản Nhà nước. Ông Long có vai trò thực hiện, giám sát phòng chống dịch nhưng lại có hành vi sai phạm liên quan đến công ty Việt Á hối lộ các viên chức hàng trăm tỷ đồng để thông đồng, nâng giá kit xét nghiệm covid-19. Được biết, ông Long lúc này cũng mới nhận chức Bộ trưởng ngồi chưa kịp "nóng ghế". Tương tự ông Long, là ông Chu Ngọc Anh, lúc này là Bộ trưởng Khoa học và Công nghệ đã nhận 200.000 Mỹ kim của công ty Việt Á. Nhưng ông Ngọc Anh khai rất "ngây thơ", là không biết "túi quà" bên trong mà Phan Quốc Việt, Chủ tịch hội đồng quản trị kiêm Tổng giám đốc công ty Việt Á đưa cho mình là có tiền. Chỉ tưởng là quà cảm ơn. Sau khi nhận "quà" thì khoảng 1 tháng sau, ông Anh chuyển về Ủy ban Nhân dân Hà Nội nhận chức Chủ tịch thành phố, lúc này ông Anh dọn phòng và mở túi quà mới biết bên trong có tiền. Ông Anh bị truy tố về tội vi phạm quy định về cai quản, sử dụng tài sản Nhà nước gây thất thoát, lãng phí với số tiền 19 tỷ đồng.

• CÁC TÚI VẢI CHỨA 1 TRIỆU MỸ KIM LÀ CÁCH GIÚP CHỦ TỊCH VIỆT Á GIẢI QUYẾT CÔNG VIỆC

Tin về vụ Việt Á, để có thể đưa hàng loạt kit xét nghiệm Covid-19 ra thị trường, thu lợi hàng ngàn tỷ đồng trong lúc người dân đang khốn đốn vì dịch, Phan Quốc Việt, Chủ tịch công ty Việt Á đã dùng những chiếc túi đựng hàng trăm ngàn đến cả triệu Mỹ kim để đưa cho các lãnh đạo cs.

Theo cơ quan cảnh sát điều tra Bộ Công an cs, ông Việt thường chuẩn bị một chiếc túi màu xanh, bên trong đựng cả trăm ngàn Mỹ kim, có khi là 1 triệu Mỹ kim để đưa cho các viên chức cs để cho công việc được "hanh thông". Cơ quan cảnh sát điều tra cho biết, ông Nguyễn Thanh Long, cựu Bộ trưởng Y tế đã nhận hối lộ của ông Việt 2,25 triệu Mỹ kim. Một trong những lần nhận hối lộ của ông Long được xảy ra vào trước Tết Nguyên đán 2021, lúc này ông Long chỉ đạo cho thư ký là bị can Nguyễn Huỳnh liên hệ với ông Việt để yêu cầu Việt đưa 1 triệu Mỹ kim cho ông Long để giải quyết công việc. Nhận được thông tin trên, Việt đã bỏ 1 triệu Mỹ kim và 2 tỷ đồng vào một túi vải để mang đến nhà ông Huỳnh. 1 triệu Mỹ kim là để đưa cho ông Long, còn 2 tỷ đồng là Việt cho ông Huỳnh. Trong một lần khác, ông Long lại chỉ đạo cho ông Huỳnh đề nghị ông Việt chi "kinh phí" để giải quyết công việc. Ông Việt liền chuẩn bị tiếp 1 triệu Mỹ kim trong túi vải màu xanh để đưa cho ông Huỳnh, ông Huỳnh đưa lại cho ông Long. Tương tự, ông Việt luôn chuẩn bị những chiếc túi màu xanh, bên trong đựng toàn Mỹ kim để đưa hối lộ cho các viên chức khác như ông Nguyễn Minh Tuấn, cựu Vụ trưởng Trang thiết bị và công trình y tế, thuộc Bộ Y tế; ông Nguyễn Nam Liên, cựu Vụ trưởng Kế hoạch tài chính của Bộ Y tế và nhiều viên chức khác.

• CHUYÊN GIA KHUYẾN CÁO HÒN TRỐNG MÁI Ở VỊNH HẠ LONG CÓ NGUY CƠ SỤP ĐỔ

Theo một nghiên cứu của Viện Khoa học Địa chất và Tài nguyên Khoáng sản, hòn Trống Mái (tên tiếng Anh: Kissing Rocks), biểu tượng của Vịnh Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh phía bắc Việt Nam, có nguy cơ sập đổ do các quá trình địa chất và mực nước biển dâng cao. Theo Straits Times tổng hợp các nguồn tin cho biết, với diện tích khoảng 1.553 km², Vịnh có giá trị địa chất và địa mạo quan trọng, khiến nơi đây trở thành một địa điểm khác biệt thu hút khách du lịch. Vịnh Hạ Long có rải rác hàng nghìn hòn đảo nhỏ, với hình dạng và kích thước độc đáo. Trong đó, nổi bật là hai hòn đá hình gà trống và gà mái, gọi là Hòn Trống Mái quay mặt vào nhau. Với chiều cao khoảng 13,9m, phần chân của Hòn Trống Mái thanh mảnh hơn cấu trúc bên trên. Ông Hồ Tiến Chung, Trưởng bộ môn Kiến tạo và Địa mạo của Viện cho biết, Du khách có thể nhìn thấy những tảng đá bấp bênh khi thủy triều xuống. Mực nước khi đó xuống thấp, lộ ra chân đỡ các khối đá đang dần bị xói mòn, có nguy cơ

sụp đổ nếu không sớm có biện pháp bảo vệ. Để chống lại sự ăn mòn ở đáy đá, các chuyên gia của Viện đề nghị thực hiện các giải pháp kỹ thuật và đề nghị Ban quản trị Vịnh Hạ Long có biện pháp giảm du lịch và đến gần hòn đá, vì sóng từ các tàu thuyền va vào đá là xoáy mòn chân đá.

• CDC ĐÀ NẴNG LẤY KIT TEST ĐƯỢC TÀI TRỢ BÁN CHO CÔNG TY VIỆT Á

Ngày 25/8/2023, Tòa án thành phố Đà Nẵng vừa tuyên phạt sơ thẩm bị cáo Tôn Thất Thạnh, Giám đốc CDC Đà Nẵng 11 năm tù, Nguyễn Thị Thanh Nhân, Trưởng khoa Xét CDC nghiệm 10 năm tù, Lê Thị Kim Chi, nhân viên khoa Xét nghiệm CDC 5 năm tù. Cả 3 đều bị truy tố về tội tham ô tài sản. Theo cáo trạng, vào khoảng thời gian năm 2020 và 2021, bà Nhân phát hiện số kit test được các đơn vị tài trợ luôn dư sau khi sử dụng, nguyên nhân là nhà sản xuất tăng thêm số lượng để bù trừ hao hụt. Vì vậy, bà Nhân đã xin ý kiến của ông Thạnh lấy gần 1.160.000 món hóa chất, sinh phẩm này để bán cho Phan Quốc Việt, Giám đốc công ty cổ phần Việt Á. Tổng số tiền mà họ chiếm đoạt được là gần 5,3 tỷ đồng, số lượng hàng hóa mà nhóm bà Nhân đã giao cho công ty Việt Á tương đương hơn 4,5 tỷ đồng nhưng Việt vẫn chưa trả tiền cho 3 bị cáo. Ngoài số hóa chất, sinh phẩm trên, thì vào tháng 7 và tháng 9/2021, bà Nhân đề nghị với Đoàn Thanh Tâm, nhân viên của Việt Á lập 2 biên bản có nội dung công ty Việt Á giao cho CDC Đà Nẵng 12.000 kit tách chiết tự động. Khi Tâm kiểm tra, phát hiện có hàng dư nên trao đổi với bà Nhân thì biết được biên bản này chỉ là lập khống, hàng không được giao trên thực tế để trừ cho số lượng hóa chất mà bà Nhân đã bán cho công ty Việt Á trước đó nhưng chưa trả tiền. Ngoài những lần trên, thì bà Nhân còn bán nhiều kit xét nghiệm khác.

• PHÁT HIỆN THÊM MỘT XƯƠNG SÀN XUẤT THUỐC GIẢ ĐIỀU TRỊ VIÊM GAN B

Hôm 25/8/2023, Tổng cơ quan cai quản thị trường thuộc Bộ Công thương Cs cho biết, đơn vị vừa chuyển hồ sơ sang công an đề nghị mở rộng điều tra vụ sản xuất thuốc giả nhãn hiệu HepBest 25 mg chuyên dùng điều trị bệnh viêm gan B. Trước đó, vào ngày 15/8, Đội cai quản thị trường số 12, thuộc cơ quan cai quản thị trường thành phố Hà Nội cùng công an quận Thanh Xuân kiểm tra cửa hàng số 67 ở ngõ 126, đường Khuất Duy Tiến thì phát hiện 112 hộp thuốc tân dược HepBest 25 mg, trên hộp thuốc thành phẩm ghi rằng, thuốc được sản xuất bởi Mylan

PHÂN ƯU

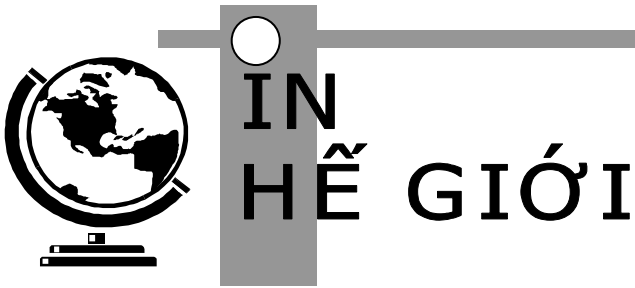

Ông HUỖNH VĂN LIỄU
Sinh năm 1949
Mất ngày 13.09.2023
nhằm ngày 29 tháng 7 năm Quý Mão
Hưởng thọ 74 tuổi

Chúng tôi chân thành chia buồn với gia đình chị Hoàng Thị Kim Chi (Saarbrücken), đồng thời cầu nguyện cho Hưởng linh Huỳnh Văn Liễu sớm vắng sanh Cực Lạc Quốc.

Chi Hội Phật Tử Việt Nam
Saarland Trier & Vùng Phụ Cận

Laboratories Limited, xuất xứ Ấn Độ. Tên công ty nhập cảng là công ty trách nhiệm hữu hạn Xuất nhập cảng y tế Delta ở huyện Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh, còn tem chống hàng giả là của công ty dược phẩm Đa Lê ở quận Hai Bà Trưng, Hà Nội. Ngoài ra, đoàn kiểm tra còn phát hiện có 35 lọ thuốc bán thành phẩm, trên sản phẩm không có nhãn tên hàng hóa, không rõ nguồn gốc xuất xứ, và một lượng lớn bao bì đóng gói thành phẩm thuốc HepBest 25 mg, cùng tờ in hướng dẫn sử dụng, tem chống hàng giả, nhãn hàng hóa, vỏ hộp của loại thuốc này. Tất cả các hàng hóa trên không có hóa đơn, chứng từ, không rõ nguồn gốc xuất xứ. Tất cả số thuốc trên đều là thuốc giả. Thông tin trên thị trường được phẩm cho biết, thuốc HepBest 25 mg là loại thuốc nhập cảng được sử dụng cho bệnh nhân bị viêm gan B từ 12 tuổi trở lên, một lọ thuốc 30 viên có giá bán từ 1 triệu đồng trở lên.

• Quảng Trực phụ trách

• Tổng thống Zelensky thay Bộ trưởng Quốc Phòng

Hôm 3/9, Tổng thống Ukraina Zelenski thông báo : "đã quyết định thay Bộ trưởng Quốc Phòng Ukraina. Oleksii Reznikov đã trải qua hơn 550 ngày chiến tranh. Tôi cho rằng Bộ cần một phương pháp tiếp cận mới và phương thức tương tác mới với quân đội, cũng như với xã hội dân sự nói chung". Ngày 04/09/2023, ông Oleksii Reznikov thông báo trên mạng xã hội X (tên mới của Twitter): "Tôi đã nộp đơn từ chức lên Chủ tịch Quốc Hội Ukraina Rouslan Stefantchouk". Thay ông Reznikov ở chức Bộ trưởng Quốc Phòng, Tổng thống Ukraina đã đề nghị ông Roustem Oumerov, người dân tộc Tartar gốc Crimée, hiện là lãnh đạo Quỹ tài sản Nhà nước Ukraina. Việc thay đổi người lãnh đạo Quốc Phòng diễn ra giữa lúc Ukraina đang tiến hành cuộc phản công quyết liệt nhằm giành lại lãnh thổ bị quân Nga chiếm đóng. Cùng lúc, Tổng thống Zelensky hứa đẩy mạnh chống nạn tham nhũng đang hoành hành tại Ukraina để đáp ứng những điều kiện mà Bruxelles đã đặt ra với Kiev để duy trì quy chế ứng viên gia nhập Liên Hiệp Châu Âu. Thời gian gần đây, hàng loạt vụ bê bối tham nhũng trong các cơ quan chính quyền Ukraina đã bị báo chí phanh phui, trong đó có một vụ liên quan đến Bộ Quốc Phòng.

• Tổng thống Thổ Nhĩ Kỳ đến Nga thuyết phục Putin tái lập thỏa thuận xuất khẩu ngũ cốc Ukraina.

Tổng thống Thổ Nhĩ Kỳ Erdogan, hôm 04/09/2023 đến Sochi gặp Vladimir Putin để thuyết phục đồng nhiệm Nga trở lại thỏa thuận xuất khẩu ngũ cốc Ukraina qua ngả Biển Đen, thỏa thuận mà Nga và Ukraina đã đạt được hồi năm 2022 dưới sự bảo trợ của Liên Hiệp Quốc và qua trung gian của Ankara, nhưng Matxcova đã từ bỏ hồi tháng 07/2023. *Tổng thống Tayyip Erdogan biết rằng cuộc gặp ở Sochi có thể sẽ là không đủ để thuyết phục đồng nhiệm Nga. Thế nhưng, Tổng thống Thổ Nhĩ Kỳ vẫn hy vọng sẽ đạt được bước tiến, với một sự tin tưởng mà ông*

nhắc lại với tất cả các bên: Đối với Ankara, không có giải pháp khả thi nào có thể thay thế thỏa thuận này. Thế nên, rõ ràng là phải đạt được thỏa thuận với Matxcova thì mới có thể nối lại việc vận chuyển ngũ cốc của Ukraina qua Biển Đen một cách an toàn nhất và ít tổn kém nhất. Tương tự như vậy, nếu Matxcova hy vọng có thể làm nhẹ bớt những trở ngại đang đè nặng lên xuất khẩu của Nga thì sớm hay muộn họ cũng sẽ phải trở lại với thỏa thuận ngũ cốc Ukraina. Không đẩy Nga hay Ukraina ra xa: lập trường này giải thích tại sao Tổng thống Tayyip Erdogan tiếp nhận đề xuất của Nga, thông qua Thổ Nhĩ Kỳ và với sự tài trợ từ Qatar, cung cấp một triệu tấn ngũ cốc với giá thấp cho các nước châu Phi có nhu cầu cao nhất. Tham vọng của Tổng thống Erdogan là tổ chức các cuộc đàm phán mới giữa Nga và Ukraina dưới sự bảo trợ của Thổ Nhĩ Kỳ và Liên Hiệp Quốc. Đối với Ankara, việc cứu vãn thỏa thuận này là một thách thức kinh tế, bởi Thổ Nhĩ Kỳ là một trong những nhà nhập khẩu ngũ cốc chính của Ukraina, nhưng cũng là nhằm bảo vệ hình ảnh của Thổ Nhĩ Kỳ trên trường quốc tế. Theo tin mới nhất của AFP, TT Thổ Nhĩ Kỳ Erdogan hứa là sau cuộc gặp với ông Putin sẽ có một thông báo "rất quan trọng đối với thế giới", nhất là đối với các nước châu Phi đang phát triển.

• Khai mạc Thượng đỉnh châu Phi về khí hậu, cuộc họp quan trọng trước COP28

Theo AFP, hôm 04/09/2023, tại thủ đô Nairobi, Cộng Hòa Kenya, các nhà lãnh đạo Châu Phi đã khai mạc hội nghị thượng đỉnh về khí hậu. Đây là hội nghị mang tính lịch sử nhằm đưa lục địa này trở thành một châu lục có vai trò ngày càng gia tăng trong lĩnh vực năng lượng tái tạo, và kêu gọi viện trợ tài chính quốc tế để làm bật dậy tiềm năng của châu Phi. Tổng thống Kenya William Ruto đón tiếp các lãnh đạo Châu Phi và Tổng thư ký Liên Hiệp Quốc Antonio Guterres tại thủ đô Nairobi. Ông hy vọng rằng hội nghị thượng đỉnh này sẽ giúp châu Phi tìm được quan điểm chung về phát triển kinh tế và chống biến đổi khí hậu. Châu Phi là châu lục có nhiều tiềm năng kinh tế, nhưng cũng là nơi sinh sống của nhiều cộng đồng dân cư dễ bị tổn thương nhất do biến đổi khí hậu. Cũng trong hội nghị thượng đỉnh lần này, trước dịp hội nghị COP28 diễn ra ở Dubai từ cuối tháng 11 đến đầu tháng 12/2023, các nhà lãnh đạo thảo luận về mục tiêu vận động chấm dứt sử dụng nhiên liệu hóa thạch, đồng thời nêu bật tiềm năng đặc biệt của Châu Phi về năng lượng tái tạo (bao gồm 40% trữ lượng

coban, mangan và bạch kim của thế giới, những nguyên liệu cần thiết để sản xuất pin và hydrogen). Tổng thống Kenya và Tổng giám đốc Cơ quan Năng lượng Quốc tế (IEA) nhấn mạnh Châu Phi chiếm đến 60% tiềm năng năng lượng Mặt trời của thế giới, nhưng tổng công suất lắp đặt chỉ tương đương với Bỉ và chỉ có 3% đầu tư toàn cầu vào quá trình chuyển đổi năng lượng là được dành cho Châu Phi. Họ kêu gọi cộng đồng quốc tế gia tăng cấp vốn cho lục địa và giảm gánh nặng nợ nần đè nặng lên các nước châu Phi.

• Ukraina tố cáo Nga oanh kích các cơ sở công nghiệp dân sự gần với Rumani

Sáng sớm ngày 03/09/2023, Nga đã dùng các loại drone do Iran chế tạo tấn công nhiều "cơ sở công nghiệp dân sự" nằm bên dòng sông Danube, tây nam Ukraina. Phía Nga nêu rõ đã đánh trúng một cảng biển trong khu vực giáp giới với Rumani. Reuters cho biết cuộc oanh kích bằng drone của Nga nhằm vào vùng Odessa kéo dài trong vòng ba tiếng rưỡi trong đêm thứ Bảy rạng sáng Chủ Nhật. Báo Pháp Le Monde còn nêu rõ đó là các loại drone "Shahed-136/131" do Iran sản xuất, được phóng đi từ phía nam và đông nam. Tuy nhiên, hệ thống phòng không Ukraina đã bắn chặn được 22 trong tổng số 25 chiếc drone do Iran sản xuất. Trên mạng Telegram, Văn phòng Chương lý Ukraina cho biết nhiều cơ sở hạ tầng công nghiệp dân sự đã bị "kẻ thù tấn công", làm bị thương hai người. Phía Nga xác nhận thông tin khi nêu rõ đã tiến hành một cuộc oanh kích bằng drone nhằm vào cảng biển Reni, gần biên giới với Rumani, quốc gia thành viên của NATO. Cũng liên quan đến chiến trường miền nam, Tướng Ukraina Oleksandr Tarnavsky, đảm trách cuộc phản công, khẳng định quân đội Ukraina đã chọc thủng được chiến tuyến đầu tiên của Nga tại vùng lãnh thổ gần Zaporizhzhia (đông nam), giờ đang tiến đến tấn công đường phòng thủ thứ hai, được cho là ít kiên cố hơn. Về phía Nga, trang mạng NHK của Nhật Bản hôm qua, 02/09/2023, dẫn lời lãnh đạo Cơ quan Không gian Nga Roscosmos, hôm thứ Sáu 01/09, thông báo một hệ thống tên lửa liên lục địa (ICBM), được biết dưới tên gọi là Sarmat, "đã được đưa vào hoạt động phục vụ chiến đấu". Vị lãnh đạo này khẳng định Sarmat có khả năng mang đến ít nhất 10 đầu đạn hạt nhân. Tổng thống Nga Vladimir Putin từng tuyên bố loại tên lửa này có thể đánh bại "mọi hệ thống phòng không hiện đại nhất". Ông khẳng định, loại vũ khí này sẽ góp phần bảo vệ nước Nga trước điều ông gọi lại những "mối đe dọa từ bên

ngoài". Báo Le Monde đã thẩm định và xác thực những hình ảnh nghiệp dư về các cuộc tấn công của Nga, và so sánh các dữ liệu về vận chuyển ngũ cốc để giúp hiểu rõ hơn lý do vì sao nhiều cảng biển, cảng sông, vốn được Matxcơva bỏ qua trước đó, đột ngột trở thành mục tiêu ưu tiên. Kể từ khi Nga rút khỏi thỏa thuận ngũ cốc với Ukraina, ngày 17/07/2023, các cuộc tấn công của Nga nhằm vào các cảng ở miền nam Ukraine đã liên tiếp xảy ra. Drone mang chất nổ của Nga phá hủy nhiều kho chứa ngũ cốc ở các cảng Reni và Izmail. Cảng Izmail từng được coi là một địa điểm an toàn, bởi chỉ cách biên giới với thành viên khối NATO Rumani, chừng 300 mét. Tuy nhiên, kể từ tháng 7/2023, tình hình hoàn toàn khác. 20% GDP của Ukraina phụ thuộc vào nông nghiệp. 40% xuất khẩu của Ukraina là hàng hóa nông nghiệp, trong đó mặt hàng mũi nhọn là ngũ cốc. Cuộc tấn công vào cảng Odessa ngày 18/07 đã tiêu hủy 60.000 tấn ngũ cốc. Các cuộc tấn công ngày 02/08 vào các cảng biển và dọc sông Danube (biên giới Ukraina – Rumani) phá hủy 40.000 tấn ngũ cốc của Ukraina. 30% ngũ cốc thế giới xuất qua ngả Biển Đen. Việc Nga tấn công các cơ sở hạ tầng ngũ cốc Ukraina khiến an ninh lương thực toàn cầu bị đe dọa nghiêm trọng hơn.

• Hỏa hoạn ở Hy Lạp: Hơn 81.000 hecta rừng quốc gia cháy rụi

Hy Lạp tiếp tục hứng chịu đợt cháy rừng lớn thứ hai trong mùa hè này. Đợt sau nghiêm trọng hơn đợt trước. Trong vòng hai tuần lễ, theo AFP hôm qua, 02/09/2023, hơn 81.000 hecta rừng cháy tương đương gần một nửa số lượng diện tích rừng bị cháy kể từ đầu mùa hè, theo Đài Quan sát châu Âu Copernicus (EMS). Theo chuyên gia về cháy rừng Alexandros Dimatrakopoulos, Đại học Thessaloniki (phía bắc Hy Lạp), nếu như cháy rừng thực sự "mạnh hơn" trong những năm gần đây do biến đổi khí hậu, thì đây không phải là lý do để "biện minh" cho những yếu kém của chính quyền trong việc phòng ngừa, đối phó. Hãng tin AFP cho hay, đáp lại những cáo buộc từ các đảng đối lập về "sự chậm trễ trong công tác phòng ngừa", Thủ tướng Hy Lạp Kyriakos Mitsotakis đã dẫn lại các "vụ cháy lớn" gần đây ở Tây Ban Nha, Canada và Hoa Kỳ, với nhận định "ngay cả những quốc gia có năng lực tài chính lớn hơn Hy Lạp" cũng không có khả năng xử lý.

• Ngoại trưởng Ý công du Trung Cộng, chuẩn bị khả năng rút Ý ra khỏi dự án Những Con Đường Tơ Lụa Mới

Ngoại trưởng Ý Antonio Tajani, hôm 03/09/2023, đã bắt đầu chuyến thăm Bắc Kinh kéo dài đến ngày 05/9. Khả năng Ý thông báo rút khỏi dự án Những Con Đường Tơ Lụa Mới (BRI) nhân chuyến công du Trung Cộng sắp tới của Thủ tướng Ý sẽ là nội dung các cuộc thảo luận trong cuộc gặp giữa lãnh đạo ngoại giao Ý với các đồng cấp Trung Cộng. Theo AFP, nhiệm vụ của Ngoại trưởng Ý trong chuyến thăm Bắc Kinh lần này sẽ không dễ dàng. Thủ tướng Ý Giorgia Meloni theo dự kiến, sẽ có chuyến công du Trung Cộng vào trung tuần tháng 10/2023, và nhân dịp này, bà sẽ hợp thức hóa việc rút Ý ra khỏi dự án BRI - Belt and Road Initiative - Những Con Đường Tơ Lụa Mới. Lorenzo Codogno, cựu kinh tế gia trưởng của Bộ Tài Chính Ý phân tích, "quyết định rút khỏi dự án đã được chính quyền Trung Cộng chấp thuận về mặt nguyên tắc. Nữ Thủ tướng Ý sẽ có thông báo chính thức trong chuyến công du sắp tới, như một sự thể hiện thái độ tôn trọng đối với các lãnh đạo Trung Cộng". Tuy vậy, Nghị Viện Ý cũng khuyến nghị Ngoại trưởng Tajani "phải có một đánh giá và đưa ra quyết định có nên tiếp tục hay không tham gia vào dự án BRI". Hôm 2/9, phát biểu tại diễn đàn kinh tế do The European House – Ambrosetti tổ chức, Ngoại trưởng Ý nhận định rằng dự án Con đường Tơ lụa Mới đã không tạo ra những kết quả như mong muốn. Kim ngạch xuất khẩu của Ý sang Trung Cộng trong năm 2022 chỉ ở mức 16,5 tỷ Euro, thấp hơn mức sang các nước láng giềng là Pháp và Đức từ gần 1,4 đến hơn 6,4 lần. AFP nhắc lại, năm 2019, khi phải oằn mình gánh khoản nợ công, Ý là quốc gia trong khối G7 duy nhất tham gia BRI, và bị các nước phản đối mô tả như là con ngựa thành Troie. Theo nguyên tắc, thỏa thuận Ý - Trung sẽ được tự động gia hạn vào tháng 3/2024 trừ phi Ý quyết định thoái lui vào cuối năm 2023.

• Bắc Triều Tiên diễn tập " tấn công hạt nhân chiến thuật "

Chủ Nhật ngày 03/09/2023, hãng thông tấn chính thức KCNA của Bắc Triều Tiên, khẳng định quân đội nước này đã mô phỏng một "cuộc tấn công hạt nhân chiến thuật" mới. Các đầu đạn hạt nhân giả đã được gắn trên hai trong số loạt tên lửa tầm xa bắn ra Hoàng Hải hôm thứ Bảy. Theo giải thích từ KCNA, được AFP dẫn lại, cuộc diễn tập mô phỏng tấn công hạt nhân chiến thuật diễn ra sáng sớm ngày 02/09 là nhằm "cảnh báo kẻ thù mối nguy hiểm thực sự về chiến tranh hạt nhân". Hãng thông tấn chính thức của Bắc Triều Tiên còn khẳng định rằng chiến dịch này là lời

đáp trả cuộc tập trận chung Mỹ - Hàn mang tên "Ulchi Freedom Shield" kéo dài 11 ngày, vừa kết thúc hôm 31/08. Bình Nhưỡng xem "nhiệm vụ tấn công hạt nhân" của mình đã được thực hiện thành công khi hai tên lửa có mang đầu đạn hạt nhân giả đã đạt khoảng cách 1.500 Km trong khoảng lần lượt là 7,672 và 7,681 giây, và đã phát nổ ở độ cao xác định trước là 150 mét so với mục tiêu. Tuy nhiên, hãng tin Hàn Quốc Yonhap, dẫn lời một quan chức quân đội Hàn Quốc tỏ ra hoài nghi, khi cho biết một phân tích dữ liệu đánh giá tuyên bố thành công của Bình Nhưỡng dường như đã bị thổi phồng. Hôm 2/9, quân đội Hàn Quốc loan báo Bình Nhưỡng đã bắn rất nhiều tên lửa hành trình vào khoảng 4 giờ sáng, giờ địa phương ra hướng Hoàng Hải. Bình Nhưỡng, một lần nữa, thông qua truyền thông Nhà nước, đã tố cáo đợt tập trận Mỹ - Hàn gần đây, khi cho rằng chúng cho phép thấy rõ các "kế hoạch đối đầu quân sự" của hai nước đồng minh này.

• Trung Cộng: 770 cuộc đình công, biểu tình tại các nhà máy trong nửa đầu 2023

Đình công, biểu tình của người lao động tại Trung Cộng gia tăng. Theo một báo cáo của một tổ chức phi chính phủ, chuyên theo dõi quyền của người lao động, có trụ sở ở Hồng Kông, chỉ riêng trong tháng 8/2023 vừa qua đã có 90 vụ biểu tình hay đình công trên phạm vi cả nước. Trung Cộng cũng là một quốc gia nổi tiếng với biểu tình, ngoại trừ việc truyền thông nhà nước Trung Cộng hiếm khi đưa tin. Theo báo cáo của tổ chức phi chính phủ "China Labour Bulletin", cập nhật ngày 31/08, tổng cộng trong nửa đầu năm 2023 đã xảy ra 770 "sự cố lớn" – như ngôn từ mà báo chí chính thức Trung Cộng sử dụng, so với 830 vụ trong toàn bộ năm 2022. Chỉ tính riêng trong tháng Tám, tổ chức phi chính phủ về quyền của người lao động đã ghi nhận gần 90 sự kiện ở mọi lĩnh vực và trên cả nước. Ở thành phố Dư Diêu (Yuyao), tỉnh miền đông Chiết Giang, các công nhân giao hàng đình công. Tình hình tương tự ở Phúc Châu, tỉnh đông nam Phúc Kiến, với các tài xế xe tải, hoặc ở mỏ than ở Thiểm Tây, miền tây bắc. Tiếp theo đó, nhiều cuộc biểu tình đã diễn ra, đặc biệt là phản đối việc nợ lương tại một xưởng sản xuất bánh công nghiệp ở Hồi Hột, khu tự trị Nội Mông (miền bắc), tại một công ty in Đài Loan ở Thâm Quyển (đông nam), tại một dự án xây dựng ở tỉnh Sơn Đông (miền đông), tại một xưởng giày ở Ôn Châu (đông nam), hoặc thậm chí ở nhà máy điện hạt nhân ở tỉnh Liêu Ninh (đông bắc). Công nhân

ngành điện tử và dệt may bị ảnh hưởng nặng nề nhất bởi suy thoái hậu Covid. Trong những tháng gần đây, xuất hiện nhiều video ngắn trên các mạng xã hội, bày tỏ nỗi lo lắng và bất bình.

• Không gian: Lần đầu tiên Ấn Độ phóng một phi thuyền thăm dò Mặt trời

Một tuần sau khi đưa được một phi thuyền lên Mặt trăng, hôm 02/09/2023, lần đầu tiên Ấn Độ phóng lên không gian một phi thuyền thăm dò Mặt trời. Phi thuyền Aditya-L1 (Mặt trời) đã được phóng lên vào lúc 11 giờ 50 phút, giờ địa phương. Cuộc phóng phi thuyền, được truyền hình trực tiếp, đã thành công, theo thông báo của một quan chức Tổ chức Nghiên cứu Không gian Ấn Độ. Trong hành trình kéo dài 4 tháng, vượt qua đoạn đường dài 1,5 triệu km, phi thuyền của Aditya-L1 mang theo các thiết bị khoa học để nghiên cứu bầu khí quyển của Mặt Trời, các cơn bão từ của Mặt Trời và tác động của nó đối với môi trường xung quanh Trái Đất. Hoa Kỳ và Cơ quan Không gian châu Âu đã phóng các phi thuyền lên quỹ đạo của Mặt trời để nghiên cứu ngôi sao này, bắt đầu với chương trình của cơ quan không gian NASA vào thập niên 1960, nhưng đối với Ấn Độ thì đây là lần đầu tiên. Nhật Bản và Trung Cộng cũng đã thực hiện các chuyến bay quan sát Mặt trời nhưng là từ quỹ đạo Trái đất. Như vậy, nếu thành công, Ấn Độ sẽ là quốc gia châu Á đầu tiên đặt thành công một phi thuyền thăm dò lên quỹ đạo của Mặt trời. Điểm đáng chú ý là Ấn Độ đang bắt kịp các cường quốc không gian với một chi phí rất thấp. Ngân sách dành cho chương trình không gian của Ấn Độ còn tương đối khiêm tốn, tuy đã được gia tăng đáng kể từ năm 2008 khi New Delhi phóng một phi thuyền thăm dò lên quỹ đạo của Mặt trăng. Trong cuộc phóng thành công phi thuyền lên Mặt trăng vào tháng trước, một kỳ công mà cho tới lúc đó chỉ có ba nước làm được, đó là Nga, Hoa Kỳ và Trung Cộng, Ấn Độ đã chi ra chưa tới 75 triệu đôla.

• Nhân quyền tại Tân Cương: LHQ bác bỏ chỉ trích "thiếu hành động"

Nhiều tổ chức phi chính phủ đã chỉ trích gay gắt Liên Hiệp Quốc thiếu hành động để bảo vệ cộng đồng thiểu số theo Hồi Giáo ở Tân Cương, Trung Cộng. Ngày 31/08/2023, Liên Hiệp Quốc khẳng định vẫn hoạt động tích cực để các vụ vi phạm nhân quyền ở Tân Cương phải bị trừng trị. Hai tổ chức nhân quyền Ấn Xá Quốc Tế (Amnesty International) và Quan sát Nhân Quyền (Human Rights Watch) lần lượt ra thông

cáo chỉ trích Liên Hiệp Quốc thụ động, đồng thời kêu gọi "các nước thành viên Liên Hiệp Quốc không nên im lặng trước các tội ác chống nhân loại" trong khi Bắc Kinh tiếp tục "chà đạp quyền" của người Duy Ngô Nhĩ, cũng như các cộng đồng thiểu số khác theo Hồi Giáo. Theo AFP, hai tổ chức bảo vệ nhân quyền này luôn đề nghị tiến hành một cuộc điều tra quốc tế và kêu gọi các nước thành viên Hội Đồng Nhân Quyền bàn về tình hình nhân quyền ở Tân Cương trong kỳ họp sắp tới, diễn ra từ ngày 11/09 đến 13/10. Ngoài ra, tổ chức Quan Sát Nhân Quyền còn đề nghị cộng đồng quốc tế nỗ lực hơn để thống kê số người vẫn bị giam giữ hoặc mất tích ở Tân Cương. Còn đối với những người bị cáo buộc vi phạm nhân quyền thì phải có những biện pháp trừng phạt và đưa ra truy tố. Trong thư điện tử gửi đến AFP, Văn phòng Cao Ủy Nhân Quyền bác bỏ những chỉ trích của hai tổ chức bảo vệ nhân quyền. Người phát ngôn Ravina Shamdasani lưu ý "tình hình ở Tân Cương vẫn rất đáng quan ngại", do đó, Cao Ủy Nhân Quyền "liên tục và chủ động làm việc với chính phủ Trung Cộng", "bao gồm cả việc triển khai các khuyến nghị của báo cáo". Báo cáo được nhắc đến do Cao ủy Nhân quyền Liên Hiệp Quốc Michelle Bachelet công bố ngay trước khi bà hết nhiệm kỳ cách đây một năm, bất chấp phản đối của Trung Cộng. Báo cáo nêu khả năng xảy ra nhiều tội ác chống nhân loại đối với người Duy Ngô Nhĩ và một số cộng đồng thiểu số khác. Đây là điều được các tổ chức phi chính phủ và chuyên gia phương Tây khẳng định trước đó. Liên Hiệp Quốc cũng khẳng định ông Volker Türk, người kế nhiệm bà Bachelet, cũng đã "đích thân" làm việc với chính quyền Trung Cộng.

• Việt Nam, Mã Lai và Phi Luật Tân phản đối bản đồ mới của Trung Cộng

Tiếp theo Ấn Độ, ba nước Đông Nam Á Mã Lai, Phi Luật Tân và Việt Nam hôm 31/08/2023, đã lên tiếng phản đối bản đồ mới của Trung Cộng. Đầu tiên Kuala Lumpur rồi đến Manila phản đối vì bản đồ này bao gồm cả một số vùng biển gần đảo Borneo của Mã Lai và một số khu vực trong vùng đặc quyền kinh tế của Phi Luật Tân. Đến chiều 31/08, Việt Nam mới có phản ứng thông qua phát ngôn viên Bộ Ngoại Giao Phạm Thu Hằng, cho rằng bản đồ mới của Trung Cộng, là "xâm phạm chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa, cũng như chủ quyền, quyền chủ quyền, quyền tài phán của Việt Nam đối với các vùng biển của mình được xác định theo Công ước của Liên Hợp

Quốc về Luật Biển năm 1982". Bản đồ mới của Trung Cộng, "Ấn bản 2023 Bản đồ Tiêu chuẩn Trung Cộng", vừa được công bố hôm 28/8/2023 vừa qua. Trả lời RFI Việt ngữ, chuyên gia về Biển Đông Hoàng Việt nêu lên những điểm mới trong bản đồ này: "Trong bản đồ mới do Bộ Tài Nguyên Thiên Nhiên Trung Cộng công bố, ở khu vực Biển Đông, đường 9 đoạn trước đây vẫn được giữ nguyên, thậm chí còn lấn mạnh thêm. Mã Lai đã phản đối bởi vì vùng đặc quyền kinh tế của họ tại khu vực bang Sabah và Sarawak cũng nằm trong đường, lần này không còn là 9 đoạn mà là 10 đoạn, vì nó bao gồm một đoạn có cả Đài Loan. Bản đồ mới này cho thấy là Trung Cộng không hề bỏ đường 9 đoạn, mà thậm chí tăng lên thành 10 đoạn, với hầu hết các vùng đặc quyền kinh tế của ít nhất là 4 quốc gia Đông Nam Á (Nam Dương, Mã Lai, Phi Luật Tân và Việt Nam) đều nằm trong đường này.

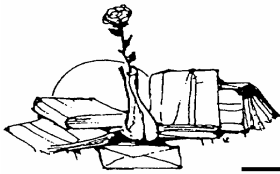
• Bộ Quốc Phòng Nhật Bản đề nghị một ngân sách cao kỷ lục

Trong bối cảnh căng thẳng giữa Nhật Bản với Trung Cộng và Bắc Triều Tiên không ngừng gia tăng, Bộ Quốc Phòng Nhật Bản hôm 31/08/2023, đề nghị được cấp ngân sách ở mức cao kỷ lục cho năm tài chính 2024-2025, với 7,74 ngàn tỷ yen, tương đương 53 tỷ đô la Mỹ, tăng 13,8% so với ngân sách 2023-2024. Nếu được thông qua, đây sẽ là ngân sách quốc phòng cao gần bằng của Pháp và Đức. Bộ Quốc Phòng Nhật Bản lưu ý: *Nhật Bản phải trang bị khả năng cần thiết và đầy đủ về đánh chặn và tiêu diệt các tàu và lực lượng đổ bộ*" bất kể cuộc xâm lược do thể lực nào gây ra. Bộ Quốc Phòng Nhật Bản cho biết cần 380 tỷ yen để đóng 2 tàu chiến mới được trang bị hệ thống phòng thủ tên lửa Aegis do Mỹ phát triển. Khoảng 755 tỷ yen sẽ được dùng để tăng cường năng lực phòng thủ, nhất là để mua thêm tên lửa. Tokyo cũng có kế hoạch chi 75 tỷ yen để cùng phát triển các loại tên lửa đánh chặn hỏa tiễn siêu thanh. Nhật Bản cũng đang tìm cách mua thêm đạn dược để đối phó với khả năng xảy ra các trận chiến kéo dài, cố gắng cải thiện hoạt động phòng thủ mạng và không gian, đồng thời hướng tới việc sử dụng nhiều hơn nữa các drone và các thiết bị sử dụng công nghệ không người lái. Bộ Quốc Phòng Nhật cũng cam kết chi tiêu nhiều hơn cho việc bảo trì các trang thiết bị hiện có. Yêu cầu nói trên của Bộ Quốc Phòng sẽ chuyển đến Bộ Tài Chính để chuẩn bị ngân sách cho tài khóa 2024-2025 và sẽ được trình lên Nghị Viện vào tháng 01/2024. AFP nhắc lại Thủ tướng Nhật Fumio Kishida hồi

năm 2022 đã công bố một cải tổ an ninh lớn, cam kết đến năm 2027 tăng chi tiêu quốc phòng lên thành 2% GDP. Tokyo đang cảnh giác trước các tham vọng quân sự ngày càng lớn của Trung Cộng, trong đó có nguy cơ Bắc Kinh dùng vũ lực để đánh chiếm Đài Loan, mà Bắc Kinh luôn coi là một phần lãnh thổ của Trung Cộng. Các vụ phóng tên lửa của Bắc Triều Tiên và khả năng Bình Nhưỡng thử nghiệm hạt nhân trong tương lai cũng đã thúc đẩy Nhật Bản tăng cường chi tiêu quốc phòng. Thêm vào đó, Tokyo lo ngại khi thấy Nga xâm lược Ukraina.

• Ấn Độ phản đối mạnh mẽ Trung Cộng công bố bản đồ gộp phần lãnh thổ có tranh chấp

Hôm 29/08/2023, New Dehli gửi công hàm "kịch liệt phản đối" Bắc Kinh công bố bản đồ cho năm 2023 gộp cả những vùng lãnh thổ mà Ấn Độ cho là thuộc chủ quyền của mình, kể cả vùng lãnh thổ gần với khu vực mà hai bên đã có "ấu đả" nhau năm 2020. Phát ngôn viên Bộ Ngoại Giao Ấn Độ, Arindam Bagchi, trong một thông cáo khẳng định New Dehli mạnh mẽ phản đối qua đường ngoại giao, liên quan đến điều gọi là "bản đồ chuẩn" 2023 của Trung Cộng. Ông cho rằng những xác quyết này của Trung Cộng là "không có cơ sở". "Những biện pháp như thế do chính quyền Trung Cộng đưa ra chỉ gây khó khăn cho việc giải quyết tranh chấp biên giới". Theo tuyên bố của New Dehli, hai vùng nằm trong bản đồ mới là bang Arunachal Pradesh (đông bắc) và Aksai Chin, hành lang chiến lược nối Tây Tạng với phía tây Trung Cộng, đăng trên Global Times, cơ quan ngôn luận của Trung Cộng, là thuộc về Ấn Độ. Phản đối mạnh mẽ này của Ấn Độ được đưa ra vài ngày sau cuộc gặp trực diện hiếm hoi giữa Thủ tướng Narendra Modi và Chủ tịch Trung Cộng Tập Cận Bình tại Nam Phi, nhân kỳ thượng đỉnh lần thứ 15 của nhóm BRICS. Và nhất là trong bối cảnh chỉ còn vài ngày nữa, New Dehli tổ chức thượng đỉnh G20 trong hai ngày 09-10/09/2023 với sự tham dự của Chủ tịch Trung Cộng Tập Cận Bình. AFP nhắc lại, cuộc đối đầu giữa lực lượng biên phòng hai nước hồi tháng 06/2020 tại thung lũng sông Galwan, sát cạnh bang Aksai Chin, đã làm thiệt mạng khoảng 20 binh sĩ Ấn và ít nhất 4 lính Trung Cộng. Bất chấp 19 vòng đàm phán giữa các quan chức quân sự cấp cao, Ấn Độ và Trung Cộng vẫn đồn đóng hàng chục ngàn binh sĩ ở hai bên Lằn ranh Kiểm soát Thực tế (LAC). Ấn Độ cũng tỏ ra lo lắng trước đà bành trướng quân sự của Trung Cộng và đường biên giới chung dài hơn 3.500 km luôn là nguồn cội những căng thẳng giữa hai nước. /.

HỘP THƯ VIÊN GIÁC

Trong thời gian qua VIÊN GIÁC đã nhận được những thư từ, tin tức, tài liệu, bài vở, kinh sách, báo chí của các Tổ Chức, Hội Đoàn, Tôn Giáo và các Văn Thi Hữu khắp các nơi gửi đến.

• THƯ TÍN

- **Đức:** HT Thích Như Điển, Thị Tâm Ngô Văn Phát, Đỗ Trường, Đại Nguyên, Hoa Lan, Nguyễn Minh Hoàng, Nguyễn Song Anh. Hoàng Quân, Lương Nguyên Hiền, Trần Thế Thi, Ngọc Huệ, Tịnh Ý, Diệu Danh, Nguyễn Mẫn, Ngân Khanh, Phương Quỳnh, Nguyễn Hạnh, Trương Ngọc Thanh, Trần Thị Hương Cau, Nguyễn Hữu Huân.

- **Pháp:** Hoang Phong, Chúc Thanh, Nguyễn Thị Cỏ May.

- **Thụy Sĩ:** Trần Thị Nhật Hưng, Song Thư.

- **Hoa Kỳ:** HT Thích Nguyên Siêu, Huỳnh Kim Quang, Diêu Minh Tuệ Nga, Lâm Minh Anh, Diễm Châu Cát Đơn Sa, Nguyễn Minh Tiến, Thu Hoài, Lâm Hoài Vũ, Thái Tú Hạp. Trần Trọng Khoái, Thylanthao, Nguyễn Thị Thanh Dương, Trần Trung Đạo, Nguyễn Giác, Tràm Cà Mau.

- **Ý:** Elena Trương, Trương Văn Dân, Huỳnh Ngọc Nga.

- **Canada:** Thái Công Tụng, Trần Gia Phụng, Nguyễn Thượng Chánh.

- **Úc Châu:** TT Thích Nguyên Tạng, TK Thích Viên Thành, Quảng Trực Trần Việt Dung, Thanh Phi.

- **Việt Nam:** Nguyễn Cẩn, Tôn Nữ Mỹ Hạnh.

• THƯ & SÁCH BÁO

- **Đức:** D + C + E + Z Nr. 05 & 08 /2023.

- **Pháp:** Bản Tin Khánh Anh số 137.

- **Korea:** Buddhism and Culture Vol.1 - 2023

- **Thụy Sĩ:** Mục Vụ số 416.

PHƯƠNG DANH CÚNG DƯỜNG

(Tính đến ngày 30. 08. 2023)

Trong thời gian gần đây, Chùa Viên Giác có nhận được tiền của quý Đạo Hữu gửi bằng cách chuyển qua Ngân Hàng hay bằng Bưu Phiếu, nhưng không ghi rõ mục đích. Thí dụ như Cúng Dường, Tu Bồ Chùa, Ấn Tống Kinh, Pháp Bảo v.v...

Ngoài ra có Đạo Hữu nhờ người khác đứng tên chuyển tiền nhưng không rõ chuyển tiền giùm cho ai để Cúng Dường hoặc thanh toán vấn đề gì. Do đó khi nhận được tiền, Chùa không thể nào ghi vào sổ sách được.

Để tránh những trở ngại nêu trên, kính xin quý Đạo Hữu khi chuyển tiền hoặc gửi tiền về Chùa nhớ ghi rõ Họ & Tên, địa chỉ đầy đủ và mục đích để Chùa tiện ghi vào sổ sách.

Ngoài ra khi quý vị xem Phương Danh Cúng Dường xin đọc phần trên cùng là tính đến ngày?... tháng?... để biết rằng tiền đã chuyển đi ngày nào và tại sao chưa có tên trong danh sách.

Chùa có sổ Konto mới và Tu Viện Viên Đức cũng đã có sổ Konto (xin xem phía sau). Kính xin quý vị thông cảm cho.

Thành thật cảm ơn quý Đạo Hữu.

Danh sách PDCD của quý Đạo Hữu & Phật Tử, chúng tôi xin phép chỉ đánh máy một lần chữ ĐH (Đạo Hữu) ở bên trên.

• TAM BẢO

ĐH. Ái Linh Nguyễn Minh Huy 20€. Ainnam 20€. Anna Vũ 20€. Bà Nguyễn Thị Liễu 50€. Bảo An 20€. Bùi Hải Bằng 20€. Bùi Quang Tuấn 50€. Bùi Thanh Phú & Phan Thị Phương 20€. Bùi Thị Thái 50€. Bùi Thị Thanh Tâm 20€. Bùi Tiến Lộc & Phạm Thị Nụ 20€. Cao Mạnh Hùng 20€. Cao Phan Cường 50€. Cao Thị Huyền 10€. Cao Thị Xuyên 20€. Cardinas-Krenz Hugo 100€. Châu Ngọc Diệp 10€. Châu Tú Nghĩa 10€. Chêng Sui Cú 30€. Chi Nguyễn 20€. Chì Quỳnh 10€. Christian Leupold 30€. Chùa Phật Linh (Hạnh Định) 100€. Cindy Tien 20€. Cord Tatge (Bhante Sukhacitto) 3.340€. D & M 20€. Đặng Duy Hiền 100€. Đặng Gia Kỳ 30€. Đặng Minh Giang 5€. Đặng Ngọc Hải & Nguyễn Thị Hồng Châu 100€. Đặng Thị Liên 5€. Đặng Thị Mỹ Hạnh 20€. Đặng Thị Quỳnh 2€. Đặng Thị Tuyết & Đặng Kim Thu 20€. Đặng Thị Vân Hà 60€. Đặng Văn Hùng 40€. Đào Thị Hiền 90€. Đào Thị Huyền 10€. Đào Thị Là 10€. Đào Thị Lý 20€. Đào Thị Phú 60€. Đào Thị Thu Hằng 30€. Đào Văn Thanh 30€. Diêu Quỳnh 10€. Diêu Quỳnh Nguyên 5€. Diệp Hồng Chấy 50€. Diêu Đức Hoàng Bích Nga 20€. Diêu Hạnh 10€. Diêu Kim Chheng Julia Ngan & Thiện Thai Chheng Daniel Khang 60€. Diêu Ngọc, Diêu Lý, Diêu Nghĩa & Diêu Cúc 50€. Diêu Thanh Nguyễn Thị Minh 200€. Diêu Thiện Phan Thị Ngọc Mai 20€. Diêu Trí Huỳnh Ngọc Mỹ 50€. Diêu Trí Huỳnh Thị Ngọc Hà 50€. Đinh Văn Thế 100€. Dirk Buhran 10€. Đỗ Công Minh 20€. Đỗ Hà Ánh 20€. Đỗ Hồng Cẩn 20€. Đỗ Minh Đức 50€. Đỗ Thị Kim Liên 20€. Đỗ Thị Lệ Minh 10€. Đỗ Thị Mai Hoa 20€. Đỗ Thị Minh Hoa 30€. Đỗ Trọng Đức 50€. Đoàn Thị Hà 10€. Đoàn Thị Hương Giang 100€. Đoàn Thị Phước 20€. Đồng Bình Bùi Thị Thái 30€. Đồng Diêu Tạ Thu Hiền 50€. Đồng Độ Trần Phương Tuấn Anh 10€. Đồng Giác & Viên Tommy 20€. Đồng Hà Phạm Hoàng Hải & Đồng Mỹ Phạm Hoàng Bảo My 30€. Đồng Hạnh Lê Thị Kim Dung 20€. Đồng Hạnh Nguyễn Thị Luân 10€. Đồng Huệ 10€. Đồng Liên 50€. Đồng Lực 100€. Đồng Ngọc Minh 20€. Đồng Niệm Dương Việt Đức 50€. Đồng Pháp Dương Quốc Tạng 50€. Đồng Thuận Trần Thanh Công 50€. Đồng Trì 20€. Đồng Trọng & Đồng Thanh 30€. Dr. Huệ-Linh Trang 216€. Dr. Thoại-Đào Trang 108€ HHHL Xuân Van-Trang

& Đồng Huệ. Đức Anh Nguyễn Đức Vương 50€. Dương Kim Oanh 20€. Dương Thị Khánh Hòa 100€. Dương Thu Thủy 20€. Erin Pia Naumann 10€. Fam Truc Wong Kenneth Wong & Alan Wong Sara-Ann Wong 40€. Fam. Au 20€. Fam. Bernd Kramer 10€. Fam. Dung 50€. Fam. Dương Lê Châu, Ta Kevin & Ta Steven 10€. Fam. Hồng 10€. Fam. Huỳnh 10€. Fam. Low 20€. Fam. Nguyễn (Nguyễn Hoàng Dung) 20€. Fam. Thai Lo 5€. Fam. Wu 50€. Francisco Struzynski & Sina Struzynski 15€. Frau Holn & Dich 2€. Fridrich Thi Hong 10€. Gđ. Bắc Tâm Khương 600€. Gđ. Đặng Thị Tuyết, Đặng Thị Minh & Đặng Thị Kim Thu 50€ HHLH Đoàn Thị Vinh. Gđ. Diệu Hòa Trần Thị Hiền 20€ HHLH Ông Bà Nội, Ngoại, Cha, Mẹ... Gđ. Diệu Hồng Nguyễn Văn Anh 40€. Gđ. Đỗ Thanh Hùng 215€. Gđ. Đồng Nha 100€ HHLH Diệp Ngọc Kiều. Gđ. Dương Minh Chí 50€. Gđ. Hạnh Chơn Liên cùng với Bổ Phạm Thế Hải, Mẹ Nguyễn Thị Tâm và các anh chị em 40€. Gđ. Hoàng Kim Tuấn 20€. Gđ. Hồng Gia Nghi 50€. Gđ. Lâm Vĩ Tân 10€. Gđ. Lang & Quyền 100€. Gđ. Lưu Trương Kim Anh & Gđ. Trần Khi 40€. Gđ. Nguyễn Anh Tuấn & Vũ Thu Hương 30€. Gđ. Nguyễn Thị Hồng Mận & Nguyễn Văn Kiên 20€. Gđ. Phạm Văn Sơn (Hải) & Đồng Hoa Nguyễn Thị Thu Hương 20€. Gđ. Pt Nguyễn Bình Nguyễn 10€. Gđ. Trương Ngọc Thanh 100€. Gđ. Viên Hồng Nguyễn Thái Bạch Hồng 20€. Gđ. Võ Trần Cường & Lê Bích Hiền và các con 10€. Gđ.Pt Huệ Anh, Đồng Hoat, Đồng Thiện & Đồng Tâm 20€. Giác Thành Nguyễn Minh Trí 100€. Giang & Lan Hạnh Chơn Huyền 70€. Giang Ánh Ngọc Châu Pd Châu Thục An 35€. Giáp Thị Nguyệt Lan 50€. Hà Văn Gip 20€. Hạnh Thứ Thái Thị Trí 10€. HH Chơn linh Ưu Ba Di Giới Lương Thị Nga Pd Nguyễn Tâm 50€. HHLH Brunhilde Held 50€. HHLH Đồng Hoa Lâm Thị Huệ 50€. Hồ Quang Dũng 30€. Hoàng Nữ Diệu Hoàng Pd Nguyễn Hiền 100€. Hoàng Thị Hường 30€. Hoàng Thị Nhật Minh 2€. Hoàng Thị Tân 50€. Hoàng Thu Hà 5€. Hoàng Văn Nguyệt 20€. Hoàng Văn Thắng 50€. Hồng Pat Mùi 20€. Hứa Thị Nguyễn 10€. Huệ An & Huệ Hạnh 20€. Huệ Thanh 10€. Hương Fischer 30€. Hương Linda Nguyễn 10€. Huỳnh Ngọc Anh 50€. Huỳnh Phi Phi 100€. ICORGROUP Nguyễn Quang Tuấn & Trần Hoàng Long 50€. Ivy Huỳnh & Avon Lian Huỳnh 20€. Jarik Krongsap & Manhed Kuhart 10€. Jennifer Drees 100€. Jessi Nil & Vitorlai 50€. Julia 30€. Kim Chi 40€. Kim Loan Blumenthal 40€. Kim Man Tiên 70€. Komm, Larry Ngọc Pd Thiện Hiếu 200€ HHLH Nguyễn Mun Pd Tâm Khương. Lâm Anh Dương Văn Vỹ 20€. Lam Bang 20€. Lâm Gia Linh & Lâm Tư Bảo 50€. Lâm Mui 10€. Lâm Thuận Hi & Lâm-Hứa Mỹ Khanh 20€. Latda Thongkham Savath 30€. Lê Bích Hà 30€. Lê Hoàng Yến 10€. Lê Lâm Hoàng 20€. Lê Nguyễn Quỳnh Trang 20€. Lê Thanh Thủy 10€. Lê Thị Anh Đào 20€. Lê Thị Chin 10€. Lê Thị Hoa & Lê Văn Trúc 20€. Lê Thị Kim Oanh 30€. Lê Thị Ngọc 10€. Lê Thị Nhàn & Bùi Đại Phúc 20€. Lê Thị Niên 20€. Lê Thị Thanh Nga 50€. Lê Thủy Dương 20€. Lê Văn Dũng 20€. Lê Văn Tnh 50€. Leter Cloddng & Supa Loddng 20€. Liên Tổ Linh 10€. Long Siêu Chi & Dam Muoi 50€. Lương Thị Hải Yến 5€. Lương Thị Ngọc Nhung 10€. Lương Thị Hồng Khánh 20€. Lưu Thị Liên Hương 30€. Lý Cẩm Trúc 100€. Lý Huỳnh Di Khanh 30€. Lý Nga 20€. Lý Trung Hà 30€. Mai Sương 30€. Mirco Krause & Nam De Krause 100€. Mỹ Hiền Đặng Hải Lâm 20€. Ngô Thị Chinh 20€. Ngô Thị Mi 10€. Ngô Thị Ngọc Oanh 10€. Nguyễn Anh Tuấn & Vũ Thu Hương 20€. Nguyễn Anh Tuất & Nguyễn Thị Snh và Trịnh No, Trịnh Hoàng 100€. Nguyễn Đình Nghim & Bùi Thị Thu Ngân 50€. Nguyễn Đình Phan 20€. Nguyễn Duy Tâm & Nguyễn Thị Hà Phương 50€. Nguyễn Duy Thái & Lê Vũ Thị Thùy Trang và Nguyễn Thị Văn Anh 50€. Nguyễn Hiếu Nghĩa 50€. Nguyễn Hoàng Hà 40€. Nguyễn Hồng 10€. Nguyễn Hữu Hùng 100€. Nguyễn Kim Loan 40€. Nguyễn Mạnh Hùng 30€. Nguyễn Ngọc Anh 30€. Nguyễn Phú Khánh Trm 20€. Nguyễn Phú Quý 20€. Nguyễn Phước Hạ Uyên 20€. Nguyễn Quốc Hiệp 20€. Nguyễn Quốc Hưng & Nguyễn Thị Sen 20€. Nguyễn Quốc Ninh 30€. Nguyễn T.T. Nhung 20€. Nguyễn Thạch Cường 20€. Nguyễn Thanh Quyết 100€. Nguyễn Thanh Thủy 20€. Nguyễn Thanh Tùng 10€. Nguyễn Thanh Văn 20€. Nguyễn Thế Cường, Nguyễn Phú Quý & Trịnh Ánh Linh 10€. Nguyễn Thị Bích Ho 20€. Nguyễn Thị Bình 30€. Nguyễn Thị Cẩm Anh 20€. Nguyễn Thị Cẩm Tú 10€. Nguyễn Thị Đông 20€. Nguyễn Thị Dung 20€. Nguyễn Thị Hằng 50€. Nguyễn Thị Hồng 20€. Nguyễn Thị Hương 40€. Nguyễn Thị Hương Minh 30€. Nguyễn Thị Huyền Trang 10€. Nguyễn Thị Kim Chi 20€. Nguyễn Thị Luyện 40€. Nguyễn Thị Nhung 10€. Nguyễn Thị Phương Lan 20€. Nguyễn Thị Phương Loan 20€. Nguyễn Thị Quy 20€. Nguyễn Thị Thái Lan 30€. Nguyễn Thị Thanh Hương 10€. Nguyễn Thị Thanh Thảo 20€. Nguyễn Thị Thanh Thủy 30€. Nguyễn Thị Thư 50€. Nguyễn Thị Thu Hà 50€. Nguyễn Thị Thu Huyền 50€. Nguyễn Thị Thủy Tiên 50€. Nguyễn Thị Trai 20€. Nguyễn Thị Tư 5€. Nguyễn Thị Tuyết Nhung 20€. Nguyễn Thị Văn Anh 50€. Nguyễn Thị Xuân Hạnh 50€. Nguyễn Thủy Nga 20€. Nguyễn Thủy Tiên 50€. Nguyễn Tiến Trọng 100€. Nguyễn Tiết Minh 20€. Nguyễn Trọng Bình Pd Quang Thiện Thủy 40€. Nguyễn Tuấn Minh & Hoàng Thị Hoa 20€. Nguyễn Văn Hùng & Hoàng Thu Hiền 20€. Nguyễn Văn Lâm 30€. Nguyễn Văn Lợi 25€. Nguyễn Văn Rn 20€. Nguyễn Vệ Anh 20€. Nguyễn Vĩnh Khánh Chi & Chu Linh Châu 30€. Nguyễn Xuân Quang 10€. Oliver Schmidt 20€. P. Thị Trúc Linh 100€. Phạm Đức Thọ 10€. Phạm Mạnh Hùng 50€. Phạm Minh Hoàng 30€. Phạm Thị Hòa 20€. Phạm Thị Kim Hương 250€. Phạm Thị Liên 20€. Phạm Thị Nụ 20€. Phạm Thị Sen 30€. Phạm Thị Thảo 50€ HHLH Thiện Nam. Phạm Thị Tuyết Mai 100€. Phạm Văn Phương 50€. Phạm Xuân Mai 10€. Phan Đăng Nha 20€. Phan Hồng Sơn 20€. Phan Ngọc An & Lê Bạch Yến 20€. Phan Quang 30€. Phan Thị Kim Ngân 20€. Phan Thị Lan 20€. Phan Thị Thu Hà 50€. Philip Thai 5€. Phùng Thị Kim Dung 20€. Phùng Thị Yên 20€. Phước Ngọc Ngụy Xu Keo & Trần Hữu Nhân 30€. Pt. Diệu Dương 5€. Pt. Diệu Mai 100€. Pt. Diệu Phúc Lý Hồng Dim 50€. Pt. Diệu Thiện Lương Thị Thủy 50€. Pt. Đồng Hoa 30€. Pt. Lê Thị Yến & Nguyễn Chnh Thng 5€. Pt. Nhuận Thiện 5€. Pt. Thanh Hiền & Võ Công Khanh 100€. Pt. Tống Tin 300€. Pt. Trung Đạo & Thiện

Hng 50€. Pt. Văn Dương 20€. Pt. Văn Ng 10€. Quách Cường 10€. Quảng Đạo & Chiêu Pháp 30€. Quảng Hòa Nguyễn Văn Tây 20€. Quảng Tân Vũ Anh Tiến 50€. Quay Hoàng 50€. Sm Tô Hà 20€. Sơn Nguyen 1.050,02€. Sơn Van 40€. Sumitra Kongnhan 20€. T. H. Tu 50€. Tạ Thu Hiền 60€. Tài 100€. Tâm An Triệu Duy Huỳnh 10€. Tâm Hiệp 20€. Teh You Gim 10€. Thân Thị Ngân 20€. Thanh Huệ Sang 50€. Thanh Lan Vũ Thị Thanh Huyền 50€. Thanh Nhân 20€. Thành Quang Minh 50€. Thị Hiền 20€. Thị Lộc & Diệu Ngọc 50€. Thị Thành Spreng Pd Quy Hy 50€. Thị Tho 10€. Thị Tho Garal 50€. Thiện Chiu Nguyễn Mạc Minh 50€. Thiện Dung 50€. Thiện Giác 50€. Thiện Hà 30€. Thiện Hội Thái Dinh Hải 20€. Thiện Hồng 10€. Thiện Sơn Nguyễn Mỹ Linh 50€. Thiện Trang & Quảng Thiện 100€. Thiện Trọng Phạm Văn Đức 30€. Thu Hiền Wittkowsky Pd Huệ Lương 20€. Thủy Spitzner 50€. Thủy Trang Kính 20€. Tina 10€. To Keng Wan 20€. Trac-Tieu-Ho 100€. Trần i Mai 70€. Trần Dim Hà & Tiu Thanh Long 30€. Trần Đoàn Duy Hải 20€. Trần Hải Yến 10€. Trần Huy Linh 20€. Trần Kim Nga 20€. Trần Kim Ng 40€. Trần Lệ Hoa 10€. Trần Lisa 20€. Trần Ly Ai Phương 20€. Trần Mỹ Dung 50€. Trần Như Phương 50€. Trần Phương Thanh 20€. Trần Thanh Huyền 30€. Trần Thị nh Hồng 50€. Trần Thị Bích Vy 10€. Trần Thị Hoài 20€. Trần Thị Lý 10€. Trần Thị Minh Nguyệt & Nguyễn Thị Kim Ngoan 20€. Trần Thị Ngọc Hải 10€. Trần Thị Nhuận 50€. Trần Thị Trúc Mai 20€. Trần Thị Việt Trinh 10€. Trần Thiện Trang 30€. Trần Thị Hng 30€. Trần Trọng Khởi 20€. Trần Tuấn Đạt 10€. Trần Tuấn Kiệt 100€. Trần Văn Diệp 100€. Triệu Thành 20€. Trinh Thị Hoa 30€. Trung Lang Dương 10€. Trung Nghĩa Dương 10€. Trương Thanh Hùng 50€. Trương Thị Bình 30€. Trương Thị Đen 25€. Trương Thúy Hằng 10€. Trương Tô Hà 40€. Trương Tuyết Nhi 20€. Tú Nhi Ngọc 10€. Tỵ Kheo Ni Giác Mn 50€. Văn A Mui 50€. Văn Dung Diệp 100€. Văn Huệ Quân 20€. Văn Trí Tài & Văn Huệ Trần 20€. Vàng 18€. Vi Steffen 30€. Võ Thành Đạt 20€. Võ Thị Kim Quyn 30€. Vũ Mạnh Trụ 20€. Vũ Minh Thoa 10€. Vũ Quỳnh Hoa 50€. Vũ Thị Liên 20€. Vũ Thị Thanh Huyền, Vũ Văn Dân, Vũ Thủy Tiên, Nguyễn Tiến Quân, Trần Kim Tiên & Nguyễn Nhung 50€. Vũ Thị Thủy Nhung 20€. Vũ Thị Văn & Mạc Quỳnh Trng 40€. Vũ T Phương 10€. Vũ Tuấn Anh 50€. Vũ Văn Tiến 20€. Vương Bach Hoa & Christine Quach 90€. Vương Học Phát 50€. Vương Văn Mạnh 30€. Vuvian Nguyen 5€. Werce & Lam Son 20€. Wiebach 20€. Willi Wu 50€. William Thai 100€. William Trai 100€. Wu Heng 60€. Zhan Wie Ming 40€. Trần Ngọc Liên & Nghim Vệ Anh (Aachen & Dusseldorf) 10€. Bùi Thị Dung (Achim) 10€. Hoàng Lan & Thị Nụ Nguyễn (Alfeld) 20€. Bùi Nam Chinh (Alfeld/Leine) 10€. Nguyễn Thu Hiền & Nguyễn Phương Thảo (Alfeld-Leine & Garbsen) 10€. Phương Anh Malich (Aschersleben) 50€. Chi Hội Phật Tử Aurich (Aurich) 100€. Đinh Thị Thảo 50€. Đỗ Thị Nhm 40€. Gđ. Lâm 20€. Gđ. Thái Kim Sơn 100€. Lâm Thị Diễm 20€. Lương Văn Tyn 20€. Nguyễn An Qun 50€. Phạm Thị Lê 20€. Phan Thị Mỹ Trang 50€. Hoàng Thị Thu Hương (Bad Lauterberg) 30€. Nguyễn Hồng Quan 20€. Nguyễn Thị Thanh Huyền (Bad Oeynhausen) 20€. Phạm Thị Thanh Huyền 20€. Phan Huy Trí & Phan Thị Thủy 20€. Felicia Trịnh (Bad Pyrmont) 10€. Trịnh Minh Tân 20€. Đinh Văn Thế (Bad Salzuflen) 50€. Jennifer Tăng Bửu Châu (Barmstedt) 100€. Lữ Phúc Trung (Barmtrup) 50€. Lữ Trung Cang 50€. Bohlmann Thị Thúy Mai (Barsinghausen) 10€. Ngô Thị Đức 30€. Thiện Hà Nguyễn Văn Kim Sơn (Bergheim) 50€. Diệu Bảo (Berlin) 30€. Phan Thị Nguyễn Thị Hằng 50€. Đoàn Văn Tiến & Nguyễn Thị Kim Phụng 50€. Gđ. Tâm Nghĩa & Diệu Hương 100€. Gia Bảo Felix Mai 5€. Giác Chánh 50€. Hồng To Đặng Tú Dũng 50€. Ngô Ngọc Hiếu & Thụy Trinh 20€. Nguyễn Đình Hưng 500€ HHLH Thân phụ Nguyễn Đình Nguyễn Đình Tâm. Nguyễn Đức An Bình 40€. Nguyễn Thành Hoa 60€. Nguyễn Thị Kim Loan 50€ (cng An Cư). Phan Thị Hạnh 20€. Trần Thị Hoàng Anh 10€. Trần Thị Mỹ Lê 50€. Vũ Quốc Trung 50€. Vũ Trọng Huy & Phạm Thị Bình 20€. Cụ Bà Má Bảo Thy (Ngo Hoàng Phong) (Bielefeld) 50€. Diệu Hòa Mai Thị Dạ 30€. Đoàn Tường Khanh 30€. Đồng Hạnh Đình Thị Thủy Dung 40€. Gđ. Đồng Phước Phạm Thị Lanh 50€. Liu Yuen Sing 20€. Lương Thị Kim Phụng 70€. Nguyễn Thị Kim Tyn 10€. Nguyễn Văn Nhân (Birkenfeld) 100€. Fam. David (Braunschweig) 30€. Gđ. Lâm Hữu Trí 10€. Huỳnh Thị Phon 20€. My Nga Hntel 20€. Nguyễn Thị Minh Trang 50€. Nhật Minh Đoàn Văn Hữu 40€. Pt. Lê Bá Khi 20€. Tâm Mỹ Trần Thị Mỹ Châu, Đồng Hòa Trần Johnny & Đồng Nha Trần Tony 40€. Tinh Nguyễn Huỳnh Thị Chân 50€. Trần Thị Hương 40€. Trịnh Thị Sáu 15€. Vũ Thị Hiền 20€. Anna Nguyễn, Antonie Đoàn & Phạm Thị Mai (Bremen) 60€. Bùi Thị Yến 30€. BửuLIK Dương 10€. Đào Thị Hồng 50€. Fam. Lai Cẩm Huy 20€. Gđ. Thiện Hiếu 300€. Jeroen Van Kemp, Alwin & Tri Quan Lang 20€. Nghi Thm 20€. Nguyễn Hồng Yến 200€. Nguyễn Thanh Hằng 50€. Nguyễn Thị Mai Thủy 20€. Nguyễn Thị Thanh Thủy 50€. Phạm Thị Duyên 20€. Phan Thị Bích Thủy 10€. Phùng Thị Lanh 20€. Phương Ly Nguyễn 100€. Thiện Bạch Nguyễn Xuân Mai 20€. Trm Phụng Linh 50€. Vũ Thanh Hương 20€. Ý Nhi 10€. Trương Công Thuật (Buchholz) 20€. Dương Thị Hoàng Anh (Buchholz) 50€. Thiện Đức Trần Thị Kim Phúc & Diệu Nghim Trần Thị Thủy Hạnh (Burgdorf) 20€. Đào Thị Huyền (Celle) 20€. Dương Tư Phát 60€. Fam. Dương 430€. Fam. Lâm Sàng 80€. Gđ. Công & Thu 20€. Gđ. Nhu Vũ 50€. Nguyễn Ngọc Bích & Lương Việt Phương và Leon Lương 20€. Nguyễn Thị Hồng Diệp 20€. Hà Chi Lê (Chemnitz) 5€. Thanh Lan Anh 50€. Tony 10€. Trần Thị Phương 30€. Phùng Thị Bang (Cloppenburg) 50€. Trương Thị Thu Hồng 50€. Trần Thế Tài (Đa Nẵng/VN) 20€. Bùi Duy Nguyễn (Darmstadt) 30€. Nguyễn Đức Thành 50€. Nguyễn Hữu Nhân 20€. Trần Thủy Nga 20€. Đỗ Thị Hằng (Dessau-Roßlau) 30€. Mai Thanh Hương & Trương Thị Tuyết (Detmold) 20€. Đặng Thị Huyền (Doltau) 20€. A. Thị Thu Thủy (Drpen) 30€. Vũ Thị Kim Phương 30€. Phạm Văn Việt (Duderstadt) 20€. Trần Thị Bích Hiền 20€. Tăng Bích Phn (Duisburg) 100€. Nguyễn Thu Hng (Echterdingen) 30€. Đào Thị Hồng Nguyễn (Edewecht) 50€. Phạm Thị Hồng Yến 20€. Gđ. Nguyễn Hữu Khương

& Nguyễn Thị Thành (Eisenach) 30€. Jenny Trần (Elmshorn) 20€. Đậu Thị Linh Thơ (Emden) 20€. Hồ Hưng & Nguyễn Thị Thanh Hương 50€. Hồ Hưng Restaurant 50€. Hoàng Văn Nguyệt 50€. Hứa Thị Nguyên 20€. Ngô Thị Hải 70€. Nguyễn Thị Thủy 10€. Triệu Hoàng Sa & Đỗ Thị Bích Loan & Triệu Giang Ngọc 10€. Phạm Chí Huy (Erfstadt Liblar) 40€. Thái Quang Tâm (Erlangen) 20€. Nguyễn Thị Minh Châu (Essen) 60€. Teh You Gim 50€. Hà Trinh (Finland) 30€. Gđ. Phạm Anh Tuấn & Bùi Thị Mai Thoan (Flensburg) 100€. Nguyễn Thị Kim Dung 50€. Nguyễn Thị Loan 50€. Phạm Thị Ánh Tuyết 100€. Vương Thị Thủy 100€. Phối đoàn 16 người từ chùa Khánh An (France) 260€. Trịnh Quốc Hùng (Frankfurt/M) 10€. Nguyễn Thị Cầm (Freiberg) 25€. Bác Đông Kê (Freiburg) 100€. Trần Vinh Phước (Freising) 50€. Gđ. Lê Bình (Fürth) 50€. Nguyễn Văn Kế (Furtwangen) 50€. Gđ. Việt Mai (Garbsen) 10€. Nguyễn Thị Như Ý 30€. Trần Thị Mỹ Hạnh & Vũ Tường Vi (Garmisch Partenkirchen) 100€. Ngô Thị Tuyết Em (Gelsenkirchen) 20€. Trần Anh Dũng (Geske) 240€. Phan Thị Bé (Gifhorn) 20€. Lê Ngọc Thăng (Goslar) 20€. Trần Văn Thái 40€. Đỗ Thúy Quỳnh (Göttingen) 30€. Đồng Hương Vương Tuyết Vân 50€. Gđ. Thiện Giáo & Thiện Sanh 50€. Huệ Dinh 30€. Komm Larry Ngọc 50€. Lê Việt Hai 30€. Lucky 20€. Nguyễn Anh Ngọc & Phạm Thị Khuyên 50€. Nguyễn Ngọc Thông 50€. Nguyễn Quốc Trường 20€. Phan Thị Hồng Lan 50€. Tony 20€. Trần Thúy Hằng 30€. Trần Thúy Hằng Khang 20€. Võ Thị Tuyết Hương 20€. Vương Tuyết Chánh 50€. Diệu Thùy Nguyễn Thúy Ngọc (Großbreitenbach) 10€. Nguyễn Thùy Dương (Laura Nguyễn) 10€. Nguyễn Hải An Ermin 10€. Nguyễn Thu Hương (Hanna Nguyễn) 10€. Nguyễn Văn Hữu 10€. Phạm Gia Huy & Phạm Gia An (Gummersbach) 20€. Vũ Thúy Hạnh (Hà Nội/VN) 10€. Đào Chí Cường (Amed) (Hamburg) 50€. Diệu Mỹ Hoàng Thị Kim Tuyền 30€. Fam. Lo Hing Tai 20€. Lến 20€. Nguyễn Phước Hòa 30€. Nguyễn Thị Kim Hà 10€. Phạm, Nico Đức 50€. Sơn Thụy Nga 50€. Staron, Jennifer Ngọc Phượng 100€. To Nu Lang 20€. Trần Ngọc Thảo 10€. Trần Thúy Diễm 10€. Trương Hoài An 20€. Võ Victoria (TN Thông Chân) 100€. Bùi Kim Huệ (Hameln) 30€. Đinh Thị Hạnh 50€. Fam. Nguyễn 20€. Lâm Thúy Hồng 10€. Ngô Thị Thủy 30€. Nguyễn Thị Thanh Hợp 10€. Vũ Hồng Thanh 20€. Bùi Quang Tạo (Hannover) 20€. Đặng Thị Liên 10€. Đào 10€. Đào Minh Thu & Đặng Hoàng Long 30€. Đào Thu Hương 40€. Đào Tuấn Ngọc & Hà Bảo Linh 40€. Đồng Bình Bùi Thị Thái 20€. Đồng Khánh Hoàng Thị Mơ 50€. Đồng Xuân Hoàng Thị Lợi 10€. Dung Freten 20€. Dương Kim Oanh & Ngô Ngọc Hải (China Imbiss Jasmin) 20€. Dương Ngọc Minh 20€. Dương Thị Cúc 20€. Gđ. Bùi Hoài Nam & Đồng Thành Nguyễn Thị Phương 20€. Gđ. HL. Lâm Thị Huệ Pd Đông Sanh 100€. Gđ. Ngụy Nhật Thủy 50€. Gđ. Pt Ngọc Cấn Trần Thị Lan 100€. Gđ. SC Hạnh Ân 100€. Gđ. Thảo Qàn 50€. Gđ. Thiện Dũng 100€. Henning Kolleratt 4€. Hồng Thu Kaiser & Leon Kaiser 45€. Hùng & Oanh (Phở VN) 50€. Johnny Nguyễn 10€. Julia Huỳnh 20€. Kan Werbeagentur 20€. Lê Thị Lan 20€. Lê Thị Thanh Hiền 20€. Lê Thu Phương 50€. Mai Thanh Hà 10€. Man Thị Hương 20€. Năm 10€. Ngô Đức Trường 20€. Nguyễn Anh Tuấn 20€. Nguyễn Bích Liên 20€. Nguyễn Đức Trường 30€. Nguyễn Hoàng Thu Phương 50€. Nguyễn Hồng Lê Thị Hoa 20€. Nguyễn Hương Giang 20€. Nguyễn Hữu Quyết & Nguyễn Thị Thủy 30€. Nguyễn Ngọc Khánh 20€. Nguyễn Thị Thảo & Vũ Đức Tùng 50€. Nguyễn Thị Trâm 20€. Nguyễn Thủy Hồng 10€. Nguyễn Tuấn Tú 20€. Nguyễn Văn Chiến 50€. Phạm Văn Thịnh 20€. Phan Thị Tú Quỳnh 20€. Pt Trần Hoàng Việt 50€. Quảng Ngô & Diệu Hiền 50€. Thành Văn 100€. Thầy Thích Hạnh Thức 50€. Tô Quang Vinh 20€. Tommy Nguyễn 10€. Trần Bích Thuận 20€. Trần Duệ Triết 10€. Trần Thị ngọc Thủy & Pawet Malivowski 15€. Trần Thị Xuân An 20€. Trần Xuân Tứ & Nguyễn Thị Thu 30€. Việt & Ngọc 50€. Vũ Thị Phương 50€. Vũ Thị Sáo 20€. Vũ Thị Sinh 55€. Vũ Thị Thu Huyền 60€. Vương Thị Tân 20€. Đỗ Thị Kim Tuyền (Haren) 20€. Nguyễn Phúc Hưng & Hoàng Thị Thanh Hằng, Nguyễn Thùy Linh và Nguyễn Hùng Cường (Harstedt) 30€. Meei-Ching Triệu (Haßloch) 10€. Stefan Triệu 10€. Triệu De 20€. Lưu Thu Hương (Helmstedt) 50€. Lâm Văn Hoàng (Hemmingen) 30€ HHL Lâm Văn Tốt & Trần Thị Phụng. Ong Tuyết Minh (Herrenberg) 20€. Đàm Thị Cúc (Hildesheim) 20€. Giang Tong 30€. Lê Bích Hà 50€. Ngô Thị Ngọc Oanh 20€. Nguyễn Hương Thủy 10€. Nguyễn Thị Kim Nhung 20€. Phạm Thị Lý 20€. Tăng Thị Kim Oanh 20€. Thi Ly Luke 20€. Thiện Hà, Nguyễn Thảo & Đồng Anh 50€. Vũ Thị Khánh Ngọc 50€. Vy & Phan (Holland) 50€. Phạm Như Ngọc (Holzminden) 20€. Phan Thị Kim Ngân 20€. Cheung Yzig Man (Hong Kong) 20€. Nguyễn Sáu (Karlsruhe) 10€. Pt Thiện Thọ 50€. Thiện Mỹ Hương Văn Xinh 30€. Fam. Nguyễn (Thanh - An) (Kassel) 20€. Fam. Trần - Võ 20€. Ngu Anh Vinh (Kaufbeure) 50€. Vũ Thị Kim Nguyễn (Ketzingen) 10€. Phạm Lạc & Thúy Hằng (Koblentz) 30€. Nguyễn-Trương Thủy Trang (Köln) 100€. Trương Đình Khiêm 10€. Lý Hồng Tiên (Krefeld) 100€. Nguyễn Quang Ung (Kuppenheim) 50€. Phan Thị Kim Lan (Laatzten) 50€. Trương Mỹ Phương 20€. Trương Thị Diệu Phương (Gđ. Thị Chơn & Thiện Liên) 200€. Hoàng Thị Diệu Linh (Lâm Đồng/Việt Nam) 10€. Đồng Hải Yến & Đồng Yến Nhi (Langenhagen) 20€. Fam. Thang 20€. Thúy 2€. Trần Thị Mai & Nguyễn Trung Hưng 20€. Thuyết Cao Gluesing (Langlingen) 30€. Phạm Thị Nội (Lathen) 20€. Gđ. Lâm Ý Xuân (Leer) 20€. Fam. Đoàn & Mai (Lehrte) 10€. Gđ. Phạm Văn Sơn (Hải) & Đồng Hoa Nguyễn Thị Thu Hương 50€. Nguyễn Thị Thu & Đào Diệu Linh và Nguyễn Thành Trung 30€. Vũ Phương Anh Nguyễn 20€. Hoàng Thị Nga (Leverkusen/Opladen) 20€. Chi+Kaspar-Nguyễn (Lindenberg) 30€. Nguyễn Khôi (Lippstadt) 200€. Nguyễn Văn Bảo 20€. Vũ Tuấn Anh 15€. Hùng & Linh Quách (Lübeck) 39€. Ngọc Huệ (Lüneburg) 50€. Nguyễn Khắc Tiến 30€. Trần Hải Yến 20€. Huỳnh Thị Tuyết (Magdeburg) 30€. Lèo Văn Chưa 50€. Ngô Xuân Duyên 50€. Trần Thị Nhuận (Mainz) 50€. Tim Nguyễn (Mannheim) 100€. Đinh Việt Hải & Đỗ Kim Oanh (Marl) 50€. Hoàng Thị Thanh (Melle) 20€. Sou & Phan (Mettingen) 20€. Lê Quang Dũng

(Minden) 15€. Lina Phan Trần 10€. Nguyễn & Phạm 10€. Nguyễn Thị Cúc 20€. Trang 50€. Hue Wollenberg (Moers) 20€. Hứa Phú Kiều & Hứa Hiền (Mönchengladbach) 100€. Mạnh (München) 70€. Thiện Xuân Vũ Đức Quỳnh Như Vivian 50€. Giang Trần Ke (Münster) 20€. Vũ Trọng Thứ & Lê Thị Thuộc (Nienburg) 60€. Giác Tô Hà 20€. Trần Văn Diệc (Nminden) 20€. Nhật & Thủy (Norden) 100€. Đình Thị Hồng Đoàn (Norderney) 20€. Đỗ Mai Hương 20€. Trần Sơn Tân & Nguyễn Thị Quỳnh bố mẹ của Trần Nguyên Pd Đồng Sanh 50€. Diệu Thới (Nordhorn) 50€. La Quốc Dũng 20€. Hoàng Công Phu (Nordlingen) 20€. Meyer Nguyễn Thị Yến (Northheim) 50€. Gđ. Phạm Thị Ngọc Hạnh (Norway) 30€. Nguyễn Tăng Lộc (Nürnberg) 20€. Thiện Giới 50€. Thiện Phẩm & Thiện Như 100€. Gđ. Lư Vương (Oberhausen) 10€. Trần Quố Ninh 50€ HHL Tịnh Lạc. Nguyễn Ngọc Trung & Ngô Thị Thanh Hương và Nguyễn Duy Hùng (Obersulm) 30€. Đỗ Thị Nam (Offenbach) 30€. Trần Thị Lương 10€. Bùi Thị Kim Chi (Oldenburg) 50€. Đặng Thị Mỹ Hạnh 50€. Đào Ngọc Tĩnh & Ngô Hoàng Dung 30€. Đào Thị Huệ 50€. Đào Thị Liên 30€. Đào Thị Ngoan 30€. Đoàn Thị Hà 50€ HHL Đồng Sanh Nguyễn Văn Sáo. Đoàn Thị Hoa 50€ HHL Đồng Sanh Phan Thị Lý. Lê Hồng & Nieberding 50€. Nguyễn Thị Bích Liên 200€. Nguyễn Thị Minh Giang & Thăng 20€. Phùng Thị Kim Dung & Trần Tuấn Tú và Nguyễn Thu Trang 50€. Vũ Thị Cai 20€. Chung (Osnabrück) 20€. My Sandmann 30€. Nguyễn Thị Lut 50€. Nguyễn Thị Thu Trang 50€. Phạm Thị Nhàn 20€. Diệu Mỹ (Paderborn) 50€. Fam. Spyra 50€. Huỳnh Tố Nữ 20€. Lê Thị Ngọc Nga 10€. Đào Thị Huệ (Papenburg) 50€. Gđ. Bùi Đức Dũng 30€. Li Thúy Phương (Pforzheim) 30€. My Yan Le 10€. Nguyễn Văn Sơn 50€. Sơn Triều La 10€. Trần Thị Ba 20€. Trần Thúy Lan 30€. Nguyễn Ruffner Thị Sự (Pliezhausen) 50€. Phạm Thị Nhung & Vũ Anh Tuấn (Quellingburg & Hildesheim) 100€. Huỳnh Bá Thuận (Ratingen) 40€. Diệu Hào Lê Thị Ngọc Minh (Rauheim) 20€. Văn Ngọc Xuân (Regensburg) 100€. Duyên Ngọc Hàng Ngọc Hoa (Rheine) 50€. Phạm Văn Anh (Rosdorf) 300€. Gđ. Họ Tôn Như Hương & Như Mỹ (Saarbrücken) 100€. Bùi Thị Hằng (Salzgitter) 10€. Lại Kiên Cường (Salzwedel) 30€. Nguyễn Thị Hồng Khanh 50€. Nguyễn Thị Hồng Thanh 20€. Nguyễn Thị Tuyết 10€. Gđ. Tạ & Bùi (Satdthagen) 50€. Nguyễn Minh Tường (Schlüchtern) 50€. Hoàng Tùng Võ Quang Châu (Schwabach) 50€. Lý Thị Dân (Schwebheim) 30€. Đỗ Trọng Thanh (Schweiz) 100€. Gđ. Nguyễn Văn Đông (Seelze) 10€. Phạm Trương Duy (Seevetal) 10€. Fam. Nguyễn (Sehnde) 10€. Lê Quỳnh Thư (St.Gallen/Schweiz) 100€ HHL Chủ bút Phù Vân. Nga Thỏ Bùi (Gđ. Bùi Hữu Thỏ) (Stadthagen) 50€. Phan Thị Thu Hà 50€. Hồ Minh Đa (Steinfurt) 50€. Nguyễn Minh Nguyệt (Steinhude) 30€. Nguyễn Thị Ngọc Thảo (Straubenhart) 25€. Đinh Thu Hương (Stuhr) 30€. Nguyễn Thị Ba (Sweden) 100€. Nguyễn Thị Tuyết 10€. Anh Chúc Vũ (Sydney/Australia) 500€. Đặng Hồng Việt (Torgau) 20€. Chi Thanh Leuchtweis (Tübingen) 100€. Ngọc Văn Tú & Phạm Thị Lan Phương và Ngọc Phạm Thu Thảo, Ngọc Thanh Tùng (Ukraina) 20€. Pt. Đào Huyền 20€. Pt. Phương Thảo & Hữu Anh 20€. Vũ Thị Hương (Ulzen) 20€. Diệu Hương Huỳnh Lệ Hoa (USA) 9€. Diệu Liên 50€. Johnson Kwok 50€. Lý Ngọc Anh 10€. Nguyễn Alan 45€. Sư Cô Thích Nữ Hạnh Trí 1087,37€. Thu - Đồng Thuận 10€. Minh Greiff & Bernd Greiff (Vechede) 10€. Alan Ly Au (Veichta) 20€. Au Nhung 20€. Chính Thảo Reise 50€. Gđ. Nguyễn David 40€. Lý Anton 20€. Lý Tùng Phu 20€. Nguyễn Đức Tiên & Nguyễn Thị Văn An 150€ HHL Nguyễn Thị Thùy Linh và HH cho Vong linh Thai nhi. Nguyễn Franz & Thị Minh Hiếu 20€. Siegglow Thị Bích Hằng 10€. Lê Thị Huệ (Việt Nam) 10€. Liên Hoa 10€. Mai Quốc Trung 20€. Nguyễn Thị Duyên 20€. Nguyễn Thị Kim Hương 10€. Trần Kim Khôi & Nguyễn Thị Kim Lan 10€. Nguyễn Ngọc Hương (Hải Phòng /VN) 10€. Phùng Thị Khuê 10€. Nguyễn Thanh Hương (Nam Định/VN) 10€. Phạm Thị Mười 10€. Huỳnh Thanh Hùng & Nguyễn Thị Thủy (Völklingen) 50€. Huỳnh Thị Nga (Walsrode) 20€. Nguyễn Huyền Trang 20€. Nguyễn Thúy Liễu (Wernigerode) 50€. Bành Tâm Sơn (Wiesbaden) 10€. Bành Văn Phong 20€. Gđ. Bùi Minh Hải & Nguyễn Thị Hằng (Wildeshausen) 20€. Nguyễn Hoàng (Wilhelmshaven) 10€. Nguyễn Tuệ & Nguyễn Trí 50€. Đào Thị Thắm (Wolfsburg) 20€. Đỗ Thu Thủy & Nguyễn Thị Phương Lan 20€. Fam. Delarber 30€. Gđ. Võ & Ngô 55€. Phan Hoàng Lan 10€. Phan Hoàng Nam 10€. Fam. Nguyễn (Wüinstorf) 20€. Trịnh Võ Trường Thanh 100€. Diệu Thới (Morhorn) 20€ Quan Âm Các. **Via Quan Thế Âm**: Vũ Văn Đan 50€. Lý Trung Hà (Osnabrück) 110€. **Chấn tế**: Đông Giác & Viên Tommy 10€. Đồng Hạnh Đình Thị Thủy Dung (Bielefeld) 20€. Quý Đạo Hữu và Phật Tử ấn danh 909€.

* Gđ. Pt. Tâm Bích (Berlin) 1.000€ HHL ĐH Nguyễn Đình Nguyễn Đình Tâm. Quý Phật Tử Berlin 30€. Đồng Hoàng (France) 150€. HHL Nguyễn Sung 50€. Ban Hướng Dẫn GDPT VN Hải Ngoại 500€. Minh Hòa, Tắc Duyên, Diệu Sự, Vạn Bảo & Diệu Hương (France) 200€. HHL Quảng Phước Phạm Thị Hiền (Minden) 50€. HHL Đồng Hoa Lâm Thị Huệ (Hannover) 50€. Chùa Khánh An (France) 700€. Thiên Thất Tịnh Hạnh 500€. Cúng đường trai Tăng của các nước Âu Châu 1.000€. Chùa Viên Âm (Nürnberg) 1.000€. Thiện Phương 93,45€. Quý Phật Tử chùa Viên Âm 1.500€. Chùa Bảo Đức (Oberhausen) 1.000€. Quý Phật Tử chùa Bảo Đức 1.000€. Thiện Lý 100€. Nguyễn Bảo Võ Bích Châu 160€. Hoàng Thị Nga 100€. Thiện Hằng Vũ Cao (Karlsruhe) 50€. Nguyễn Tịnh & Nguyễn Lạc (Nürnberg) 50€. Đàm Thị Hà 50€. Tâm Dũng Trần Hữu Trí (Oberhausen) 10€. Nguyễn Tịnh (Düsseldorf) 300€. Nguyễn Thị Xuân Bình (Stuttgart) 200€. HHL Đồng Hoa Lâm Thị Huệ (Hannover) 50€. ĐH Thị Tâm Ngô Văn Phác (Laatzten) 50€. Thị Chơn Ngô Ngọc Diệp 50€. Tu Viện Lộc Uyển (Rostock) 2.000€. Gđ. Phát & Linh (Hamburg) 200€. Quảng Tâm & Quảng Tuấn 50€. Thái Hải Hà, Thái Thị Hồng Vân, Nguyễn Nam Hà, Thái Minh Hải & Nguyễn Tùng Nghĩa 100€. Quảng Tâm Tăng Thu Hồng 50€. Quảng Tịnh Trương Ái Hoa 50€. Diệu Huyền (Australia) 200€. Tâm Huệ 118,34€. Diệu Tịnh & Hằng Tuấn (Berlin) 50€.

Diệu Nguyệt 50€. Nhuận Phát 50€. Thiện Minh Hà Văn Thành (Frankfurt) 200€. Diệu Danh 100€. Chùa Khánh Anh (France) 1.000€. Gđ. Sư Cô Diệu Ngọc (Sweden) 1.000€. Sư Cô Giác Mãn 200€. Sư Cô Diệu Bạch 100€. Phúc Hòa Hà Văn Thạch, Diệu Quang Trần Thị Ngọc (Canada) 100€. Thiện Đức & Trí Hòa (Mönchengladbach) 100€. Huệ Tâm Hiền (Regensburg) 100€. ĐH. Hoàng (München) 100€. Thích Nữ Diệu Lai (Australia) 118,43€. Sư Cô Thích Nữ Hạnh Trì (USA) 934,57€. Sư Cô Thích Nữ Chân Không (France) 200€. Đồng Giác (Mönchengladbach) 50€. Diệu Căn Nguyễn Thị Tiến (Hannover) 30€. Fam. Vũ Xin 50€. Trần Huệ Nữ (Paderborn) 50€. Bảo Thy Ngô Hoàng Phong 50€. Quảng Trang & Lâm Bằng (Mannheim) 100€. Ấn danh 200€. Đồng Phước (Bielefeld) 200€. Ngọc Huệ (München) 200€. Thiện Tâm Lê Thị Phú 100€. HHLH Nguyễn Trí Nguyễn Hòa (Hamburg) 200€. Giang Ha & Dương Thị Tuấn 50€. Chùa Linh Thứu (Berlin) 1.000€. Diệp Hồng Chấy & Phùng Thoại Minh 50€. Diệu Tịnh (Berlin) 100€. Diệu Liên (Meissen) 50€. Giác Tâm An Nguyễn Thị Thu (Berlin) 20€. Ngọc Căn Trần Thị Lan & Đặng Lâm Quang (Hannover) 100€.

• BẢO VIÊN GIÁC

Hồ Đình Tuấn 30€. Lê Vĩnh Hiệp 30€. Lisa Nguyen 80€. Nguyễn Thị Thái Lan 20€. Nguyễn Thị Thanh Long 100€ (Phân Ưu). Nguyễn Văn Út 50€. Trần Xuân Hoa 52€. Trương Tô Hà 30€. Nguyễn Mạnh Nhật (Bad Hönningen) 30€. Nguyễn Văn Xiêu (Bad Friedrichshalle) 50€. Huỳnh Thị Lý (Bad Iburg) 20€. Nguyễn Kinh Tân (Baienfurt) 25€. Trương Tuyết Anh (Belgique) 30€. Thái Thuận Huỳnh (Braunschweig) 20€. Đức Tin Ung & Mỹ Hằng Ung (Bremerhaven) 50€. Phùng Thị Lợi (Crailsheim) 20€. Tăng Bích Phần (Duisburg) 30€. Sâm Kha (Düsseldorf) 30€. Trần Văn An (Flensburg) 20€. Đặng Thị Liên (France) 30€. Nguyễn Minh Nga 47,50€. Lê Văn Thân (Furth) 20€. Nguyễn Thị Tô Anh (Greiz) 20€. Đặng Đình Lương (Hamburg) 20€. Nguyễn Thông Lập 50€. Bùi Kim Huệ (Hameln) 20€. Đồng Kim Ngọc Minh Thủy (Hannover) 100€. Triệu Cẩm Nguyên (Haßloch) 20€. Nguyễn Ngọc Châu (Ibbenbüren) 50€. Huỳnh Hoàng Huân (Italia) 35€. Đặng Thị Hoa (Köln) 20€. Điền Kim Đinh 20€. Nguyễn Thị Hoàng Liên 20€. Nguyễn-Trương Thủy Trang 50€. Nguyễn Văn Mỹ (Leinfelden Echterdingen) 20€. Lý Phan Thơ (Leipzig) 30€. Hoàng Thị Nga (Leverkusen Opladen) 20€. Phạm Thị Kim Hương (Lohne) 30€. Trần Thị Thu (Minden) 20€. Nguyễn Ngọc Tuấn (München) 20€. Trịnh Thị Kim (Nehren) 20€. Phạm Hồng Khanh (Nordhorn) 100€. Hoàng Công Phu (Nordlingen) 20€. Nguyễn Tăng Lộc (Nürnberg) 30€. Trần Thuận Đạt 20€. Gđ. Lữ Vương (Vương Khánh Giảng) (Oberhausen) 30€. Ni Sư Tuệ Đàm Châu 200€. Nguyễn Văn Bat (Osnabrück) 20€. Phạm Văn Bình (Plüderhausen) 100€. Huỳnh Bá Thuận (Ratingen) 30€. Nguyễn Văn Chắc (Recklinghausen) 30€. Nguyễn Thị Nhung (Ngô Văn Mai) (Regensburg) 50€. Nguyễn Kim Thư (Reutlingen) 20€. Gđ. Họ Tôn Như Hương & Như Mỹ (Saarbrücken) 30€. Huỳnh Minh Tân (Saarlouis) 20€. Huỳnh Thị Anh Thư 20€. Vũ Thị Tam (Schorndorf) 30€. Hoàng Tùng Võ Quang Châu (Schwabach) 30€. Lý Thị Dân (Schwebheim) 20€. Đỗ Trọng Thanh (Schweiz) 100€. Phùng Văn Thanh (Stuttgart) 40€. Nguyễn Thị Ba (Sweden) 60€. Lê Văn Công (Villingen Schwenningen) 30€. Huỳnh Thanh Hùng & Nguyễn Thị Thu Thủy (Völklingen) 30€. Trương Văn Kỳ (VS. Villingen) 50€. Bành Văn Phong (Wiesbaden) 30€. Tanja Triệu (Wilhelmshaven) 100€. Nguyễn Thị Thanh (Wolfsburg) 20€.

• ẤN TỔNG

-Huỳnh Khánh Thi 20€. Phùng Thị Kim Dung 20€. Giang Lệ Kiều (München) 50€. Phạm Hồng Khanh (Nordhorn) 25€. Gđ. họ Tôn Như Hương & Như Mỹ (Saarbrücken) 20€. Huỳnh Gia Đạt (Sessen) 20€. Quảng Tâm & Quảng Tuấn 50€.

-**Kính Địa Tạng:** Bùi Duy Nguyễn (Darmstadt) 50€.

-**Đại Tạng Kinh:** Đỗ Ly-Ly 271€. Lăng Hía & Trần Giang 300€.

-**Đặc San Viên Giác:** Nguyễn Tích Phùng & Đàm Thị Bích Liên (Hamburg) 50€.

• TƯỢNG PHẬT

-**Tượng Quân Âm:** Gđ. Lữ Vương (Oberhausen) 10€. Hồ Minh Đa (Steinfurt) 10€.

-**Tượng Thiên Thủ Thiên Nhãn:** Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 30€.

• SỬA CHÙA

Nguyễn Văn Kế (Furtwangen) 50€. Hồ Minh Đa (Steinfurt) 20€. Bành Văn Phong (Wiesbaden) 100€.

• ĐÈN DƯỢC SƯ

Diệu Hòa Mai Thị Dậu (Bielefeld) 20€. Diệu Thới (Nordhorn) 20€.

• VU LAN

Bích Hồng & Tuấn Anh 20€ HHLH Cha Nguyễn Ngọc Giáp, Cha Trần Văn Thành (Vạn Danh) và Mẹ Trần Thị Quý (Bào Hiếu). Bùi Thạch Thảo 20€. Cao Hữu Danh 50€. Đặng Thị Hà 20€. Đặng Văn Hùng 20€. Đào Thị Thắm 20€. Diệu Ngọc & Quảng Tâm 200€. Diệu Qui Trần Thị Kim Liên 20€. Diệu Thọ Đào Ngọc Phượng 50€. Dirk Buhran 10€. Đỗ Kim Liên 20€. Đỗ Quỳnh Hoa 20€. Đỗ Thị Lệ Minh 10€. Đồng Giác & Viên Tommy 20€. Đồng Hạnh Dương

Thị Quỳnh Hoa 50€. Đồng Nhã Nguyễn Thị Thanh Hải 50€. Đồng Tịnh Trịnh Văn Thanh 50€. Dương Kim Oanh 20€. Dương Thị Huỳnh Hoa 50€. Elin Pia Naumann 10€. Fam. Đồng Đạt Lê Ngọc Thành 50€. Gđ. Diệu Trí Tô Mỹ Huệ 50€. Gđ. Dương Minh Chí 50€. Gđ. Phạm Văn Minh & Nguyễn Thị Uyên & Phạm Minh Anh 50€. Gđ. Thiện Học 100€. Gđ. Trần Minh Hôn 20€. HHLH Trịnh Thị Thu Hiền 50€. HL Châu Ngọc Lan Pd Đồng Lan 40€. HL Lê Vinh Thiện 20€. Hồ Quang Dũng 20€. Hoàng Bích Nga 20€. Hoàng Công Thọ 50€. Hoàng Lê 20€. Hoàng Thị Hiền 20€. Hoàng Thị Hòa 20€. Hưng Nội 20€. Huỳnh Kim 20€. Huỳnh Kim Thủy & Phạm Minh Tân 30€. Huỳnh Thị Khuyển 20€. Huỳnh Thị Mỹ Hạnh 50€. Lê Hoàng Yến 10€. Lê Hồng Sơn 50€. Lê Thị Hồng 20€. Lê Thị Mộng Ngọc 20€. Lê Thị Ngọc Mai 50€. Lê Thị Xuyên 50€ HHLH Frischz, Eitner, Le & Nguyen. Lê Thị Yên & Nguyễn Chiến Thắng 5€. Lê Văn Anh & Nguyễn Thị Lý 50€. Leisidro Virya 20€. Lisa Nguyễn 20€. Lôi Thị Thu Cúc 50€. Mạnh Thị Nga 30€. Nghiêm Phú Tiến 50€. Ngô Minh Sáng 150€. Ngô Mỹ Châu 20€. Ngô Quang Diễm Phi 40€. Ngô Thị Ngọc Oanh 5€. Nguyễn Đức Thu Thủy 10€ HHLH Pt Thủy Tân Pd Diệu Sơn. Nguyễn Duy Tâm 50€. Nguyễn Hòa Phương 20€. Nguyễn Kim Huệ 20€. Nguyễn Thị Phương 20€. Nguyễn Quang Hai 20€. Nguyễn Thanh Hương 10€. Nguyễn Thị Bích Lan 50€. Nguyễn Thị Hải Yến 20€. Nguyễn Thị Luyện 40€. Nguyễn Thị Mai Linh 50€. Nguyễn Thị Nguyệt 100€. Nguyễn Thị Thái Lan 30€. Nguyễn Thị Thanh 20€. Nguyễn Thị Thanh Hà 10€. Nguyễn Thị Thanh Hưng 30€. Nguyễn Thị Thập 20€. Nguyễn Thị Thu Hà 50€. Nguyễn Thị Thu Hương 20€. Nguyễn Thị Tuyết Hồng 50€. Nguyễn Thị Vân (Tuần & Vân) 50€. Nguyễn Thị Văn Anh 40€. Nguyễn Thị Xuân Minh 20€. Nguyễn Văn Hùng & Hoàng Thu Hiền 20€. Nguyễn Xuân Quang 20€. Phạm Thị Thu Hiền 50€. Phạm Tiến Hạnh 40€. Phạm Trà My 50€. Phạm Văn Trường 20€. Phan Quang 20€. Phùng Cát Dũng 100€. Phùng Thị Kim Dung 50€. Pt. Chúc Hữu Trần Đình Hy 50€. Pt. Thông Độ 50€. Thái Bình 20€. Thăm 20€. Thành 20€. Thiện Phú Lê Bích Lan 20€ HHLH Phạm Văn Cường. Trần Hải Hòa & Hứa Thị Dục Tú 50€. Trần Huy Linh 20€. Trần Kiều 50€. Trần Thị Minh Tâm 20€. Trần Thị Phụng Duyên 100€. Trần Thị Quang 100€. Trần Tú Anh 100€. Trần Tuấn Anh & Đinh Thị Phương 50€. Trịnh Văn Hi 30€. Trương Tô Hà 20€. Văn Hiền Dinh 10€. Văn Ngọc Xuân 20€. Vũ Ngọc Sơn & Vũ Thị Hiền 50€. Vũ Thị Liên 20€. Vũ Thị Phương Anh 20€. Vũ Văn Đan 50€. Ma Thị Quyên (Armsberg) 30€. Lâm Thị Diễm (Aurich) 50€. Nguyễn Thị Tuyết Lan 50€. Diệu Thiện Lý Hương (Bad Iburg) 20€. Phạm Hồng Khanh 50€. Gđ. Thiện Hỷ (Bad Kreuznach) 50€. Ngô Kiên Hoàng 100€. Fam. Giang & Trần (Bad Lauterberg) 30€. Vũ Trọng Thư (Bad Pyrmont) 20€. Liễu Ngọc Trần (Bad Rothenfelde) 50€. Nguyễn Văn Tường (Bergheim) 20€. Bùi Thanh Hoa (Berlin) 20€. Đoàn Thị Minh Hằng 30€. Gđ. Thiện Phương Nguyễn Phan Hoàng Tùng 300€. Nguyễn Phương Linh 50€. Becker Phương Lan (Bielefeld) 20€. Diệu Hòa Mai Thị Dậu 20€. Đồng Hạnh Đinh Thị Thủy Dung 40€. Huệ Thành Lương Thị Kim Khánh 50€. Nguyễn Minh Tân 30€. Phùng Chí An 50€. Chu Hải Thanh (Bochum) 50€. Trần Thị Hoa 20€. Nguyễn Văn Thuận (Bonn) 20€. Vương Khắc Vũ (Borkum) 60€. Đặng Văn Liêm (Braunschweig) 20€. Đặng Thị Kim Loan (Bremen) 20€. Đinh & Phương 20€. Nguyễn Thị Mai Thủy 20€. Cáp Trọng Dũng (Bremervörde) 20€. Trịnh Xuân Đinh 20€. Hang Lôi (Celle) 50€. Lê Thị Tiến (Coesfeld) 100€. Lê Thị Tiến 50€. Trần Vinh Cam 50€. Trần Thị An (Dietzenbach) 50€. Nguyễn Thị Thuận (Dissen) 100€. Trịnh Hòa An (Donaueschingen) 30€. Bùi Mạnh Hùng (Dorsten) 20€. Trần Thị Hiền Lương (Dortmund) 20€. Đỗ Tuyết Lan (Dresden) 20€. Lê Thị Tuyết (Durlach/Karlsruhe) 20€. Helene Antony-Do (Düsseldorf) 100€. Đào Thị Hồng Nguyễn (Edewecht) 50€. Nguyễn Văn Hiệp & Nguyễn Thị Viên (Eilsleben) 50€. Huỳnh - Trần (Einbeck) 50€. Lisa Nguyễn 20€. Gđ. Nguyễn Kiến Trung & Nguyễn Thị Xim (Emden) 20€. Phạm Chí Huy (Erftstadt Liblar) 10€. Đỗ Đức Chính (Erfurt) 30€. Đỗ Việt Hùng (Essen) 50€. Lê Thị Hoa (Filderstadt) 20€. Nhựt Hòa Võ Văn Thắng (France) 50€. Lê Chi Gruber (Frankfurt/M) 500€. Bùi Thủy Hà (Freiburg) 25€. Đỗ Tuyết Mai (Freiburg) 20€. Nguyễn Thị Cẩm Tâm 50€. Kha Hiền Thanh (Fulda) 50€. Hứa Thị Phúc (Gerolstein) 20€. Ngụy Chơn 25€ (Göttingen) 50€. Nguyễn Thị Thương 50€. Nguyễn Cao Cường (Halberstadt) 50€. Fam. Diệu Thành (Halle/ Saale) 50€. Quách Anh Trì (Hamburg) 20€. Vũ Hồng Thanh (Hameln) 20€. Gđ. Dương Xuân Trường (Hannover) 50€. Hồng & Hương 20€. Lê Thị Kim Sa 20€ HHLH Lê Thị Liễu. Nguyễn Bích Liên 10€. Thiện Khang Võ Thị Hoa 50€. Thiện Quý & Thiện Vinh 50€. Trần Hoàng Việt 50€. Trần Thị Hoa 50€. Cao Hữu Đức (Haren/Ems) 20€. Triệu Cẩm Nguyên (Haßloch) 40€. Võ Thị Lan (Heidenheim a.d.Br.) 50€. Gđ. Quách Tuấn (Helmstedt) 50€. Huỳnh Tú Dung 20€. Nguyễn Thị Chi (Hildesheim) 50€. Trần Kim Phương (Hilgershausen) 30€. Phạm Đình Hải (Hohenstein-Ernstthal) 20€. Lê Thị Lan Anh (Hollenstedt) 30€. Pt. Nguyễn Hùng Anh (Ibbenbüren) 50€. Trịnh Thị Mỹ Ngọc (Idar Oberstein) 20€. Pt. Thiện Thọ (Karlsruhe) 50€. Thiện Mỹ Lưu Hạnh Dung 100€. Phạm Thị Cúc Anh (Kassel) 10€. Nguyễn Thị Hoàng Liên (Köln) 20€. Fam. Ma (Krefeld) 40€. Phạm Xuân Thiệp 50€. Thủy Wick (Krostitz) 10€. Ngô Văn Phát (Laatzten) 50€. Tăng Quốc Cơ 50€. Trương Đại Hứa (Langenfeld) 20€. Hoàng Thị Nga (Leverkusen/Opladen) 10€. Ngô Thị Nam (Lippstadt) 100€. Lý Diệu Anh (Lohne) 50€. Đinh Viết Hải & Đỗ Kim Oanh (Marl) 50€. Lý Hoa (Meppen) 30€. Ngọc Bình Ô Thị Hai 50€. Ngọc Nghĩa & Thu Thủy 20€. Dr. Trương Ngọc Thanh & Nguyễn Thị Huyền Linh (Minden) 100€. Lê Hoàng Oanh 20€. Quách Huệ Linh 20€. Trần Thị Thu 50€. Diệu Phi Nguyễn Phương Danh (Mönchengladbach) 20€. Nguyễn Thị Gia Tuyết (München) 20€. Phan Văn Hách (Nederkassel) 50€. Thông Giác Trần Tú Anh (Neuss) 50€. Võ Ngọc Khai 30€. Đào Minh Thắng (Norden) 30€. Nguyễn Mạnh Thường (Norderstadt) 20€. Quảng Tâm (Nordhorn) 10€. Gđ. Phạm Thị Ngọc Hạnh (Norway) 20€. Gđ. Lữ Vương (Oberhausen) 10€. Thái Thị Khánh Hồng (Oberkirchen) 50€.

Bùi Thị Kim Chi (Oldenburg) 20€. Lý Trung Hà (Osnabrück) 30€. Đặng Gia Quang (Paderborn) 50€. Lương Hà Nữ, Lương Miêu & Lương Bá Nhơn 50€. Lâm Thành Vũ (Pforzheim) 20€. Bùi Thúy Hằng (Salzgitter) 10€. Bích Ngọc Rüttiger Nguyễn (Sandberg Langenleiten) 10€. Tạ Huyền (Sande) 50€. Hoàng Tùng Võ Quang Châu (Schwabach) 20€. Tô Khải Đức (Schweinfurt) 20€. Vũ Quang Tú (Seelze) 50€. Nguyễn Thị Hiền (Sömmerda) 50€. Huỳnh Văn Hồng Pd Chánh Đức Quang (Springe) 50€. Đỗ Thị Dung & Đỗ Thị Gái (Stabfurt) 15€. Hồ Minh Đa (Steinfurt) 20€. Trần Thúy Hằng (Stuhr) 50€. Minh Giác Nguyễn Đức Lượng (Stuttgart) 50€. Phan Kim Anh (Sugenheim) 15€. Nguyễn Khắc Hiếu (Timmendorf Starnd) 200€. Hoàng Thị Nguyệt Nhung (Tostedt) 10€. Đặng Thị Hải Vân (Ulm) 10€. Nguyễn Thị Thanh (Uslar) 20€. Nguyễn Franz & Thị Minh Hiền (Vechta) 30€. HL Trần Cầu Pd Thiện Tâm (Việt Nam) 20€. Trương Văn Ký (VS. Villingen) 50€. Nguyễn Quang Thiệu (Wiesbaden Delkenheim) 30€. Trịnh & Nguyễn (Wiesbaden Nordenstadt) 90€. Gđ. Đồng Đình Nguyễn Thị Ngọc Hương (Wilhelmshaven) 20€. Nguyễn Thị Phương (Wissen) 50€. Bích Liên Kadagies (Wolfsburg) 20€. Đồng Ý Bùi Thị Man 50€. Nguyễn Tích Bích Hằng (Worms) 50€. Đinh Thanh Hà (Wuppertal) 50€. Ngô Hoàng Mỹ Lệ 50€. Trần Thị Nhài (Würselen) 50€.

• TRAI TẶNG

Ấn danh 70€. Ấn Đức Hứa Hiền 10€. Diệu Mai Đặng Thị Tuyết 20€. Diệu Ngọc & Quảng Tâm 100€. Diệu Ngọc Nguyễn Thị Thu 30€. Diệu Phúc 10€. Diệu Thanh Nguyễn Thị Minh 100€. Đồng Hạnh 100€. Đồng Huê Hoàng Thị Phúc 50€. Đồng Kim Ngọc Minh Thúy 100€. Đồng Nguyễn Vũ Thị Chuốt 20€. Đồng Phúc Bùi Thị Phương 20€. Đồng Phước Nguyễn Thúy Hiền 10€. Đồng Tâm & Đồng Liên 30€. Đồng Thứ Trần Kim Dung 20€. Gđ. Diệu Hiền Hường-herberg 50€. Gđ. Đồng Tánh & Diệu Loan 50€. Giang Lệ Kiều München 50€. Huỳnh Kim Bê 50€. Huỳnh Thị Bội 50€. Nguyễn Thị Bình 40€. Pt. Diệu Nghĩa Lý Hồng Đào 50€. Sa Di Ni TN Giác Thọ 50€. Tâm Hương Trịnh Bích Lan 10€. Thiện Hà 20€. Thiện Nhựt 5€. Thiện Trọng Phạm Văn Đức 20€. Tina 10€. Tỉnh Nghiêu Hồng Gia Nghi 25€. Tỉnh Trúc Dương Thị Bình 25€. Triệu Kim Ngọc 50€. Trần Ngọc Liên (Aachen) 10€. Đồng Thịnh Thái Nguyên Bảo Nhu (Aurich) 50€. Gđ. Thiện Mỹ 50€. Lâm Phúc Trình 40€. Nguyễn An Quân 50€. Quảng Châu Lâm Thành Lợi 20€. Diệu Tịnh Nguyễn Thị Hằng (Berlin) 100€. Nguyễn Phương Linh 50€. Nguyễn Thị Kim Loan 50€. Tâm Tịnh 100€. Thị Lộc Võ Văn Mai 20€. Thiện Giới Hoa Lan 50€. Diệu Hòa Mai Thị Đậu (Bielefeld) 20€. Đồng Hạnh Đình Thị Thủy Dung 20€. Huệ Lương Nguyễn Thị Thu Hiền 30€. Thiện Sắc Lương Thị Hương 20€. Đồng Huệ Đàm Lê Thị Kim Loan (Blaustein) 200€. Đồng Hạnh Lê Thị Kim Duy (Braunschweig) 10€. Gđ. Tâm Mỹ Trần Thị Mỹ Châu 30€. Lý Trúc Phương 20€. Diệu Sơn Trần (Láws) Ngọc Thủy (Bremen) 100€. Đồng Chi Nguyễn Thị Mai 30€. Đồng Liên 30€. Đồng Vân Đình Thị Thu Hương 20€. Wencindy 10€. Gđ. Đồng Viên (Burgdorf) 20€. Gđ. Đồng Tú (Dresden) 20€. Vòng A Mỹ (Duisburg) 50€. Helene Antony-Do (Düsseldorf) 50€. Diệu Quang Nguyễn Thị Kim Anh (Essen) 10€. Huệ Ngọc Nguyễn Thị Lại 10€. Nhựt Hồ Võ Văn Thắng (France) 50€. Hằng Pd Thiện Hà (Frankfurt) 20€. Thiện Đức Huỳnh Lê Diệu Phước & Đồng Hạnh Lư Mỹ Phương 30€. Minh Hiếu (Gießen) 20€. Diệu Nga Nguyễn Thúy Hồng (Göttingen) 50€. Đồng Hương Vương Tuyết Bằng 10€. Huệ Dinh 50€. Thiện Giáo Xuân Nghiêm 20€. Thiện Hiếu Komm Larry Ngọc 20€. Tina Nguyễn 50€. Trần Thị Huệ 50€. An Thoát Dương Thu Minh Hằng (Hamburg) 50€. Đồng Ngọc Phạm Ngọc Hương 50€. Huỳnh Văn Đệ 10€. Staron, Jennifer Ngọc Phương 50€. Võ Victoria (TN Thông Chân) 100€. Bùi Thị Thoa (Hameln) 20€. Đồng Khoa Linh Hà (Hannover) 30€. Vũ Thanh Huyền 20€. Cao Phan Dũng & Nguyễn Thị Thư 100€. Diệu Cần Nguyễn Thị Tiến 100€. Diệu Hiền & Quảng Ngô 20€. Diệu Mỹ Lê Hà My 50€. Diệu Ngọc Nguyễn Thị Thu 30€. Diệu Phạm Ngụy Nhựt Thứ 20€. Đồng Bình Bùi Thị Thái 10€. Đồng Chiêu Nguyễn Thị Minh 25€. Đồng Độ & Đồng Nhã 50€. Đồng Yến Nhi Pd Đồng Đồng 10€. Đồng Duyên Liên Tố Linh 10€. Đồng Hạnh Bùi Thị Thu Dung 50€. Đồng Hội Nguyễn Hải 20€. Đồng Hương Nguyễn Lan Phương 30€. Đồng Kim Dương Thị Ut 50€. Đồng Liên Hoàng Minh Đức 50€. Đồng Liên Lê Thị Kim Tùng 20€. Đồng Ngọc & Đồng Lực 60€. Đồng Ngọc Trinh Phạm 50€. Đồng Nguyệt Đặng Thị Minh 20€. Đồng Thuận Thanh Tuyên Leopold 50€. Đồng Tịnh Phạm Thúy 50€. Đồng Văn Nguyễn Thúy Nga 20€. Đồng Vinh & Đồng Lạc 20€. Gđ. Ngọc Cấn Trần Thị Lan & Đặng Lâm Quang 100€. Gđ. Ngọc Tuyên Trần Thị Ngọc Thúy Pavel 50€. Gđ. Nguyễn Văn Quang & Nguyễn Thị Mến 50€. Gđ. Thiện Thời Nguyễn Văn Trường & Ngọc Nguyệt Trần Thị Ngọc Thủy 50€. HL Đồng Hoa Lâm Thị Huệ 20€. Lê Minh Khuyển 50€. Lê Thị Thanh 20€. Lê Thị Thanh Hiền 30€. Lư Hương 50€. Nguyễn Công Minh 20€. Phúc Ân 20€. Phúc Minh Lý Trường An 45€. Thiện Hạnh Trần Thị Xuân 30€. Thiện Phú Lê Bích Lan 20€. Thiện Thủy Dương Minh Anh 100€. Trương Thành Tính 20€. Khai Phú Nguyễn Thái Hưng & Diệu Ngân Đình Thị Nga (Helsinki/Finland) 500€. Đồng Liên Nguyễn Thị Kim Hoa (Hildesheim) 25€. Ngô Tú Hoa 10€. Thiện Hương Đỗ Thị Cúc 10€. Nguyễn Hạnh Đoàn Thị Len (Holland) 100€. Thủy Pd Diệu Ngọc & Hương Pd Quảng Tâm (Karlsbad) 100€. Pt. Thiện Thọ (Karlsruhe) 50€. Thiện Mỹ & Diệu Vân 20€. Đồng Xuyên Điền Kim Thoa (Köln) 10€. Diệu Nga Hứa Lệ Nga (Krefeld) 20€. Diệu Phúc Lữ Thị Mỹ Hạnh (Laatzten) 20€. HL Thanh Hòa Trần Thị Thắm 200€. Thiện Đạo Uông Minh Trung 20€. Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 20€. Phạm Văn Sơn (Hải) & Đồng Hoa Nguyễn Thị Thu Hương (Lehrte) 50€. Diệu Phương (Lippstadt) 200€. Diệu Phước Đoàn Thị Hồng Xuân (Ludwigshafen) 10€. Hồng Anh 50€. Quảng Trang Tuyết Nhung (Mannheim) 30€. Lý Hoa (Meppen) 20€. Hứa Phú Kiều & Hứa Hiền (Mönchengladbach) 30€. Chân Quang Ngô Thị Mi (München) 10€. Diệu Hạnh Nguyễn Thị Đức &

Đạo Tâm 50€. Thiện Giáo & Diệu Hỷ 50€. Emma & Paula (Münster) 20€. Giang Trần Ke 20€. Đồng Tánh Lee Lục Nhan Khanh (Nienburg) 50€. Nguyễn Tăng Lộc (Nürnberg) 50€. Thiện Hạnh 10€. GĐPT Pháp Bảo (Oberhausen) 250€. Gđ. Thiện Hỷ Lê Thị Ngọc Hân (Oberkirchen) 50€. Đồng Kim Nga Cường (Oldendorf) 50€. Diệu Chơn Lê Thị Ngọc Mai (Österreich) 50€. Diệu Hương Lý Thị Hoa (Pforzheim) 10€. Quảng Trang Nguyễn Thị Ngọc Hoa 20€. Diệu Hào Lê Thị Ngọc Minh (Rauheim) 70€. Gđ. Viên Hồng Nguyễn Thái Bạch Hồng (Recke) 30€. Văn Ngọc Xuân (Regensburg) 100€. Gđ. Họ Tôn Như Hương & Như Mỹ (Saarbrücken) 50€. Gđ. Tạ & Bùi (Satdtfragen) 50€. Hoàng Tùng Võ Quang Chân (Schwabach) 20€. Thiện Hữu Đỗ Thái Bằng (Seelze) 50€. Christof (Sirky) 10€. Kiel 10€. Diệu Hoa (Stuttgart) 20€. Hiếu Ngọc Đỗ Bích Giao 30€. Ngô Thúy Hoa (Sweden) 50€. Tiệm A Châu Liên Tài 50€. Thị Thiện Phạm Công Hoàng (Tostedt) 20€. Tâm Thủy Nguyễn Thị Nam Dương (Ulm) 200€. Đồng Giác & Đồng Liên (Việt Nam) 10€. Tuệ Yên Lưu Thanh Đức (Viersen) 20€. Gđ. Siegmund Trịnh Thị Mai Hương Pd Tâm Hương (Warthausen) 20€. Ngọc Tâm Tạ Thị Hương & Ngọc Cẩm Huỳnh Lê Văn (Westerstede) 50€. Diệu Thịnh (Wilhelmshaven) 50€. Diệu Tường Trịnh Thị Mai 50€. Đồng An Trịnh Thị Khỏe 10€. Hà Hương 20€. Minh Ngọc Hoa Giác 20€. Ngọc Lượng Hoàng Thị Tài 50€. Nguyễn Tuệ & Nguyễn Trí 100€. Đồng Nguyễn Vũ Thị Chuốt (Wolfsburg) 20€. Đồng Ý Bùi Thị Mãn 50€.

• HỌC VIỆN PHẬT GIÁO VIÊN GIÁC

Chân Quảng 20€. Diệu Hiền 100€. Diệu Thiên Phan Thị Ngọc Mai 90€. Gđ. Lê Văn Kiệt & Diệu Hân Nguyễn Thị Hoan và Phan Quyền Lê Việt Vương 500€. Lê Thị Ngọc Hoa 90€. Mai Thanh & Diệu Ngân 1.600€. Phí Lan Hương (Thiện Giới /Hoa Lan) 2.500€. Diệu Hòa Mai Thị Đậu (Bielefeld) 20€. Đồng Hạnh Đình Thị Thủy Dung 20€. Trần Lê Thanh Tâm (Đức) 50€. Chùa Báo Quang (Hamburg) 2.000€. Hoàng Tín Võ Toàn Trung 300€. Trần Thị Lan (Hannover) 100€. Phan Thị Kim Lan (Laatzten) 500€. Thanh Phương Heise (Moehrendorf) 500€. Trần Thị Hằng (Schweinfurt) 300€. Nga Thoa Bùi (Gđ. Bùi Hữu Thóa) (Stadthagen) 50€. Chùa Phổ Hiền (Straßburg/France) 20.000€. Nguyễn Đức Tiến & Nguyễn Thị Vân Anh (Vechta) 50€ HHLH Nguyễn Thị Thủy Linh và HH cho Vong linh Thai nhi. Phan Thị Ngọc Hoa (Việt Nam) 90€. Bành Tâm Sơn (Wiesbaden) 20€.

• TỪ THIỆN & XÃ HỘI

-Cô nhi, Cùi, Mù & Dưỡng lão: Dr. Hoàng Cường Nguyễn & Dr. Nguyễn Thị Minh Ngọc 50€. Lê Thị Hoe 40€. Hoàng Thị Ngọc Bích (Dillingen) 100€. Đào Thị Hồng Nguyễn (Edewecht) 100€. Phi Quang (Karlsruhe) 30€. Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 20€. Gđ. Lư Vương (Oberhausen) 20€.
-Giúp người nghèo: Nguyễn Thị Thái Lan 20€. Phạm Thị Sen 30€.
-Nôi cháo tình thương: Phạm-Nguyễn Thị Thu Thủy (Belgique) 100€.
-Xe lăn: Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 10€.
-Mổ mắt tìm lại ánh sáng: Phi Nam (Karlsruhe) 30€. Thiện Hà Đặng Thị Hằng Teickner (Langenhagen) 10€. Trương Văn Ký (VS. Villingen) 50€.
-Phóng sanh: Nguyễn Thị Bình 20€. Đào Thị Hồng Nguyễn (Edewecht) 50€. Hồng Thu Kaiser & Leon Kaiser (Hannover) 10€. Trương Văn Ký (VS. Villingen) 50€.

• **HỌC BỔNG TẶNG NI VIỆT NAM:** Ấn danh 20€. Bành Tâm Sơn (Wiesbaden) 20€.

• KÝ TỰ

HL. Nguyễn Trần Trảng 70€. Mai Thanh Nhàn 50€. Huỳnh Thị Lý (Bad Iburg) 30€ HHLH Helmut Michael Huynh. Đồng Chi (Bremen) 20€. Diệu Thới (Nordhorn) 10€.

• QUẢNG CÁO

Mile Com Thanh Nhan GmbH 800€. Hoàng Ngọc Thúy (Pforzheim) 85€. Trương Ngọc Đức (Waldkraiburg) 280€.

• ĐỊNH KỲ (Tháng 7 & 8 / 2023)

Châu Thanh Sơn 20€. Chölling 600€. Christian Leopold 30€. Đăng Quốc Minh 20€. Diệu Khai, Diệu Ngọc & Quảng Tâm 100€. Đỗ Thái Bằng 60€. Đỗ Thị Hồng Hạnh 10€. Đoàn Phước Thanh Vũ 10€ HHLH Đồng Phước Võ Thị Hai. Đồng Giới Nguyễn Thị Thu 20€. Đồng Hoa & Thiện Mỹ 10€. Gđ. Thị Thiện Phạm Công Hoàng 50€. Gđ. Thiện Nam & Thiện Hồng 100€. Gđ. Viên Tú Nguyễn Thị Anh 10€. Hà Đoàn Thực Như 1.000€. Hà Ngọc Kim 50€ HHLH Diệu Hạnh Đình Thị Hợi. Hồ Thị Nguyệt 50€. Hoàng Thị Nhung 20€ HHLH Hoàng Văn Lịch. Hoàng Thị Phúc 20€. Hoàng Thị Tân 120€. Hồng Nghiệp Phan Quỳnh Trâm 10€. Hứa Thiện Cao 10€. Hue Wollenberg 20€. Kim Loan Lâm Thị Maier 20€. Lâm Đức Toàn 10€. Lâm Thị San 20€. Lê Minh Sang 20€. Lê Thị Ngọc Hân 100€. Lê Thị Ngọc Tuyên 50€. Lê Thị Tiến 50€. Lê Thùy Dương 20€. Lê Văn Đức 20€. Lê Văn Sang 20€. Lê-Quách Thị Kim Thu 50€. Lý Kiến Cường 30€. Manuela Horn 20€. Ngô Thị Thắng 20,46€. Ngọc Tâm Tạ Thị Hương 30€. Nguyễn Hòa 30€. Nguyễn Hoàng Vũ & Nguyễn Thị Thanh Phương 20€. Nguyễn Hữu Mừng Chi 20€. Nguyễn Liên Hương 40€. Nguyễn Ngọc Đường 10€. Nguyễn Quang Hưng 30€. Nguyễn Quốc Định 30€. Nguyễn Thị Diệu Hạnh 40€. Nguyễn Thị Hiền 20€. Nguyễn Thị Hồng Anh 250€.

Nguyễn Thị Hồng Quyên 20€. Nguyễn Thị Kim Lê 20€. Nguyễn Thị Minh Sáu 40€. Nguyễn Thị Ngọc Lan 40€ HHLH Đông Phước Nguyễn Thị Phụng. Nguyễn Thị Ngọc Thảo (Straubenhardt) 25€. Nguyễn Thị Thảo 20€. Nguyễn Thị Thu Nguyệt 20€. Nguyễn Thiện Đức 60€. Phạm Thị Mai & Minh Trương 40€. Phạm Văn Dũng & Đỗ Thị Cúc 12€. Phan Đình Du 100€. Phan Thị Lan 14€. Phùng Văn Thanh 20€. Rafael Adam Spyra 20€. Sabine & Phan Trương Trần Vũ 100€. Spyra Tu Binh & Spyra Rafael Adam 40€. Tạ Thị Ngọc Dung 60€. Thái Kim Sơn 80€. Thái Quang Minh 200€. Thị Bích Lan Nguyễn-Erhardt 30€. Thiện Chơn Ngô Quang Vinh 40€. Thiện Độ Ngô Quang Đức 80€. Thiện Phước & Quang Thảo 40€. Thiện Thủy Vũ Thị Xuyên 30€. Tôn Thủy 40€. Trần Mạnh Thắng 100€. Trần Ngọc Diễm 10€. Trần Tân Tiếng 22€. Trần Thị Kim Lê 10€. Trần Thị Ngọc Anh (Trần Lăng Hía) 20€. Trần Thị Thanh 30€. Trần Thị Thu Thủy 10,22€. Trần Văn Dân 15€. Trương Ngọc 100€. Ưông Minh Trung 20€. Viên Tú Nguyễn Thị Anh 10€. Võ Thị Mỹ 20,46€. Võ Thị Mỹ 20€. Võ Văn Hùng 30€. Vũ Đình Đức 30€. Vũ Quang Tú 100€. Vũ Thị Phương Thảo 20€. Vũ Thị Tường Nhân 20,46€. Young Thị Thanh 30€.

*
* *

Khi chuyển tịnh tài cúng Chùa, xin quý vị vui lòng ghi vào nơi (Verwendungszweck = mục đích cho việc gì) để văn phòng dễ làm việc. Quý vị ở xa ngoài nước Đức cũng có thể gửi tiền mặt hoặc Check trong thư, có thể gửi thường hoặc bảo đảm về chùa. Xin thành thật cảm ơn quý vị.

Tất cả mọi sự Cúng Dường định kỳ hoặc những lễ lạc khác cho Chùa, quý vị đều có thể lấy Giấy Khai Thuế lại (bằng tiếng Đức) để cuối năm quý vị có thể khai khấu trừ thuế với Chính Phủ. Quý vị nào cần, xin liên lạc về Chùa qua Email: **pagodevg2020@gmail.com** bằng thư hoặc điện thoại, cho đến cuối tháng 4 mỗi năm; chúng tôi sẽ gửi giấy đến quý vị.

Quý vị chuyển tịnh tài về Chùa Viên Giác, xin chuyển vào Konto mới như sau:

• **Congr.d.Verein Vietn.Buddh.Kirche**
Sparkasse Hannover
Konto Nr. 910 403 066
BIC: SPKHDE2HXXX
IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

• **Chùa Viên Giác có số Konto riêng cho Học Viện Phật Giáo Viên Giác như sau:**

Vien Giac Institut
Konto-Nr.: 910 570 655
BIC: (Swift-Code): SPKHDEHXXX
IBAN: DE 90 2505 0180 0910 5706 55
Sparkasse Hannover

Ngoài ra Tu Viện Viên Đức ở Ravensburg có số Konto như sau:

• **Kloster Vien Duc**
BIC: SOLADES1RVB
IBAN: DE53 6505 0110 0111 3020 68
Kreissparkasse Ravensburg

(hình internet)

Danh sách đợt III Mạnh Thường Quân Ủng Hộ Tu Sửa Nghĩa Trang Quân Đội Biên Hòa

Từ ngày 15.07.2023 đến ngày 11.10 .2023.
Diệu Anh & Minh Trọng (Strasbourg-Pháp) 100€; Trần Hải Hòa (Pháp danh Tâm Đồng) 50€; Victoria Võ 50€.

Xin thay mặt Liên Hội Trùng Tu Nghĩa Trang Quân Đội Biên Hòa chân thành cảm ơn Quý Vị Mạnh Thường Quân.

Đại diện Hội VAF ở Đức Quốc.
Nguyễn Tích Phùng.
TL (049) 0176 8726 3989.
phungnguyen34@gmail.com

Ngày ..... tháng ..... năm 202 ....

PHIẾU ỦNG HỘ BẢO VIÊN GIÁC

Số hiệu độc giả (SH) .....

Họ và tên : .....

Địa chỉ : .....

Tel./Email : .....

Số tiền : .....

Giấy chứng nhận khai thuế : Có Không

Độc giả mới Độc giả cũ

Nếu thay đổi địa chỉ nhận báo, xin ghi rõ địa chỉ cũ dưới đây :

Congr.d.Verein Vietn.Buddh.Kirche
Sparkasse Hannover
Konto Nr. 910 403 066
BIC: SPKHDE2HXXX
IBAN: DE40 2505 0180 0910 4030 66

